ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 55 (7)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Στὸ βωμὸ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδας

Ο ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Στὶς 10 Ἀπριλίου, κάθε χρόνο, ἡ ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴ μνήμη τοῦ ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄. Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος εἶναι τὸ πρῶτο μεγάλο θῦμα, ποὺ προσέφερε τὸ αἷμά του γιὰ νὰ καθαγιάση τὸν Ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ὅταν ἐξέσπασε ἡ ἐπανάσταση στὶς ἡγεμονίες, εἶναι γνωστὸ πόσο ἐξαγριώθηκε ὁ Σουλτᾶνος, καὶ πόσο ἄναψαν τὰ πάθη τοῦ ὄχλου στὴν Κωνσταντινούπολι.

Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος εἶχεν ἀντιληφθῆ πρῶτος τὴ σοβαρότητα τῆς καταστάσεως. Ἦταν περισσότερο ἀπὸ βέβαιος γιὰ τὴν τύχη ποὺ τὸν περίμενε. Οὔτε σκέψη ὅμως γιὰ νὰ φύγη δὲν πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ του.

Λίγο καιρὸ νωρίτερα ὁ Ὑψηλάντης καὶ ὁ Ζωσιμᾶς, προνοοῦντες γιὰ τὴν ἀσφάλεια τοῦ Πατριάρχου, εἶχαν στείλει μὲ τὸν Παπαρρηγόπουλο 20 χιλιάδες ρούβλια, κι' ἔδωσαν ἐντολὴ νὰ ναυλωθῆ ἕνα πλοῖο καὶ νἆναι ἕτοιμο γιὰ ἀναχώρησι. Τὸ πλοῖο θὰ ἦταν ἀποκλειστικῶς στὴ διάθεσι τοῦ Πατριάρχου γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήση σὲ πρώτη ἀνάγκη.

Ὁ Πατριάρχης ὅμως ἀρνήθηκε τότε καὶ χρήματα καὶ πλοῖο. Καὶ ἀπήντησε:

— Περὶ μὲν τῆς συντηρήσεώς μου οὐδέποτε ἔλαβα ἢ θὰ λάβω ἀνάγκην χρημάτων. Περὶ δὲ τῆς ζωῆς μου οὐδέποτε ἐφοβήθην.

Σὲ λίγες μέρες ἦταν Κυριακὴ τῶν Βαΐων. Πολλοὶ Ἕλληνες προύχοντες εἶχαν συγκεντρωθῆ στὸ Πατριαρχεῖο. Ἔβλεπαν τὸν ἀναβρασμὸ τῶν πνευμάτων στὴν Πόλι, κι' ἀνησυχοῦσαν γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Γι' αὐτὸ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ φύγη καὶ νὰ σωθῆ. Ἐκεῖνος ἀρνήθηκε πάλι. Τὴν ἀπάντησί του τὴν διέσωσε ὁ Τερτσάκης.

«Μὴ μὲ προτρέπετε νὰ φύγω. Μάχαιρα θὰ περάση τοὺς δρόμους τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἄλλων πόλεων τῶν χριστιανικῶν ἐπαρχιῶν. Θέλετε νὰ καταφύγω μετημφιεσμένος εἰς ἕνα πλοῖον ἢ νὰ κλεισθῶ εἰς ἕνα σπίτι κάποιου εὐεργετικοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ ν' ἀκούω ἐκεῖ πῶς οἱ δήμιοι κατακρεουργοῦν τὸν χηρεύσαντα λαόν; Ὄχι! Διὰ τοῦτο εἶμαι Πατριάρχης. Διὰ νὰ σώσω τὸ Ἔθνος μου. Ὄχι γιὰ νὰ ἐξολοθρευθῆ ἐξ αἰτίας μου διὰ χειρὸς τῶν γενιτσάρων. Ὁ θάνατός μου θὰ ὠφελήση περισσότερον παρὰ ἡ ζωή μου... Οἱ Ἕλληνες, οἱ ἄνδρες τῆς μάχης, θὰ πολεμήσουν μὲ μεγαλυτέραν μανίαν. Καὶ τοῦτο φέρει ὡς δῶρον τὴν νίκην. Εἶμαι βέβαιος δι' αὐτό. Νὰ ἔχετε ὑπομονήν, ὁτιδήποτε καὶ ἂν μοῦ συμβῆ.

Σήμερα — Κυριακὴν τῶν Βαΐων — θὰ φᾶμε ψάρια· ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας ἴσως τὰ ψάρια θὰ φᾶνε ἐμᾶς... Ἂς μὴ γίνω ἡ χλεύη τῶν Τούρκων. Δὲν θὰ ἀνεχθῶ νὰ περνῶ ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς Ὀδησσοῦ ἢ τῆς Κερκύρας ἢ τῆς Ἀγκῶνος καὶ νὰ μὲ δακτυλοδεικτοῦν λέγοντες: Ἰδοὺ ὁ φονεὺς Πατριάρχης... Χαίρετε... Πηγαίνω ἐκεῖ ποὺ μὲ καλεῖ τὸ καθῆκον μου ὁ μέγας κλῆρος τοῦ Ἔθνους καὶ ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος, ὁ μάρτυς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπάντησις τοῦ Πατριάρχου. Λόγοι ἀνθρώπου ποὺ ἤξερε νὰ θυσιάζεται πάνω στὸ βωμὸ τῶν μεγάλων ἰδανικῶν, καὶ νὰ γίνεται σύμβολο καὶ ἀρχηγὸς καὶ ποδηγέτης λαοῦ. Ὕστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως, τὸ σεπτὸ σῶμα του ἐκρεμόταν ἀπηγχονισμένο, ὑβρισμένο στὴν κεντρικὴ Πύλη τῶν Πατριαρχείων. Μὰ ὁ ἡρωϊκός του θάνατος ἔγινε, ὅπως τὸ εἶχε προείπει, πηγὴ δυνάμεως καὶ ἐνισχύσεως στὸν ἑλληνισμό, ποὺ ἀγωνιζόταν γιὰ τὴ λευτεριά του. Τὸ δρόμο του, τὸ δρόμο τῆς θυσίας, γιὰ τὴ νίκη τοῦ πνεύματος ἐνάντια στὴν ὕλη, τὸν ἀκολουθοῦν ἀναρίθμητοι ἥρωες.

Τὸ Ἔθνος τὸν ἔγραψε μὲ χρυσᾶ γράμματα στὴν ἄφθαρτη στήλη τῶν μεγάλων εὐεργετῶν του. Κάθε γνήσια ἑλληνικὴ ψυχὴ τὸν ἔχει κλείσει μὲ στοργὴ καὶ μὲ ἀγάπη καὶ μὲ σεβασμὸ στὰ βάθη της. Κι' ἡ ἐκκλησία μας τὸν ἔχει τάξει ἀνάμεσα στὴ σεπτὴ χορεία τῶν ἁγίων της, καὶ κάθε χρόνο στὶς 10 τ' Ἀπρίλη γιορτάζει τὴ μνήμη τοῦ μάρτυρος τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος Γρηγορίου τοῦ Ε΄.

† Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

ΡΟΔΟΥ ΜΟΣΧΟΒΟΛΗΜΑ

(Ἀπὸ τὴν πολιτεία καὶ τὴ μοναξιά»

Ἐφέτος ἄγρια μ' ἔδειρεν ἡ βαρυχειμωνιά
ποὺ μ' ἔπιασε χωρὶς φωτιὰ καὶ μ' ηὗρε χωρὶς νιάτα
κι' ὥρα τὴν ὥρα πρόσμενα νὰ σωριαστῶ βαριὰ
στὴ χιονισμένη στράτα.

Μὰ χτές, καθὼς μὲ θάρρεψε τὸ γέλιο τοῦ Μαρτιοῦ
καὶ τράβηξα νὰ κατεβῶ τ' ἀρχαῖα τὰ μονοπάτια
στὸ πρῶτο μοσκοβόλημα ἑνὸς ρόδου μαυρκρυνοῦ
μοῦ δάκρυσαν τὰ μάτια.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΟ ΒΡΑΔΥ

Ἀπόψε λὲς κ' ἐγιόμοσαν τὴν κάθε βρύση μάγια
κ' ἤπιαν οἱ ράθυμοι βοσκοὶ κι ἀγάλλιασαν τὰ πλάγια
χορὸς στὸ κάθε ἀνάραχο, ἀχὸς στὸ κάθε ρέμα·
χίλιες 'μορφιὲς ὑφαίνονται σὲ μεταξένιο γνέμα
πάνω στοὺς λόγγους τοὺς γλαροὺς καὶ στῶν γκρεμνῶν τ' ἀπόσκια
καὶ τὰ λιοβασιλέματα στερνοφιλοῦν τὰ μόσκια.

Ὡς καὶ τὰ κυπροκούδουνα κ' οἱ γκιώνηδες κι οἱ γρύλοι
ἐμέθυσαν ἀπ' τὴ χαρὰ τ' ἀποψινοῦ τ' Ἀπρίλη,
κι ἐσώπασαν τὸ κλάμα τους, τὸ πικρολάλημά τους,
νὰ τραγουδήσουν οἱ καλοὶ τὶς νιὲς στὸ πέρασμά τους
ἀπ' τὰ ψηλὰ τὰ διάσελα στ' ἀνάργια μονοπάτια,
μὲ τὸ γοργὸ περπάτημα, τὰ χαμηλὰ τὰ μάτια.

Σ. ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ

ΑΝΟΙΞΗ

Ἡ γλυκυτάτη ἄνοιξη
μὲ τ' ἄνθη στολισμένη,
ροδοστεφανωμένη
τὴ γῆ γλυκοτηράει.

Κ' ἡ γῆ τὴ χλόη ντύνεται,
τὰ δάση της ἰσκιώνουν,
τὰ κρύα χιόνια λυώνουν,
ὁ οὐρανὸς γελάει.

Τὰ λουλουδάκια βάφονται,
τὰ πλάγια χρωματίζουν
κι' ἠδονικὲς φωτίζουν
οἱ δροσερὲς αὐγές.

Στ' ἀγκαθερὸ τριαντάφυλλο
γλυκολαλάει τ' ἀηδόνι,
τὸ ξένο χελιδόνι ταιριάζει τὴ φωλιά.

Στοὺς κάμπους πλούσια κι' ἄκοπα
στὰ πράσινα λιβάδια
τὰ ζωντανὰ κοπάδια
βελάζουν καὶ πηδᾶν.

Κι' ὁ νιὸς βοσκὸς χαρούμενος,
φυσώντας τὴ φλογέρα,
γιομίζει τὸν ἀγέρα
μὲ τραγουδιῶν φωνές.

Κάθε ψυχὴ εὐφραίνεται
τὴν ἄνοιξη γιορτάζει,
ὁ Θύρσης σκυθρωπάζει
στὴ γενικὴ χαρά.

Ὄμορφη, Δάφνη, πρόβαλε
νὰ τὴν ἀποστολίσης,
καὶ τότε εἶν' ὁ Θύρσης
ὁ πλέον εὐτυχής.

Ι. ΒΗΛΑΡΑΣ

Στόν ἀνδριάντα τοῦ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε'!

Πολλοὶ ἀναγνῶσται μας μᾶς ζήτησαν νὰ δημοσιεύσουμε τὸ περίφημο αὐτὸ ποίημα τοῦ 'Αρ. Βαλαωρίτη. 'Ανταποκρινόμαστε σήμερα στὴν παράκλησή τους μιὰ καὶ σὲ λίγες ἡμέρες — 10 'Απριλίου — εἶναι ἡ ἐπέτειος τοῦ μαρτυρίου του.

Πῶς μᾶς θωρεῖς ἀκίνητος;... Ποῦ τρέχει ὁ λογισμός σου
τὰ φτερωτά σου ὄνειρα;... Γιατὶ στὸ μέτωπο σου
νὰ μὴ φυτρώνουν, γέροντα, τόσαις χρυσαῖς ἀχτίδες,
ὅσαις μᾶς δίδ' ἡ ὄψη σου παρηγοριαῖς κ' ἐλπίδες;...
Γιατὶ στὰ οὐράνια χείλη σου νὰ μὴ γλυκοχαράζη,
πατέρα, ἕνα χαμόγελο;... Γιατὶ νὰ μὴ σπαράζη
μέσα στὰ στήθη σου ἡ καρδιά, καὶ πῶς στὸ βλέφαρό σου
οὔτ' ἕνα δάκρυ ἐπρόβαλε, οὔτ' ἔλαμψε τὸ φῶς σου;...

'Ολόγυρά σου τὰ βουνὰ κ' οἱ λόγγοι στολισμένοι
τὸ λυτρωτή τους χαιρετοῦν... 'Η θάλασσ' ἀγριωμένη
ἀπὸ μακρὰ σ' ἐγνώρισε καὶ μ' ἀφρισμένο στόμα
φιλεῖ, πατέρα μου γλυκέ, τὸ ἐλεύθερο τὸ χῶμα,
ποὺ σὲ κρατεῖ στὰ σπλάχνα μου... Θυμᾶται τὴν ἡμέρα,
ὅπου κι' αὐτὴ στὸν κόρφο της, σὰν τρυφερὴ μητέρα,
πατέρα μου, σ' ἐδέχτηκε... Θυμᾶται στὸ λαιμό σου
τὸ ματωμένο τὸ σχοινί, καὶ στ' ἅγιο πρόσωπό σου,
τ' ἄτιμα τὰ ραπίσματα... τὸ βόγγο... τὴ λαχτάρα...
τοῦ κόσμου τὴν ποδοβολή... Θυμᾶται τὴν ἀντάρα...
τὴν πέτρα ποὺ σοῦ κρέμασαν... Τὴ γύμνια τοῦ νεκροῦ σου...
τὸ φοβερὸ τὸ ἀνάβρασμα τοῦ καταποντισμοῦ σου...
Δὲν ἐλησμόνησε τὴ γῆ ποὺ σοῦγινε πατρίδα,
οὔτε τὸ χέρι ποὺ εὔσπλαχνο μ' ὁλόχρυση χλαμίδα
τὴ σάρκα σου σαβάνωσε τὴ θαλασσοδαρμένη,
ὅταν, πατέρα μου, ἄκαρδοι, γονατισμένοι οἱ ξένοι
τὸ αἷμα σου ἔγλυφαν κρυφὰ στὰ νύχια τοῦ φονιᾶ σου...
Τώρα σὲ βλέπει γίγαντα, πατέρα, ἡ θάλασσά σου...
Τὸ λείψανο σου τὸ φτωχό, τὸ ποδοπατημένο,
τ' ἀνάστησε ἡ ἀγάπη μας κι' ἐδῶ μαρμαρωμένο
θὰ στέκη ὁλόρθο, ἀκλόνητο κ' αἰώνιο θὰ νὰ ζήση,
νἆναι φοβέρα ἀδιάκοπη 's 'Ανατολὴ καὶ Δύση...

Πενῆντα χρόνια ἐπέρασαν σὰ νᾶτανε μιὰ μέρα!...
Γιὰ σᾶς ποὺ εἴσθε ἀθάνατοι φεύγουν γλυκειαῖς, πατέρα
πετοῦν οἱ ὥραις ἀμέτρηταις στοῦ τάφου τὸ λιμάνι...
Γιὰ μᾶς... καὶ μόνη μιὰ στιγμὴ ἀρκεῖ νὰ μᾶς μαράνη...
Πενῆντα χρόνοι ἐπέρασαν κι' ἀκόμη ἡ ἀνατριχίλα
βαθειὰ μᾶς βόσκει τὴν καρδιά... Μὲ τὰ χλωρὰ τὰ φύλλα
ἀνθοβολεῖ κι' ὁ τάφος σου καὶ τὸ μνημόσυνό σου
ὑψώνεται στὸν οὐρανὸ τὸ νεκρολίβανό σου
μὲ τῶν ἀνθῶν τὴ μυρωδιὰ καὶ μὲ τὸ καρδιοχτύπι
τοῦ κόσμου, ποὺ ἐζωντάνεψες... Γέροντα τί σοῦ λείπει;...
Πῶς μᾶς θωρεῖς ἀκίνητος;... Ποῦ τρέχει ὁ λογισμός σου;..
Ποιὸς εἶν' ὁ πόθος σου ὁ κρυφὸς καὶ ποιὸ τὸ μυστικό σου;...

Εἶχαν ξυπνήσει ἀνέλπιστα οἱ νεκρωμένοι δοῦλοι
κι' ἀπὸ τὸ γέρο Δούναβη ὡς τ' ἄγριο Κακοσοῦλι
ἔβραζε γῆ καὶ θάλασσα... Σεισμός, φωτιά, τρομάρα,
σπαθὶ καὶ ψυχομάχημα καὶ δάκρυ καὶ κατάρα...
'Εβρόντουν κι' ἄστραφταν παντοῦ τὰ κλέφτικα λημέρια...
Γοργὰ τοῦ Χάρου ἐθέριζαν τ' ἀχόρταγα τὰ χέρια,
κ' ἦτον ὁ πόλεμος χαρά, τὰ φονικὰ παιχνίδια...
Μὲ μιᾶς θολώνουν τοῦ "Ολυμπου τὰ χιονισμένα φρύδια
καὶ μαῦρα νέφη ἁπλώνονται στοῦ Κίσσαβου τὴ ράχη...
'Ανατριχιάζουν τὰ κλαριὰ καὶ τὰ νερὰ κ' οἱ βράχοι
μένουν παράλυτα, νεκρά, σὰν νἆχε διαπεράσει
κρυφὸ μαχαῖρι αὐτὴν τὴ γῆ κ' ἐσκότωσε τὴν πλάση...

Εἶχε προβάλλει ἀπὸ μακρὰ πουλὶ κυνηγημένο
σὰ σύγνεφο μὲ τὸ βορειὰ καὶ μαυροφορεμένο,
σκοτείνιασε τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ πλατειὰ φτερά του
καὶ μὲ φωνή, ποὺ ἐξέσχιζε σκληρὰ τὰ σωθικά του,
ἐρρέκαξε κ' ἐβρόντησε... «Χτυπᾶτε, πολεμάρχοι!...
'Απ' ἄκρη σ' ἄκρη ὁ χαλασμός... Κρεμοῦν τὸν Πατριάρχη!»
τοῦ μυστικοῦ διαλαλητὴ πέφτει στὴ γῆ, στὸ κῦμα
τὸ φλογερὸ τὸ μήνυμα κ' ἀπὸ ἕνα τέτοιο κρῖμα
ἐφύτρωσε ἄσβεστη φωτιὰ καὶ μὲ τὴ δύναμη σου
ἐθέριεψε, ἐζωντάνεψε τ' ἄτιμο τὸ σχοινί σου
κ' ἔγεινε φεῖδι φτερωτὸ στὸν κόρφο τοῦ φονιᾶ σου...
Καλόγερε, πῶς δὲν ξυπνᾶς νὰ ἰδῆς τὰ θαύματά σου;...

'Αναστηλώνεται ὁ Μωρηᾶς... 'Η Ρούμελη μουγκρίζει...
'Ιδρώνουν αἷμα τὰ βουνά, τὸ δάκρυ πλημμυρίζει...
Παντοῦ παράπονο βαθὺ κ' ἀλαλαγμοὶ καὶ θρῆνοι...
Διαβαίνει μαύρ' ἡ ἄνοιξη... Τὰ ρόδα σας οἱ κρίνοι
λησμονημένοι τήκονται καὶ τὰ πουλιὰ σκιασμένα
ἀφίνουν ἔρμη τὴ φωλειὰ καὶ φεύγουνε στὰ ξένα...
Στοῦ Γερμανοῦ τὸ μέτωπο κρυφὰ γλυκοχαράζει
τοῦ Γένους τὸ ξημέρωμα... Πᾶσα ματιά του σφάζει...
Διωγμέν' ἀπὸ τὸν Κάλαμο μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα,
χιλιάδες γυναικόπαιδα δὲν βρίσκουν φοῦχτα χῶμα
νὰ μείνουν ἀκυνήγητα... κι' ὁ Χάρος δεκατίζει...
Ρυάζεται ὁ Βάλτος, σὰ θεριὸ τὴ χαίτη του ἀνεμίζει...
Φλόγα παντοῦ καὶ σίδερο... δὲ θ' ἀπομείνη λόθρα...
Στὴν Κιάφα νεκρανάσταση... στοῦ Πέτα καταβόθρα...
Πέτρα δὲ μένει ἀσάλευτη... κλαρὶ χωρὶς κρεμάλα...
'Ερμιὰ καὶ ξεθεμέλειωμα στὴν Τρίπολη, στοῦ Λάλα...
Κι' ὅταν τὸ χέρι ἐχόρταινε κ' ἔπεφτε στομωμένο
νὰ ξανασάνη τὸ σπαθὶ στὴ θήκη ξαπλωμένο,
'Εφώναζε ὁ ἀντίλαλος... «Χτυπᾶτε πολεμάρχοι!...
'Απ' ἄκρη σ' ἄκρη ὁ χαλασμός... Κρεμοῦν τὸν Πατριάρχη!»
Φριμάζουν τὰ Καλάβρυτα... Καπνίζει τὸ Ζητοῦνι...
κ' ἡ Μάνη ἡ ἀνυπόμονη τεντώνει τὸ ρουθοῦνι
σὰν τὸ καθάριο τἄλογο νὰ μυριστῆ τ' ἀγέρι
πού, ταχυδρόμους τ' οὐρανοῦ, μὲ τὰ φτερά του φέρει
τοῦ Διάκου τὴ σπιθοβολὴ καὶ τὴν ἀναλαμπή του...
'Ο γυιὸς τ' 'Ανδρούτσου στὴ Γραβιὰ στηλώνει τὸ κορμί του
κ' ἐπάνω του, σὰν νᾆτανε θεόχτιστο κοτρῶνι,
συντρίβεται ἡ 'Αρβανιτιὰ μὲ τὸν 'Ομὲρ Βρυώνη...
Φεγγοβολοῦν τὰ πέλαγα στὴν Τένεδο, στὴν Σάμο
καὶ κάθε κῦμα πούρχεται νὰ ξαπλωθῆ στὸν ἄμμο
ξερνῶντας αἷμα καὶ φωτιά, φωνάζει... «Πολεμάρχη!...
'Εκδίκηση... ἄσπλαχνη... παντοῦ... Κρεμοῦν τὸν Πα-
(τριάρχη!»...

Τὸ Σοῦλι τὸ ἀνυπόμονο ψηλὰ στὸ Καρπενῆσι,
τοῦ Βότζαρη σου τὴν ψυχὴ γιὰ νὰ σὲ προσκυνήση
σοῦ στέλλει αἱματοστάλαχτη... Στὸν τάφο του κλεισμένο
τὸ Μισολόγγι σκέλεθρο, γυμνό, ξεσαρκωμένο,
δὲν παραδίδει τάρματα, δὲ γέρνει τὸ κεφάλι...
Κρατεῖ γιὰ νεκροθάφτη του τὸ Χρῆστο τὸν Καψάλη,
τὸ ράσο τοῦ Δεσπότη του φορεῖ γιὰ σάβανό του,
καὶ φλογερὸ μετέωρο πετᾶ στὸν οὐρανό του
καὶ θάφτεται ὁλοζώντανο... Στὸ διάβα του τρομάζουν
τ' ἀστέρια ποὺ τὸ κύτταζαν, καὶ ταπεινὰ μεριάζουν...
Κλαρὶ δὲ φαίνεται χλωρὸ καὶ τὸ στερνὸ χορτάρι,
πῶμεινε ἀκόμα πράσινο, τ' ἀράπικο ποδάρι
τὸ μάρανε, τὸ σκότωσε... Χορτάσαν οἱ κοράκοι...
Στὴ 'Ράχωβα, στὸ Δίστομο μὲ τὸν Καραϊσκάκη
ἀδελφωμένο πολεμᾶ τῆς Λιάκουρας τὸ χιόνι...
Θερίζει τ' ἄσπλαχνο σπαθὶ κι' ὁ πάγος σαβανώνει...
Πλαταίνει πάντα ἡ ἐρημιὰ καὶ τὸ σχοινί σου σφίγγει
τοῦ λύκου μας τοῦ ἐφτάψυχου τ' ἀχόρταγο λαρύγγι...
'Ο κόσμος ἀνταριάζεται... Καὶ τὰ σκυλόδοντά του
ξερριζωμένα πνίγονται μὲ τὰ ρυασίματά του
στοῦ Ναβαρίνου τὰ νερά... καὶ φεύγει... 'Ανάθεμά τον!...
'Εσκόρπισαν τὰ σύγνεφα μὲ τ' ἀστραπόβροντά των
καὶ κούφια ἀπέμεινε ἡ βοὴ τοῦ μαύρου καταρράχτη...

Μ' αὐτά... μ' αὐτὰ τὰ κόκκαλα, τὰ τρίματα, τὴ στάχτη
ἐχτίσαμε, πατέρα μου, τὴ φτωχική φωλειά μας,
κ' ἐκεῖθε ἐφύτρωσε ἡ μυρτιὰ καὶ τὰ δαφνόκλαρά μας,
π' ἀνθοβολοῦν τριγύρω σου... Γιατὶ τὰ δάχτυλά σου
ἀκίνητα δὲν εὐλογοῦν τὰ μαῦρα τὰ παιδιά σου;...

(Συνέχεια στὴν ὄπισθεν σελίδα)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Η ΔΙΑΒΟΛΗ

Ὁ Γιῶργος γύρισε κατσουφιασμένος ἀπὸ τὸ σχολεῖο του σήμερα. Τὰ δυό του ἀδέλφια εἶχαν κι' ὅλας φτάσει ἀπὸ πολλὴ ὥρα στὸ σπίτι καὶ ἄρχισαν τὸ διάβασμα· ὁ παποὺς διάβαζε τὴ σύνοψη.

Μόλις εἶδε τὸ Γιῶργο ἀπόρησε. Εἶναι ἀλήθεια πὼς καὶ τὰ τρία ἀδέλφια ἦταν πάντα χαρούμενα. Μέσα στὴν ψυχή τους δὲν φώλευαν ποτὲ ἀπὸ τὰ πάθη ἐκεῖνα ποὺ κάνουν τοὺς ἀνθρώπους νευρικούς, ἀπότομους, κακούς!...

Μὰ σήμερα τὰ μοῦτρα τοῦ Γιώργου ἦταν χαλασμένα...

— Τὰ καράβια σου ἔπεσαν ἔξω; τὸν ρώτησε ὁ παπούς.

— Ὄχι παπού. Μὰ εἶμαι πολὺ στενοχωρημένος. Κανένας βέβαια, δὲν μὲ πείραξε προσωπικά. Μὰ στενοχωρήθηκα μὲ κάτι ποὺ ἔκαμε ὁ Νῖκος, ὁ γειτονάς μας σὲ βάρος τοῦ Σπύρου τοῦ παιδιοῦ τοῦ μπακάλη μας... Ἦταν κάτι τὸ τρομερό. Χάθηκε σήμερα ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἕνα βιβλίο, χρυσοδεμένο ποὺ μᾶς ἔστειλαν ἀπ' τὴν Ἀθήνα...

Κι' ὁ καλός σου Νῖκος, πῆγε στὸ Δάσκαλο καὶ τοῦ εἶπε πὼς τὸ βιβλίο τὸ ἔκλεψε ὁ Σπῦρος ποὺ δὲν τὸν χωνεύει. Εἶπε μάλιστα πὼς τὸν εἶδε νὰ τὸ κρατάη κρυμμένο πίσω ἀπὸ τὸ σακκάκι του. Τοῦ κάκου ὁ Σπῦρος προσπάθησε μὲ δάκρυα στὰ μάτια νὰ διαμαρτυρηθῆ γιὰ τὴν ἄδικη κατηγορία. Καὶ πραγματικὰ ἡ κατηγορία ἦταν ἄδικη καὶ πρόστυχη...

Ὁ Δάσκαλος μάλιστα ἀπείλησε τὸν καϋμένο τὸ Σπῦρο πὼς θὰ τὸν παραδώση καὶ στὴν ἀστυνομία ἀκόμη, ἂν δὲν φέρει γρήγορα τὸ βιβλίο... Μὰ πὼς ἕνας «κλέφτης» δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι στὸ ἑξῆς «μαθητὴς» στὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ μας... Ἤτανε νὰ τὸν λυπᾶσαι. Καὶ τὸν λυπήθηκα, ἂν κι' ἕνας κλέφτης δὲν θὰ ἦταν ἄξιος νὰ τὸν λυπᾶται κανείς. Μ' αὐτὸς ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα. Καὶ φώναζε πὼς δὲν ξέρει τίποτα γιὰ τὸ βιβλίο!...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε ὁ Κὺρ Θανάσης ὁ γιατρὸς ποὖναι καὶ πρόεδρος τῆς σχολικῆς ἐφορείας καὶ τῆς σχολικῆς μας βιβλιοθήκης. Καὶ ἅμα ἄκουσε τὴ βαρειὰ κατηγορία ποὺ βαραίνει τὸν καϋμένο τὸ Σπῦρο ἀπόρησε...

— Μὰ καλά. Ἔσπασε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου μου;

— Ποιοῦ γραφείου σου; ρώτησε ὁ Δάσκαλος. Ἐμεῖς ζητήσαμε τὸ βιβλίο στὴ βιβλιοθήκη.

Γιὰ νὰ μὴν σᾶς πολυλογῶ τὸ βιβλίο βρέθηκε κλειδωμένο στὸ γραφεῖο τοῦ Προέδρου τῆς βιβλιοθήκης.

— Καὶ ὁ κατηγορούμενος ἀθῶος εἶπε ὁ παπούς!...

— Ἀθῶος ναί! Μὰ εἴδατε τί πῆγε νὰ πάθη ἀπὸ τὴν τρομερὴ αὐτὴ «διαβολὴ» παρατήρησε ὁ Γιῶργος, κι' ὁ δάσκαλος θυμήθηκε καὶ μᾶς εἶπε καὶ τὸ «Ἑλληνικὸ ρητό: «Φοβοῦ τὰς διαβολὰς κἂν ψευδεῖς ὦσιν».

— Πραγματικά, εἶπε τότε ὁ παπούς. Ἡ διαβολὴ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ τρομερὰ ὅπλα στὰ χέρια τῶν κακῶν καὶ φθονερῶν ἀνθρώπων. Ὁ συμμαθητής σου ὁ Νῖκος ἀπὸ φθόνο γιὰ τὸν Σπῦρο, ποὺ ὅπως μαθαίνω, εἶναι καλὸς μαθητὴς πῆγε νὰ τοῦ κολλήση μιὰ ρετσινιά!...

Οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι θεωροῦσαν τὴ διαβολὴ γιὰ θεά. Θεὰ τῆς κακίας. Ὁ Ἀπελλῆς μάλιστα ὁ Ἐφέσιος ζωγράφισε τὴ Διαβολή, γιὰ ὅσα εἶχε πάθει ἐξ αἰτίας της. Ὅταν ὁ Θεοδότας ποὺ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπαρχηγοὺς τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Βασιλιᾶ τῆς Τύρου, συνωμότησε κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ του καὶ ἐπαναστάτησε καὶ κυρίευσε μάλιστα καὶ τὸ Πηλούσιο, ὁ ζωγράφος Ἀντίφιλος κατηγόρησε σὰν συνένοχο τὸν Θεοδότα καὶ τὸν Ἀπελλῆ... Εἶπε μάλιστα πὼς ἦταν ὁ πρῶτος συνεργός.

— Μὰ πραγματικὰ ὁ Ἀπελλῆς εἶχε λάβει μέρος στὴ συνωμοσία; ρώτησε τότε ὁ Κωστάκης.

— Κάθε ἄλλο, ἀπάντησε ὁ παπούς! Ὁ Ἀντίφιλος ὅμως φθονοῦσε τὸν Ἀπελλῆ γιατὶ ἦταν σπουδαῖος ζωγράφος καὶ εἶχε τιμητικὴ θέση κοντὰ στὸν Πτολεμαῖο καὶ τὸν κατηγόρησε ψεύτικα.

— Καὶ τὸν πίστεψε ὁ Πτολεμαῖος; ρώτησε ἡ Τασία.

— Δὲν εἴπαμε, ρώτησε ὁ παπούς! Ἡ διαβολὴ εἶναι τὸ πιὸ τρομερὸ ὅπλο στὴ διάθεση τῶν φθονερῶν. Ἔτσι διέταξε τοὺς στρατιῶτες του νὰ συλλάβουν καὶ ἔρριξε στὴ φυλακὴ τὸν ἄτυχο καὶ ἀθῶο ζωγράφο. Καὶ θὰ ἔκοβαν ἀνεξέταστα τὸ κεφάλι τοῦ Ἀπελλῆ ἂν ἕνας ἀπὸ τοὺς συνωμότες ποὺ

ἀγανάκτησε γιὰ τὴν ἄτιμη αὐτὴ συκοφαντία δὲν ἀποκάλυπτε ὅλη τὴν ἀλήθεια. Ὅτι δὲν εἶχε εἴδηση γιὰ τὴν συνωμοσία ὁ ἄτυχος ὁ Ἀπελλῆς.

Ὁ Πτολεμαῖος λυπήθηκε πολὺ γιατὶ φέρθηκε τόσο ἄσχημα στὸ φίλο του τὸν Ἀπελλῆ, πίστεψε μιὰ βδελυρὴ συκοφαντία γιὰ νὰ ἐπανορθώση τὰ πράγματα ὡς πρὸς τὸν «διαβληθέντα» καὶ νὰ τιμωρήση τὸν διαβαλόντα διέταξε νὰ δώσουν στὸν Ἀπελλῆ 100 τάλαντα καὶ δοῦλο ἰσόβια τὸν Ἀντίφιλο.

Ὁ Ἀπελλῆς ζωγράφισε τὴ διαβολή:

Δεξιὰ στὴν εἰκόνα ἔβαλε ἄνδρα ποὺ καθότουν σὲ κάποιο κάθισμα· εἶχε μεγάλα αὐτιὰ καὶ τὰ χέρια του ἦταν παρακλητικὰ τεντωμένα πρὸς τὴ Διαβολὴ ποὺ ἐρχόταν πρὸς τὸ μέρος του.

— Καὶ τί ἤθελε νὰ πῆ ὁ ζωγράφος μ' αὐτὴν τὴν εἰκόνα...

— Δὲν τελείωσα, φυσικά, τὴν περιγραφὴ τῆς εἰκόνας εἶπε ὁ παπούς. Ἀλλὰ καλλίτερα ἔτσι. Ὁ ζωγράφος θέλησε νὰ πῆ πὼς οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν ἀδυναμία νὰ τεντώνουν τ' αὐτιά τους σὲ κάθε συκοφαντία καὶ νὰ καλοδέχωνται τὴ διαβολή...

Κοντά, λοιπόν, στὸν ἄνθρωπο μὲ τὰ μεγάλα αὐτιὰ ὁ Ἀπελλῆς ζωγράφισε δυὸ γυναῖκες. Τὴν Ἄγνοια καὶ τὴν Ὑπόληψη.

— Γιατί σ' αὐτὲς τὶς δυὸ γυναῖκες ἔδωσε ὁ Ἀπελλῆς τὰ ὀνόματα αὐτά;

— Γιατὶ εἶναι οἱ δυὸ παράγοντες ποὺ κάνουν τὸν ἄνθρωπο ἐπιδεκτικὸ τῆς διαβολῆς. Τὴ Διαβολὴ τὴν συντροφεύει καὶ τὴν ὁδηγεῖ κοντὰ στὸν καθισμένο ἄνθρωπο ὁ Φθόνος.

— Καὶ πῶς τὸν ζωγραφίζει παπποὺ τὸν Φθόνο ὁ Ἀπελλῆς; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Γέροντα ὠχρό, κοκκαλιάρη μὰ μὲ κοφτερὲς ματιές.

— Καὶ τὴ Διαβολή; ρώτησε ἡ Τασία.

— Ἡ Διαβολὴ εἶναι μιὰ γυναῖκα ὄμορφη. Ἀλλὰ πολὺ νευρική. Φαίνεται ἀνάστατη. Κρατεῖ στὸ ἀριστερό της χέρι δάδα ποὺ καίεται. Μὲ τὸ δεξί της χέρι σέρνει ἕνα νέο κρατώντας τον ἀπὸ τὰ μαλλιά.

— Εἶναι αὐτὸ τὸ θῦμα της.

— Ἀκριβῶς. Κι' αὐτὸς ὁ ἄτυχος νέος ὑψώνει τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ σὰν νὰ καλῆ τοὺς θεοὺς μάρτυρες τῆς ἀθωότητάς του.

— Ὅπως ὁ καϋμένος ὁ Σπῦρος σήμερα, παρατήρησε ὁ Γιῶργος διαμαρτυρόταν δακρυσμένος γιὰ τὴν συκοφαντία!...

— Ἔτσι εἶναι πρόσθεσε ὁ παππούς. Τὴν Διαβολὴ ἀκολουθοῦσαν δυὸ ὑπηρέτριες· ἡ Ἐπιβουλὴ καὶ ἡ Ἀπάτη...

— Καὶ εἶναι πραγματικὰ οἱ δυὸ καλλίτεροι σύντροφοί της εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Σωστὰ τὰ εἶπες ἐξακολούθησε ὁ παπούς. Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὲς ἔρχεται ἡ Μετάνοια. Φορεῖ μαῦρα φορέματα, εἶναι καταλυπημένη καὶ δακρυσμένη. Καὶ βλέπει μὲ εὐλάβεια τὴν Ἀλήθεια ποὺ ἀκολουθεῖ.

— Πολὺ ἔξυπνα ὁ Ἀπελλῆς, εἶπε ὁ Γιῶργος, ἐζωγράφισε τὴν Διαβολὴ μὲ ὅλη τὴν ἀκολουθία της...

— Καὶ τὴν εἶχαν γιὰ θεὰ οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι; ρώτησε ἀπορώντας ὁ Κώστας.

— Καὶ βέβαια τὴν εἶχαν. Ἦταν οἱ συμβολικοὶ θεοί. Ποὺ συμβόλιζαν καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακό! Στὴν Ἀθήνα μάλιστα εἶχαν καὶ βωμὸ τῆς Διαβολῆς.

— Καὶ θὰ θυσίαζαν σ' αὐτὴν γιὰ νὰ τὴν ἐξευμενίζουν παρατήρησε ὁ Γιῶργος...

A.K.M.

Στὸν ἀνδριάντα τοῦ Γρηγορίου Ε'

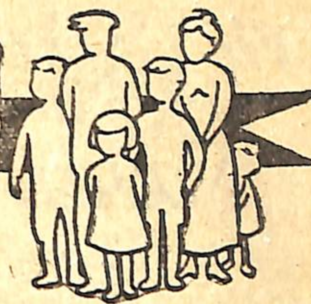
(Συνέχεια ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελίδα)

Στ' ἀνδρειωμένα σπλάχνα σου, μακρ'
(ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα
ἐρρίζωσε τόσο βαθειὰ τοῦ Χάρου ἡ φαρ-
(μακάδα,
π' οὔτε τοῦ Ρήγα ἡ συντροφιά, καλό-
γερε, δὲ φθάνει
τὰ σφραγισμένα χείλη σου ν' ἀνοίξη, νὰ
(γλυκάνη;...
οὔτε τὸ φῶς τὸ ἀκοίμητο ποὺ στὸ πλευ-
(ρό σου χύνει
αὐτό μας τὸ περήφανο, τὸ φλογερὸ κα-
(μίνι;...
οὔτε τὰ δέντρα, τὰ πουλιά, τὰ πράσινα
(χορτάρια...
οὔτε τὰ βασιλόπουλα, τοῦ θρόνου μας
(βλαστάρια,
ποὺ θἄρχωνται νὰ χαιρετοῦν τοῦ ποιητῆ
(τὴ λύρα,
καὶ νὰ ρωτοῦν πῶς ἔγινε τὸ ράσο σου
(πορφύρα;...
Τί θέλεις, νέροντ' ἀπὸ μᾶς;... Δὲ νοιώ-
(θεις μιὰ ματιά σου
πόσαις θὰ ἐφλόγιζε καρδιαὶς κι' ἀπὸ
(τὰ σωθικά σου
πόση θὰ ἐβλάστενε ζωή;... Πῶς δὲν ξυ-
(πνᾷς, πατέρα;...
Δὲ φέγγει μὲς τὸ μνῆμα σου οὔτε μιὰ
(τέτοια μέρα;...
Τὸ μάρμαρο μένει βουβό... καὶ θὰ νὰ
(μείνη ἀκόμα
ποιὸς ξέρει ὡς πότ' ἀμίλητο τὸ νεκρικό
(σου στόμα...
Κοιμᾶται κι' ὀνειρεύεται... καὶ τότε θὰ
(ξυπνήση,
ὅταν στὰ δάση, στὰ βουνά, στὰ πέλαγα,
(βροντήση
τὸ φοβερό μας κήρυγμα... «Χτυπᾶτε, Πο-
(λεμάρχοι!...
Μὴ λησμονεῖτε τὸ σχοινί, παιδιά, τοῦ
(Πατριάρχη!»...

Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει γιὰ τὶς λαϊκὲς τέχνες

Ἦταν Σαββατόβραδο, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἑσπερινό, κι' ἡ μάνα ποὺ ἤθελε νάβρῃ κάτι στὴν κασέλα, παρακάλεσε τὸ Θάνο νὰ τῆς κρατάη τὸ λύχνο καὶ νὰ φέγγῃ.

Ὁ Θάνος δέχτηκε μὲ χαρά. Τοῦ ἄρεσε νὰ εἶναι ἐκεῖ ὅταν ἄνοιγε τὴν κασέλα ἡ μάνα.

Μέσα στὴ κασέλα, φύλαγε τὰ προικιά της ἡ μάνα, αὐτὰ ποὺ εἶχε φέρει ὅταν μπῆκε νύφη στὸ τιμημένο «φτωχικὸ ἀρχοντικὸ» τοῦ κὺρ Τέλη, τοῦ παπού, καὶ τὴν καλοδέχτηκε στὴν πόρτα ἡ γιαγιὰ μὲ μέλι καὶ καρύδια.

Πόσες φορὲς δὲν εἶχε ἀκούσει αὐτὴ τὴ διήγηση ὁ Θάνος! Πῶς χαμογελοῦσε ἡ γιαγιὰ ὅταν τοῦ ἔλεγε:

— Μπῆκε ἡ μητέρα σου μέσα στὸ σπίτι, χρυσοχέρα, κι' ἔφεξε τὸ σπίτι ποὺ εἶχε χρόνια νὰ δῇ θυγατέρα, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πάντρεψα τὴν μονάκριβή μου μακρυά, στὴν Πάτρα. Κι' ἔφερε προικιὸ νὰ ντυθῇ ὅλο τὸ σπίτι — ὅλα καμωμένα ἀπὸ τ' ἄξια χεράκια της. Καὶ τὴν εὐχήθηκα ἔγγονα, οἱ ἔγγονές μου νὰ τῆς μοιάσουν — ὅπως μοιάζεις ἐσύ, στὸν πατέρα σου καὶ στὸν παπού σου Θάνο. Ἂ ναί! Ἦταν χρυσοχέρα ἡ μητέρα, ὅπως ἦταν κι' ἡ γιαγιά.

Γριὰ προεστὴ ἡ γιαγιά, καὶ μόνη της ἔγνεθε, μόνη της γύριζε τὴν κλωστὴ στὴν ἀνέμη, μόνη της ἔβαφε τὸ γνέμα μὲ μπογιὲς καὶ χρώματα ποὺ ἦταν «οἰκογενειακὰ μυστικὰ» ὅπως ἔλεγε χαμογελώντας ὁ παπούς.

Ὅμως ἀπ' αὐτὰ τὰ γνέματα ὑφαίνονταν τὰ χράμια καὶ τὰ στρωσίδια, ποὺ τὰ θαύμαζαν οἱ ξένοι, οἱ περαστικοί, ποὺ δοκίμαζαν τὴν φιλοξένια τοῦ σπιτιοῦ τοῦ κὺρ Τέλη...

Ἄνοιξε τὴν κασέλα ἡ μάνα, καὶ ἡ Λενιὼ βάσταγε τὸ καπάκι ἐνῶ ὁ Θάνος ἔφεγγε.

Τὰ δυὸ παιδιά, χαίρονταν τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦν καὶ νὰ θαυμάσουν πάλι τῆς κασέλας τοὺς θησαυρούς.

— Βγάλε τὴν καλή σου φορεσιὰ μάνα! παρακάλεσε ἡ Λενιώ.

Ἡ μάνα ὅμως ποὺ εἶχε βρῇ αὐτὸ ποὺ ἤθελε, στεκόταν δίγνωμη.

— Ξέρω γώ; Ἀργὰ δὲν εἶναι; ἔκανε διστακτικά.

— Δεῖξε μας τηνε μητέρα, ἀπόψε εἶναι Σαββατόβραδο! παρακάλεσε δειλὰ κι' ὁ Θάνος.

Ἡ μητέρα χαμογέλασε, καὶ τράβηξε ἀπὸ τὸν πάτο τῆς κασέλας, τὴν φορεσιὰ ποὺ φυλάγονταν μέσα σὲ καλοδιπλωμένο φίνο σεντόνι.

Σὰν τὸ ἅπλωσε πάνω στὸ τραπέζι καὶ τὸ ἄνοιξε, μοσκοβόλησε ὅλη ἡ κάμαρα λεβάντα καὶ ρίγανη — ποὺ διώχνουν τὸ σκόρο.

Σηκώθηκε κι' ὁ παπούς ἀργά, να δῇ. Ὄμορφη ποὺ ἦταν ἡ φορεσιά!

Μὲ κέντημα ποὺ λὲς καὶ δὲν τὄκαναν χέρια ἀνθρώπινα ἦταν κεντημένο τὸ μακρὺ πουκάμισο, στὰ μανίκια, στὸν ποδόγυρο καὶ στὸ λαιμό.

Τὸ σκουτὶ τὸ σκοῦρο, ἦταν κεντημένο μὲ χρυσὴ κλωστή. Νὰ κι' ἡ ζώνη ποὺ μάζευε τὰ παιδιὰ μὲ τὰ σχέδιά της. Καὶ τὸ κεφαλοπάνι. Κι' ἡ ποδιά.

— Ἐγὼ δὲν θὰ τὴ φορέσω μάνα τούτη τὴ φορεσιά; ἔκανε μὲ λαχτάρα ἡ Λενιώ.

— Καὶ βέβαια θυγατέρα. Δική σου εἶναι! ψιθύρισε ἡ μητέρα. Ὅταν πετάξεις τὸ μπόϊ ποὺ τῆς πρέπει, θὰ στὴ δώσω. Ἐσὺ εἶσαι ἡ μοναχοκόρη μου, ὅπως κι' ἐγὼ ἤμουν ἡ μεγαλύτερη τῆς μάνας μου. Γι' αὐτὸ βρίσκεται μὲς στὴ δικιά μας τὴν κασέλα.

— Τῆς γιαγιᾶς σου ἦταν μητέρα ἡ φορεσιά; ρώτησε ὁ Θάνος.

— Ἀκόμη πιὸ πίσω γυιέ. Τῆς προγιαγιᾶς μου.

— Εἶναι παλιὰ πολὺ ἡ φορεσιά.

— Εἶναι παλιὰ πολύ, μὰ τὴν προσέχαμε. Στὶς μέρες μας δὲν φτιάνουν τέτοια πράγματα. Σὰν τὴν κόρη τοῦ ματιοῦ σου, πρέπει νὰ τὴν ἔχῃς θυγατέρα ὅταν θὰ 'ρθῇ μὲ τὸ καλὸ στὰ χέρια σου.

Ὁ Θάνος ἔσκυψε πάνω σ' ἐκεῖνα τὰ θαυμαστὰ πανόμορφα ροῦχα. Οἱ κλωστές, εἶχαν ἀρχίσει νὰ ξεφτᾶνε. Τὸ ὕφασμα σὲ μερικὰ μέρη ἄνοιγε. Τὸ παιδί, αἰσθάνθηκε κάτι σὰν πόνο, στὴν καρδιά.

— Μητέρα, εἶπε. Ὅταν χαλάσει αὐτὴ ἡ φορεσιὰ τί θὰ κάνωμε;

Ἡ μάνα δίπλωσε εὐλαβικὰ τὴν φορεσιά της μέσα στὸ λευκὸ σεντόνι.

— Τί θὰ κάνομε; εἶπε καθὼς τὴν φύλαγε ξανὰ μὲς στὴν κασέλα.

Ξέρω κι' ἐγώ;

Κι' ὕστερα, ξανάπε — πιὸ σιγὰ — αὐτὸ ποὺ εἶχε πῇ καὶ πρίν.

— Στὶς μέρες μας, δὲν φτιάνουν πιὰ τέτοια πράγματα...

Ἔφυγαν μαζὶ μὲ τὴ Λενιὼ γιατὶ εἶχαν δουλειὰ στὴν ἄλλη κάμαρα.

Ἐκεῖ, ἔμειναν μόνοι ὁ παποὺς μὲ τὸ Θάνο.

Ἡ χαρὰ τοῦ παιδιοῦ, εἶχε διαλυθῆ. Μιὰ λύπη τώρα τὸν ἐβάραινε, χωρὶς νὰ ξέρῃ τὸ γιατί.

Σκοτισμένο τὸ βλέμμα του, ὑψώθηκε πρὸς τὸν παπού.

— Ναὶ εἶπε ὁ παποὺς σὰ νὰ μάντεψε τί συλλογιζόταν. Στὶς μέρες μας Θάνο μου, δὲν φτιάνουν πιὰ τέτοια πράγματα. Στὶς μέρες μας, ἀγοράζουν ἕτοιμο πανὶ τῆς μηχανῆς, καὶ ντύνονται. Στὴν δική μας τὴν ἐποχή, οἱ κοπέλλες μας δέχονται ἀκόμη ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μάνας τους, τὴν παλιὰ φορεσιὰ τῆς προγιαγιᾶς της. Δὲν λαβαίνουν ὅμως πιὰ — σὰν πολύτιμη, μύριες φορὲς πολύτιμη παρακαταθήκη — τὸ μυστικὸ τῆς φτερωτῆς σαΐτας ποὺ ζευγαρώνει στὸ στημόνι μὲ τὸ ὑφάδι, τὸ μυστικὸ τῆς φίνας βελονιᾶς ποὺ ζωντανεύει πάνω στὸ πανὶ μὲ χρυσὴ καὶ χρωματιστὴ κλωστὴ τὴν ὀμορφιὰ τοῦ κεντήματος ποὺ τόσο θαύμασες. Ὁ χρόνος, Θάνο μου, καὶ οἱ καιροί, σβύνουνε πρῶτα σιγὰ σιγὰ τὴν Τέχνη, τὴν τέχνη τῆς ἀνυφάντρας, τῆς κεντήστρας, τὴν τέχνη τοῦ κοριτσιοῦ ποὺ ἔκοψε κι' ἔραψε ἐκείνη τὴ ντυμασιά. Κι' ἀφοῦ χαθῇ τὸ μυστικό της, θὲ νὰ χαθῇ σιγὰ σιγὰ κι' ἡ ντυμασιὰ ἡ ἴδια. Καὶ θὰ μείνῃ τὸ πρόστυχο πανὶ τῆς μηχανῆς, τὸ ἄψυχο καὶ τὸ κρύο, ποὺ ντύνει, μὰ δὲ στολίζει...

— Ὄχι παπού, μὴ τὸ λές! ἔκανε μὲ πόνο τὸ παιδί.

— Λυπᾶσαι, αἴ, ποὺ τ' ἀκοῦς! ἔκανε ὁ παπούς. Εἶσαι κι' ἐσὺ βλαστάρι ἑνὸς λαοῦ ἀρχοντικοῦ, ποὺ ἤξερε καὶ τὸ παραμικρὸ πρᾶγμα ποὺ θὰ περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι του, νὰ τὸ κάνῃ ἔργο ὑπέροχης τέχνης, νὰ τὸ κάνῃ νὰ καθρεφτίζῃ τὴν ψυχή του. Γιατὶ πῶς μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ὡραῖα πράγματα ἕνας λαὸς ποὺ δὲν κλείνει ὀμορφιὲς μὲς στὴν ψυχή του;

Ὁ δικός μας ὁ λαός, εἶναι γεμάτος ὀμορφιά! Ἔχει ὀμορφιὰ μέσα στὰ παραμύθια του, καὶ μέσα στὰ ὄνειρά του. Ἔχει ὀμορφιὰ σ' αὐτὰ ποὺ ἀναλογίζεται κι' ἀναθυμᾶται ἀπὸ τὰ περασμένα χρόνια του — ἔτσι πανάρχαιος κι' ἀρχοντικὸς ποὺ εἶναι — κι' ἔχει ὀμορφιὰ καὶ σὲ ὅτι ὁραματίζεται. Ἀνώνυμος, ὁ λαϊκὸς τεχνίτης, ἔβαλε στὸ κάθε πρᾶγμα ποὺ ἄγγιξε μὲ τὸ χέρι του, τὴν σφραγίδα αὐτῆς τῆς ὀμορφιᾶς, ποὺ τὴν πῆρε σὰν κληρονομιά, ἀπὸ τὰ πιὸ παλιὰ χρόνια. Κι' ἔχομε τὴν λαϊκὴ ἀρχιτεκτονική — τὸν ἀσπούδαστο μάστορα ποὺ ἔχτισε τόσα καὶ τόσα σπίτια στὶς πλαγιὲς τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν καὶ στὰ ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια, ἑλληνικὰ σπίτια, σεμνὰ καὶ πανόμορφα σὰν τὴν ἑλληνικὴ ψυχή. Ἄγνωστος κι' ἀνώνυμος ὁ λαϊκὸς τεχνίτης, ζωγράφισε τὰ κονίσματα στὸ εἰκονοστάσιο, σκάλισε τὸ τέμπλο ἔχυσε τὸ ἀσήμι γιὰ τὰ καντήλια. Πῆρε τὸ καρυοφίλι στὰ χέρια του, καὶ τὸ καρυοφίλι ἔγινε καλλιτέχνημα. Δούλεψε τὸ ξύλο, τὸ ἀσήμι, τὸ σίδερο, τὸν μπρούτζο. Κι' ἀπὸ τὰ χέρια του ἔβγαιναν μικρὰ ἀριστουργήματα. Μὲ τέχνη, μ' ἀγάπη, μὲ μεράκι, δούλευε ὅτι δούλευε. Κι' ὅλο καθρέφτιζε τὴν ψυχή του τὴν ἑλληνικὴ μὲς σ' ὅλ' αὐτά. Αὐτὸ τὸ μεράκι, φορὲς τόπιανε ὁλόκληρο χωριό — ὁλόκληρο νησί. Καὶ τὸ χωριό, κι' ἡ πολιτεία, καὶ τὸ νησί, γινόνταν ξακουστὰ γιὰ τὴν μαστοριά τους. Γιαννιώτικα ἀσημικά, σοῦ λέει ὁ ἄλλος, ὑδραίϊκες ψαρόβαρκες, κυπροκούδουνα ἀπὸ τὰ Σάλωνα! Τέχνη καὶ μεράκι! Λαϊκὴ τέχνη! Καὶ μέσα στὰ φτωχικά τους σπίτια οἱ γυναῖκες μας, μὲ τὸν τελάρο τοῦ ἀργαλειοῦ, μὲ τὴν χρυσοκλωστὴ καὶ τὸ γνέμα, μὲ τὸ βελόνι καὶ τὸ ἀραχνοΰφαντο πανί, ἔβγαζαν ἐκεῖνα τὰ κεντήματα ποὺ λὲς καὶ τὰ κέντησαν νεράϊδες, ἐκεῖνες τὶς ντυμασιὲς ποὺ λὲς πὼς θάντυναν βασιλοποῦλες, ἐκεῖνα τὰ χράμια, τὰ στρωσίδια, τὰ σκεπάσματα, ποὺ κάνουν τὴν ἄφταστη ἀρχοντιὰ τοῦ ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ!... Κι' ὅλα αὐτὰ Θάνο μου, τώρα κινδυνεύουν νὰ χαθοῦν!

— Ὄχι παπού! φώναξε ὁ Θάνος.

— Ἄκου ἐμένα ποὺ σοῦ λέω! Κινδυνεύουν νὰ χαθοῦν!

— Μὰ δὲν ἐχάθηκαν!

Ὁ παποὺς χαμογέλασε.

— Αἴ! Ὄχι ἀκόμη Θάνο μου, δόξα νάχει ὁ Θεός, δὲν ἐχάθηκαν! Μὰ ὁ κίνδυνος εἶναι μεγάλος. Ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὸ εὔκολο, ἀπὸ τὸ πρόστυχο, ἀπὸ τὸ ἕτοιμο τῆς μηχανῆς!

— Καὶ τί πρέπει νὰ κάνωμε παπού μου γιὰ νὰ μὴ χαθοῦν; ρώτησε μὲ ἀγωνία τὸ παιδί.

— Τὸ κάθε ἑλληνικὸ χωριὸ Θάνο μου, ἡ κάθε γωνιὰ τῆς Ἑλλάδας, ἔχει ἕνα δικό της, ἰδιαίτερο θησαυρό. Μιὰ κληρονομιά, καὶ μιὰ παράδοση. Τὴν τέχνη τὴν δική της, τὴν ἰδιαίτερη, τὸ κέντημά της, τὴν ντυμασιά της. Ἂς καθίσῃ ὁ κάθε Ἕλληνας ν' ἀναλογιστῇ τί πάει νὰ χάσῃ. Καὶ νὰ δουλέψῃ γιὰ νὰ μὴ χαθῇ. Ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται Θάνο μου, ἀπὸ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς. Ὅταν ἐσὺ ὁ ἴδιος θέλεις ν' ἀπαρνηθῇς τὴν ψυχή σου, πῶς νὰ σὲ βοηθήσῃ ὁ ἄλλος; Καὶ οἱ τέχνες μας, εἶναι τὸ καθρέφτισμα τῆς ψυχῆς μας. Ὁλόκληρη ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας κλείνεται σ' αὐτή, ὅπως κλείνεται καὶ στὰ τραγούδια μας, στὶς παραδόσεις μας, στὴ ζωντανὴ γλῶσσα ποὺ μιλοῦμε. Τίποτε δὲν θὰ χαθῇ, ἂν δὲν τ' ἀφήσωμε ἐμεῖς νὰ χαθῇ!

— Καὶ βέβαια ποὺ δὲν θὰ τ' ἀφήσωμε! φώναξε ζωηρὰ τὸ παιδί.

— Εὐτυχῶς ξύπνησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ στὶς πολιτεῖες! συνέχισε ὁ παπούς. Κατάλαβαν πὼς στὰ χωριά, στὰ μικρὰ νησιά, στὶς μικρὲς πολιτεῖες, διατηρήσαμε ἐμεῖς ὅλον αὐτὸν τὸν θησαυρὸ τὸν πολύτιμο, ποὺ εἶναι ἡ λαϊκὴ τέχνη. Καὶ τώρα ἔρχονται οἱ συμπατριῶτες μας οἱ σπουδασμένοι, νὰ μάθουν ἀπὸ μᾶς τὸ μυστικὸ τῆς γνήσιας τέχνης, τῆς ἑλληνικῆς, ὅπως ξαναγυρίζει κανεὶς στὶς πεντακάθαρες πηγές, ποὺ κρατοῦν διαμάντι τὸ νερό τους.

— Τίποτε δὲν θὰ χαθῇ! ἔκανε μὲ λαχτάρα καὶ πεποίθηση ὁ Θάνος.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ Δημήτριος Ἀγγέλου Ἀγγελίδης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Τί ἦτο ἡ Ἀτλαντίς; 2) Κατοικεῖται ὁ Ἄρης;

1) Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Ἡ Ἀτλαντὶς ἦταν μιὰ μεγάλη θρυλικὴ νῆσος - Ἤπειρος ποὺ τοποθετεῖται στὸν Ἀτλαντικὸ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ Ἀμερικῆς ἀπὸ τὴν ἄλλη. Κατὰ τὴ σχετικὴ μυθολογία ἡ Ἀτλαντὶς καταβυθίστηκε ἔπειτα ἀπὸ τρομεροὺς σεισμούς. Πρῶτος γι' αὐτήν, κάνει λόγο ὁ Πλάτων στοὺς διαλόγους του «Κριτίας» καὶ «Τιμαῖος». Εἰς τὸν «Τιμαῖον» ἕνα πρόσωπο τοῦ διαλόγου, ὁ Κριτίας ἀναφέρει διήγηση τοῦ 90χρονου παπποῦ του, ποὺ κι' αὐτὸς τὴν εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ Σόλωνα ὅταν ὁ σοφὸς νομοθέτης τῆς Ἀθήνας εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ ταξίδι του στὴν Αἴγυπτο. Σύμφωνα, λοιπόν, μὲ τὴ διήγηση αὐτὴ γνωρίσθηκε στὴν Αἴγυπτο μὲ τοὺς σοφοὺς Αἰγυπτίους παπάδες, ἕνας δὲ ἀπ' αὐτοὺς τοῦ εἶπε πὼς οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ξέρουν τὴν ἱστορία τους, γιατὶ εἶναι νέος λαός. Ὅπως εἶπε ὁ Αἰγύπτιος παπὰς στὸ Σόλωνα οἱ πρόγονοί τους οἱ Ἀθηναῖοι, ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ τὸ μεγάλο κατακλυσμό! καὶ τοῦ διηγήθηκε πὼς πρὸ 9.000 χρόνων ἀπὸ τότε, ποὺ πῆγε ὁ Σόλων στὴν Αἴγυπτο οἱ Ἀθηναῖοι ὑπέστησαν τὴν ἐπιδρομὴ τῶν Ἀτλάντων, τοὺς ὁποίους ὅμως, μὲ τὴν παραδειγματική τους ἀνδρεία κατάφεραν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ διώξουν, καὶ νὰ ἐλευθερώσουν ἔτσι καὶ τὶς ἄλλες ἑλληνικὲς πόλεις ποὺ εἶχαν καταλάβει οἱ ἐπιδρομεῖς Ἄτλαντες. Ὅπως εἶπε ὁ Αἰγύπτιος παπᾶς οἱ Ἄτλαντες κατοικοῦσαν σ' ἕνα μεγάλο νησὶ ποὺ βρισκόταν ἔξω ἀπὸ τὰς Ἡρακλείους Στήλας (ἡ ἔξοδος τῆς Μεσογείου πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸ) ποὺ λέγονταν Ἀτλαντίς. Τὸ μεγάλο αὐτὸ νησί, μεγαλείτερο κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν Ἀφρικὴ ἴσως, ἔπειτα ἀπὸ ἰσχυρὸ σεισμὸ καὶ καταρρακτώδη βροχὴ καταποντίσθηκε μαζὺ φυσικὰ μὲ τοὺς κατοίκους του.

Ἡ ἐπιστήμη φυσικά, μέχρι σήμερα δὲν ἔχει λύσει τὸ πρόβλημα τῆς Ἀτλαντίδος. Πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ «Ἀτλαντίδα» εἶναι καθαρῶς μυθολογικὸς τόπος καὶ ὅτι ὅσα ἀναφέρει ὁ Πλάτωνας εἶναι φανταστικά· ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλοι ποὺ ὑποστηρίζουν πὼς ὁ Πλάτων διηγεῖται πιστὰ μιὰ ὑπάρχουσα παράδοση ποὺ ἔχει πολλὰ αὐθεντικὰ στοιχεῖα· ὑπάρχουν ἀκόμη κι' ἐκεῖνοι ποὺ ὑποστηρίζουν πὼς ὁ Πλάτων διηγεῖται πραγματικὰ μιὰ παλιὰ παράδοση μὲ πολλὰ πραγματικὰ γεγονότα μὰ προσθέτει καὶ πολλὰ δικά του, ἐντελῶς φανταστικὰ καὶ — τέλος — ὑπάρχουν κι' ἐκεῖνοι ποὺ ὑποστηρίζουν ὅτι ὅλα ὅσα λέγει ὁ Πλάτων εἶναι πέρα, ὡς πέρα ἀληθινὰ καὶ μάλιστα θὰ πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν.

Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ὁ Πλάτων μόνος του ἔβγαλε τὴν Ἀτλαντίδα ἀπὸ τὰ κύματα καὶ μόνος του τὴν ἐβύθισε.

Βέβαια δὲν θὰ σᾶς κουράσω μὲ τὰ ἐπιχειρήματα ἐκείνων, ποὺ πιστεύουν πὼς ἡ Ἀτλαντίδα ὑπῆρχε καὶ πραγματικὰ βυθίστηκε. Μὰ τίποτε βέβαιο δὲν ὑπάρχει καὶ οἱ «ἀποδείξεις» τῶν ὑποστηρικτῶν περὶ ὑπάρξεως τῆς Ἀτλαντίδος κάθε ἄλλο παρὰ πείθουν περὶ τούτου τὴν ἐπιστήμην. Πρέπει ἀκόμη νὰ εἰπωθῆ ἐδῶ ὅτι οἱ Ἄτλαντες σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση τοῦ Πλάτωνα ἦταν ἕνας λαὸς μὲ μεγάλες φιλοσοφικές, καὶ ἐπιστημονικὲς γνώσεις.

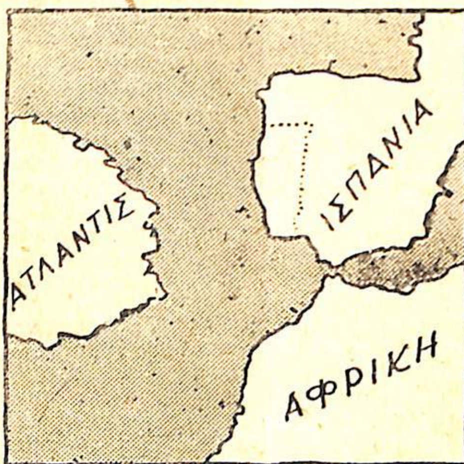
2) Ἡ ἐπιστήμη δὲν κατώρθωσε νὰ λύση τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ζωῆς ἐπὶ τοῦ Ἄρεως. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει ἀποδειχθῆ εἶναι ὅτι οἱ κλιματολογικὲς συνθῆκες στὸν Ἄρη εἶναι ὄχι ἴδιες, ἀλλὰ σχεδὸν ἴδιες μὲ ἐκεῖνες τῆς γῆς. Πάντως ἔχει ἀποδειχθῆ ἀπολύτως ὅτι στὸν Ἄρη ὑπάρχει φυτικὴ ζωή. Ἀπ' αὐτὸ βγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι γιὰ νὰ ὑπάρχη φυτικὴ ζωὴ πρέπει νὰ ὑπάρχη καὶ ζωϊκή. Νὰ ὑπάρχουν δηλαδὴ ἄνθρωποι. Κάποτε ἡ Ἐπιστήμη πίστεψε πὼς στὸν Ἄρη ὑπάρχουν διώρυγες, τεχνικές. Καὶ αὐτὸ τὸ θεωροῦσαν σὰν ἀπόδειξη ὅτι γιὰ νὰ ὑπάρχουν διώρυγες θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς προελεύσεως τῶν διωρύγων παραμένει ἄλυτο. Στὸ ἐρώτημά σου λοιπὸν μπορῶ νὰ ἀπαντήσω: Κανεὶς δὲν ξέρει: Δὲν ἀποκλείεται ὅμως νὰ κατοικεῖται ὁ Ἄρης.

Ὁ Κων. Σ. Χρυσικόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὰ ἡ αἰτία νὰ ἱδρυθοῦν οἱ πρῶτες πυραμίδες;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Αἱ πυραμίδες ἔγιναν γιὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς τάφοι τῶν Φαραὼ ἀπὸ τῆς Γ΄ Δυναστείας. Οἱ ὀνομαστότερες ἀπὸ τὶς πυραμίδες αὐτὲς εἶναι ἐκεῖνες ποὺ κατασκευάσθησαν ἐπὶ τοῦ Χέοπος καὶ τῶν διαδόχων του Χεφρῆνος καὶ Μυκερίνου. Ὁ πρῶτος ἦταν ὁ ἀρχηγὸς - ἱδρυτὴς τῆς Τετάρτης Δυναστείας (2.700 π.Χ.). Καὶ εἶναι οἱ τρεῖς πυραμίδες τῆς Γίζης Νοτιοδυτικὰ τοῦ Καΐρου. Ἡ μεγαλύτερη εἶναι ὕψους 138 μέτρων καὶ ἔχει τετραγωνικὴ βάση μὲ πλευρὰ 226 μέτρα. Αὐτὴ δὲ ἀκριβῶς ἦταν τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου.

Ὁ Μαῦρος Πειρατὴς μὲ ἐρωτᾶ: Τὸ πρόσωπο ἑνὸς ἀνθρώπου καθρεπτίζει τὸ χαρακτῆρα του;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ πὼς τὸ ρητὸ «οἵα ἡ μορφὴ τοιάδε καὶ ἡ ψυχὴ» ἔχει διαψευσθῆ ἀπολύτως· φυσικὰ οἱ φυσιογνωμισταὶ κατόρθωσαν πολλὲς φορὲς νὰ διαβάσουν στὴ φυσιογνωμία τοῦ ἀνθρώπου τὶς ψυχικὲς καταστάσεις καὶ τὸ χαρακτῆρα του. Ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος ἔχει

ἕνα ὅπλο: τὴν ὑποκρισία· καὶ ἐκεῖ κάποτε ποὺ βλέπεις μιὰ φυσιογνωμία γλυκειά, βρίσκεις μὲ ψυχικὴ πονηρὴ καὶ κακεντρεχῆ. Καὶ πολλὲς φορὲς ποὺ βλέπεις ἄνθρωπο ποὺ σοῦ προκαλεῖ ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἀντιπάθεια εἶναι ἀγαθώτατος καὶ περίφημος ἄνθρωπος:

Συμπέρασμα: Οὔτε ἡ καταφατικὴ οὔτε ἡ ἀρνητικὴ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημά σου μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπόλυτη.

Ὁ Κων. Ντέμπος μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ποιὸ ἔχει τὶς περισσότερες θρεπτικὲς ἰδιότητες; Τὸ γάλα ἢ τὸ αὐγό; 2) Μέχρι πόσα χρόνια μπορεῖ νὰ ζήση ὁ ἄνθρωπος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι τὸ αὐγὸ μπροστὰ σὲ ἴση σὲ ὄγκο ἢ καὶ σὲ βάρος ἀκόμη ποσότητα γάλακτος περιέχει περισσότερες θρεπτικὲς οὐσίες. Ἀλλὰ τὸ γάλα εἶναι θρεπτικώτατο καὶ μπορεῖ νὰ ἀποτελέση τροφὴ σὲ ὁποιαδήποτε κατάσταση ἐνῶ τὸ αὐγὸ δὲν εἶναι πάντοτε καὶ γιὰ ὅλους ὑγιεινὴ καὶ πολὺ θρεπτικὴ τροφή. Τὸ ἀγελαδίσιο γάλα περιέχει μέσα σὲ 100 μέρη 87 μέρη νερό, 4 μέρη λιπαρὲς οὐσίες (βούτυρο - τυρίνη, λῖπος) 3,40 λευκώματα, 5 γαλατοσάκχαρο καὶ 0,60 ὀρυκτὰ συστατικὰ ὅπως φωσφορικὸ ἀσβέστιο καὶ χλωριοῦχο νάτριο. Περιέχει ἀκόμη καὶ βιταμίνες, οἱ ὁποῖες καταστρέφονται στὸ βράσιμο. Ὡστόσο εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες τροφὲς τοῦ ἀνθρώπου. Καθὼς ξέρουμε εἶναι ἡ ἀποκλειστικὴ τροφὴ στοὺς πρώτους μῆνες κάθε βρέφους, καὶ ἡ καλύτερη διαιτητικὴ τροφὴ γιὰ κάθε ἄρρωστο.

Τὸ αὐγὸ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ περιέχει συμπυκνωμένο λεύκωμα καὶ φωσφοροῦχα στοιχεῖα, καθὼς καὶ λίπος· περιέχει ὅμως καὶ χολοστεαρίνη, ποὺ τὰ κάνει ἀκατάλληλα γιὰ ὅσους πάσχουν ἀπὸ τὸ σικότι, γιὰ τοὺς γέροντες καὶ τοὺς ἀρθριτικούς· ὠμὸ τὸ αὐγὸ ἔχει πολλὲς τοξίνες. Πολὺ βρασμένο (ὅπως τὰ λαμπριάτικα) εἶναι δύσπεπτο, μελάτο ὅμως εἶναι πιὸ ὑγιεινό. Βέβαια αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς τὸ αὐγὸ δὲν εἶναι ἐπίσης μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ θρεπτικὲς τροφὲς τοῦ ἀνθρώπου· καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ αὐγὸ χαλᾶνε ὅταν μείνουν· καὶ γι' αὐτὸ πρέπει σ' ὅλες τὶς περιπτώσεις νὰ εἶναι φρέσκα.

2) Σὰν μέσος ὅρος τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου θεωρεῖται τὸ 52 - 53 ἔτος. Μὰ σὰν μέσος ὅρος μακροβιότητος θεωρεῖται τὸ 75. Φυσικὰ πολλοὶ ὑπερβαίνουν τὸ 75. Ἀλλὰ εἶναι μικρὸ ποσοστό.

Θὰ σᾶς παραθέσω ἐδῶ στατιστικὲς πληροφορίες ἀπὸ τὶς ὁποῖες μπορεῖτε νὰ βγάλετε τὸ συμπέρασμά σας· Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1951 στὴν Ἀθήνα πέθαναν 628: Ἀπ' αὐτοὺς 28 δὲν εἶχαν συμπληρώσει ἡλικία ἑνὸς χρόνου, 2 ἑνὸς χρόνου, 5 2 ὡς 4, 4 5 ὡς 9, κανένας ἀπὸ 10 - 14, 7 ἀπὸ 15 - 19, 10 ἀπὸ 20 - 24, 25 ἀπὸ 25 - 29 38 ἀπὸ 30 - 39, 73 ἀπὸ 40 - 49, 90 ἀπὸ 50 - 59, 109 ἀπὸ 60 - 69, 137 ἀπὸ 70 - 79 79 ἀπὸ 80 - 89, καὶ 16 ἀπὸ 90 χρόνων καὶ ἄνω. Γιὰ 5 δὲν γνώσθηκε ἡ ἡλικία τους.

Ἀπὸ τὰ δεδομένα αὐτὰ μπορεῖ νὰ βγῆ τὸ συμπέρασμα πὼς τὸ μεγαλείτερο ποσοστὸ θνησιμότητος τὸ ἔχει ἡ βρεφικὴ ἡλικία, καὶ στὶς ὥριμες ἡλικίες ἡ δεκαετία τῶν 70 - 79. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα τὸ ποσοστὸ μικραίνει ἀκριβῶς γιατὶ λιγοστεύουν αὐτοὶ ποὺ μένουν μὲ τὴν ἡλικία αὐτή. Πάντως ἕνα ποσοστὸ ἀνθρώπων 2 - 3 τοῖς χιλίοις ὑπερβαίνουν τὰ 100 χρόνια.

Ὁ Γ. Πανταζῆς μὲ ἐρωτᾶ: Ἕνας ἄνθρωπος πέθανε ἀπὸ ἀρτηριακὴ πίεση. Λίγο προτοῦ πεθάνη τοῦ ἔρριξαν κοφτὲς βεντοῦζες. Εἶναι δυνατὸ νὰ τρέχη ἀπὸ τὴν πληγὴ αἷμα 12 ὧρες ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατό του;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὄχι. Αἷμα δὲν μπορεῖ νὰ τρέχη 12 ὧρες ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατό του· καὶ τοῦτο γιατὶ τὸ αἷμα παγώνει ἀμέσως μετὰ τὸ θάνατο. Εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ τρέξουν ὑγρὰ ἀπὸ μιὰ ἀνοικτὴ πληγὴ πτώματος· ὑγρὰ ὅμως· ὄχι αἷμα.

Ὁ Παναγιώτης Ἀγγελάκης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ὁ Καραγκιόζης εἶναι μυθικὸ πρόσωπο ἢ πραγματικό; 2) Ποιὰ χαρὰ εἶναι ἡ πλουσιωτέρα;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Ὁ Καραγκιόζης εἶναι μυθικὸ πρόσωπο, ὅπως μυθικοὶ εἶναι καὶ ὅλοι οἱ συνεργάται του ἀπὸ τὸν Μπάρμπα Γιῶργο μέχρι τὸ Μορφονιὸ καὶ τὸν Χατζηαβάτη... Ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὸ Τουρκικὸ Καραγιὸζ ποὺ θὰ πῆ Μαυρομμάτης. Εἶναι ὁ κωμικὸς καὶ πανοῦργος ἥρωας τοῦ θεάτρου τῶν σκιῶν. Καραγκιόζης λέγεται καὶ κάθε θέατρο σκιῶν, καὶ τὸ πανὶ τοῦ θεάτρου τοῦ Καραγκιόζη λέγεται καὶ «Καραγκιὸζ μπερντέ».

2) Νομίζω πὼς ἡ πλουσιώτερη χώρα σὲ πρῶτες ὕλες, σὲ γεωργικὴ καὶ βιομηχανικὴ παραγωγὴ εἶναι ἡ Ἀμερική.

Ὁ Μηνᾶς Γεωργιάδης μὲ ἐρωτᾶ: Τί καλεῖται τριλογία, τί εἶναι ἐλεγεῖο καὶ ἀπὸ πότε χρονολογεῖται ἡ ἀρχὴ αὐτῶν;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τριλογία εἶναι τὸ σύνολο τριῶν ἔργων, δραματικῶν ἢ ἄλλων, ποὺ ἐνῶ τὸ καθένα του ἔχει κάποια αὐτοτέλεια, ἔχουν καὶ τὰ τρία μεταξύ τους ἑνότητα καὶ σύνδεσμο! Ἰδιαίτερα στὴν ἀρχαία Ἀθήνα καθιερώθηκε ἡ τριλογία σὰν ὑποχρέωση τῶν διαγωνιζομένων ποιητῶν. Αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ δώσουν πρὸς παράσταση μιὰ τριλογία ἀπὸ τραγωδίες· ὁ διαγωνιζόμενος ὤφειλε νὰ δώση καὶ ἕνα σατυρικὸ ἔργον τὸ δὲ σύνολο τῶν τεσσάρων αὐτῶν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 190)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΚΑΡΦΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ

Τὰ καρφιὰ στὸν τοῖχο, εἶναι πάντοτε ἄσχημα. Ἂς ἀφήσωμε πῶς σπάνια καρφώνονται σωστὰ μὲ τὴν πρώτη, κι' ὅτι γιὰ νὰ μπήξη κανεὶς ἕνα μεγάλο καρφί, καταντάει στὰ τελευταῖα ν' ἀνοίξη τριγύρω του μιὰ ὁλόκληρη κουφάλα.

Πόση κακονοικοκυρωσύνη δείχνει ἕνα καρφὶ ἄσχημα καρφωμένο στὸν τοῖχο, μὲ φαγωμένον γύρω τὸ σοβά.

Κι' ὡστόσο εἶναι ἀπαραίτητα τὰ καρφιά.

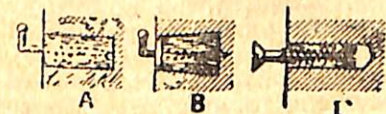
Γιὰ νὰ κρεμάσωμε κρεμάστρες, κάδρα, καθρέφτη, ἐταζέρες κλπ., θὰ πρέπει κυριολεκτικά, νὰ «χαλάσωμε» τὸν τοῖχο. Ἂς ἀφήσωμε ποὺ συνήθως ὁ τοῖχος δὲν βαστάει τὸ βάρος, καὶ σὲ λίγο τὸ καρφὶ πέφτει, συμπαρασύροντας κι' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸν τοῖχο!

Τί πρέπει νὰ γίνη λοιπόν;

Ἁπλούστατα: νὰ λάβωμε τὰ μέτρα μας. Ὅταν χρειάζεται νὰ μπήξωμε καρφιά, δὲν φτάνει μόνον τὸ καρφὶ καὶ τὸ σφυρί.

Μᾶς χρειάζονται κι' ἄλλα.

1) Ἂν θέλομε νὰ μπήξωμε καρφὶ ποὺ δὲν πρόκειται νὰ σηκώση μικρὸ βάρος. Διαλέγομε πρῶτα καρφὶ ποὺ νὰ εἶναι ἀνάλογο μὲ τὴ χρήση ποὺ θέλομε νὰ κάνωμε. Οὔτε μεγαλύτερο, οὔτε μικρότερο. Τὰ πιὸ πρακτικά, τὰ καλύτερα, εἶναι τὰ γυριστὰ καρφιά. Αὐτὰ συγκρατοῦν καλύτερα τὸ βάρος, κι' ὅταν ἀσβεστωθοῦν στὸ ἴδιο χρῶμα μὲ τὸν τοῖχο, δὲν διακρίνονται καθόλου.

Σχημ. 1

Πῶς μπήγονται τὰ καρφιὰ καὶ οἱ βίδες στὸν τάκο.

Δὲν πειράζουν τὴν βούρτσα τοῦ ἀσβεστώματος, καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ βγάζωμε κάθε φορὰ ποὺ θέλομε ν' ἀσβεστώσουμε.

Λοιπὸν ἂν τὸ βάρος εἶναι μικρὸ (κάδρο, μικρὸς καθρέφτης) στὸ μέρος τοῦ τοίχου ποὺ θέλομε νὰ καρφώσωμε τὸ καρφί, ἀνοίγομε μὲ τὸ σφυρὶ καὶ τὸ σκαρπέλο μιὰ μικρὴ ἀλλὰ βαθειὰ κουφάλα.

Ἑτοιμάζομε σ' ἕνα ντενεκεδάκι μιὰ ζύμη μὲ νερὸ καὶ γύψο, μᾶλλον νερουλή, καὶ μ' αὐτὴ γεμίζομε καλὰ στοιβάζοντάς την, τὴν κουφάλα.

Ὕστερα ἀμέσως μπήγομε τὸ καρφὶ στὸ κέντρο της, καὶ χτυπᾶμε καλὰ μὲ τὸ σφυρί, νὰ καρφωθῆ στέρεα τὸ καρφὶ στὸν τοῖχο.

Ἀφοῦ καρφωθῆ καλὰ τὸ καρφί, στοιβάζομε μὲ τὸ χέρι μας καλὰ τὸν γύψο γύρω γύρω, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ στεγνώση.

Ὁ γύψος γίνεται σκληρὸς σὰν πέτρα, καὶ συγκρατεῖ τὸ καρφί.

Ὅλη αὐτὴ ἡ δουλειά, πρέπει νὰ γίνη ἐξαιρετικὰ γρήγορα, γιατὶ ὁ γύψος στεγνώνει ἀμέσως.

Ἐπίσης ἀμέσως πρέπει νὰ πλύνωμε μὲ ἄφθονο κρύο νερὸ τὸ ντενεκεδάκι ἢ τὸ ντενεκεδένιο πιάτο ὅπου φτιάσαμε τὴν ζύμη, γιατὶ ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ὁ γύψος «πετρώνει» καὶ δὲν βγαίνει.

2) Ἂν τὸ καρφὶ πρόκειται νὰ σηκώση μεγάλο βάρος, ὁ γύψος δὲν φτάνει. (Κρεμάστρες, καθρέφτης βαρύς, ἐταζέρες, κλπ.).

Θὰ κόψωμε ἕνα κομμάτι ξύλο, ἕναν «τάκο» ὅπως λένε οἱ μαραγκοί, ἀνάλογο μὲ τὸ καρφί μας.

Θὰ σκάψωμε μὲ τὸ σκαρπέλο τὸν τοῖχο, τόσο, ὥστε νὰ χωράη στὸ κούφωμα ὁλόκληρος ὁ ξύλινος τάκος, καὶ νὰ περισσεύη μάλιστα θέση, πίσω καὶ στὰ πλάγια.

Θὰ ἑτοιμάσωμε νερουλὴ ζύμη μὲ γύψο καὶ νερό, θὰ βάλωμε λίγη γύρω γύρω στὸ βαθούλωμα (στὸ βάθος καὶ στὰ πλάγια) καὶ θὰ μπήξωμε τὸν τάκο καλά, ὥστε νὰ σφηνωθῆ στὸν γύψο.

Θὰ τὸν χτυπήσωμε μάλιστα μὲ τὸ σφυρί, ὥστε νὰ μὴν περιστεύη καθόλου.

Ἀφοῦ στερεωθῆ ὁ τάκος στὸν τοῖχο, θὰ ἀφήσωμε τὸν γύψο νὰ στεγνώση. Καὶ μόνο ὅταν στεγνώση καλὰ ὁ γύψος, θὰ μπήξωμε στὸν ξύλινο τάκο τὸ καρφί, ἢ θὰ βιδώσωμε τὴν βίδα, (ἀφοῦ ἀνοίξωμε μὲ τὸ ἀρίδι ἀνάλογη τρύπα στὴν ἀρχή).

Ἔτσι ὁ τοῖχος δὲν καταστρέφεται, καὶ τὸ καρφὶ μπορεῖ νὰ σηκώση ἀρκετὸ βάρος.

Τὶς ἐταζέρες, εἶναι καλύτερα νὰ τὶς στερεώνομε στὸν τοῖχο μὲ μεγάλη βίδα.

Οἱ ἐταζέρες, εἶναι πολὺ πρακτικές.

Μπορεῖ πολὺ εὔκολα νὰ τὶς φτιάση τὸ ἀγόρι τοῦ σπιτιοῦ, μὲ λίγο σανίδι ἀπὸ κασόνι, κιβώτιο, κλπ.

Ἂν ἔχουν πλαγινά, χρησιμεύουν καὶ γιὰ μικρὲς βιβλιοθῆκες, ποὺ στολίζουν τὸ δωμάτιο.

Ἂν ὁ τοῖχος εἶναι ἁπλῶς ἀσβεστωμένος, ἀφοῦ μπήξωμε τὸ γυριστὸ καρφὶ ἢ τὴν βίδα, ἀσβεστώνομε ἐκείνη τὴν πλευρὰ τοῦ τοίχου, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ὁ γύψος, ὁ τάκος καὶ τὸ καρφί.

Ἂν ὅμως τὸ δωμάτιο εἶναι ἀσβεστωμένο μὲ ἀσβέστη καὶ μπογιά, προμηθευόμαστε λίγη μπογιὰ σκόνη στὸ ἴδιο χρῶμα, τὴν λυώνομε στὸν ἀσβέστη, κι' ἀσβεστώνομε τὸ... ἔργο μας μ' αὐτή.

Ἡ καλὴ νοικοκυρά, ἄλλωστε, ἐκτὸς ποὺ ἔχει στὸ σπίτι πάντα ἕναν κουβὰ μὲ λυωμένο ἀσβέστη σκεπασμένον μὲ νερὸ (ποὺ βαστάει μῆνες!) φροντίζει νὰ κρατάη πάντα λίγο χρῶμα σὲ σκόνη ἀπὸ τὸ ἴδιο ποὺ χρησιμοποίησε ὅταν ἀσβέστωσε τὸ δωμάτιο, γιὰ νὰ τὸ ἔχη πρόχειρο γιὰ κάτι τέτοιες... ἐπισκευές.

Ἡ δυσκολία εἶναι νὰ πετύχη τὸ ἴδιο ἀκριβῶς χρῶμα, καὶ νὰ μὴ φαίνεται ἐκείνη ἡ πλευρὰ τοῦ τοίχου σὰ νάχη μπάλωμα.

Γι' αὐτὸ εἶναι καλό, τώρα τὸ Πάσχα ποὺ γίνεται τὸ γενικὸ ἄσπρισμα τοῦ σπιτιοῦ, νὰ μπήγονται κι' ὅλα τὰ συμπληρωματικὰ καρφιά, καὶ νὰ γίνονται κι' ὅλες αὐτὲς ἡ μαστοριές.

Καρφιὰ μὲ τρῦπες γύρω γύρω, στὸν τοῖχο, καρφιὰ ποὺ τρέμουν, ἕτοιμα νὰ πέσουν, καρφιὰ στραβά, κακοκαρφωμένα, δείχνουν νοικοκυρὰ ποὺ δὲν γνοιάζεται γιὰ τὴν ἐμφάνιση τοῦ σπιτικοῦ της.

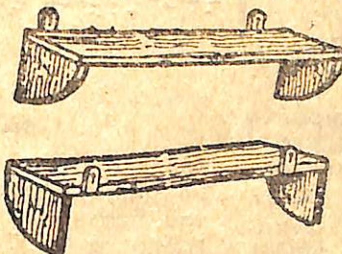
Η ΝΤΟΥΛΑΠΑ ΓΙΑ ΤΑ ΡΟΥΧΑ

Δὲν ὑπάρχει σπιτικό, ὅσο φτωχικὸ κι' ἂν εἶναι ποὺ νὰ μὴν ἔχη μιὰ μεγάλη ξύλινη ντουλάπα γιὰ τὰ ροῦχα, ἢ ἔστω ἕνα μέρος κλεισμένο ἀπὸ τὶς τρεῖς μεριές, μὲ μιὰ πάνινη κουρτίνα ποὺ ν' ἀνοιγοκλείνει, κι' ὅπου νὰ κρεμιῶνται τὰ ροῦχα. Ἂν κι' αὐτὸ εἶναι δύσκολο, ἢ δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸς τόπος στὸ δωμάτιο, τότε διαλέμε μιὰ ἀπὸ τὶς γωνιὲς τοῦ δωματίου, φτιάνομε μιὰ ξύλινη γωνιά, μεγάλη ὅσο μεγάλο θέλομε νὰ εἶναι τὸ ντουλάπι μας, τὴν στερεώνομε στὸν τοῖχο, κι' ἐκεῖ κρεμᾶμε τὴν κουρτίνα μας, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἕνα ἁπλὸ λουλουδάτο πανί.

Πάντως εἶναι πολὺ ἀκατάστατο πρᾶγμα νὰ βλέπη κανεὶς ροῦχα νὰ κρέμονται στοὺς τοίχους ἀπὸ καρφιά.

Μιὰ καλὴ νοικοκυρά, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνέχεται μιὰ τέτοια κατάσταση.

Τὰ ροῦχα σκονίζονται, λερώνονται, καὶ τὸ δωμάτιο ἔχει τὴν ὄψη τσιγγαναριοῦ. Τὸ ξαναλέω: ἂν δὲν μποροῦμε νὰ ἔχομε ντουλάπι, ἢ κούφωμα στὸν τοῖχο νὰ τὸ χρησιμοποιήσωμε γιὰ ντουλάπι, θὰ θυσιάσωμε μιὰ ἀπὸ τὶς γωνιὲς τοῦ δωματίου, γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

Σχ. 2

Μικρὲς πρακτικὲς ἐταζέρες τοῦ τοίχου.

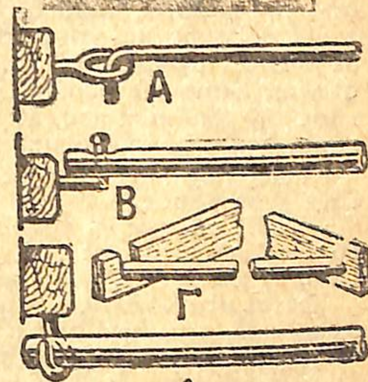
Μποροῦμε σ' αὐτὴν τὴν γωνιὰ νὰ βάλωμε δυὸ ξύλινα χωρίσματα, ἔτσι ὥστε τὸ... ντουλάπι μας, νὰ ἔχη δυὸ μέρη: τὸ ἀπάνω γιὰ μικροπράγματα, καὶ τὸ κάτω γιὰ τὰ ροῦχα.

Ἂν βάλωμε καὶ τρίτη ξύλινη γωνιά, χαμηλά, ἔχομε καὶ τρίτο διαμέρισμα, γιὰ τὰ παπούτσια.

Τὰ παλιώτερα χρόνια, στὰ χωριὰ δὲν χρησιμοποιοῦσαν ντουλάπες, γιατὶ τὰ ὡραῖα, στέρεα ἀπὸ χοντρὸ φαντὸ ὕφασμα ροῦχα, φυλάγονταν στὶς κασέλες χωρὶς νὰ ζαρωθοῦν.

Τώρα ὅμως ποὺ φορᾶμε φορέματα... εὐρωπαϊκὰ ποὺ μὲ τὸ τίποτε τσαλακώνονται, ἡ ντουλάπα, ἢ τὸ χώρισμα ποὺ χρησιμεύει γιὰ ντουλάπα, εἶναι ἀπαραίτητα!

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν γωνιά, στερεώνομε ἀπὸ τὴν μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη ἕνα ξύλο στέρεο, στρογγυλό, κι' ἐκεῖ κρεμοῦμε τὰ ροῦχα σὲ κρεμάστρες.

Σχημ 3

Τέσσαρες τρόποι γιὰ νὰ στερεωθῆ τὸ ξύλο ἀπὸ ὅπου κρέμονται οἱ κρεμάστρες.

Τὸ μεσαῖο ξύλο ἀπ' ὅπου κρέμονται οἱ κρεμάστρες, μπορεῖτε νὰ τὸ στερεώσετε στὸν τοῖχο μὲ πολλοὺς τρόπους. Εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς τοὺς ἐξηγήσω ἕναν ἕναν, γιατὶ τοὺς βλέπετε στὸ σχέδιο (Σχ. 3).

ΟΤΑΝ ΤΑ ΑΝΔΡΙΚΑ ΡΟΥΧΑ ΓΥΑΛΙΖΟΥΝ

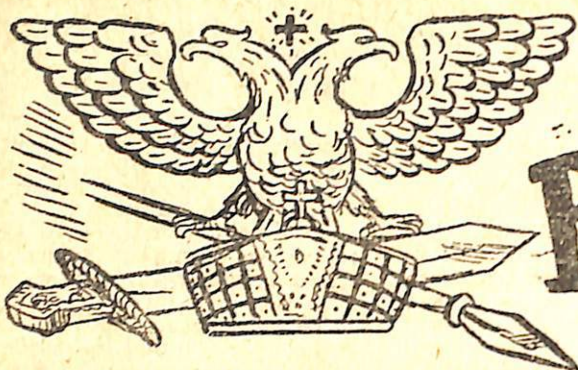
Τ' ἀνδρικὰ ροῦχα ὅταν φορεθοῦν κάμποσο, ἀρχίζουν νὰ γυαλίζουν, κυρίως τὰ σκοῦρα, μονόχρωμα ὑφάσματα.

Πῶς θὰ τοὺς ξαναδώσουμε τὴν πρώτη τους ὄψη;

Βάζομε μιὰ κουβέρτα διπλὴ σ' ἕνα τραπέζι, τὴν σκεπάζομε μὲ τὸ πανὶ τοῦ σιδερώματος, κι' ὕστερα σὲ μιὰ λεκανίτσα ἀνακατεύομε σὲ δυὸ ποτήρια τοῦ νεροῦ, νερό, τέσσαρες κουταλιὲς τῆς σούπας ἀμμωνία.

Μὲ μιὰ πολὺ παστρικὴ βούρτσα τῶν ρούχων, βουρτσίζομε τώρα τὸ ροῦχο ποὺ ἁπλώσαμε στὸ τραπέζι μὲ τὴν κουβέρτα, βρέχοντάς την μ' αὐτὸ τὸ νερὸ καὶ τὴν ἀμμωνία. Βουρτσίζομε μᾶλλον στεγνά, καὶ στὴν κατεύθυνση τοῦ ὑφάσματος, ὄχι ἀνάποδα. Ἀφοῦ τελειώσομε, ξαναβουρτσίζομε μὲ καθαρὸ νερό.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

31ον.

«Θεοτόκε, λυπήσου...» μουρμούρισε. «Δῶσε στὴν ψυχή μου λίγη ἡσυχία, ὦ Θεομῆτορ!... Ὁ σκοπός μου εἶναι ἱερός, αὐτὸν μόνο κρίνε, καὶ συγχώρησε τὴν ἁμαρτία...».

Ἔγειρε τὸ κεφάλι καὶ προσπάθησε νὰ πεῖ μιὰ προσευχή. Μὰ ἡ ταραχή του ὅλο καὶ μεγάλωνε.

Σηκώθηκε, καὶ τρικλίζοντας βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρα, τράβηξε ὡς τὴν ἄκρη τοῦ διαδρόμου καὶ σταμάτησε μπροστὰ σὲ μιὰν ἀμπαρωμένη πόρτα. Δίστασε μιὰ στιγμή, ἔκανε νὰ γυρίσει πίσω, ὕστερα πῆρε τὴν ἀπόφασή του, ἔβγαλε τὴν ἀμπάρα, ξεκλείδωσε καὶ μπῆκε μέσα.

Καθισμένος κοντὰ στὸ παράθυρο διάβαζε ἕνας παπάς.

— Πάτερ Γρηγόρη, εἶπε ὁ Δραξάν, βάλε τὸ πετραχήλι σου. Ἔχω νὰ σοῦ ξεμολογηθῶ.

Ἔπεσε στὰ γόνατα, καὶ μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο στὰ χέρια του, ἐμπρὸς στὸν ὄρθιο ἱερέα, ἄρχισε τὴν ξεμολόγησή του.

Μὲ ταραγμένη φωνὴ εἶπε πῶς, στὰ Βοδενά, ὅταν τὸν ἔπιασε πρώτη φορά, ὁ Βασίλειος τὸν συγχώρησε, μὲ ὅλη τὴν ἀντίσταση ποὺ εἶχε κάνει, καὶ μόνον ὅρο τοῦ ἔβαλε νὰ ὁρκιστεῖ ἀπάνω στὸ Εὐαγγέλιο πὼς δὲ θὰ φύγει πιὰ καὶ δὲ θὰ γυρίσει στὴν πατρίδα του.

— Καὶ τ' ὁρκίστηκα... καὶ στὸ γάμο μου τὸ ξαναορκίστηκα, καὶ μερικὰ χρόνια ἔζησα στὴ Θεσσαλονίκη.... Μὰ ἡ Πατρίδα μου βασανίζουνταν, καὶ στὸ παλάτι μου μέσα τὸ ἤξερα, καὶ τὰ πλούτη μου καὶ τὰ μεγαλεῖα μου μὲ πλάκωναν... Δὲν μπόρεσα νὰ τὸ ὑποφέρω, κι ἔφυγα... καὶ πῆγα στὰ βουνὰ καὶ πῆρα πάλι τὰ ὅπλα καὶ πολέμησα τὸν Αὐτοκράτορα....

—Ἐπίορκος, γιέ μου; μουρμούρισε ὁ Γρηγόρης.

—Ἐπίορκος! Ναί!... Καὶ δὲ σταμάτησα ἐκεῖ. Μ' ἔπιασαν πάλι, καὶ ἁλυσοδεμένο μὲ ξαναπῆγαν στὸν Αὐτοκράτορα. Ὁ Βασίλειος μὲ πίκρα μοῦ εἶπε πὼς τὸ λόγο μου δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ τὸν πιστέψει. Μὰ τοῦ ὁρκίστηκα πὼς θὰ μείνω, φθάνει νὰ μὲ συγχωρήσει, καὶ νὰ μὲ ἀφήσει ν' ἀγκαλιάσω τὴ γυναίκα μου καὶ τὰ παιδιά μου... Καὶ ὁ Βασίλειος μὲ ἄφησε... Καὶ ἀπάνω στὴν Ἁγία Μετάληψη ὁρκίστηκα πάλι...

— Καὶ πάλι, γιέ μου, πάτησες τὸν ὅρκο σου;

Ὁ Δραξὰν ἔσκυψε τὸ κεφάλι χαμηλότερα.

— Ναί, εἶπε, τὸν πάτησα πάλι... Στὴν πρώτη ἁμαρτία ἄλλη ἁμαρτία πρόσθεσα... Μὰ μὲ φώναζε ἡ Πατρίδα, ἡ δύστυχη Πατρίδα μου... Κι ἔφυγα πάλι... καὶ ἦλθα καὶ πολέμησα...

—Ὁ ὅρκος σου ἦταν ὅρκος! εἶπε ἔντονα ὁ παπάς.

— Μὰ ἡ Πατρίδα μὲ καλοῦσε! αποκρίθηκε ὁ Δραξάν.

Σήκωσε τὸ ὠχρό του πρόσωπο καὶ κοίταξε τὸν Γρηγόρη:

—Ὁ πόνος μου εἶναι βαθὺς ποὺ πάτησα τὸν ὅρκο μου! εἶπε. Μὰ ἂν ἦταν νὰ τὸ ξανακάνω... παπά... θὰ τὸ ξανάκανα!...

Ὁ Γρηγόρης τραβήχθηκε πίσω ἕνα βῆμα.

— Τί ζητᾶς λοιπὸν ἀπὸ μένα, δυστυχισμένε; Συγχώρεση δὲ γυρεύεις, ἀφοῦ μετάνοια δὲν ἔχεις...

— Στάσου, πάτερ Γρηγόρη! διέκοψε ὁ Δραξάν. Δὲν τελείωσα ἀκόμα!... Πολέμησα τὸν Αὐτοκράτορα, μ' αὐτὸ δὲν ἄρκουσε. Ὁ στρατός του παντοῦ περνοῦσε νικητής. Παντοῦ οἱ Βούλγαροι χτυπιοῦνταν μὲ λύσσα, πέθαιναν γενναῖα... καὶ παντοῦ ἦταν νικημένοι... Ἔπρεπε ἄλλον τρόπο νὰ βρῶ... Θυμήθηκα πὼς ἤμουν ἄλλοτε στρατηγὸς στὰ Βοδενά, πὼς εἶχα ἀκόμα φίλους ἐδῶ, φίλους ποὺ τὴ ζωή τους θὰ τὴν ἔδιναν γιὰ μένα... εἶδα ἀμέσως πὼς μποροῦσα νὰ κόψω τὸ δρόμο τοῦ Βασιλείου στὸ γυρισμό... ποιὸς ξέρει; νὰ τὸν ἀποκλείσω ἴσως στὰ παγωμένα μας βουνά... Καὶ ἦλθα... καὶ εἶδα τοὺς πιστούς... καὶ ξανάναψα τὶς μισοσβησμένες σπίθες καὶ τὶς ἔκανα φωτιὰ μεγάλη, κι ἑτοίμασα τὴν ἐπανάσταση... Καὶ ἀπόψε...

«Θεοτόκε, λυπήσου».

Ἄσπρος σὰν τὸ νεκρό, τυλιγμένος στὸ μαῦρο του ράσο, ὁ Γρηγόρης σήκωσε τὸ χέρι.

— Στάσου! φώναξε. Μὴν πεῖς λέξη παραπάνω! Τὴν ξεμολόγησή σου ἀρνοῦμαι νὰ τὴν ἀκούσω! Εἶμαι Ἕλληνας!

Ὁ Δραξὰν εἶχε σηκωθεῖ. Μὲ πρόσωπο ἀλλαγμένο κοίταζε τώρα τὸν Γρηγόρη. Ἡ φρικτὴ ταραχὴ τῆς ψυχῆς του ζωγραφίζουνταν στὸ ἀναίματο πρόσωπό του. Ἔξαφνα ἅρπαξε τὸ σηκωμένο χέρι τοῦ καλόγερου καὶ τὸ κατέβασε απότομα.

—Ὄχι! φώναξε, Ἕλληνας δὲν εἶσαι! Εἶσαι παπὰς καὶ θὰ μ' ἀκούσεις!

Ὁ Γρηγόρης ὀρθώθηκε. Τὸ μακρὺ ἀδύνατο σῶμα του φαίνουνταν μακρύτερο παρὰ ποτὲ στὸ μαῦρο ροῦχο του.

Ἔκανε ν' ἀπομακρυνθεῖ, μὰ ὁ Δραξὰν τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια.

— Θὰ μὲ ἀκούσεις! εἶπε. Οὔτε μπορεῖς νὰ τὸ ἀρνηθεῖς! Τὸ ράσο σου σὲ ξεχωρίζει ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα πάθη! Τὴ βασανισμένη μου ψυχὴ στὰ πόδια σου τὴ ρίχνω! Δῶσ' μου συγχώρεση! Δῶσ' μου ἡσυχία!

— Μετάνοιωσε πρῶτα, ψυχὴ ἀλύγιστη καὶ ἀγέρωχη, ἀναφώνησε ὁ καλόγερος. Ἡσυχία χωρὶς μετάνοια, ποῦ τὴ ζητᾶς, τρελλέ;

Ὁ Δραξὰν γέλασε. Στοὺς πέτρινους ἄδειανοὺς τοίχους τὸ γέλιο του ἀντήχησε σὰ θρῆνος.

— Μετάνοια! εἶπε. Στάσου ἀκόμα παπά! Δὲν ἦλθε ἀκόμα ἡ ὥρα της...

Ἔρριξε πίσω του τρομαγμένο βλέμμα, καὶ πιὸ σιγὰ ἐξακολούθησε:

—Ἀπόψε... ἀπόψε... τὴν πέμπτη ὥρα τῆς νύχτας... θὰ δοθεῖ τὸ σύνθημα.. Τότε οἱ πιστοί μου θ' ἀνοίξουνε τὶς πύλες τοῦ κάστρου... ἀπὸ παντοῦ θὰ μποῦν καὶ θὰ χυθοῦν στοὺς διαδρόμους οἱ συνωμότες τῆς χώρας...

— Δὲ θὰ τὸ κάνεις αὐτό! διέκοψε ἀγριεμένος ὁ Γρηγόρης. Σοῦ τὸ ἀπαγορεύω!

— Μοῦ τὸ ζητᾶ ἡ Πατρίδα καὶ θὰ τὸ κάνω! Δῶσ' μου ὅμως συγχώρεση, πάτερ Γρηγόρη! Πρὶν τὸ κάνω, θέλω τὴ συνείδησή μου νὰ τὴν ἡσυχάσω, θέλω τὴν Ἁγία Μετάληψη νὰ μοῦ τὴ δώσεις!

— Δὲ θὰ τὸ κάνεις αὐτό! ἐπανέλαβε ὁ παπάς. Δὲ θὰ τὸ κάνεις, γιατὶ εἶναι ἁμάρτημα φοβερό! Καὶ τὴν ψυχή σου θὰ τὴν κολάσεις! Τρέχα, Δραξάν, σὲ ἱκετεύω! Ξεδιόρισε ὅσα πρόσταξες! Μή!... Μὴ βάψεις τὰ χέρια σου σὲ ἄλλο αἷμα, μὴν πέσει στὸ κεφάλι σου ἡ κατάρα τοῦ Κυρίου!

— Πάρε πίσω τὸ λόγο σου! φώναξε ὁ Δραξάν. Κατάρα μὴ μοῦ δίνεις! Γιὰ τὴν Πατρίδα μου πολεμῶ! Γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ γιὰ τὸ Θεό μου! Δῶσε μου, παπά, συγχώρεση.

— Παράτησε πρῶτα τ' ἀπαίσιά σου σχέδια! Εἶναι ἄτιμα!

—'Αδύνατο! "Αλλον τρόπο δὲν ἔχω! Εἶναι ἡ τελευταία μας ἐλπίδα!

— Λυπήσου τοὺς ἀθώους ποὺ θὰ τοὺς πνίξεις στὸ αἷμα! Εἶναι ἄνθρωποι καὶ αὐτοί! Σὰν ἐσένα ἔχουν γυναίκα, παιδιά, μητέρα! Σὰν ἐσένα γιὰ τὴν Πατρίδα τους πολεμοῦν!

—'Η δική μου ἡ Πατρίδα ξεψυχᾶ! Πρῶτα αὐτή!

— Δραξάν, σταμάτησε τὸ ἁμάρτημα πρὶν γίνει!

—"Οχι!... "Οχι, δὲν πρέπει!... Δῶσ' μου συγχώρεση, παπά! Τὴ θέλω! Τὴν ἔχω ἀνάγκη!

— Ποτέ! φώναξε ὁ Γρηγόρης. Στὸ ἔγκλημά σου τὸ ἀπαίσιο ἐγὼ δὲ βάζω χέρι! Σοῦ ἀρνοῦμαι τὴ συγχώρεση, σοῦ ἀρνοῦμαι τὴν 'Αγία Μετάληψη...

Μὲ τὸ χέρι σηκωμένο ἔμοιαζε ὁ ἱερέας τὴν κατάρα του νὰ δίνει.

'Ο Δραξὰν σηκώθηκε. Μαύρη ἀπελπισία πλάκωσε τὴν καρδιά του.

—'Αρνεῖσαι τὴ συγχώρεση τῆς 'Εκκλησίας; ρώτησε.

—'Αρνοῦμαι! ἐπανέλαβε ὁ ἱερέας.

'Ο Δραξὰν ἔδειξε τὴν πόρτα,

— Εἶναι ἀνοιχτή, εἶπε, δὲ θὰ τὴν κλειδώσω... Πήγαινε... πήγαινε, παπά, νὰ μὲ προδώσεις! Εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ σώσεις τοὺς πατριῶτες σου...

"Ανοιξε τὴν πόρτα καὶ σὰ μεθυσμένος βγῆκε ἔξω.

Καὶ τὸ π..ρτόφυλλο ἔκλεισε μαλακά.

'Ο Γρηγόρης ὅρμησε στὴν πόρτα, Μὰ ἐκεῖ σταμάτησε.

Εἶχε μείνει ἀκλείδωτη, δὲν εἶχε παρὰ νὰ τὴ σπρώξει γιὰ νὰ βγεῖ στὸ διάδρομο, νὰ πάγει στὸ φρούραρχο... Στὸ χέρι του ἦταν νὰ σώσει τόσες ψυχές...

'Απὸ τὸ παράθυρό του ἄκουε τοὺς στρατιῶτες ποὺ περιδιάβαζαν ἐδῶ κι ἐκεῖ καὶ κουβέντιαζαν ἑλληνικά, ξένοιαστοι, ζωηροί, χαρούμενοι, γεμάτοι καινούριες ἐλπίδες, γιατὶ εἶχε περάσει τὶς προάλλες ὁ Αὐτοκράτορας καὶ εἶχαν μάθει τὰ τελευταῖα κατορθώματά του. Καὶ δὲν ἤξεραν, δὲ φαντάζουνταν, οἱ ἄμοιροι, πὼς ὁ θάνατος εἶχε ἁπλώσει κιόλα τὴ μαύρη του φτερούγα ἀπάνω τους, πὼς ὁ ἥλιος τὴν αὐριανὴ δὲ θ' ἀνέτελλε γι' αὐτούς.

Τὸ βλέμμα τοῦ Γρηγόρη, μαγνητισμένο, ἔμενε καρφωμένο στὴν πόρτα. Τρελλὸς τοῦ ἦλθε πειρασμὸς νὰ τὴ σπρώξει, νὰ τρέξει, νὰ φωνάξει... "Απλωσε τὸ χέρι...

Μὰ ἔξαφνα, σὰ φάντασμα σηκώθηκε μπροστά του ἡ ἀναστατωμένη του συνείδηση, τοῦ ἱερωμένου ἡ συνείδηση, ποὺ μὲ σιδερένιο χέρι τὸν ἔπιασε στὸ λαιμό, τὸν ἔπνιξε.

"Εκανε μερικὰ βήματα κι ἔπεσε στὰ γόνατα.

«Θεέ μου!» φώναξε μὲ ἀγωνία, «Βοήθησέ με!... Βοήθησέ με!...»,

"Ηταν ἐξομολόγηση!... "Ηταν μυστικὸ ποὺ ἡ βασανισμένη ψυχὴ τοῦ Δραξὰν εἶχε ἐξεμυστηρευθεῖ στὸν ἱερωμένο, ζητώντας βοήθεια καὶ ἀνάπαυση! Τὸ ράσο του, ποὺ στ' ὄνομα τοῦ Κυρίου τοῦ ἔδινε δικαίωμα καὶ τὶς μεγαλύτερες ἁμαρτίες ἀκόμα νὰ τὶς συγχωρήσει, τὸ ράσο τοῦ βούλωνε τὸ στόμα, τοῦ ἀφαιροῦσε τὸ δικαίωμα νὰ σώσει τοὺς ἀδελφούς του καὶ νὰ ἐμποδίσει τόσο αἷμα νὰ χυθεῖ.

'Η ψυχή του ὅλη ἀναστατώθηκε,

«Μὰ εἶναι ἄνθρωποι! Καὶ εἶναι "Ελληνες! Εἶναι δικοί μου!...».

"Οχι! Τὸ ἀμείλικτο ράσο τὸν ξεχώριζε ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ἀγάπες τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἦταν "Ελληνας, ἦταν παπάς, μόνο παπάς. Καὶ τὴν ἀγάπη του, ἀδιάλεκτη τὴ χρεωστοῦσε σὲ κάθε πλάσμα τοῦ Κυρίου του, στὸν ἁμαρτωλὸ καὶ στὸ λυπημένο περισσότερο ἀκόμα παρὰ στοὺς ἄλλους, ἂς ἦταν καὶ Βούλγαρος, ἂς τὸν ἔλεγαν καὶ Δραξάν...

'Εμπρὸς στὸ ἅγιο εἰκόνισμα τῆς Παναγίας μὲ τὸν Χριστὸ στὴν ἀγκαλιά, σωριάστηκε χάμω ἀπελπισμένος.

«Μητέρα τοῦ Θεοῦ, Σὺ ποὺ ἔκλαψες τόσο ἐδῶ κάτω, λυπήσου τὶς μητέρες τους! Μιὰν ἔμπνευση στεῖλε μου!»

Στὴν ἀγριεμένη του φαντασία, εἰκόνες φρικτὲς ἀναστήνουνταν. Τόσες εἶχε δεῖ σφαγές! Τὴν ἔβλεπε ἀπὸ τώρα, ἀπαίσια, ἀπάνθρωπη. "Εβλεπε τὰ αἵματα, ἄκουε τὰ βογγητά, μετροῦσε τὰ πτώματα ποὺ γκρεμίζουνταν ἀπὸ τὰ παράθυρα...

Καὶ τὰ χείλια του ἦταν βουλωμένα...

Τὸ ἤξερε μέσα στὴν καρδιά του πὼς μόνος αὐτὸς μποροῦσε νὰ τοὺς σώσει, μόνος αὐτός...

Σηκώθηκε μὲ ὁρμή. "Οχι, τέτοιο ἁμάρτημα δὲν τὸ ἤθελε ὁ Θεός! Τὰ πλάσματά του δὲν τὰ ἤθελε νὰ χαθοῦν μὲ τέτοιον ἄγριο, ἀπάνθρωπο τρόπο! Θεοῦ θέλημα ἦταν νὰ τὸ μάθει ἐγκαίρως "Ελληνας παπάς. Θεοῦ θέλημα ἦταν νὰ τρέξει, νὰ τὸ πεῖ...

... Καὶ νὰ προδώσει λοιπὸν τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὴν ἱερὴ ἐξομολόγηση;

«Κύριε!... 'Ελέησέ με!»

'Η συνείδηση τοῦ παπᾶ φώναζε: «"Οχι!»

"Οχι, τὴν ἐξομολόγηση δὲν μποροῦσε, δὲν μποροῦσε νὰ τὴν προδώσει...

"Επεσε πάλι στὰ γόνατα ἐμπρὸς στὸ εἰκόνισμα. Σήκωσε τὰ τρεμάμενα χέρια του πρὸς τὸν Χριστό, καὶ τὴν καρδιά του τὴ σπασμένη τὴν ἔρριξε ὅλη στὴν προσευχὴ ποὺ σὰν κραυγὴ ἀπελπισίας ἀνέβηκε πρὸς τὸν οὐρανό.

"Ωρες καὶ ὧρες ἔμεινε κεῖ, μὲ συντριμμένη τὴν ψυχή, μπροστὰ στὸν Πλάστη του.

'Ο ἥλιος βασίλεψε βουτηνμένος στὴν πορφυρένια του δόξα. Μὰ τὴ λαμπρότητα τοῦ βασιλέματος δὲν τὴν ἔνοιωσε ὁ Γρηγόρης.

Λίγο - λίγο τὸ σκοτάδι γέμισε τὸ κελί του, περιτύλιξε τὸ φρούριο. 'Η σιωπὴ σκέπασε τὴν πλάση ὅλη.

Καὶ ἀκόμα ἀγωνίζουνταν ἡ ψυχὴ τοῦ Γρηγόρη.

Περνοῦσαν οἱ ὧρες.

Τὸ θαμπὸ μισοφέγγαρο ἀργὰ - ἀργὰ ἔγερνε καὶ αὐτὸ πίσω ἀπὸ τὰ βουνά. Καὶ σωριασμένος στὸ πάτωμα, μὲ τὸ κεφάλι κρυμμένο στὰ χέρια του, ὁ Γρηγόρης προσεύχουνταν ἀκόμα...

'Η φωνὴ τοῦ κούκου ἀντήχησε ἔξαφνα στῆς νύχτας τὴ βαθιὰ ἡσυχία.

'Ο Γρηγόρης σήκωσε τὸ κεφάλι.

«Ξημερώνει ἄραγε;»

"Οχι... τὸ σκοτάδι ἦταν πυκνό. "Επειτα τί, τὸ χειμώνα ὁ κοῦκος δὲ λαλεῖ.

'Ακούμπησε πάλι τὸ κεφάλι του στὰ χέρια του καὶ ξαναχώθηκε στὴ σκέψη του.

Μὰ ἄλλος κοῦκος ἀκούστηκε, καὶ μιὰ φωνὴ ξαφνιασμένη ρώτησε:

«Τίς εἶ;»

Κανένας δὲν ἀποκρίθηκε...

Μὰ τί ἦταν αὐτό; "Ενας γδοῦπος βουβός... μιὰ στριγλιὰ φρικτή...

Καὶ ὅλα πάλι σώπασαν.

'Ο Γρηγόρης εἶχε ἀνασηκωθεῖ, ἡ καρδιά του πάγωσε...

'Απὸ μακρυά, βοητὸ ἀκούονταν ποὺ πλησίαζε, σὰ φωνὲς πολλές, καὶ σίδερα ποὺ χτυπιοῦνταν τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο...

"Ενα κύμα ἀνθρώπινο πέρασε τρεχάτα ἐμπρὸς στὴν πόρτα του.

«Στὰ ὅπλα!... Προδοσία!...»

'Ο Γρηγόρης σηκώθηκε στὰ πόδια του. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ἀγνώριστο. Οἱ λίγες αὐτὲς ὧρες τὸν εἶχαν γεράσει δέκα χρόνια.

«Θεέ!...» μούγκρισε. «Τὸ θέλησες λοιπόν!»

Μιὰ στιγμὴ ἔμεινε ἀκίνητος σφίγγοντας τὸ μέτωπό του σὰ νὰ ἤθελε νὰ βαστάξει τὸ νοῦ του ποὺ ἔφευγε. Μὲ ἄτακτα βήματα πῆγε στὴν πόρτα, πιάστηκε ἀπὸ τὸν τοῖχο γιὰ νὰ μὴν πέσει, ἔσπρωξε τὸ πορτόφυλλο καὶ βγῆκε στὸ διάδρομο.

— Τὴν ἐξομολόγησή σου ἀρνοῦμαι νὰ τὴν ἀκούσω.

Παρακάτω, ἕνα σῶμα κοίτουνταν μὲ τὰ μυαλὰ χυμένα.

"Εσκυψε ἀπάνω στὸν πεθαμένο στρατιώτη, ἔκανε στὸ στῆθος του τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, καὶ μηχανικὰ μουρμούρισε μιὰ προσευχή.

Φωνὲς ἄγριες ξέσπασαν στὴν ἄκρη τοῦ διαδρόμου. Μερικοὶ στρατιῶτες τῆς φρουρᾶς, ματωμένοι, καταπληγωμένοι, ἐλεεινοί, βῆμα - βῆμα ὑποχωροῦσαν ἐμπρὸς στὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, πολεμώντας ἀπεγνωσμένα.

'Ο Γρηγόρης τοὺς εἶδε. Σὰ θηρίου πληγωμένου ξέσπασε ἀπὸ τὸ στῆθος του μιὰ φωνή. "Αρπαξε ἀπὸ χάμω τὸ μανδύα τοῦ νεκροῦ, τὸν τύλιξε γύρω του, καὶ ρίχθηκε ἀνάμεσα στοὺς "Ελληνες.

—'Αδέλφια! φώναξε σηκώνοντας ψηλὰ τὸ χρυσό του σταυρό. Στὸν οὐρανὸ θ' ἀπαντηθοῦμε πάλι! Γιὰ τὸ Θεὸ σας πολεμᾶτε καὶ γιὰ τὸ Βασιλέα...

Μιὰ σπαθιὰ τοῦ ἄνοιξε τὸ κεφάλι. Κλονίστηκε στὰ πόδια του, μὰ βαστάχθηκε καὶ σήκωσε τὸ σταυρὸ του ψηλότερα γιὰ νὰ τὸν δοῦν ὅλοι.

Μὲ καινούρια καρδιὰ ὅρμησαν ἐμπρὸς οἱ λίγοι "Ελληνες ποὺ ἦταν ἀκόμα ὄρθιοι, καὶ μιὰ στιγμὴ ἔσπρωξαν πίσω τοὺς Βουλγάρους ποὺ ὁλοένα πλήθαιναν.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Η 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Ὁλόλαμπρος ὁ ἥλιος τῆς 25ης Μαρτίου φωτίζει καὶ θερμαίνει σήμερα, μὲ τὶς χρυσές του ἀχτῖνες, τὶς ἀγέρωχες καὶ χιλιοτραγουδισμένες βουνοκορφές, τὶς ρεματιὲς καὶ τὶς κοιλάδες, τὰ λαγκάδια καὶ τὰ φαράγγια, ποὺ πρῶτα αὐτὰ ἔζησαν καὶ ἄκουσαν καλύτερα ἀπὸ τὸ καθένα, τὴν κραυγὴ «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος».

Ἦταν μαύρη καὶ φοβερή, γιὰ τοὺς Ἕλληνες ἡ 29η Μαΐου 1453.

Ὁ Κων. Παλαιολόγος, ὁ τελευταῖος αὐτὸς βυζαντινὸς αὐτοκράτορας, πέφτει πολεμώντας ἡρωϊκὰ δίπλα στὶς Πύλες τοῦ Ρωμανοῦ. Πέφτει! Καὶ μαζί του σβύνει καὶ χάνεται μιὰ ὁλόκληρη βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, ἕνα δοξασμένο παρελθόν, γεμᾶτο νίκες καὶ θριάμβους. Ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες, ἀπόγονοι τῶν θρυλικῶν Μαραθωνομάχων καὶ Σαλαμινομάχων, βαστήξανε καὶ κολποθήκανε, σὰ φυλαχτὸ πολύτιμο, μέσα στὴν καρδιά τους, ἄσβυστη τὴ φλόγα τῆς ἁπλῆς μὰ βαθειᾶς ἀγάπης γιὰ τὴν πατρίδα. Τὴν κρατήσανε «σὰν τὴ σπίθα κρυμμένη στὴ στάχτη», καθὼς λέει καὶ ὁ ἐθνικός μας ποιητής. Καρτεροῦσαν ὅμως, μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴ μέρα κείνη, τὴν ἁγιασμένη καὶ θεόσταλτη, ποὺ ἕνα στιβαρὸ καὶ σωτήριο χέρι θὰ τίναζε τὴ στάχτη, γιὰ νὰ φανῇ ἡ κρυμμένη σπίθα, λαμπερὴ καὶ ἐλπιδοφόρα. Πέρασαν χρόνια καὶ καιροί... Ἡ δυστυχία, ὁ πόνος, τὸ φοβερὸ παιδομάζωμα, τὰ σκληρὰ καὶ ἀβάσταχτα βασανιστήρια ἔχουν πληγώσει κατάκαρδα, τοὺς λίγους Ἕλληνες, ποὺ ἀλυσσοδεμένοι στενάζουν κάτω ἀπὸ τὴ μοχθηρὴ κυριαρχία τῆς Τούρκικης αὐτοκρατορίας. Μέσα ὅμως στὸ σκοτεινὸ καὶ ὁλόμαυρο οὐρανὸ τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς, πέρα κεῖ στὴν Ἀνατολὴ ἔλαμψε τὸ ἀστέρι τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς προσμονῆς. Εἶναι ὁ Ρήγας Φεραῖος, τὸ λεβεντοπαλλήκαρο τοῦ Βελεστίνου, ὁ πρωτοψάλτης τραγουδιστὴς τῆς ἐλευθερίας. Ἔκρουσε τὶς χορδὲς τῆς λύρας του γιὰ νὰ σπείρῃ στὶς καρδιὲς τῶν Ραγιάδων τὸν πόθο καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τὴ λευτεριά. Καὶ τὸ ἐπέτυχε! Οἱ Ἕλληνες, ποὺ τόσα χρόνια ἤτανε κοιμισμένοι στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Τούρκου τύραννου, μὲ μιᾶς ὀρθῶσαν τὸ κορμί τους, θεριέψανε. Τώρα παντοῦ σ' ὅλα τὰ κορφοβούνια καὶ τ' ἀκρογιάλια τῆς γαλανῆς μας πατρίδας ἀντηχεῖ, σὰν ἐγερτήριο σάλπισμα, ἡ φωνὴ τῆς κλεφτουργιᾶς:

Μὴ σκιάζεστε στὰ σκότη
ἡ λευτεριὰ σὰν τῆς αὐγῆς
τὸ φεγγοβόλο ἀστέρι
τῆς νύχτας τὸ ξημέρωμα θὰ φέρῃ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση, ποὺ μέχρι χτὲς ἦταν μιὰ ἰδέα, τώρα παίρνει σάρκα καὶ ὀστᾶ, φουντώνει.

Καὶ ὅταν μιὰ ὡραία αὐγὴ τοῦ Μάρτη, 25 τοῦ μηνὸς τοῦ 1821 ροδοχαράζει ἡ ἡμέρα, ξάστερα, ἡ Ἐπανάσταση βλογιέται κι' ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιά, τὸ τιμημένο ράσο, ποὺ τόσο πολὺ στάθηκε δίπλα στὸν πόνο καὶ στὴ δυστυχία, στὴ φτώχεια καὶ στὴν ἐρμιὰ τοῦ Ἕλληνα. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὑψώνει τὸ λάβαρο τῆς Ἐπανάστασης, κάτω ἀπὸ τὸν τίμιο σταυρὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ καλεῖ ὅλους τοὺς Ραγιάδες, νὰ ὁρκιστοῦνε ὅτι θὰ πολεμήσουνε «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἁγία καὶ γιὰ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία». Καὶ πολεμήσανε. Καὶ κατορθώσανε στὸ τέλος μὲ τὴ βοήθεια τῶν φιλελλήνων νὰ νικήσουνε καὶ νὰ γράψουνε στὶς σελίδες τῆς ὁλόλαμπρης Ἱστορίας μας μιὰ νέα ἐθνικὴ ἐποποιΐα, ἕνα νέο ξεφάντωμα νίκης, τιμῆς καὶ δόξας.

Γι' αὐτὸ καὶ μεῖς, ἡ σημερινὴ σπουδάζουσα νεολαία, τὰ νεαρὰ βλαστάρια τῆς αὐριανῆς κοινωνίας, ἐρχόμαστε στὸ Βωμό Σας, ὦ ἥρωες τοῦ 21, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδώσουμε φόρο εὐγνωμοσύνης, γιὰ τὴ λευτεριὰ ποὺ μᾶς χαρίσατε καὶ νὰ σᾶς ὑποσχεθοῦμε ὅτι θὰ συνεχίσουμε καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ δρόμο ποὺ ἐχάραξε στὴ φυλή μας, ἡ Δόξα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΟΝ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ Σ' ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ ΑΝΘΙΣΜΕΝΟ

Μόλις βγήκαμε ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ εἴδαμε μιὰ μικρὴ ἀμυγδαλιὰ ἡ ὁποία ἔμοιαζε σὰν μιὰ στολισμένη νυφούλα. Γύρω βουΐζαν οἱ ἐργατικὲς μέλισσες.

— Τί θέλετε κορίτσια ἐδῶ; μᾶς ἐρώτησε ἡ ἀμυγδαλιά.

Ἐμεῖς τῆς ἀπαντήσαμε. «Ἤρθαμε νὰ γράψωμε ἔκθεση γιὰ σένα». Αὐτὴ χάρηκε πολὺ γιὰ τὴν ἐπίσκεψή μας καὶ μᾶς ἀποκρίθηκε: «Νὰ ξέρετε κοριτσάκια μου μὲ πόσο κόπο καὶ βάσανα ἄνθισα αὐτὰ τὰ λουλουδάκια. Τώρα ὅμως μοῦ πέφτουν. Καὶ γιατὶ λέτε κοριτσάκια μοῦ πέφτουν; Διότι θὰ βγάλω τὰ θρεπτικὰ φροῦτα τὰ ἀμύγδαλα»...

Καθήσαμε γύρω στὴν ἀμυγδαλιά, πιαστήκαμε χέρι μὲ χέρι, κάναμε ὁλόγυρά της κύκλο καὶ τραγουδήσαμε ἕνα ὡραῖο τραγουδάκι. Τότε αὐτὴ εὐχαριστήθηκε μὲ τὸ ὡραῖο τραγουδάκι μας καὶ εὐχαριστημένη καὶ χαρούμενη μᾶς εἶπε: «Καλά μου κοριτσάκια σᾶς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ γιὰ τὴν ἐπίσκεψή σας καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀγαπᾶτε καὶ νὰ ξανάρθετε». Τὴν χαιρετήσαμε καὶ φύγαμε.

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ Γ. ΤΟΥΝΟΥΖΛΗ
(Μαθήτρια Δ΄ τάξ. 2ου Δημ. Σχ. Κουφαλίων)

ΑΠΟ ΤΟ ΣΟΥΦΛΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Ἡ ἀκατανίκητη δύναμη τῆς νοσταλγίας μὲ παρέσυρε... Ἄχ! Πότε θαρθοῦν οἱ διακοπὲς τοῦ Πάσχα νὰ πάω στὸ χωριό μου! Τὸ μισὸ αὐτὸ ἔτος ποὺ ἔμεινα στὸ Σουφλὶ πηγαίνοντας στὸ Γυμνάσιο μοῦ φάνηκε σὰ νὰ ἤμουν στὰ ξένα, ὁλόκληρα χρόνια. Οἱ ἡμέρες πλησίαζαν καὶ τὶς μετροῦσα πιά, 27... 20... 12... Τέλος ἡ πολυπόθητη ἡμέρα τῶν διακοπῶν ἔφθασε... Σὲ λίγο τὸ λεωφορεῖο ὁλοπράσινο — λὲς καὶ συμμεριζόταν κι' αὐτὸ τὴ χαρὰ τῆς φύσεως!... ἄφηνε πίσω τὴν φημισμένη γιὰ τὰ κουκούλια πόλη τοῦ Σουφλίου κι' ἔτρεχε ὁλοταχῶς. Μὰ καθὼς ὁ δρόμος εἶναι ἀνώμαλος καὶ τὸ λεωφορεῖο χοροπηδοῦσε σὰν κατσίκι δὲν πρόφτασα νὰ συνέλθω καλὰ - καλὰ ἀπ' τὴ ζάλη, ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἀνηφόρημα καὶ κατηφόρημα φθάσαμε στὴν Κορνοφωλιά. Ὑπέροχο χωριό! Τὰ ἀραδιασμένα, μᾶλλον πλούσια σπιτάκια, δείχνουν πόσο καλοὺς νοικοκυραίους ἔχουν. Ἀπ' ὅλα ξεχώριζε τὸ Δ. Σχολεῖο. Λίγο πιὸ πάνω ἀπ' τὸ χωριὸ διέκρινα τὸ μοναστῆρι τῆς Παναγίας, τὸ ὁποῖο πολλοὺς ἐπισκέπτες δέχεται κάθε χρόνο. Ἑκατοντάδες λεῦκες, μουριὲς κι' ἄλλα δέντρα βρίσκονται στοὺς γύρω μπαξέδες ποὺ ὀμορφαίνουν τὸ χωριὸ ὥστε τὸ κάνουν σὰ μικρὸ παράδεισο. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ τὰ μάτια μου ἔπεσαν στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» τοῦ χωριοῦ, τὸ λεωφορεῖο τράβηξε κι' ὅλα ἔφευγαν ἀπὸ μπροστά μας. Στρογγυλοκαθισμένος στὴ θέση μου στὸ βάθος τοῦ λεωφορείου καὶ ξεζαλισμένος πιά, παρακολουθοῦσα τὴ φύση γύρω. Τὰ δέντρα ἔτρεχαν πρὸς τὰ πίσω· τὰ πουλάκια κελαηδοῦσαν καὶ πετοῦσαν δεξιὰ κι' ἀριστερά. Οἱ γύρω λόφοι μᾶς χαιρετοῦσαν μὲ τὴν ὀρθὴ κορμοστασιά τους καὶ τὰ πεῦκα χρύσωναν τὴ φύση. Λουλούδια εἰδῶν - εἰδῶν συμπλήρωναν τὴν ὀμορφιὰ τῆς φύσεως. Ἕνα τσοπανόπουλο στὴν πλαγιὰ τοῦ λόφου λαλοῦσε τὴ φλογέρα του κι' ἀπέναντι μιὰ ξανθειὰ τσοπανοπούλα ἔγνεθε μὲ τὴ ρόκα της. Τὰ κουδούνια τῶν προβάτων καὶ τὰ γαυγίσματα τῶν τσοπανόσκυλων ἀντηχοῦσαν στ' αὐτιά μου. Ὅλα, τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τ' ἄλλο περνοῦσαν. Μὰ ξάφνου βρεθήκαμε πάνω στὴ ξύλινη γέφυρα τοῦ «ΜΑΓΚΑΖ'» ποὺ πολλὲς φορὲς τὴν ἀνατίναξαν οἱ ἀντάρτες. Μὰ ἀμέσως τὸ θέαμα χάθηκε. Τὸ λεωφορεῖο ὅλο καὶ φεύγει... φεύγει! Σὲ λίγη ὥρα φτάσαμε καὶ στὴ Λυκόφη, καὶ μόλις προφθάσαμε νὰ διακρίνωμε πάνω σ' ἕνα ὕψωμα τὰ πευκάκια ὅπου στὶς σκιές τους τὸ καλοκαῖρι γίνονται κατασκηνώσεις. Ἔφυγε κι' αὐτὴ πίσω καὶ στὴ δεξιὰ πλευρὰ φανερώθηκαν ἀπόκρημνοι βράχοι. Συνεχῶς ὅμως φεύγουμε.... Τὸ ταξίδι μας ἦταν εὐχάριστο καὶ διασκεδαστικό, σωστὴ ἀπόλαυση! Ἀφοῦ περάσαμε καὶ τὴ Λύρα, ἡ ὁποία δὲν ἀπέχει οὔτε 20 λεπτὰ ἀπ' τὸ χωριό μου μὲ τὰ πόδια, φάνηκε τὸ καμπαναριὸ τῆς ἐκκλησίας. Καὶ νά! Σὲ λίγο ἀντικρύζουμε τὰ πρῶτα σπιτάκια τοῦ χωριοῦ μου, τοῦ ὡραίου καὶ νασταλγημένου ΦΥΛΑΚΤΟΥ! Γίνομαι ἔξαλλος ἀπὸ χαρά! Ἐπιτέλους φθάσαμε!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
(Μαθητὴς Δ΄ τάξ. Γυμνασίου Σουφλίου)

ΜΕΙΝΕ ΠΑΙΔΙ

Ἡ Ξανθοῦλα εἶναι ἕνα κοριτσάκι 13 ἐτῶν. Πηγαίνει στὴν Γ΄ Γυμνασίου. Εἶναι πολὺ ἐπιμελὴς καὶ φρόνιμη γι' αὐτὸ ἀκούει διαρκῶς ἐπαίνους ἀπὸ τοὺς καθηγητάς. Ἔχει ὅμως ἕνα ἐλάττωμα. Θέλει νὰ κάνῃ τὴ μεγάλη.

Ντύνεται μεγαλίστικα καὶ θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὶς συζητήσεις τῶν μεγάλων. Ἡ μανοῦλα της διαρκῶς τὴν συμβουλεύει καὶ προσπαθεῖ νὰ τῆς διώξῃ αὐτό της τὸ ἐλάττωμα.

— Παιδί μου Ξανθοῦλα, ἄκουσε τὴ μανοῦλα σου ποὺ θέλει τὸ καλό σου. Μὴ θέλεις νὰ μεγαλώσῃς ἀπὸ τώρα. Μεῖνε ὅσο μπορεῖς παιδί. Καὶ πρὸ παντὸς μεῖνε στὴν ψυχὴ παιδί. Ἔχεις καιρὸ νὰ ντυθῇς καὶ νὰ φορέσῃς ἀκριβὰ φορέματα. Γίνου ἁπλή. Προσπάθησε ἀπὸ μικρὴ νὰ ἀποκτήσῃς τὴν χριστιανικὴ αὐτὴ ἀρετή. Στόλισε τὴν ψυχή σου μὲ ἀρετὲς ποὺ ἀντικαθιστοῦν ὅλα τὰ ὑλικὰ στολίδια. Καὶ ποὺ ἀρέσουν πρὸ παντὸς στὸν Οὐράνιο Πατέρα μας. Ἄκουσε τὴ μανοῦλα σου, Ξανθοῦλα μου. Περισσότερο ἀπὸ μένα δὲν ποθεῖ κανεὶς ἄλλος νὰ εἶσαι ὄμορφη. Ἀλλὰ ὄμορφη ἐσωτερικά, μὲ μιὰ ψυχούλα ἁγνή, λουλουδένια, παιδική.

Πολὺ κουράστηκε ἡ μαμὰ τῆς Ξανθούλας, μὰ στὸ τέλος κατώρθωσε αὐτὸ ποὺ ἐπεδίωκε. Σιγὰ - σιγὰ ἡ μικρὴ Ξανθοῦλα εἶδε πόσο ἀληθινὰ ἦσαν τὰ λόγια τῆς μαμᾶς. Τὰ σκέφθηκε πολύ, συμμορφώθηκε κι' ἕνα πρωῒ πηγαίνοντας σχολεῖο τῆς εἶπε:

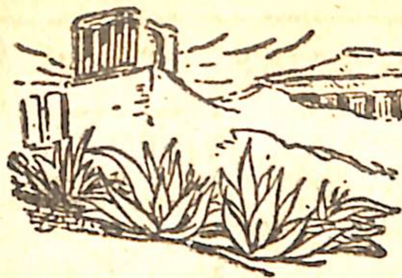
— Γλυκειά μου μανοῦλα, ἔνοιωσα πόσο κακὸ ἦταν τὸ ἐλάττωμά μου καὶ τὸ ἀποδοκιμάζω. Θὰ γίνω ἁπλὴ ὅπως ἀρέσει στὸν καλό μας Πατέρα.

ΔΑΝΑΗ ΔΙΓΚΑ
(Μαθήτρια Γ΄ τάξ. Γυμνασίου Σουφλίου)

ΝΥΧΤΑ ΟΝΕΙΡΩΝ

Εἶναι νύχτα. Μιὰ νύχτα γιομάτη θαύματα καὶ σπαρμένη μάγια, ὅπως λέει καὶ ὁ ἐθνικός μας ποιητής. Μαῦρα καὶ μουντὰ σύννεφα σκεπάζουν τὸν ὁρίζοντα. Τὰ ἄστρα χάθηκαν ἀπὸ τὸ στερέωμα λὲς καὶ τὰ κυνήγησε κάποια ἀόρατη δύναμη. Μόνο τὸ φεγγάρι βυθισμένο κι' αὐτὸ σὲ θλίψη σκεπάζει τὸ πρόσωπό του μὲ ἕνα ψιλὸ καὶ σταχτὶ πέπλο. Ἡ φύση κοιμᾶται! Χωμένος στὰ βαρειά του σκεπάσματα ὁ μαθητὴς βλέπει ὄνειρα γλυκά. Ἔξω βρέχει. Καὶ τί βροχή! Ἄνοιξαν οἱ καταρράχτες τοῦ οὐρανοῦ καὶ βρέχει μὲ τὸ κανάτι, ἐνῶ συγχρόνως κυλοῦν καὶ τὰ ὄνειρα τοῦ μαθητῆ. Μὰ τί τέλος πάντων σκέπτεται; Ποιὰ ὄνειρα καὶ ποιὲς ἐπιθυμίες βασανίζουν τὸ μυαλό του; Ὀνειρεύεται πὼς νά... μόλις χτὲς βγῆκε ἀπὸ τὸ κτίριο ἐκεῖνο ποὺ τὸ λένε «Πανεπιστήμιο» μὲ ἕνα χαρτὶ στὸ χέρι. Εἶναι τὸ δίπλωμά του. Τὸ κυττάζει, ἐνῶ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του πλάθει ὄνειρα εὐτυχίας. Διαβάζει προσεκτικὰ λίγες γραμμές. Ὤ! Ναί τί εὐτυχία! Διορίζεται φιλόλογος στὴν πόλη!... Μὰ τί; Καθηγητὴς αὐτὸς ποὺ μόλις εἶπε, στὴν ἱστορία ὅτι ἡ μεγαλείτερη ἱστορικὴ φυσιογνωμία ἦταν ... ὁ Ταρζάν. Ἄ, ὄχι δὲν ἦταν ποτὲ δυνατὸ νὰ πῇ μιὰ τέτοια βλακεία. Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνος σκέπτεται τὸ μέλλον του, ἡ βροχὴ κυλᾷ ὁλοταχῶς πρὸς τὴν θάλασσα. Νεκρικὴ σιγὴ βασιλεύει. Λίγοι ἀργοπορημένοι διαβάτες βιάζονται κι' αὐτοὶ νὰ χωθοῦν στὰ σκεπάσματά τους. Ὁ οὐρανὸς βάφεται μὲ παράξενα χρώματα. Ἕνα οὐράνιο τόξο ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ καὶ τελειώνει στὴ δύση. Ἡ βροχὴ κόπασε.... Καὶ μαζὶ μὲ τὴ βροχὴ ἔσβυσαν καὶ τὰ ὄνειρα ἑνὸς ἀκόμη μαθητῆ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
(Παιανία Ἀττικῆς)

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Τὸ Ἀρκάδι

Ἀπ' τὸ Λασῆθι, παίρνοντας ἄλλο δρόμο τώρα, φτάσαμε πάλι στὸ Ἡράκλειο, στὴν πρώτη ἀφετηρία μας. Ἀπὸ δῶ θὰ κινήσουμε γιὰ μιὰ ἐκδρομή, ποὺ τὴν ἔχωμε τάξει στὸ Φάνη. Θὰ πᾶμε νὰ δοῦμε τὴ δεύτερη μεγάλη Μινωϊκὴ πολιτεία, ποὺ εἶναι ἰσάξια στὴ δόξα μὲ τὴν Κνωσσό, τὴ Φαιστό.

Τ' αὐτοκίνητο τρέχει σ' ἕνα τοπίο χαρούμενο, σ' ἕνα λεκανοπέδιο καταπράσινο, ποὺ ξεκουράζει τὸ μάτι κι' ἀναγαλλιάζει τὴν καρδιά. Ὅλα λάμπουν κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο, νερὰ γάργαρα ρυακίζουν, δροσίζοντας τὴν πυκνὴ κι' ὀργιαστικὴ βλάστηση... Εἶναι ἡ πεδιάδα τῆς Μεσσαρᾶς ποὺ τὰ σιτηρά της εἶναι τὰ καλλίτερα τῆς Κρήτης.

Θάλασσα σμαράγδινη κυματίζουν τὰ στάχυα ἀσημοστράφτοντας, καθὼς τὰ χαϊδεύει τ' ἀγέρι. Ἀνάμεσό τους οἱ παπαροῦνες κι' οἱ μαχαιρίδες καὶ τὰ τριφύλια τ' ἀσπρανθισμένα, μοιάζουν σὰ νάχουν πλουμίσει τὴν πράσινη φορεσιὰ τῆς γῆς.

— Νὰ ἡ Φαιστός! λέει ὁ Φάνης, καθὼς ἀντικρύζουμε τὴ λευκὴ γκρεμισμένη πολιτεία.

— Καὶ πῶς τὴ γνώρισες; τὸν ρωτᾶ ἡ Μυρτώ. Εἶναι ἀκόμα μακρυά.

— Βλέπω ἕνα περίπτερο, θᾆναι τουριστικό· καὶ πιὸ πέρα ἐρείπια ἀπὸ γυψόλιθο. Δὲ μπορεῖ παρὰ νᾆναι ἡ Φαιστός.

— Κρῖμα ποὺ ἐδῶ δὲ θὰ πάθης ψευδαίσθηση πὼς σὲ περιμένουν, τοῦ λέει πειράζοντάς τον ὁ Λεωνίδας. Ἐδῶ τὸ παλάτι δὲν τὄχουν ἀναστηλώσει... Εἶναι ἁγνό, ὅπως τὄβγαλε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς ἡ σκαπάνη. Ὁ Ἔβανς δὲν ἔβαλε ἐδῶ τὸ χέρι του.

— Λίγο ἀκόμα καὶ θᾄλεγες τὸ «βέβηλο» χέρι του, ἀποκρίθηκε ὁ Φάνης.

— Νὰ σοῦ πῶ, εἴτε βέβηλο, εἴτε ἱερό, προτιμοῦσα νὰ λείψη κι' ἀπ' τὴν Κνωσσό... Δὲ μ' ἀρέσουν οἱ ἀναστηλώσεις. Προτιμῶ τὰ ἐρείπια, ποὺ τὰ συμπληρώνει ἡ φαντασία.

Δὲν εἶχε καὶ τόσο ἄδικο ὁ «πεζὸς» Λεωνίδας. Τὸ ὅραμα τῆς Φαιστοῦ θὰ μᾶς μείνη ἀξέχαστο. Ἡ δεύτερη πολιτεία, ποὺ ἔκτισε ὁ Μίνωας, κρατᾶ στὰ λευκά της χαλάσματα, ὅλη τὴν παλιὰ ὀμορφιά της.

Ἐδῶ στὶς πλατειὲς αἴθουσες τὶς ἀστέγαστες, μὲ τὰ λαμπερὰ ἀπ' ἀλάβαστρο πατώματά τους, μπορεῖς νὰ στήσης τὸ δικό σου παραμῦθι. Νὰ φανταστῆς τὶς τοιχογραφίες ποὺ θές, τὰ ἀγαλματάκια καὶ τὰ ποτήρια καὶ τὰ στολίδια ποὺ προτιμᾶς. Τοῖχοι, ποὺ ὑψώνονται μόλις ἀπὸ τὴ γῆ, δὲ δεσμεύουν τὰ βήματά σου. Διάδρομοι περιτρέχουν τὶς κάμαρες... Νὰ κι' οἱ ἀποθῆκες καὶ τὰ λουτρὰ κι' οἱ αὐλές. Γνώριμα ποὺ μᾶς εἶναι ὅλα!

— Θαῦμα εἶναι αὐτὴ ἡ σκάλα, λέει ἡ Μυρτώ, ποτέ μου δὲν εἶδα πλατύτερη, μὰ ποῦ πήγαινε;

— Σ' ἕνα ἀνώγειο, ἀσφαλῶς, τῆς ἐξήγησα, μὰ χρησίμευε καὶ γιὰ θέατρο. Βλέπεις εἶναι ἄλλη μιὰ δίπλα καὶ σχηματίζουν γωνία. Στὸ μεσιανὸ ἴσιωμα, στὴ μικρὴ πλατειοῦλα, θὰ γίνονταν οἱ θρησκευτικὲς τελετές. Μπορεῖς νὰ τὰ φαντασθῆς γεμάτα, τὰ πλατειὰ αὐτὰ σκαλοπάτια, μὲ τὶς λεπτόμεσες κόρες τῆς Φαιστοῦ, ποὺ τὴ φορεσιά τους, τὶς φοῦστες τους τὶς φαρμπαλωτές, τὰ στενὰ ζιπουνάκια τους, ξέρομε τόσο καλὰ ἀπὸ τὶς Κνωσαϊκὲς τοιχογραφίες.

— Φτάνει ὅμως, μᾶς ἔκοψε ὁ Λεωνίδας, ἂς μὴ χασομεροῦμε πολύ. Τὰ ξέρω ἀπέξω κι' ἀνακατωτὰ τὶ θὰ δοῦμε ἐδῶ: Στοές, διαδρόμους, φωταγωγούς, ἀποθῆκες, αὐλὲς καὶ θαυμάσιες σκάλες.

Κοιτάξετε λίγο καὶ τὸ τοπίο. Αὐτὴ ἡ ἐξαίσια ἀνεμπόδιστη θέα εἶναι μοναδική. Σπάνια χαίρεται τόση ἁπλοχωριὰ τὸ μάτι τ' ἀνθρώπου. Ἀπ' τὸ πλάϊ, βουνὰ μπροστά, ὁ ἀτέλειωτος κάμπος καὶ πέρα, μαντεύεται ἡ θάλασσα.

— Πῶς παιχνιδίζουν τὰ χρώματα στὶς κορφὲς τῶν βουνῶν. Πόσες ἀποχρώσεις ἔχει τὸ γαλάζιο! εἶπε ἡ Μυρτὼ βυθισμένη σὲ ἔκσταση. Πῶς νὰ μὴν ἀγαπήση κανένας τὴν ὀμορφιά, ὅταν ζῆ σ' ἕναν τέτοιο παράδεισο;

Καθίσαμε στὸ περίπτερο κι' ἤπιαμε καφέ. Μιὰ ἀδιόρατη γάζα τύλιγε τὰ πάντα. Ὁ ἥλιος κατέβαινε. Ὅπου νᾆναι θᾄπεφτε τὸ σούρουπο. Μπήκαμε στ' αὐτοκίνητο, ποὺ περίμενε πιὸ κάτω...

. . . .

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωῒ πρωΐ, ἀποχαιρετήσαμε τὸ Ἡράκλειο. Μπήκαμε στὸ βαπόρι τοῦ γύρου, περάσαμε δίπλα ἀπὸ μεγαλόπρεπα βράχια κι' ἄγριες ἀκτὲς καὶ φτάσαμε στὴ Ρέθυμνο, τὴν ἱστορικὴ πολιτεία. Εἶναι κτισμένη σὲ μιὰ μικρὴ γλῶσσα τῆς παραλίας τῆς Κρήτης κι' ἔχει ἕνα μικρὸ λιμανάκι, ὅπου ἀράζουν μονάχα ἱστιοφόρα.

Μὲ τὰ ἐνετικὰ τείχη της, τὰ στενὰ γραφικά της δρομάκια, τὸ κάστρο της, τὴ Φιορτέτσα, τὰ βενετσιάνικα ἀκόμα σπίτια της ἡ πολιτεία αὐτὴ ἔχει μιὰ παράξενη εὐγένεια.

Μείναμε σ' ἕνα ξενοδοχεῖο, γιατὶ ἐδῶ εἶχα κι' ἐγὼ τὸ τάμα μου. Ἤθελα νὰ πάω, τὴν ἄλλη μέρα στὸ Ἀρκάδι, τὸ ἡρωϊκὸ μοναστῆρι ποὺ ἔγινε, μὲ τ' ὁλοκαύτωμά του, σύμβολο θυσίας. Τόσες φορὲς εἶχα μιλήσει γιὰ τὴ λεβέντικη ἱστορία του στὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου μου. Ἤθελα νὰ πάω νὰ προσκυνήσω τ' ἅγιο του χῶμα.

Κι' ἀλήθεια, μ' ἔπιασε συγκίνηση, μόλις ἀντίκρυσα ἀπὸ μακρυά, τὰ κυπαρίσσια ποὺ τὸ περιζώνουν. Ψηλόκορμοι κι' ἄγρυπνοι βιγλάτορες, λὲς κι' εἶναι οἱ ψυχὲς τῶν μαρτύρων ποὺ βρῆκαν τὸ θάνατο κάτω ἀπ' τὰ συντρίμια του...

— Πότε ἔγινε, θεία ἐκείνη ἡ συγκινητικὴ ἱστορία; ρωτᾶ ἡ Μυρτώ.

— Καὶ τί ἱστορία; Θέλω νὰ μᾶς τὴν πῆς σὰ νὰ μὴν τὴν ξέρωμε, εἶπε ὁ Φάνης.

Ναί, ἐκεῖ, ἐπὶ τόπου, δείχνοντας μας τὸ καθετί, μᾶς διηγήθηκε ἀργότερα ὁ ἡγούμενος τὴν ἀθάνατη ἱστορία.

Ἦταν τὸ 1866 στὸ Μεγάλο ξεσηκωμὸ τῆς Κρήτης. Νοέμβρης παραμονὴ τῶν Ταξιαρχῶν, ὅταν πολιορκήθηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους — 28 χιλ. ἦταν — τὸ μοναστῆρι.

Μέσα, τρακόσοι πολεμιστὲς κι' ἑξακόσιες σαράντα ψυχὲς ἀπὸ ἄμαχο πληθυσμό, ποὖχε καταφύγει ἐκεῖ, γιὰ νὰ βρῆ σωτηρία. Πολεμοῦσαν ἀπ' τὰ παράθυρα κι' ἀπ' τὶς πολεμίστρες κι' ἀπὸ ἕναν ἀνεμόμυλο τοῦ μοναστηριοῦ.

Οἱ Τοῦρκοι ποὺ πάθαίνανε μεγάλες ζημιὲς φέρανε κανόνια ἀπὸ τὸ Ρέθυμνο γιὰ νὰ σπάσουν τὴ σιδερόπορτα καὶ νὰ ρίξουν ἐκεῖνο τὸ μύλο ποὺ ἔκανε θραύση στ' ἀσκέρι τους.

Δυὸ μερόνυχτα πολεμοῦσαν ἀπελπισμένα γιὰ νὰ σώσουν τὰ ἑξακόσια γυναικόπαιδα ἀπὸ τὸ μαχαίρι... Μά, σὰν ἤρθανε τὰ κανόνια κι' ἄρχισαν νὰ γκρεμίζωνται οἱ πόρτες, νὰ βογγοῦν τὰ σιδερόφυλλα καὶ νὰ μπαίνουν οἱ Τοῦρκοι, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Κωσταντῆ Γιαμπουδάκη.

— Ποιὸς θέλει νάρθῆ στὸ λαγούμι; Ὅποιος θέλει τὴν τιμή του καὶ τὴν ὑπόληψή του ἂς ἔρθη νὰ καοῦμε μαζί.

Πολλὲς μανάδες μὲ τὰ παιδιά τους τρέξανε θεληματικά. Παρὰ νὰ πέσουν στὰ χέρια τῶν Τούρκων καλλίτερα θάνατος.

Ἔτρεξαν, πατεῖς με πατῶ σε, κι' ἐγέμισε ἡ μπαρουταποθήκη.

Μὲ μιὰ πιστόλα ἔβαλε φωτιὰ στὸ λαγούμι ὁ Γιαμπουδάκης κι' ἀνατινάχτηκε στὸν ἀέρα τὸ μοναστῆρι, σκοτώνοντας μαζὶ μὲ τοὺς χριστιανοὺς κι' ἕνα πλῆθος ἐχθρούς.

Ἡ γῆς ἄνοιγε ὅπου πατοῦσαν καὶ τοὺς κατάπινε. Ὁ καπνὸς ἀνέβαινε σὰν πελώρια κολώνα ἀπ' τὴν μπαρουταποθήκη πρὸς τὸν οὐρανό. Ἔτσι, σὰν αὐτὴ τὴν κολώνα τὸν καπνό, φούντωσε πάνω ἀπὸ τ' Ἀρκάδι ἡ δόξα καὶ τὄκαμε σύμβολο θυσίας κι' ἡρωϊσμοῦ.

Τὸ μοναστῆρι ξαναχτίστηκε ἀργότερα κι' ἡ Κρήτη, ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς ξεσηκωμούς, λευτερώθηκε κι' ἑνώθηκε μὲ τὴ μάνα Ἑλλάδα. Κι' ἀπὸ τότε, δὲν παύει νὰ πολεμᾶ μαζί της, σὲ κάθε ὡραῖο ἀγῶνα, σέρνοντας πρώτη, ἀνάμεσα ἀπ' τὴ φωτιὰ τὸ χορὸ τῆς τιμῆς καὶ τῆς λευτεριᾶς.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΣΤΗ ΒΡΥΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ (Σκίτσο Ν. Γιαννούλη)

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΛΥΚΩΝ ΚΑΙ ΣΚΥΛΙΩΝ

Οἱ λῦκοι κάποτε εἶπαν στὰ σκυλιά:

— Τί λόγο ἔχομε νὰ μαλλώνωμε ἀδιάκοπα; Μοιάζομε τόσο, ποὺ μποροῦμε θαυμάσια νὰ μονιάσωμε πιὰ σὰν ἀδέλφια. Στὸ μόνο ποὺ διαφέρουμε, εἶναι στὴ γνώμη. Σ' ἐμᾶς ἀρέσει ἡ ἐλεύθερη ζωή. Ἐνῶ ἐσεῖς εἶστε δοῦλοι τῶν ἀνθρώπων. Κάθεστε νὰ σᾶς δέρνουν καὶ νὰ σᾶς δένουν μὲ τὸ λουρὶ καὶ σεῖς τοὺς φυλᾶτε τὰ πρόβατα καὶ τοὺς γλύφετε τὰ χέρια. Ὕστερα αὐτοὶ γιὰ τὸ εὐχαριστῶ, σᾶς πετοῦν τὰ κόκκαλα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὰ φᾶν οἱ ἴδιοι. Ἂν λοιπὸν θελήσετε ν' ἀλλᾶξτε γνώμη, παραδῶστε μας τὰ κοπάδια. Θὰ τάχωμε συντροφικά καὶ θὰ τρῶμε ὥσπου νὰ χορτάσωμε. Οἱ σκῦλοι παραδέχτηκαν πὼς ὅλ' αὐτὰ ἦταν πολὺ σωστά. Παράδωκαν λοιπὸν τὴ στάνη στοὺς λύκους, καὶ περίμεναν. Οἱ λῦκοι ὅμως ὅταν βρέθηκαν στὴ στάνη, πρῶτα τὰ σκυλιὰ σκότωσαν, γιὰ νὰ τρῶνε τὰ πρόβατα ἀνεμπόδιστοι.

Ἀλλοίμονο σ' ἐκείνους ποὺ τοὺς πλανεύουν τὰ λόγια τοῦ Ἐχθροῦ, καὶ τὸν ἀφήνουν νὰ πατήσῃ τὴ χώρα τους. Πρῶτοι αὐτοὶ θὰ πληρώσουν γιατὶ ἡ προδοσία ὠφελεῖ τὸν ἐχθρό, μὰ ὁ ἐχθρὸς δὲν συμπαθεῖ τοὺς προδότες.

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΝΙ

Μιὰ φορὰ ἕνας λύκος κυνηγοῦσε ἕνα ἀρνί, κι' ἐκεῖνο πῆγε καὶ κρύφτηκε σ' ἕναν ἀρχαῖο ναό.

Ὁ λύκος τὸ φώναζε νὰ βγῆ, λέγοντάς του:

— Ἂν δὲ ἔβγης, θὰ σὲ βρῆ ὁ Ἱερέας καὶ θὰ σὲ θυσιάσῃ στὸ θεό. Ἐνῶ ἂν ἔβγης, ἐγὼ δὲν θὰ σὲ πειράξω.

Καὶ τὸ ἀρνὶ ἀποκρίθηκε.

— Εἶμαι ποὺ εἶμαι χαμένο. Λοιπὸν προτιμῶ νὰ γίνω θυσία στὸ βωμὸ ἑνὸς θεοῦ, παρὰ νὰ μὲ κατασπαράξῃ ἡ ἀφεντιά σου!

Ὁ δοξασμένος θάνατος, εἶναι πάντα προτιμώτερος γιὰ τὸν ἀποφασισμένο ἄνθρωπο.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ

Ἕνας στρατοκόπος ποὺ εἶχε πολὺ κουραστῆ περπατώντας, ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ ἄκρη ἄκρη σ' ἕνα νεοσκαμμένο πηγάδι χωρὶς πεζούλι. Ἐκεῖ ποὺ κοιμόταν βαθιά, ὅλο ἔγερνε, καὶ κινδύνευε νὰ πέσῃ μέσα, ὅταν τὸν ξύπνησε μιὰ περαστικὴ γυναίκα, καὶ τοῦ ἔδειξε τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεχε.

Ὁ ἄνθρωπος τὴν εὐχαρίστησε θερμά, ἐκείνη ὅμως τοῦ εἶπε:

— Μὴ μ' εὐχαριστεῖς, γιατὶ ὅτι ἔκανα, γιὰ μένα τόκανα. Εἶμαι ἡ Τύχη κι' ἂν ἔπεφτες μέσα, μ' ἐμένα, μὲ τὴν τύχη σου θὰ τὰ ἔβαζες, κι' ὄχι μὲ τὸ στραβό σου τὸ κεφάλι ποὺ πῆγες νὰ κοιμηθῆς στὸν ὄχτο τοῦ πηγαδιοῦ!

Πόσοι ἀλήθεια δὲν τὰ βάζουν μὲ τὴν τύχη ἐνῶ φταῖνε οἱ ἴδιοι!

Η ΚΟΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΦΙΔΙΣΙΑ ΑΥΓΑ

Μιὰ κότα βρῆκε κάτι αὐγὰ φιδίσια, καὶ καθόταν καὶ τὰ κλωσσοῦσε.

Ἕνα χελιδόνι ποὺ τὴν εἶδε, τῆς εἶπε.

— Τί κάνεις αὐτοῦ κότα! Φίδια κλωσσᾶς; Μὰ σὰ θάβγουν ἀπὸ τ' αὐγὸ τὰ φιδάκια, ἐσένα θὰ πρωτοδαγκάσουν!

— Δὲν τὸ πιστεύω! εἶπε ἡ κότα. Μπορεῖ αὐτὰ νὰ εἶναι κακίες τοῦ κόσμου!

Ὁ καλὸς θὰ κάνη πάντα τὸ καλό, μ' ὅσα καὶ νὰ τοῦ λένε!

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΙ' Ο ΣΚΥΛΟΣ

Μιὰ ἀλεποὺ μπῆκε κάποτε σ' ἕνα μαντρὶ μὲ τὴ σκέψη ν' ἁρπάξῃ κανένα μικρὸ ἀρνάκι.

Ἐκεῖ ποὖχε πιάσει ἕνα νεογέννητο κι' ἑτοιμαζόταν νὰ τὸ σκοτώσῃ, τὴν εἶδε ὁ τσοπανόσκυλος.

Ἡ κερὰ - Μαριά, δὲν τάχασε, μόνο ἔκανε πὼς τὸ ντάντευε.

— Τί κάνεις αὐτοῦ κυρὰ Μαριά; ρώτησε σοβαρὰ ὁ τσοπανόσκυλος.

— Νά, δὲ βλέπεις κουμπάρε; Χαϊδεύω τοῦτο τὸ χαριτωμένο ἀρνάκι, γιατὶ πολὺ μοῦ ἀρέσει μὰ τὴν ἀλήθεια!

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶπε ὁ τσοπανόσκυλος, κι' ἐγὼ σοῦ λέω πὼς ἂν δὲν ἀφήσῃς ἥσυχο τ' ἀρνί, θὰ σοῦ δείξω πῶς εἶναι τὰ σκυλίσια χάδια!

Ἡ ἀλεποὺ ὅταν κατάλαβε πὼς δὲν εἶχαν πέραση οἱ πονηριές της, ἔβαλε τὴν οὐρὰ κάτω ἀπὸ τὰ σκέλια, κι' ἔφυγε... Στὸν κατεργάρη, κατεργάρης καὶ μισός!

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ Η ΜΑ·Ι·ΜΟΥ

Μιὰ ἀλεποὺ καὶ μιὰ μαϊμού, λογόφερναν γιὰ τὴν ἀρχοντιά τους.

Ἡ καθεμιά, ἤθελε νὰ κάνη τὴν ἄλλη νὰ πιστέψῃ πὼς ἦταν ἀπὸ μεγάλο σόϊ.

Ἡ λογομαχία τράβαγε τοῦ μάκρους, ὅταν ἔτυχε οἱ δυὸ κυράδες νὰ περνᾶνε ἀπὸ ἕνα νεκροταφεῖο.

Ἄρχισε λοιπὸν ἡ καλή σου ἡ μαϊμοῦ ν' ἀναστενάζῃ καὶ νὰ δακρύζῃ.

— Τί ἔπαθες; τὴ ρώτησε ἡ ἀλεπού. Γιατὶ σ' ἔπιασαν ξαφνικὰ τὰ κλάμματα;

— Ἄχ! Πῶς νὰ μὴν κλαίω, ἔκανε ἡ μαϊμοῦ, ὅταν βλέπω τὶς μαρμαρένιες ἐπιτάφιες στῆλες τόσων ἐνδόξων προγόνων μου!

Γυρίζει τότε ἡ ἀλεποὺ καὶ τῆς λέει.

— Αἴ τί νὰ σοῦ κάνω κερὰ μαϊμοῦ; Ὅτι θέλεις μπορεῖς νὰ λές! Οἱ πεθαμένοι ποὖναι θαμμένοι σὲ τοῦτο τὸ νεκροταφεῖο, δὲν μποροῦν νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ στὶς βρέξουν!

Ὅταν δὲν ὑπάρχει κανένας γιὰ νὰ ντροπιάσῃ τὸν ψεύτη γιὰ τὶς ψευτιές του, αὐτὸς μπορεῖ νὰ λέῃ ἀνεμπόδιστος ὅτι τοῦ κατέβει!

ΤΑ ΣΑΛΙΓΚΑΡΙΑ

Μιὰ φορὰ τὸ παιδὶ ἑνὸς γεωργοῦ, ἔψηνε στὴ χόβολη σαλιγκάρια. Τὰ σαλιγκάρια ὅταν εἶναι στὴ φωτιά, τσιτσιρίζουν. Ἀκούγοντάς τα λοιπὸν τὸ παιδί, τοὺς φώναξε ἀγαναχτισμένο.

— Ἀφιλότιμα ζωντανά, τὸ σπίτι σας καίγεται, κι' ἐσεῖς τραγουδᾶτε;

Αὐτὸς ὁ μῦθος λέγεται γι' ἀνθρώπους ποὺ σὲ μιὰ σοβαρὴ περίσταση ποὺ πρέπει νὰ δείξουν μυαλὸ καὶ περισυλλογή, αὐτοὶ τὸ ρίχνουν ἔξω.

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Φιλοτελικαὶ Ἑταιρεῖαι

Ἡ πρόοδος τοῦ γραμματοσήμου καὶ ἡ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φιλοτελιστῶν, ἐδημιούργησε τὴν ἀνάγκη τῆς «ἰδεολογικῆς» ὀργανώσεως τῶν φιλοτελιστῶν.

Ἔτσι σιγὰ σιγὰ ἔγιναν, σχεδὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ αἱ φιλοτελικαὶ ἑταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν συνήθως μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν ἀφιλοκερδῶς τὰ μέλη των, νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἐξύψωσιν τοῦ φιλοτελισμοῦ καὶ γενικὰ νὰ παρέχουν διάφορα μέσα πρὸς ὄφελος τῶν μελῶν των.

Θὰ σᾶς μιλήσουμε τώρα γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοτελικὴ Ἑταιρεία, ἡ ὁποία ἔχει τὰ γραφεῖα της στὴν Ἀθήνα,(Φειδίου 56).

Ἡ Ἑταιρεία αὐτή, ποὺ εἶναι ἐπιστημονικὸ σωματεῖο ἀναγνωρισμένο ἐπίσημα καὶ ἀπὸ τὸ Κράτος, ἱδρύθηκε ἐδῶ καὶ 26 περίπου χρόνια ἀπὸ τοὺς 5 ἰδεολόγους ἱδρυτάς της, καὶ ἀριθμεῖ σήμερα πάνω ἀπὸ 200 χιλιάδες μέλη στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικό, ἔχει ὡς μόνον προορισμόν, σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικόν της, τὸν φιλοτελισμόν. Μέσα ὅμως στὴν μιὰ αὐτὴ λέξη «φιλοτελισμὸς» πόσοι εὐγενικοὶ σκοποὶ κρύβονται. Ἂς τοὺς ἀπαριθμήσωμεν. Καὶ πρῶτον ἐκδίδει ἐπὶ συνεχῆ χρόνια τὸ περιοδικὸν «Φιλοτέλεια», τὸ ὁποῖον εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μοναδικά, σοβαρὰ καὶ ὠφέλιμα φιλοτελικὰ περιοδικὰ τοῦ κόσμου. Τὸ περιοδικὸν αὐτὸ ἀσχολεῖται ἰδίως μὲ τὰ ἑλληνικὰ γραμματόσημα, δημοσιεύει μελέτες, νέα διάφορα, καὶ κάθε τι ποὺ μπορεῖ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸν Ἕλληνα συλλέκτη. Ἡ Ἑταιρεία ἔχει δικό της γραφεῖο καὶ ἐντευκτήριο ὅπου τὰ μέλη της συχνάζουν ἐκεῖ κάθε Πέμπτη μ. μ. καὶ κάθε Κυριακὴ μεταξὺ 10 π. μ. καὶ 1 μ. μ. Ἔχει ἰδιαιτέρα ὑπηρεσία γραμματοσήμων. Δηλαδὴ κάθε Κυριακὴν προσφέρει σὲ δημοπρασία ὡραιότατα γραμματόσημα. Τὰ γραμματόσημα αὐτὰ ἀνήκουν σὲ διάφορα μέλη της ποὺ τὰ ἐμπιστεύονται εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάλιν ἄλλα μέλη ἀγοράζουν ὅσα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γραμματόσημα λείπουν ἀπὸ τὰς συλλογάς των. Στὴ δημοπρασία αὐτὴ πωλοῦνται γραμματόσημα ποὺ ἔχουν ἀξίαν 5.000 μόνον δραχμῶν ὅπως καὶ ἄλλα ποὺ ἔχουν 1.000.000 δραχμές. Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν Κυριακάτικων δημοπρασιῶν, κάθε Πέμπτην ἡ Ἑταιρεία θέτει στὴ διάθεση τῶν μελῶν της τευχίδια (ὡραία καὶ κομψὰ τετραδιάκια, μὲ τὴν ἐπιγραφήν της) μὲ γραμματόσημα ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ πάλιν αὐτὰ τὰ γραμματόσημα ἀνήκουν εἰς τὰ μέλη της, διότι ὅπως εἴπαμε καὶ ἀνωτέρω, ἡ Ἑταιρεία δὲν ἔχει κανένα ἐμπορικὸ σκοπό. Καὶ ἐδῶ ἄλλα μέλη της ἐξετάζουν τὰ τευχίδια καὶ ἀποσύρουν ὅσα γραμματόσημα τοὺς λείπουν ἀπὸ τὴν συλλογήν των. Κάθε γραμματόσημο ἔχει καὶ τὴ τιμή του (γραμμένην ἀπὸ κάτω) κι' ὅποιος θέλει νὰ πάρῃ πληρώνει τὴν ἀξία τους. Αὐτὲς αἱ δύο ὑπηρεσίαι, δηλ. τῆς δημοπρασίας ποὺ γίνεται τὴν Κυριακήν, καὶ τῶν τευχιδίων ποὺ περιέχουν τὰ γραμματόσημα τῆς Πέμπτης, γίνονται ἀπὸ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας ποὺ ὀνομάζονται Ἔφοροι. Ὅλοι ὅσοι ἐξυπηρετοῦν τὴν Ἑταιρείαν, εἴτε ὡς Ἔφοροι, ὡς γραμματεῖς, ταμίαι κλπ. ἐργάζονται χωρὶς καμμία ἀμοιβὴ μόνο δηλαδὴ ἀπὸ ἰδεολογία. Τὸ χασομέρι καὶ οἱ κόποι τους εἶναι ἡ μόνη τους ἀμοιβή.

Καὶ διὰ νὰ σᾶς περιγράψω σήμερα καὶ μερικὲς σειρὲς γραμματοσήμων θὰ συνεχίσωμε στὸ ἑπόμενον γιὰ τὴν ἄνω Ἑταιρείαν.

Πρωτοῦ σᾶς περιγράψουμε ἑλληνικὲς σειρὲς γραμματοσήμων ὀφείλομε νὰ σᾶς ἐξηγήσωμε τὶ εἶναι τὸ «ἐπισήμασμα» ἢ «ἐπισήμανσις». Ὅταν τὸ ὑπουργεῖον Ταχυδρομείων θέλει νὰ ἐκδόσῃ βιαστικὰ γραμματόσημα καὶ δὲν ἔχει καιρὸν νὰ κάμῃ ὡρισμένες γρήγορες ἐνέργειες δηλ. κατασκευὴ μακέττας (εἰκόνος) παρὰ τοῦ καλ-

λιτέχνου, κατασκευὴ πλακὸς καὶ ἐκτύπωση, τότε ἁπλῶς χρησιμοποιεῖ τὰ γραμματόσημα ποὺ βρίσκονται στὴν ἀποθήκην σφραγιστοῦ χάρτου (ἔτσι λέγεται ἐπισήμως ἡ ἀποθήκη ὅπου φυλάσσονται τὰ γραμματόσημα, χαρτόσημα καὶ ἄλλα ἔνσημα τοῦ Κράτους), πέρνει ἀπ' αὐτὰ μιὰ εὑρισκόμενη κατηγορία ἡ ὁποια ἔχει ἀποσυρθῆ ἀπ' τὴν κυκλοφορία καὶ δὲν εἶναι πλέον δεκτὰ διὰ τὴν ταχυδρόμησιν γραμμάτων καὶ τυπώνει ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἕνα νέον σῆμα (μίαν ἀξίαν), καὶ ἔτσι δημιουργεῖ ἕνα ἢ ὅσα θέλει νέα γραμματόσημα μὲ νέες ἀξίες. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ νέο σῆμα ἐπὶ ἑνὸς παλαιοτέρου γραμματοσήμου λέγεται ἐπισήμασμα ἢ ἐπισήμανσις. Ἕνα τέτοιο κυκλοφορεῖ τώρα, εἶναι τὸ παλαιὸ 3 δραχμῶν μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β΄., χρῶμα καστανοῦν καὶ σχεδὸν τετράγωνο. Ἡ ἐπισήμανσις συνιστᾶται ἀπὸ ἕνα σταυρὸν τῆς Λωρραίνης, (δηλ. μὲ 2 ὁριζοντίους γραμμὰς) ἄνω ἀριστερὰ καὶ τὸν ἀριθμὸν 50. Αὐτὸ τὸ βάζωμε ἐπὶ πλέον τοῦ κανονικοῦ τέλους τῶν 700 δραχμῶν δι' ἕνα γράμμα τὸ ὁποῖον στέλλωμε ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἄλλην πόλιν τοῦ ἐσωτερικοῦ. Αἱ εἰσπράξεις του πηγαίνουν εἰς τὸ Ταμεῖον ὑπὲρ τῶν Φυματικῶν Ὑπαλλήλων Ταχυδρομείων, Τηλεγραφείων καὶ Τηλεφώνων. Σᾶς ἐδώσαμε αὐτὴν τὴν ἐξήγησιν διότι παρὰ κάτω θὰ σᾶς ἀναφέρωμεν γραμματόσημα ἐπισημασμένα (μὲ ἐπισήμανσιν).

Τὸ 1937 βγῆκε μία σειρὰ ἐκ 4 γραμματοσήμων σχεδὸν τετράγωνα μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β΄. Εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς:

1 δρ. χρώματος πρασίνου.

3 δρ. χρώματος καστανοῦ.

8 δρ. χρώματος κυανοῦν καὶ

100 δρ. χρώματος οἰνόχρου ζωηροῦ (ὅπως τὸ κοκκινέλι).

Ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἐλευθερωμένη πλέον ἔκαμε τὸ δημοψήφισμα τῆς 1.9.1948 διὰ νὰ ἀποφανθῆ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐὰν ἤθελε τὸν Βασιλέα του, τότε τὸ Ταχυδρομεῖο ἐπῆρε ἀπὸ τὴν ἀποθήκην ἀρκετὴ ποσότητα γραμματοσήμων ἐκτὸς κυκλοφορίας μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β΄. καὶ ἐπισήμανε καὶ τὰς 4 ἀξίας τῶν 1, 3, 8 καὶ 100 δρ. (ἐτύπωσε ἐπάνω των νέας ἀξίας). Τὸ ἐπισήμασμα αὐτὸ δι' ὅλας τὰς ἀξίας ἔχει, πρὸς τὰ κάτω, εἰς μίαν γραμμὴν τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ Δημοψηφίσματος, 1 — 9 — 1948 καὶ ἄνω πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐντὸς μικροῦ κύκλου, τὴν νέαν ἀξίαν (χωρὶς νὰ ἀναφέρη δραχμάς, ἀλλὰ μόνον τὸν ἀριθμόν). Ἔτσι ἐτέθη:

50 ἐπὶ τῆς 1 δραχμῆς.
250 ἐπὶ τῶν 3 δραχμῶν.
600 ἐπὶ τῶν 8 δραχμῶν καὶ
3000 ἐπὶ τῶν 100 δραχμῶν.

Ἡ σειρὰ αὐτὴ ὀνομαζομένη Δημοψηφίσματος ἐκυκλοφοροῦσε ἀκόμη πρὸ ὀκταμήνου περίπου.

Ὅταν ὅμως τὸ 1947 ὁ ἀείμνηστος Βασιλεὺς Γεώργιος Β΄. ἀπέθανε, τότε ἡ Ἑλλὰς ἐπένθησε καὶ διὰ τοῦ γραμματόσημου καὶ τὰ 3 πρῶτα γραμματόσημα τῆς ἀνωτέρω σειρᾶς τοῦ Δημοψηφίσματος ἔλαβον ἄλλο ἕνα ἐπισήμασμα, αὐτὴν τὴν φορὰν ὡς μαῦρο πλαίσιο (κάδρο) ὅπως βάζουν εἰς τὰ ἀγγελτήρια θανάτου ἢ μνημοσύνων. Τὰ γραμματόσημα αὐτὰ ὀνομάζονται «πένθιμα», ἦσαν δὲ ἀναμνηστικὰ καὶ ἐκυκλοφόρησαν ἐπὶ ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα, ἐνῶ τὰ ἄλλα ποὺ κυκλοφοροῦν, ὅπως τὰ τωρινά, αὐτὰ διαρκοῦν ἕως ὅτου τελειώση τὸ ἀπόθεμα.

Τὰ πένθιμα, μὲ τὸ μαῦρο κάδρο εἶναι τὰ 3 πρῶτα τῆς προηγουμένης σειρᾶς, δηλ.

50 δρ. ἐπὶ 1 δρ. πράσινον.
250 δρ. ἐπὶ 3 δρ. καστανὸν καὶ
600 δρ. ἐπὶ 8 δρ. κυανοῦν.

Ὅπως βλέπετε ἡ ἀρχικὴ σειρὰ τῶν 4 γραμματοσήμων τοῦ 1947 ἐχρησίμευσε καὶ διὰ τὰς ἄλλας δύο ἐπισημασμένας σειρὰς τοῦ Δημοψηφίσματος καὶ τῶν πενθίμων.

ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΞΕΝΑ ΣΩΜΑΤΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ

Εἴπαμε στὸ προηγούμενο πῶς βγάζομε τὸ ξένο σῶμα ποὺ ἔχει τυχὸν σκαλώσει στὸ κάτω βλέφαρο. Ἂν ὅμως βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὸ ἀπάνω βλέφαρο, τὰ πράγματα εἶναι πιὸ δύσκολα.

Χρειάζεται κάποια τέχνη καὶ πεῖρα γιὰ νὰ γυρίσωμε τὸ βλέφαρο καὶ νὰ δοῦμε.

Γιὰ νὰ τὸ καταφέρωμε, πιάνομε τὰ μεσαῖα ματόκλαδα (τοῦ πάνω βλεφάρου, φυσικὰ) μὲ τὸ μεγάλο δάχτυλο καὶ τὸν δείχτη τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ καὶ τραβᾶμε ἔτσι τὸ βλέφαρο πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἔξω, ἐνῶ λέμε τοῦ ἀρρώστου νὰ κοιτάζη πρὸς τὰ κάτω.

Μὲ τὸ ἀριστερό μας χέρι, ἀκουμπᾶμε ἕνα μολύβι ἢ ἕνα σπίρτο ἢ καὶ τὴν ἄκρη τοῦ ἀριστεροῦ μας δείχτη πάνω στὸ πάνω βλέφαρο, καὶ σὲ ἀπόσταση ἑνὸς πόντου ἀπὸ τὴν ἄκρη του (ἀπὸ ἐκεῖ δηλαδὴ ποὺ ἀρχίζουν τὰ ματόκλαδα). Πιέζομε τότε μὲ τὸ σπίρτο τὸ βλέφαρο πρὸς τὰ κάτω, ἐνῶ μὲ μιὰ γοργὴ κίνηση, καθὼς κρατᾶμε μὲ τὸ δεξὶ τὸ βλέφαρο ἀπὸ τὰ ματόκλαδα, τὸ ἀναποδογυρίζομε πρὸς τ' ἀπάνω. Ἂν τὸ ξένο σῶμα φανῆ, τὸ βγάζομε μ' ἕνα καθαρὸ μπαμπάκι ἢ τὴν ἄκρη καθαροῦ μαντηλιοῦ (τυλιγμένο τὸ μπαμπάκι σὲ σπίρτο).

Πῶς ἀναποδογυρίζομε τὸ πάνω βλέφαρο.

Πρὶν ὅμως πρέπει νὰ βρέξουμε μπαμπάκι ἢ μαντήλι σὲ καθαρὸ νερὸ ἢ καλύτερα βορικό, γιὰ νὰ κολλήση εὔκολα τὸ ξένο σῶμα ἐπάνω.

Τὸ μπαμπάκι ἢ τὸ μαντήλι, τὰ ἔχομε ἕτοιμα ἀπὸ πρίν.

Ἂν τὸ ξένο σῶμα ἔχει σφηνωθῆ στὸ κυρίως μάτι — (τὸν βολβὸ) ἢ στὰ ματόκλαδα, ἢ εἶναι δύσκολο νὰ βροῦμε τὴ σκόνη ποὺ πιθανὸν νὰ πῆγε στὸ μάτι, βάζομε μιὰ καθαρὴ γάζα πάνω στὸ μάτι, τὸ δένομε, καὶ καλοῦμε ἀμέσως τὸν γιατρό.

Πολὺ ὠφελεῖ νὰ στάξωμε μέσα στὸ μάτι μιὰ δυὸ σταγόνες πολὺ καθαρὸ λάδι κοινό, ἢ καλύτερα (γιὰ τὸν φόβο τῆς μόλυνσης) μιὰ δυὸ σταγόνες ρετσινόλαδο ποὺ πρέπει νὰ τὸ ἔχομε πάντα σπίτι, σ' ἕνα καθαρὸ μπουκαλάκι, γι' αὐτὸν τὸν σκοπό.

Μποροῦμε ἀκόμη νὰ βγάλωμε τὰ πολὺ μικρὰ ξένα σώματα ποὺ πιθανὸν νὰ τρύπωσαν στὸ μάτι καὶ δὲν φαίνονται, μὲ ἄφθονο πλύσιμο μὲ βορικὸ (διάλυση).

Γι' αὐτὸν τὸν σκοπό, μέσα σὲ νερὸ ποὺ ἔχει βράσει καὶ κρύωσε (εἶναι δηλαδὴ ἀποστειρωμένο) ρίχνομε σὲ 75 δράμια νερὸ (κάτι λιγότερο ἀπὸ ἕνα ποτήρι τοῦ νεροῦ) ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ καλὰ γεμάτο βορικὸν ὀξύ.

Γιὰ νὰ πλύνωμε τὸ μάτι, χρησιμοποιοῦμε μιὰ γυάλινη σύριγγα ἐνέσεων ἂν ἔχομε, ἢ ἕνα σταγονόμετρο.

Ἀνοίγομε μὲ προσοχὴ τὰ βλέφαρα τοῦ ματιοῦ ποὺ πάσχει, καὶ πλένομε τὸ μάτι χωρὶς φόβο. Μόνο νὰ μὴ τινάζωμε τὸ νερὸ ἀπὸ μακριά, ἀλλὰ ἀπὸ κοντά, καὶ μαλακά. Ἀδειάζομε δὲ τὴν σήριγγα πολλὲς φορές, ὡς νὰ αἰσθανθῆ ἀνακούφιση ὁ ἄρρωστος.

Οἱ ὀφθαλμίατροι, δὲν συνιστοῦν τὸ πλύσιμο τοῦ ματιοῦ μὲ τὰ εἰδικὰ μικρὰ γυάλινα «μπάνια γιὰ τὸ μάτι».

Ἂν ἔχουν μπῆ κομμάτια ξύλου στὸ μάτι, δὲν πρέπει νὰ τὰ τραβήξουμε, ἀλλὰ νὰ τὰ περιποιηθοῦμε ὅπως κάθε ἄλλη πληγὴ τοῦ ματιοῦ.

Ἂν τὸ μάτι πληγώθηκε ἀπὸ ἀσβέστη, ποτάσα, τσιμέντο, ὀξέα, καὶ τσούζει, πλύνετέ το ἀμέσως μὲ ἄφθονο νερό. Τὸ γάλα εἶναι ἕνα κι' ἕνα γιὰ τὸν ἀσβέστη κλπ. Ἀφοῦ πλυθῆ καλὰ τὸ μάτι μὲ γάλα, στᾶξτε ἀμέσως ἀρκετὲς σταγόνες καθαρὸ ρετσινόλαδο, καὶ στεῖλτε τὸν πάσχοντα ἀμέσως στὸ γιατρό.

Ἀκόμη πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψη σας κι' αὐτά, ὅταν περιποιεῖστε μάτια:

1) Πρὶν ἀγγίξετε τὸ μάτι, πρέπει νὰ πλένετε τὰ χέρια σας προσεχτικὰ μὲ ἄφθονο νερὸ καὶ σαπούνι. Νὰ τὰ σκουπίσετε ἔπειτα μὲ καθαρὴ πετσέτα.

2) Οἱ κινήσεις σας πρέπει νὰ εἶναι μαλακές. Ἂν κάνετε ἀπότομες κινήσεις, μπορεῖτε νὰ προκαλέσετε κακό.

3) Ποτὲ νὰ μὴ προσπαθῆτε νὰ βγάλετε ἕνα ξένο σῶμα ἀγγίζοντας ἀπ' εὐθείας τὸ μάτι μ' ἕνα σπίρτο, μολύβι, κ.λ.π.

4) Ἂν ἔχη πληγωθῆ ὁ βολβὸς τοῦ ματιοῦ, σκεπᾶστε τὸ μάτι μὲ μιὰ ἀποστειρωμένη γάζα, βάλετε ἕναν ἐπίδεσμο ὄχι πολὺ σφιχτό, καὶ πηγαίνετε ἀμέσως στὸν γιατρό.

Ὁ Γιατρὸς Κ.

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ Γιωργάκης: Νὰ πάω νὰ παίξω;

Ἡ μαμά: Ὄχι.

Ὁ Γιωργάκης μετὰ ἀπὸ λίγη ὥρα ξαναρωτᾶ: Νὰ παίξω ποδόσφαιρο;

Ἡ μαμά: Εἶπα ὄχι δὲν θὰ πᾶς.

Ὁ Γιωργάκης: Πολὺ καλὰ δύο ἀρνήσεις κάνουν μία κατάφαση.

⁂

Τερατολογίες μεταξὺ φίλων: Ἐγὼ χθὲς ἔμεινα νηστικὸς γιατὶ ἔδωσα στὸ σκυλάκι μας ποὺ πεινοῦσε τὸ φαΐ μου.

Ὁ ἄλλος: Ἀμ' ἐγὼ προτίμησα νὰ πάω ἀδιάβαστος στὸ σχολεῖο παρὰ νὰ ξυπνήσω τὸ γατάκι μου ποὺ κοιμόταν πάνω στὸ βιβλίο.

Ταπεινὸ ἰάκι

⁂

Πατέρας: Εἶδες παιδί μου;
Γιός: Ναὶ πατέρα.
Πατέρας: Τί εἶδες;
Γιός: Τίποτε πατέρα.

ΤΣΟΠΑΝΑΚΟΣ

Τά ΜΑΡΜΑΡΑ

Τὸ σημερινό μας διήγημα γραμμένο ἀπὸ τὸν μεγάλο Ἠπειρώτη ποιητή, Κώστα Κρυστάλλη, εἶναι ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας. Γιὰ μᾶς ὅμως, ἔχει καὶ μιὰ ἰδιαίτερη ἀξία, γιατὶ μᾶς δίνει τὴν εἰκόνα μιᾶς προσπάθειας γιὰ ἀνοικοδόμηση ἐδῶ καὶ 70 χρόνια. Ἡ συμμετοχὴ τῶν χωρικῶν γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς καμένης ἐκκλησιᾶς τους γίνεται ὅπως θὰ δῆτε μὲ τόση χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμό.

Ὁ Κώστας Κρυστάλλης γεννήθηκε στὸ Συρράκο τῆς Ἠπείρου στὰ 1868 καὶ πέθανε νεώτατος στὴν Ἄρτα στὰ 1894. Ἔγραψε ποιήματα στὸ μέτρο καὶ τὸ ὕφος τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ μᾶς ἄφησε ἕνα σπουδαῖο ποιητικὸ καὶ γενικώτερα λογοτεχνικὸ ἔργο.

—Ἀκοῦστε, χωριανοί! Ταχιὰ ποὺ θὰ σημάνουν οἱ καμπάνες νὰ σκωθῆτε ὅλ' σας νὰ πᾶμε γιὰ μάρμαρα. Ὅποιος σκωθῆ, καὶ πάει θάχη τοῦ Ἄη Νικόλα τὴν εὐλογιά.

Τέτοια διαλάλησε προσταγὴ τὸ Σαββατόβραδο στὸ μεσοχῶρι καὶ στ' ἀνηφορικὰ σταυροδρόμια ὁ πρωτόγερος, ἀνεβαίνοντας σὲ ξάγναντους καὶ σὲ πεζούλια ἀπάνου, ἀκουμπώντας κατὰ πίσω τὸ χοντροκαμωμένο κορμί του στὸ δεκανίκι του τὸ κρανένιο καὶ προβάλλοντας κατὰ μπρὸς τ' ἀνοιχτὰ στήθια του, ὡς νάθελε νὰ βγάλη μέσ' ἀπὸ τὰ σωθικὰ ὅλη του τὴ βροντερὴ φωνὴ καὶ νὰ τὴν χύση σ' ὅλο τὸ χωριὸ γύρα.

Καὶ τὸ ταχύ, μόλις ἐτσάκισαν τὰ ἑφτὰ μεσάνυχτα κι' ἔσκασε μέσ' τ' ἀνατολικὰ κορφοβούνια τὸ λαμπρότερο ἀστέρι, ὁ Γελαντζῆς, ξάφνου, μαζὶ κι' οἱ πέντε καμπάνες τῶν ψηλῶν μας καμπαναριῶν ἀνατάραξαν τὸ χωριό, σκόρπισαν ἀπὸ τὰ ματόφυλλα τῶν χωριανῶν τὸν γλυκὸν αὐγερινὸ ὕπνο, σὰν ἀνεμοζάλη ὡργισμένη ποὺ σηκώνετ' ἄξαφνα καὶ σκορπάει τὴν πάχνη καὶ τὴν καταχνιὰ ποὺ πλακώνουν τὴν πλάση.

Οἱ καμπάνες χτυπᾶνε ζωηρὰ κι' ἀδιάκοπα. Ἄλλες μὲ παιδιάτικους ἀσημένιους ἤχους, μαθημένες ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ κράζουνε στὸ σχολειὸ σημαίνοντας αὐγὴ κι' ἀπόγιομα κι' ἄλλες μὲ ἤχους θλιβεροὺς καὶ βαρυτάτους, συνηθισμένες ἀπὸ τοὺς θανάτους κι' ἀπὸ τὰ ξόδια ποὺ συχνότερα διαλαλοῦσαν καὶ μιά, ἡ μεγαλείτερη τοῦ καμπαναριοῦ τ' Ἅϊ Νικόλα, τρυπημένη κατάκορφ' ἀπὸ τουφεκιὰ κλέφτικη, ξεχώριζε ἀπ' ὅλες μὲ τὸ βραχνὸ καὶ σχισμένο ἦχο της.

Τ' Αὐγουστιάτικο τὸ φεγγάρι κυκλωμένο κι' ὁλόλαμπρο, ἔφεγγε καταμεσῆς τ' οὐρανοῦ, ἴσκιωνε τὶς φυτιὲς καὶ τὰ λαγκάδια, τὶς σπηλιὲς καὶ τὰ ριζιμιά, τοὺς φράχτες καὶ τοὺς πλοκούς, τὰ κλαριὰ καὶ τὶς στιβανιές. Κι' ἐφύλαε περίγυρα τὰ βουνὰ ὅλα καὶ τοὺς γκρεμνοὺς καὶ τὸ χωριὸ μέσα. Ἦταν Θεοῦ χαρά. Μέρα ἡ νύχτα. Τὰ καλντερίμια τῶν ἀνηφορικῶν δρόμων τοῦ χωριοῦ, οἱ πέτρινες ροῦγες, τὰ μαρμαρένια πεζούλια, οἱ ἀφροπλάκες καὶ τ' ἀσπρολίθια τῶν σπιτιῶν γυάλιζαν λαμπύριζαν στὸ σεληνόφωτο. Ἄνοιγαν ἀνάρια κι' ἀραδιαριὰ τὰ παραθύρια τὰ καγκελλωτά, σὰ βαρύπνα μάτια μεγάλα, κι' ἔφεγγαν μέσα στὰ σπίτια. Ὕστερ' ἄνοιγαν πόρτες καὶ παραπόρτια κι' ἐχύνονταν στοὺς δρόμους, πλῆθος ἄντρες καὶ γυναικόπαιδα κι' ἔπαιρναν τὸν ἀνήφορο.

—Ἀκοῦστε χωριανοί...

Οἱ καμπάνες ὁλοένα δὲν σταμάταγαν. Τὰ πλήθη ὅσο ψηλότερ' ἀνέβαιναν τόσο συμπυκνώνονταν κι' ἀγάλια - ἀγάλια οἱ κορφινοὶ τοῦ χωριοῦ δρόμοι ἔμοιαζαν σκοταδερὲς ρεμματιὲς καὶ λαγκάδια δασιά, τόσο μαυρολογοῦσαν. Κι' ὁ θρός, ὅτι ἀκούγονταν στὰ χαμηλώματα στὰ καλντερίμια καὶ στὰ χαλίκια, ἀπὸ τὰ πατήματα τῶν λιγοστῶν διαβατῶν γινόταν σιγὰ - σιγὰ τὸν ἀνήφορο σάλαγος κι' ἀπὸ σάλαγος πιὸ ψηλὰ χλαλοή. Κι' ἀπ' τὴ χλαλοὴ αὐτὴ τὴ μεγάλη κι' ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ σημανταριὸ ξαφνισμένα τὰ ὀρνίθια ξύπναγαν στὴν κούρνια τους καὶ φώναζαν κι' αὐτὰ πάρωρα.

Καὶ πίσω - πίσω οἱ δημογέροντες τοῦ χωριοῦ μὲ τὶς κραυγὲς καὶ μὲ τὰ βιολιά, ἀπὸ ρούγα — σὲ ρούγα κι' ἀπὸ αὐλόπορτα — σ' αὐλόπορτα ἀνηφορώντας, ξύπνιζαν κι' ἔπαιρναν ὀμπροστά, ὅσους δὲν δυνήθηκαν νὰ ξυπνήσουν οἱ καμπάνες.

* * *

Δυὸ μεγάλες βαθειὲς ποταμιές, ποὺ κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια ψηλά, ζώνουν τὸν μαχαιροκομμένο κοκκινόβραχο ποὺ βαστάει τὸ χωριό μας ἀπάνου του. Ἀπ' τὸ φρύδι τοῦ βράχου, ποὺ χάσκει ὀμπρὸς κάτου γκρεμὸς φοβερὸς κι' ἄβυσσος ἀπάτη, ἄρχιζαν τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ ἄσπρα - ἄσπρα κι' ἀραδιασμένα τὸν ἀνήφορο τὸν' ἀπάν' ἀπὸ τὸ ἄλλο, σὰν σκαλοπάτια, ὡς τὴν κορφή. Καὶ μὲ τὸ σχῆμα του τὸ τριγωνικὸ μοιάζει τὴ νύχτα, μὲ τ' ἀναμμένα τὰ φῶτα, σὰν μέγα πολυκάντηλο τὸ χωριό μας.

Βγήκανε στὴν κορφὴ ἀπάνου. Ἐδῶ σώνεται ὁ ἀνήφορος, κι' ἀνοίγονται στρωτὰ σάδια καὶ πλαγιές. Συμπυκνωμένο ἐδῶ τὸ πλῆθος σωροὺς - σωροὺς μαύριζε τὰ σάδια καὶ τὶς πλαγιές. Ὡς ποὔρθαν κι' οἱ δημογέροντες μὲ τὰ βιολιά. Μὲ τὰ βιολιὰ τώρα, μὲ τὶς χαρὲς καὶ μὲ τὰ τραγούδια ποὺ κάμανε πέρα. Σμιγμένοι καὶ χωριστὰ οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὶς γυναίκες, δὲν παράλλαζαν ἀπὸ συμπεθεριὸ κι' ἀπὸ ψίκι. Ἕνα μοναχά! Ὀπ' οὔτε νύφην οὔτε γαμπρὸ πήγαιναν νὰ πάρουν. Μὲ τὶς τριχιὲς ριγμένες πισόπλατα εἴτε κρεμάμενες ἀπὸ τὰ χέρια πήγαιναν γιὰ μάρμαρα.

Εἶχε καεῖ τὸ χειμῶνα ἡ πιὸ μεγάλη ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ μας ὁ Ἅϊ Νικόλας, καὶ τὸ καλοκαῖρι ἐκεῖνο τὴν ξανάχτιζαν οἱ χωριανοί! Πλέρωναν μοναχὰ τὰ μεροδούλια τῶν μαστόρων καὶ κουβαλοῦσαν αὐτοὶ ἀπὸ τὰ βουνὰ ἀπάνου, κάθε βδομάδα τὴν πλάκα καὶ τὰ μάρμαρα.

Ἐκεῖ ποὺ τελειώνουν πλέον τὰ σάδια κι' ἀρχίζει πάλι ἡ μπροστέλλα τοῦ βουνοῦ, ἐκεῖ ἦταν τὰ μάρμαρα. Ἐκεῖ μὲ τοὺς κασμάδες καὶ μὲ τοὺς λοστοὺς δουλεύοντας ὅλο τὸ μεροβδόμαδο τάχαν ἀραδιάσει σωροὺς - σωροὺς χοντροκομμένα τ' ἄφρατα μάρμαρα οἱ μαρμαράδες. Σὰν ὁ γόνος τοῦ μελισσιοῦ ποὺ ρίχνει καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ κρινὶ καὶ σκαλώνει ἀπανωτὸ στριμωγμένο στὸ πρῶτο κλωνάρι τοῦ κλαριοῦ ποὺ τυχαίνει μπροστά του καὶ τὸ κλωνάρι μαυρίζει ὁλόβολο, ἔτσι μαύρισαν τώρα τὰ κάτασπρα ἐκεῖνα κι' ἀστραφτερὰ σὰ χιόνια μαρμαροσώρια, ἀπὸ τὰ πλήθη ποὺ κόλλησαν ἀπανουθιό τους. Ἄντρες καὶ γυναῖκες, δίπλωναν τὶς φλοκάτες τους σταυρωτὰ

κατὰ πίσω, τὶς πίστρωναν ὕστερα σὰ προσκέφαλα κι' ἐφορτωνόνταν ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον τὰ θεόρατα μάρμαρα. Ὡς ποὺ φορτώθηκαν ὅλοι κι' ὡς π' ἀναλήφθηκαν ἀπὸ μπροστὰ οἱ ἄσπροι σωροί.

Ὅταν ξεκίνησαν τὸν κατήφορο κατὰ τὸ χωριό, χάραζε.

Ἄχνιζε τώρα κατὰ τὴ δύση του τὸ φεγγάρι καὶ στ' ἀνατολικὰ κορφοβούνια, ἐκεῖ ποὺ πρῶτα ἔλαμπε ὁ Γελαντζῆς, ἔσκαε ὁ Αὐγερινὸς τώρα. Ὁ Μπάρρος, ὁ Καταρραχιᾶς, τ' Αὐτί, οἱ Νύφες κι' ἄλλες ὁλόγυρα κορφὲς ἀσπρογάλιαζαν στὸ γλυκοχάραμα. Πλῆθος αὐλάκια ἀφρόδροσα, ὁπ' ἔρχονται ἀπὸ τὰ κεφαλόβρυσ' ἀπάνου κι' ὅπου αὐλακώνουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὁλοῦθε τὰ πλάγια ἐκεῖνα, ξύπναγαν στὰ πατήματα τοῦ λιθοφορτωμένου κόσμου καὶ μὲ τὰ τρυφερά τους μουρμουρητὰ ἔλεγες ὅτι τὄνα ρωτάει τἄλλο, νυσταγμένο τὸ μαῦρο ἀκόμα, γιὰ τὸ ξαφνικὸ ἐκεῖνο καὶ παράκαιρο ποδοβολητὸ τοῦ λαοῦ. Ξύπναγε ἡ πετροπέρδικα στὰ τουφωτὰ κοντοπρίναρα ποὺ κοιμώταν, ἔλουε τὸν ὄμορφο λαιμὸ καὶ τὰ καμαρωτὰ στήθια της στὰ κρυσταλλόνερα μέσα κι' ἀνέβαινε στὴν κορφὴ τοῦ γκρεμνοῦ κι' ἄρχιζε τὸν ὁλόγλυκο κελαϊδισμό της.

Ἡ πέρδικα ξύπναγε τὸ βοσκόπουλο στὴ μάντρα του καὶ τὸ βοσκόπουλο τὸ καλὸ μὲ τὴ γλυκειά του φλογέρα ξύπναγεν ὅλη τὴν πλάσι.

* * *

Οἱ χωριανοὶ ροβόλαγαν τὸν κατήφορο φορτωμένοι μὲ τὰ θεόρατα μάρμαρα. Κατέβαιναν κι' ἔτρεχαν κι' ὅλας ποιὸς νὰ πρωτοπεράσῃ τὸν ἄλλον, ποιὰ νὰ περαδιαβῇ τὴν ἄλλη κι' ἔσκαζαν ἐκεῖ γέλια καὶ χαρούμενες φωνές.

Μπροστὰ τὰ βιολιὰ πάντα, κι' οἱ δημογέροντες κι' οἱ παπάδες, φορτωμένοι κι' αὐτοί, καὶ πίσω τὸ πλῆθος. Καὶ πάρα πίσω ἀκόμα τὰ ξακουστότερα τοῦ χωριοῦ παλληκάρια, ὁποῦ σὺν τρία καὶ σὺν τέσσαρα μαζὶ κατέβαζαν στοὺς στοιχειωμένους ὤμους τους ἀπάνου ὁλόβολα χαλαρά, ἀκέριους βαριοκομμένους βράχους.

Ἐδῶ θυμῶνταν κανένας τοὺς παλιοὺς ἀντρειωμένους τῶν τραγουδιῶν, τοὺς σαρανταστίχους τῶν παραμυθιῶν.

Κάπου - κάπου σταματοῦσαν γιὰ νὰ ξανασάνουν καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν.

Ὅταν χτύπησε ὁ ἥλιος στὰ βουνὰ οἱ φορτωμένοι πληθυσμοὶ ἔφτασαν στὴν κορφὴ τοῦ χωριοῦ. Κι' ὕστερα ἀπὸ λίγην ὥρα ποὺ ξεφορτώνονταν αὐτοὶ στὸ περιαύλι τῆς ἐκκλησίας, οἱ χρυσὲς ἀχτίδες στεφάνωναν τὰ ἱδρωμένα καὶ περήφανα μέτωπα τους. Τὰ λιθοσωριὰ ὁπ' ἄσπριζαν ὁλονυχτῆς στὸ βουνὸ πάνου, λαμποκοποῦσαν τώρα στὸ περιαύλι τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ γύρω τους ὁλόρθος ὁ κόσμος τοῦ χωριοῦ, ξεφορτωμένος καὶ κατακόκκινος καὶ χαριτωμένος κι' ὄμορφος καὶ λαμπρός, ἐδέχονταν μὲ χαρὲς καὶ μὲ παινετικὰ λόγια τοὺς ἀντρειωμένους, ὅπου στερνοὶ - στερνοὶ κατέβαζαν στοὺς στοιχειωμένους των ὤμους ἀπάνου ὁλόβολα χαλαρά, ἀκέριους βαριοκομμένους βράχους.

Εἶχαν οἱ μαστόροι τώρα γιὰ μιὰ βδομάδα μάρμαρα νὰ δουλέψουν ὡς τὸ Σαββατόβραδο τἄλλο ποὺ ὁ πρωτόγερος θὰ φώναζε πάλι στὸ μεσοχώρι καὶ στ' ἀνηφορικὰ σταυροδρόμια τὸ συνηθισμένο διαλάλημα του.

—Ἀκοῦστε χωριανοί. Ταχιὰ ποὺ θὰ σημάνουν οἱ καμπάνες, νὰ σηκωθῆτε ὅλ' σας γιὰ νὰ πᾶμε γιὰ μάρμαρα. Ὅποιος σκώσῃ καὶ πάει νἄχῃ τ' Ἅϊ Νικόλα τὴν εὐλογία.

Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Ροβόλαγαν τὸν κατήφορο φορτωμένοι μὲ θεόρατα μάρμαρα...

ΤΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Πίσω ἀπὸ μακρινὲς κορφὲς ὁ ἥλιος βασιλεύει
Καὶ τ' οὐρανοῦ τὰ σύνορα χίλιες βαφὲς ἀλλάζουν,
Πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ὁλόχρυσες, γαλάζες,
Κι' ἀνάμεσά τους σκάει λαμπρὸς λαμπρὸς ὁ Ἀποσπερίτης.
Τὴν πύρη τοῦ καλοκαιριοῦ τὴν σβυεῖ γλυκὸ ἀγεράκι
Ποῦ κατεβάζουν τὰ βουνὰ ποῦ φέρνουν τ' ἀκρογιάλια.
Ἀνάρια τὰ κλωνάρια του κουνάει ὁ γέρω πεῦκος
Καὶ πίνει καὶ ρουφάει δροσιὰ κι' ἀχολαγάει καὶ τρίζει
Ἡ βρύση ἡ χορταρόστρωτη δροσίζει τὰ λουλούδια
Καὶ μ' ἀλαφρὸ μουρμουρητὸ γλυκὰ τὰ νανουρίζει
Θολώνει πέρα ἡ θάλασσα, τὰ ριζοβούνια ἰσκιώνουν,
Τὰ ζάλογγα μαυρολογοῦν, σκύβουν τὰ φρύδια οἱ βράχοι

Κ' οἱ κάμποι γύρου οἱ ἁπλωτοὶ πράσινο πέλαο μοιάζουν.
Ἀπ' ὄξω, ἀπ' τὰ ὀργώματα, γυρνοῦνε οἱ ζευγολάτες,
Ἡλιοκαμμένοι, ξέκοποι, βουβοί, ἀποκαρωμένοι,
Μὲ τοὺς ζυγούς, μὲ τὰ βαριὰ τ' ἀλέτρια φορτωμένοι,
Καὶ σαλαγοῦν ἀπομπροστὰ τὰ δυὸ καματερά τους,
Τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλᾶτα, τραχηλᾶτα,
«Ὠό! φωνάζοντας, ὠό! Μελισσινέ, Λαμπίρη».
Κι' ἀργὰ τὰ βόϊδια περπατοῦν καὶ ποῦ καὶ ποῦ μουγγρίζουν.
Γυρνοῦνε ἀπὸ τὰ ἔργα τους οἱ λυγερές, γυρνοῦνε
Μὲ τὰ ζαλίκια ἀχ' τὴ λογγιά, μὲ τὰ σκουτιὰ ἀχ' τὸ πλύμα,
Μὲ τὲς πλατιές των τὲς ποδιὲς σφογγίζοντας τὸν ἵδρω·
Καὶ ς' ὅποιο δέντρο κι' ἂν σταθοῦν, σ' ὅποιο κοντρὶ ἀκκουμπήσουν,
Εἰς τὸ μουρμοῦρι τοῦ κλαριοῦ, εἰς τὴν θωριὰ τοῦ βράχου
Γλυκὸν γλυκὸ καὶ πρόσχαρον χαιρετισμὸ ξανοίγουν:
—«Γειὰ καὶ χαρὰ 'ς τὸν κόσμο μας, 'ς τὸν ὤμορφό μας κόσμο!»

Σὰν τὸ ζαρκάδι ὁ νιὸς βοσκὸς ξετρέχει τὴν κοπή του·
Σουρίζει, σαλαγάει «ὄϊ, ὄϊ!» καὶ τήνε ροβολάει
Ἀπὸ τὰ πλάγια στὸ μαντρί, στὴν στρούγγα γιὰ ν' ἀρμέξῃ.
Ἀπὸ στεφάνι, ἀπὸ γκρεμόν, ἀπὸ ραΐδιὸ καὶ λόγγο
Καὶ τοῦ γιδάρη ἡ σαλαγὴ στριγγιὰ στριγγιὰ γροικιέται
Τ' ἀνάποδο κοπάδι του «τσάπ, τσάπ! ἔϊ, ἔϊ!» βαρῶντας.
Κι' ἀχολογοῦν βελάσματα κι' ἀχολογοῦν κουδούνια.
Ἀπὸ μακρυά, ἀχ' τὸ βουκουλιό, ἀκούγεται φλογέρα.
Κάπου βροντάει μιὰ τουφεκιὰ ἢ κυνηγοῦ ἢ δραγάτη,
Καὶ κάπου κάπου ὁ ἀντίλαλος βραχνὸ τραγοῦδι φέρνει
Τοῦ ἀλογολάτη, τοῦ βαλμᾶ, ὁποῦ γυρνάει κ' ἐκεῖνος.
Τοῦ κάμπου τἄγρια τὰ πουλιὰ γυρνοῦν ἀχ' τὲς βοσκές τους,
Καὶ μ' ἀμέτρητους κελαϊδισμοὺς μέσ' στὰ δέντρα κουρνιάζουν·
Σκαλώνει ὁ γκιώνης στὸ κλαρὶ καὶ κλαίει τὸν ἄδερφό του.
Στὰ ρέπια, στὰ χαλάσματα, ἡ κουκουβάγια σκούζει·
Μέσα σὲ αὐλάκι, σὲ βαρκό, λαλεῖ ἡ νεροχελώνα
Τ' ἀηδόνι κρύβεται βαθιὰ στ' ἀγκαθερὰ τὰ βάτα
Καὶ τὴν ἀγάπη τραγουδάει μὲ τὸν γλυκὸ σκοπό του·
Κ' ἡ νυχτερίδα ἡ μάγισσα, μὲ τὸ φτερούγισμά της
Τὸ γλήγορο καὶ τὸ τρελλό, σχίζει τὰ σκότα ἀπάνου
Καὶ μὲ τὰ ὁλόχαρα παιδιὰ τοῦ ζευγολάτη παίζει.

Καλότυχοί μου χωριανοί, ζηλεύω τὴ ζωή σας,
Τὴν ἁπλοϊκή σας τὴ ζωή, πὤχει περίσσιες χάρες.
Μὰ πλιὸ πολὺ τὸν μαγικὸ ζηλεύω γυρισμό σας,
Ὄντας ἡ μέρα σώνεται καὶ βασιλεύει ὁ ἥλιος.

Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Γύρω 'απ' τὸν 'Αθλητισμό

ΟΙ Α΄ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟ 1896 ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Αὐτὲς τὶς μέρες συμπληρώνονται 56 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ στὸ Παναθηναϊκό μας Στάδιο ξανάρχισαν οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες.

Ἡ ἀναβίωση τῶν ἀρχαίων ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ὀφείλεται στὸν Γάλλο βαρῶνο Ντὲ Κουμπερτὲν ποὺ ἀφιέρωσε ὅλη τὴ ζωή του γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

Μιὰ ἐπικίνδυνη ἀπόκρουση τοῦ τερματοφύλακα.

Σὰν πρώτη χώρα ποὺ θὰ ξανάρχιζαν οἱ «Ὀλυμπιακοὶ» ὁρίσθηκε ἡ Ἑλλάδα.

Οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἄρχισαν στὶς 25 Μαρτίου τοῦ 1896.

Πρῶτο ἀγώνισμα ἦταν ὁ δρόμος 100 μ. Στοὺς προκριματικοὺς νίκησαν οἱ Λάϋν (Ἀμερικαν.) 12΄΄1, Σόκκολυ (Οὐγγρος) Κούρτις (Ἀμερ.) 12΄΄1 Χαλκοκονδύλης (ΕΛΛ.) Μπούρκε (Γερμ.) 11΄΄4 καὶ Χόφμαν (Γερμ.). Τελικὸς νικητὴς ἀναδείχθηκε ὁ Μπούρκε μὲ 12΄.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἄλλων ἀγωνισμάτων εἶχαν ὡς ἑξῆς:

Τ ρ ι π λ ο ῦ ν: Κόνολυ (Ἀμ.) 13,71 μ. Ντουφφερὶ (Γάλ.) 12,70 μ. καὶ Περσάκης (Ἑλλάς) 12,52 μ.

Δ ι σ κ ο β ο λ ί α: Γκάρετ (Ἀμερ.) 29,15 μ. Παρασκευόπουλος (Ἑλ.) 28,95 μ.

Μ ῆ κ ο ς: Κλάρκ (Ἀμ.) 6,35 μ. Γκάρρετ (Ἀμ.) 6 μ. Κόνολυ (Ἀμ.) 5,84 μ. Χαλκοκονδύλης (Ἑλλὰς) 5,74 μ.

Δ ρ ό μ ο ς 400 μ.: Μπούρκε (Ἀμ.) 54΄΄1.

Σ φ α ι ρ ο β ο λ ί α. Γκάρρετ (Ἀμ.) 11,22 μ. Γοῦσκος (Ἑλλὰς 11,3 μ.

Ἄ ρ σ ι ς β α ρ ῶ ν: Ἄρσις μὲ τὰ δύο χέρια: Ζένσεν (Δανία) 111 ½ κιλ. Ἔλλιοτ (Ἀγγλία) 111 ½ κιλ. Ἄρσις μὲ ἕνα χέρι. Ἔλλιοτ 71 κιλά. Ζένσεν 57, Νικολόπουλος 57.

Δ ρ ό μ ο ς 1.500 μ. Φλὰκ (Αὐστραλ.) 4΄ 33΄1. Μπλὰκ (Ἀμερ.) Λερμιζιὼ (Γάλ.).

Δ ρ ό μ ο ς 800 μ. Φλὰκ 2΄ 11΄΄. Ντάνυ (Οὔγγαρ.) Γολέμης (Ἑλλάς). Ἅ λ μ α εἰ ς ὕ ψ ο ς: Κλάρκ 1.81. Δ ρ ό μ ο ς 110 μετ' ἐμποδίων: Κούρτις (Ἀμ.). Ἐ π ὶ κ ο ν τ ῷ Τάϊλλερ (Ἀμ.) 3.30

Κ ο λ ύ μ β η σ ι ς: 100 μ. Γκούτμαν (Οὐγγ.) 500 μ. Νέϋμαν (Αὐστρ.) 1.200 μ. Γκούτμαν (Οὐγ.).

Σ κ ο π ο β ο λ ή: Τυφεκίου ἀπὸ 300 μ. Ὀρφανίδης (Ἑλλάς). Τυφ. ἀπὸ 200 μ. Καρασεβδᾶς (Ἑλ.). Περιστρόφου ἀπὸ 25 μ. Παῖν (Ἀμερ.) Περιστρ. ἀπὸ 30 μ. Παῖν (Ἀμ.). Πιστολ. ἀπὸ 25 μ. Φραγκούδης (Ἑλλάς).

Ξ ι φ α σ κ ί α: Ἀγὼν ξιφασκίας φιλάθλων: Γκραβελὸτ (Γαλ.).

Σπαθασκία: Γεωργιάδης (Ἑλ.). Διδασκάλων: Πύργος (Ἑλ.).

Η ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΛΟΥΗ

Ἡ μεγαλύτερη ὅμως ἑλληνικὴ νίκη ἦταν αὐτὴ ποὺ σημείωσε ὁ Μαρουσιώτης Σπύρος Λούης, στὸν Μαραθώνιο δρόμο.

Ὁ νεαρὸς τότε χωρικός, χάρη στὴν ἀδάμαστη θέλησή του, χάρισε στὴν Ἑλλάδα μιὰ μεγάλη νίκη. Ὁ Λούης διέτρεξε τὸ δρόμο ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα στὴν Ἀθήνα σὲ 2 ὧρες 58΄ 50΄΄. Δεύτερος καὶ τρίτος ἦλθαν οἱ Ἕλληνες Βασιλάκος καὶ Μπελόκας.

ΙΒΑΝ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Μὲ δύο μας σημειώματα θὰ προσπαθήσουμε νὰ γνωρίσουμε στοὺς μικρούς μας φιλάθλους ἀναγνῶστες τὶς ἐπιτυχίες ποὺ σημείωσαν οἱ ἕλληνες ἀθληταὶ στὸ ἐξωτερικό. Στὴν πυγμαχία, τὴ δίδυμη αὐτὴ ἀδελφὴ τῆς πάλης πολλοὶ πρωτοπυγμάχοι μας ἐτίμησαν τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα στὸ ἐξωτερικό. Τὸ πιὸ ζωντανὸ παράδειγμα μᾶς δίνει ὁ μεγάλος μας Ἀντώνης Χριστοφορίδης. Ξεκίνησε ἀπὸ φτωχὸς γκρούμ ἑνὸς Ἀθηναϊκοῦ Ξενοδοχείου (ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤ) γιὰ νὰ γίνη τὸ ἴνδαλμα τῶν Ἀμερικανῶν φιλάθλων καὶ παγκόσμιος πρωταθλητὴς στὴν κατηγορία τῶν ἡμιβαρέων.

Ἡ σταδιοδρομία του ἦταν καταπληκτική. Φεύγοντας γιὰ τὴ Γαλλία στὶς ἀρχὲς τοῦ 1935 κανεὶς δὲν φανταζόταν ὅτι θὰ κατακτοῦσε στὸ Παρίσι τὸ Γαλλικὸ κοινό, ὅτι θὰ γινόταν τὸ ἀγαπημένο παιδὶ τῆς Γαλλικῆς πρωτευούσης. Ἐκεῖ, στὴν Σὰλ Βαγκράμ, κάτω ἀπὸ τὴν πολύπειρη καθοδήγηση τοῦ μάναντζέρ του Πιὲρ Γκαντών, κέρδισε τὶς πρῶτες μεγάλες του νίκες. Ὁ τότε πρωταθλητὴς τῆς Εὐρώπης στὰ μέσα βάρη (μετὰ τὴν ἐγκατάλειψη τοῦ Μαρσὲλ Τὺλ) Γάλλος Ἐντουὰρτ Τενέ, δοκίμασε τὴν πικρία τῆς ἥττας ἀπὸ τὸν «Κριστὸ» στὸ Παλαὶ ντὲ Σπὸρ τῶν Παρισίων τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1939.

Στὶς 14 Νοεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, ὁ Χριστοφορίδης νικοῦσε στὰ σημεῖα στὸ Ρόττερνταμ τὸν Ὁλλανδὸ πρωτοπυγμάχο Βὰν Κλάβερεν, ποὺ εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ ἀποσπάσει τὸν τίτλο τοῦ πρωταθλητοῦ Εὐρώπης ἀπὸ τὸν Τενέ, ἀνακηρυσσόταν ἐπίσημος κάτοχος τοῦ τίτλου καὶ ἐπέστρεφε δοξασμένος στὸ Παρίσι. Ὁ Δρόμος τῶν μεγάλων ἐπιτυχιῶν εἶναι πιὰ ἀνοικτὸς μπροστά του. Μὰ τὸ Παρίσι τοῦ φαινόταν τώρα πιὰ μικρὸ καὶ ὁ παγκόσμιος τίτλος ὡραιότερος ἀπὸ τὸν Εὐρωπαϊκὸ καὶ λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο ἡ Ἀμερικὴ τὸν δεχόταν φιλόξενη. Γρήγορα κατέκτησε καὶ τὸ Ἀμερικάνικο ὅπως καὶ τὸ Γαλλικὸ κοινό.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1940 νικᾶ στὰ μέσα βάρη στὴ Νέα Ὑόρκη τὸν Γουΐλυ Παῦλοβιτς, λίγο ἀργότερα τὸν Φρὰνκ Ζαμόρι καὶ ἔπειτα τὸν Τζὰκ Μπούρνετ.

Ὅμως μὲ μεγάλο κόπο συγκρατιόταν στὰ μέσα βάρη πιὰ καὶ γι' αὐτὸ κατὰ τὸ τέλος τοῦ χρόνου ἀνέβηκε στὴν παραπάνω κατηγορία τῶν ἡμιβαρέων καὶ ἔπειτα ἀπὸ πολλοὺς νικηφόρους ἀγῶνες πρὸς διεκδικητὰς τοῦ τίτλου, τὸν Ἰανουάριο 1941 νικοῦσε στὴ Νέα Ὑόρκη στὰ σημεῖα τὸν περίφημο παγκόσμιο πρωταθλητὴ Ἰταλο - ἀμερικανὸ Μέλλιο Μπετίνα καὶ κέρδιζε τὸ παγκόσμιο πρωτάθλημα τῆς κατηγορίας του. Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀποθέωση μιᾶς δοξασμένης ἀθλητικῆς καριέρας. Τί σημασία εἶχε ἂν ἀργότερα τοῦ ἀφηρέθη ὁ τίτλος γιὰ λόγους τυπικοὺς καὶ ἐμπορικούς, ἀφοῦ λόγῳ τῆς στρατεύσεώς του δὲν μποροῦσε νὰ προπονεῖται γιὰ νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ; Ὁ Ἀντώνης ἔφθασε ἐκεῖ ποὺ ἔπρεπε.

⁂

Ὁ Γιῶργος Βακιρλῆς ἔπειτα ἀπὸ μιὰ σειρὰ νικηφόρων ἀγώνων του στὴ Μασσαλία, πῆγε κι' αὐτὸς στὴν Ἀμερικὴ κατὰ τὸ 1936 νὰ διεκδικήσῃ στὰ ἡμιμέσα τὰ πρωτεῖα, ἀφοῦ εἶχε ἤδη νικήσει τὸν Περνώ, πρωτοπυγμάχο Γαλλίας ἡμιμέσων. Ὅμως στὴ κατηγορία του τότε ἦσαν ἐπὶ κεφαλῆς οἱ πανίσχυροι Φρὲντ Ἀποστόλι, Λοκατέλλι, Χένρυ Ἄμστρογκ καὶ Μπάρνεϋ Ρὸς καὶ τὰ πράγματα δὲν ἦταν πολὺ εὔκολα. Ὁ Βακιρλῆς ἔκανε ὅτι μποροῦσε καὶ ἀρκετοὶ ἀγῶνες του τέλειωσαν μὲ τιμητικὰ ἀποτελέσματα.

⁂

Ὁ Φάνης Τζανετόπουλος ὅμως ἦταν αὐτὸς ποὺ ἄνοιξε τὸ δρόμο τῶν πυγμάχων μας γιὰ τὴν Ἀμερική. Γρήγορα κέρδισε τὶς συμπάθειες τῶν Ἀμερικανῶν καὶ μαζὺ καὶ λαμπρὲς νίκες, στὰ μέσα καὶ ἡμιβαρέα. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἦταν καὶ ἡ ἐναντίον τοῦ Ἄλ Γκλεντὶς ποὺ κέρδισε μὲ νὸκ - ἄουτ στὸν 4ο γῦρο, στὸ Μάντσεστερ τῶν Η.Π. Γρήγορα ὅμως ἄφησε τὴν πυγμαχία παντρεύτηκε μιὰ πλούσια Ἀμερικανίδα καὶ ἀποσύρθηκε στὸ Ράντζο του εὐτυχισμένος.

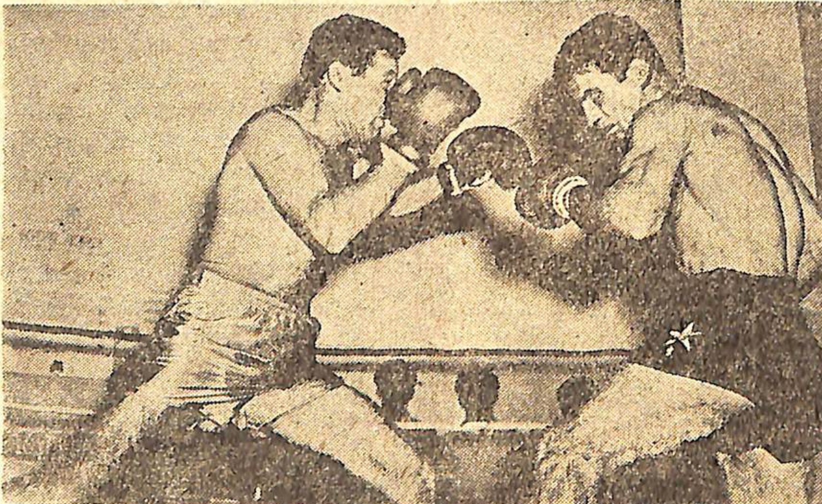
⁂

Μιὰ σειρὰ ἄλλη ἀπὸ πυγμάχους μας διακρίθηκε στὸ Ἐξωτερικό. Πολὺ παλαιότερα γύρω ἀπὸ τὰ 1912 στὴν Ἀμερικὴ ὁ Γ. Καραμᾶνος καὶ τελευταῖα ὁ γνωστός μας Μῆτσος Γρίσπος.

⁂

Στὴ Γαλλία πάλι διακρίθηκαν παλαιότερα ὁ Ἀγιαννόπουλος μὲ μιὰ σημαντικὴ νίκη του πρὸς τὸν Ἰταλο Πελεγκάτι, στὸ Παρίσι, στὰ σημεῖα (8 γῦροι) καὶ ἀργότερα (1925-1937) ὁ Ἰωάννου, καὶ ὁ Ἐξαρχόπουλος.

Ἀκόμη θὰ πρέπει νὰ σημειωθοῦν ἰδιαίτερα οἱ σημαντικὲς ἐπιτυχίες τῶν ἐρασιτεχνῶν ὁμογενῶν πυγμάχων μας τῆς Πέρα Κλούμπ, στὴν Τουρκία, τοῦ Μαρκόπουλου, ποὺ ἦρθε ἰσόπαλος τοῦ πρωταθλητοῦ Τουρκίας Ρετζέπ, τοῦ Νίκου (νικητοῦ στὰ σημεῖα τοῦ Σερκὶζ) καὶ τῶν Παντελῆ, Τ. Ζιγιάρη καὶ Σταυρίδη. Ἀκόμα τὶς ἐπιτυχίες στὴν Αἴγυπτο, τῶν λαμπρῶν πρωτοπυγμάχων μας Ἀντωνόπουλου καὶ Γ. Γρίσπου, ποὺ ἐπεβλήθησαν τῶν αἰγυπτίων πρωτοπυγμάχων.

Μία φάση ἀπὸ τοὺς πυγμαχικοὺς ἀγῶνες γιὰ τὸ πρωτάθλημα Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

...Ἡ πρώτη νίκη τοῦ πρωταθλητοῦ μας στὴ δισκοβολία Ν. Σύλλα σὲ ἐπίσημους διεθνεῖς ἀγῶνες ἦταν τὸ 1932 στὴ συνάντηση τῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου στὴν Ἀλεξάνδρεια. Ὁ Σύλλας εἶχε πετύχει τότε βολὴ 40,39 μ. Στοὺς ἴδιους ἀγῶνες ποὺ ἔληξαν μὲ νίκη τῶν Ἑλλήνων ἀθλητῶν μὲ 116-79 βαθμοὺς ὁ Ρένος Φραγκούδης εἶχε καταρρίψει γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸ Πανελλήνιο ρεκὸρ τῶν 200 μ. μὲ 22΄΄.

...Ἡ Φινλανδία εἶναι ἡ χώρα ποὺ βγάζει δρομεῖς μεγάλων ἀποστάσεων ἀλλὰ ἰδιαίτερα ἀκοντιστάς.

Γενικὰ οἱ Φινλανδοὶ περιμένουν ὅτι στὴν ὀλυμπιάδα τοῦ Ἐλσίνσκυ θὰ πάρουν τὴν πρώτη θέση στὸν ἀκοντισμό. Τὶς ἐλπίδες του αὐτὲς τὶς στηρίζουν στὸν ἐξαίρετο Νικκίνεν ποὺ ἔχει ὑποσχεθῆ νὰ καταρίψη τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τοῦ μεγάλου συμπατριώτη του Νικάνεν (78 μ. 70).

...Ἡ ἐξέλιξη τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ρεκὸρ τῶν 10.000 μ. εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

1912 Στοκχόλμη: Κολεμαῖνεν (Φινλανδ.) 31΄20΄΄8.
1916 Δὲν ἐτελέσθησαν Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.
1920 Ἀμβέρσα: Νοῦρμι (Φινλανδ.) 31΄45΄΄8.
1924 Παρίσι: Ριτόλα (Φινλανδ.) 30΄23΄΄2.
1928 Ἄμστερνταμ: Νοῦρμι (Φινλανδ.) 30΄18΄΄8.
1932 Λὸς Ἄντζελες: Κουζοτσίνσκυ (Πολωνία) 30΄ 11΄΄ 4.
1936 Βερολῖνον: Σαλμῖνεν (Φινλανδ.) 30΄15΄΄4.
1940 καὶ 1944 δὲν ἐτελέσθησαν Ὀλυμπιακοί.
1948 Λονδῖνον: Ζάτοπεκ (Τσεχοσλοβ.) 29΄59΄΄ 6.

...Ὁ γυναικεῖος ἀθλητισμὸς παρουσιάζει μεταπολεμικὰ στὴν Ἑλλάδα μιὰ σημαντικὴ ἐξέλιξη. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τμήματα κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ ποὺ ἔχουν πολλὰ σωματεῖα (Παναθηναϊκός, Πανιώνιος, Πανελλήνιος, Α.Ε.Κ. κ.ἄ.) τὸ μπάσκετ καὶ τὸ βόλλεϋ εἶναι δύο ἀθλήματα ποὺ σ' αὐτὰ ἀσχολοῦνται μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπίδοση οἱ νέες τοῦ τόπου μας. Ἔτσι σήμερα ὁμάδες μπάσκετ καὶ βόλλεϋ διατηροῦν ὁ Παναθηναϊκός, ὁ Ὀλυμπιακός, ὁ Πανελλήνιος, ὁ Τρίτων, ἡ Α.Ε.Κ., ὁ Πανιώνιος, ὁ Ἐθνικός, ὁ Πειραϊκὸς κ.ἄ.

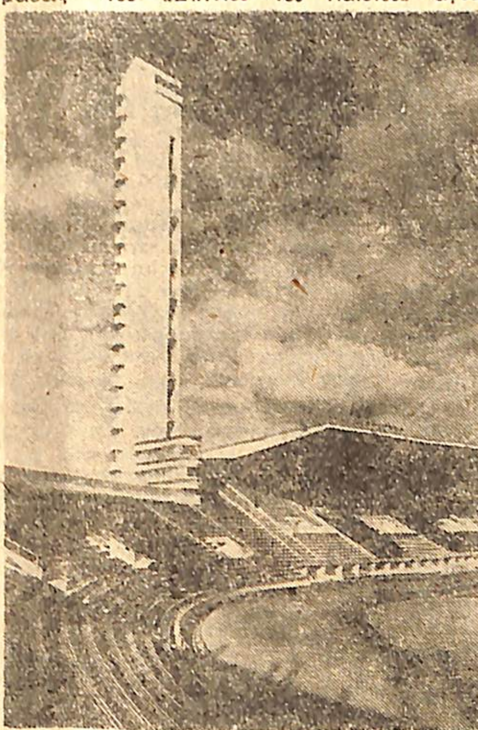
...Ὅταν γράφεται ἡ σύνθεση μιᾶς ποδοσφαιρικῆς ὁμάδας πρῶτα ἀναφέρεται ὁ τερματοφύλακας, ἔπειτα τὰ μπάκ, τὰ χάφ, καὶ οἱ κυνηγοί.

...Οἱ δημοφιλέστεροι ἀθληταὶ τοῦ κόσμου ὅλων τῶν σπὸρ καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν ἦσαν οἱ Τζὶμ Λόντος, Τζὰκ Ντέμσεϋ, Τζόε Λοΰϊς, Ρικάρντο Ζαμόρα. Τζέσσε Ὄουενς, Ἐμὶλ Ζάτοπεκ, Φάνυ Μπλάνκερς - Κόεν, Τζώννυ Βαϊνσμίλλερ, Σόνια Χένι, Ἀνρὶ Κοσσέ, καὶ Μαρσὲλ Σερντάν.

...Οἱ Γιαπωνέζοι ἀπέκτησαν μιὰ καινούργια θεότητα. Τὴν θεότητα τοῦ Ποδηλάτου.

Ἡ ποδηλατικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἰαπωνίας γιὰ νὰ ἐξασφαλίση «τὴν Εἰρήνη τὴν εὐδαιμονία, καὶ τὴν ἀσφάλεια» αὐτοῦ τοῦ σπὸρ ἔβαλε στὸ Πάνθεον τῶν Θεῶν τὴν... Φύλακα Θεότητα τῆς Ποδηλασίας, γιὰ νὰ τὸ προστατεύση ἀπὸ τούς... ἐνθουσιασμοὺς τῶν φιλάθλων.

Αὐτὴ ἡ ἐνέργεια ἔγινε γιατὶ τὸν περασμένο χρόνο ἔγιναν αἱματηρὰ ἐπεισόδια ἐξ αἰτίας τῶν ποδηλατικῶν ἀγώνων, καὶ σὲ συγκρούσεις ἀστυνομικῶν μὲ τοὺς φιλάθλους σκοτώθηκαν 23 ἀπὸ τοὺς τελευταίους.

Μιὰ πλευρὰ τοῦ σταδίου τοῦ Ἐλσίνσκι, ὅπου τὸ ἐρχόμενο καλοκαῖρι θὰ διεξαχθοῦν οἱ IV Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΗΝ ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ: Γιὰ τὸ πρωτάθλημα βόλλεϋ - μπὼλ τοῦ Γυμνασίου σημειώθηκαν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: Στ΄ τάξη - Ε΄ τάξη 16 — 8, 16 - 3. Η΄ - Ζ΄ 16 - 7, 16 - 1 Θη λέων Στ΄ — Ε΄ 16 - 8, 8 - 16, 16 - 6. Η΄ - Ζ΄ 16 - 4, 6 - 16, 16 - 13.

Π. Μ.

ΣΤΟ ΦΥΛΑΚΤΟ: Ὁ «Παμφυλακτικὸς» ἐσημείωσε ἕνα καινούργιο θρίαμβο νικώντας μὲ 4 — 1 τὸν «Παλλυριακό». Ἡ ὁμάδα: Μακρυλάκης, Κεσυδάκης, Κουτσουλάκης, Μπαλτζῆς, Κουντουράκης, Κουταλάκης, Γιαμουσιακάκης.

Α. Μ.

ΣΤΗΝ ΚΟΡΝΟΦΩΛΙΑ: Ἡ ὁμάδα τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» ἀφοῦ κέρδισε μὲ 6 — 0 τὴν «Μάνη» καὶ μὲ 6 — 0 τὴν «Λαγινῶν» ἀναδείχθηκε πρωταθλήτρια τῆς Εὔβοιας. Οἱ διακριθέντες παῖκτες της ἦσαν οἱ Ἀναγνωστόπουλος, Τσιακμάκης, Πόπουρας.

Γ. Α.

ΣΤΗ ΛΕΡΟ: Στὸ γήπεδο τῶν Σχολῶν ἔγινε ἕνα ἐνδιαφέρον ποδοσφαιρικὸ μὰτς μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου Λέρου καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς. Τὸ μὰτς αὐτὸ τέλειωσε μὲ 0 — 1 ὑπὲρ τῆς Γεωργικῆς. Οἱ νικηταί: Συμεωνίδης, Γεωργιάδης, Παυλίδης, Πεντάρας, Γιαζιτζόγλου, Οὐζούνης, Στρατουδάκης, Ἀναστασιάδης, Τοκατλίδης, Δήμου, Χατζηπάνου.

Ι. Μ.

ΣΤΗΝ ΠΕΡΔΙΚΑ: Κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος ἡ «Φλόγα» ἐπεβλήθη τοῦ «Κεραυνοῦ» Φιλώτας μὲ 5 — 1 (3 —0). Ἡ νικήτρια: Ἀρσενίδης Γ. καὶ Α. Μπουράκης, Α. Χονδροματίδης, Α. Ἀμανατίδης, Σ. Πασχαλίδης, Ι. Θεοφιλάκης, Κ. Νέντσος καὶ Β. Μυλωνᾶς.

Κ. Κ.

ΣΤΟ ΠΕΠΛΟ: Ἡ τοπικὴ ἐνδεκάδα τοῦ Πέπλου μὲ τέρματα 7 — 2 νίκησε τὴν ὁμάδα Ταύρης. Ἡ ὁμάδα τοῦ Πέπλου: Κουγιμτζῆς, Νικολαΐδης, Παλαβράκης, Κάβουρας, Λοῦδος, Γ. Θεοδωρίδης, Ν. Θεοδωρίδης, Κ. Θεοδωρίδης, Καδόγρου, Γ. Θεοδωρίδης, Καραπάντζος.

ΣΤΟΝ ΑΕΤΟ: Ὁ «Ἀκρίτας» νίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ χωριοῦ Σκλῆθρο μὲ 1 — 0. Οἱ συνθέσεις τῶν ὁμάδων: «Ἀκρίτας»: Δουγάνης Βασ., Κουτσογιάννης Μιχ., Σκύπας Μιχαήλ, Σπανὸς Γεώργ., Στυλιάδης Στέφ., Μπούτσης Βασ., Ρόμπης Χρ., Ἀγραφιώτης Στεργ., Μητρουσίδης Πρόδρομος καὶ Λυπίτκας. Σκλήθρου: Ζωντανός, Τσατάλης, Πουσδερίδης, Καραϊσκάκης, Τζουρτζουκλῆς, Ποτκίδης, Παπαντωνίου, Ἰωάν. Κατριλιώτης, Χρυσάφης καὶ Πούλιος.

Π. Β.

ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ: Στὶς ἀρχαιρεσίες τοῦ «Ἐθνικοῦ» Ἀξιουπόλεως ἐξελέγησαν γιὰ τὸ καινούργιο διοικητικὸ συμβούλιο οἱ ἑξῆς: Ν. Πολυχρονιάδης, Ε. Χασάπης, Ε. Τζιρῆς, Σ. Γραμματικόπουλος, Ε. Ριμπᾶς, Μ. Κοσόγλου, Χ. Πολυμέρης.

ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ: Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ποδοσφαιρικῶν ἀγώνων ποὺ ἔγιναν στὴν «Παιδόπολη Σωτῆρος» εἶναι τὰ ἀκόλουθα: «Α.Ε.Κ.» — Πανιώνιος» 3 — 1, «Α.Ε.Κ.»— «Παναθηναϊκὸς» 2 — 1, «Παναθηναϊκὸς» — «Μακεδονία» 2 — 1. Ἡ σύνθεση τῆς «Α.Ε.Κ.»: Κοτίνης, Τσιρόνης, Γαλάνης, Χαλιανδρός, Χριστογιάννης, Σκεντέρης, Μοντόπουλος. Τοῦ «Παναθηναϊκοῦ»: Στρουγγάρης, Μπόγλας, Σαρρῆς, Κωνσταντάκης, Σαράντης, Γιαννόπουλος, Χατζῆς, Τῆς «Μακεδονίας»: Τσελεπῆς, Θεόκριτος, Χήτας, Γιαβασίδης, Γαλάνης, Στερόπουλος.

Ἐξ ἄλλου ἡ Παιδόπολη νίκησε τὸ Γ΄ Δημ. Σχολεῖο μὲ 1 — 0.

Γ. Τ.

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ: Σ' ἕναν φιλικὸ ἀγῶνα ἡ ὁμάδα τοῦ Γυμνασίου Γιαννιτσῶν νίκησε τὸν «Κεραυνὸ» Μεσιανοῦ μὲ 5 — 1. Οἱ νικηταί: Γεωργιάδης, Μεταξᾶς, Σιδηρόπουλος, Δεμερτσίδης, Χατζόπουλος, Γκαϊτατζῆς, Γρηγοριάδης, Μελίδης, Γοτουχίδης, Χατζόπουλος καὶ Κοσινόβαλης.

Χ. Σ.

ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗ: Σὲ ἀγῶνα βόλλεϋ ἡ Β 2 ἐπεβλήθη τῆς Β 3 μὲ 4 — 0 (4 σέτ). Ἡ νικήτρια: Ποντικόπουλος, Πεϊόγλου, Παναγιωτίδης, Πανόπουλος, Μονταρίδης, Κούζας.

Ν. Π.

ΣΤΗΝ ΠΑΙΑΝΙΑ: Σὲ δύο ἀγῶνες βόλλεϋ - μπὼλ μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῆς Στ΄ καὶ Ζ΄ τάξεων τοῦ Γυμνασίου νικήτρια στὸν ἕνα ἀναδείχθηκε ἡ μία καὶ στὸν ἄλλον ἡ ἄλλη.

Οἱ ὁμάδες: Ζ΄ τάξη: Παπακωνσταντίνου, Μαργέτης, Ἀγγελῆς, Δάβαρης, Ραλιᾶς, Κουτρουμπίνης. Στ΄ τάξη: Δάβαρης, Σταματίου, Ἀνδρέου, Χατζησταμάτης, Χατζῆς, Μάδης.

Τ. Ι.— Κ.

ΣΤΗ ΣΑΡΤΗ: Ἡ Σάρτη εἶναι ἕνα μικρὸ χωριουδάκι στὴ Χαλκιδική. Οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ χάρη στὶς προσπάθειες τοῦ δασκάλου των κ. Γ. Σαμαρᾶ ὀργάνωσαν δύο ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες καὶ τὶς ὠνόμασαν «Γλάρος» καὶ «Ἑρμῆς». Κάθε Κυριακὴ τώρα οἱ δύο αὐτὲς ὁμάδες δίνουν μεταξύ τους ἀγῶνες. Στὸν τελευταῖο νικητὴς ἀναδείχθηκε ὁ «Γλάρος» μὲ 4 — 2.

ΣΤΗ ΣΠΑΡΤΗ: Ἡ «Δάφνη» νίκησε τὸν «Ἀτρόμητο» μὲ 2 — 0. Τὴ «Δάφνη» ἀποτελοῦσαν οἱ Γιαννῖκος, Δεμεράλης, Θεοδωρόπουλος, Θεοφιλάκος, Ζήσης, Θεοδωρίδης, Βύρης.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Ἡ ὁμάδα τῆς Παιδοπόλεως νίκησε τοὺς Προσκόπους Βερροίας μὲ 2 — 0. Τὰ τέρματα ἐσημείωσαν οἱ Τροχίδης, Γεωργιάδης. Ἐπίσης ἡ ὁμάδα τῆς Παιδοπόλεως μὲ 8 — 2 νίκησε τὴν «Νέα Μάκρη». Ἡ νικήτρια: Κενοκώστας, Νίκου, Κοψίδης, Λαζάρου, Λιάλιος, Μπέκας, Δελούδης, Σταματάκης, Παπαοικονόμου, Πάτσης, Δημητρίου. Ἐξ ἄλλου ἡ ὁμάδα τῆς Ἠπείρου νίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Θράκης μὲ 2 - 0.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. Μορον. Λέρος. Εὐχαρίστως σοῦ δίνω τὴν ἀνταπόκριση τῶν Σχολῶν. Γράφε μου συχνά.

Γ. Σαμαρᾶν, Σάρτη Χαλκιδικῆς: Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀνταπόκριση. Ἡ προσπάθειά σας γιὰ τὸν ἀθλητισμὸ εἶναι ἀξιέπαινη καὶ ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς συγχαρῶ. Στεῖλτε μου καὶ τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν καθὼς καὶ μιὰ καθαρὴ φωτογραφία τους γιὰ νὰ τὴν δημοσιεύσω.

Φιλίναν Ε., Ἁγ. Ἀνδρέα: Δυστυχῶς παρὰ τὰ ὅσα μοῦ γράφεις τίποτα δὲν ἔγινε. Ἔχω μπροστά μου 8 (!) ἀνταποκρίσεις ἀπὸ τὴν Παιδόπολή σας. Τέλος πάντων τί γίνεται ἐκεῖ; Θὰ συνεννοηθῆτε καμμιὰ φορὰ νὰ γράφη μόνον ἕνας: Φωτογραφία ἂν εἶναι καθαρὴ καὶ μεγάλη στεῖλε.

Β. Καρακατσιάννην, Ζηρό: Οἱ φανέλλες ποὺ μὲ ρώτησες στοιχίζουν δεκατρεῖς χιλιάδες καὶ οἱ κάλτσες ἑπτά.

Ἕνα χαρακτηριστικὸ στιγμιότυπο ἀπὸ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα τοῦ Ἀγγλικοῦ πρωταθλήματος.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ο ΔΟΚΤΩΡ ΛΙΒΙΝΓΚΣΤΟΝ

Ὅταν ἔφυγε ὁ Νεγκόρο, ἡ κυρία Οὐέλντον βυθίστηκε σὲ μαῦρες σκέψεις.

Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἤξερε πὼς ὁ Νεγκόρο ἐκβιάζοντάς την μὲ τὸν μικρὸ Τζάκ, μποροῦσε νὰ τὴν ἀναγκάση νὰ κάμη ὅτι ἤθελε.

Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ἦταν βέβαιη πὼς ἂν ἔκανε ὅτι τὴν πρόσταζε ἐκεῖνος ὁ κακοῦργος, θὰ θυσίαζε τὸν ἄντρα της.

Γιατὶ βέβαια ὅταν ὁ Τζαίημς Οὐέλντον θὰ λάβαινε τὸ γράμμα τῆς γυναίκας του, οὔτε στιγμὴ δὲ θὰ δίσταζε νὰ ἀκολουθήση στὴν Καζοντὲ τὸ Νεγκόρο. Κι' ὁ μάγερας ὅταν θὰ τσέπωνε τὶς τριακόσιες χιλιάδες δολλάρια, δὲν θὰ τὸ εἶχε τίποτε νὰ κρατήση αἰχμάλωτο στὴν Κεντρικὴ Ἀφρικὴ τὸν ἄντρα της κοντὰ στοὺς ἄλλους.

Θὰ ἐξαρτόνταν ὅλοι τους ἀπὸ τὰ καπρίτσια τῆς Βασίλισσας Μοΐνου...

Τί ἔπρεπε νὰ κάνη ἡ κυρία Οὐέλντον;

Πρῶτα πρῶτα, νὰ κερδίση καιρό.

Ἦταν καλὸ ποὺ ὁ Νεγκόρο τῆς ἄφηνε ὀχτὼ μέρες νὰ σκεφθῆ. Βέβαια ὁ Πορτογάλος δὲν τὸ ἔκανε αὐτὸ ἀπὸ μεγαλοψυχία. Τοῦ χρειαζόταν κι' αὐτουνοῦ τοὐλάχιστον μιὰ ἑβδομάδα γιὰ νὰ ἑτοιμαστῆ γιὰ ἕνα τόσο μακρινὸ ταξίδι.

— Θὰ τοῦ βαστάξη ἡ καρδιὰ νὰ μοῦ πάρη τὸν Τζὰκ γιὰ νὰ μὲ ἀναγκάση νὰ κάνω ὅτι θέλει; ἀναρωτιόνταν. Καὶ ἡ ἀπάντηση ποὺ ἡ ἴδια ἔδινε στὸν ἑαυτό της, ἦταν πάντα.

— Ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος εἶναι ἕτοιμος νὰ κάνη τὰ πάντα γιὰ χρήματα. Πραγματικά. Τὰ πάντα.

Ἐκεῖ ποὺ ἦταν βυθισμένη σ' αὐτοὺς τοὺς πικροὺς στοχασμούς, ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ὁ μικρὸς Τζάκ.

Ἡ μητέρα του τὸν ἅρπαξε καὶ τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της, σὰ νὰ κινδύνευε ἐκείνη κιόλας τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὸν Νεγκόρο.

— Τί εἶναι μαμά; Γιατὶ μὲ σφίγγεις ἔτσι;

— Μ' ἀγαπᾶς πολὺ Τζάκ;

— Ὡς τὸν οὐρανὸ κι' ἀκόμη πιὸ ψηλά! εἶπε ὁ μικρούλης.

— Κι' ἀγαπᾶς τὸν ἴδιο τὸν πατέρα σου;

— Ὢ ναὶ μαμά, τὸ ἴδιο.

— Τὸν συλλογίζεσαι καμμιὰ φορὰ Τζάκ; Τὸν ἀποζητᾶς;

— Ναί. Τὸν συλλογίζομαι. Κάθε βράδυ δὲν παρακαλῶ μήπως τὸν θεὸ νὰ τὸν φυλάη καὶ νὰ μᾶς βοηθήση νὰ πᾶμε γρήγορα νὰ τὸν βροῦμε;

— Ναὶ Τζάκ μου, ναὶ χρυσό μου παιδί! Τί θὰ ἔλεγες ἂν ἐρχόταν ὁ μπαμπᾶς ἐδῶ νὰ μᾶς βρῆ;

— Ὁ μπαμπᾶς; Ἐδῶ; Ὢ μαμά, εἶναι ἀλήθεια;

— Ὁ μπαμπᾶς σου θὰ ἔλθη νὰ μᾶς πάρη. Ὄχι, ὄχι ἐδῶ! Ἐδῶ δὲν κάνει νὰ ἔρθη ἐδῶ! Θὰ κάνωμε μεῖς ἕνας μέρος τοῦ δρόμου, κι' ἐκεῖνος θὰ περάση τὸν ὠκεανό, καὶ θὰ συναντηθοῦμε στὴν παραλία!

— Καὶ θὰ ἔλθη μαζί μας καὶ ἡ Νάν, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Τόμ, ὁ φίλος μου ὁ Ντὶκ Σάντ καὶ οἱ ἄλλοι; ρώτησε ὁ Τζὰκ ποὺ τοὺς θυμόταν ὅλους.

Ἡ κυρία Οὐέλντον δὲν μποροῦσε νὰ κρατήση τὰ δάκρυα. Ἔσκυψε γιὰ νὰ μὴν τὰ δῆ ὁ μικρὸς κι' ἐξακολούθησε νὰ τὴν ρωτάη.

Ἀλλοίμονο! Ἀπὸ τὰ ὀνόματα ποὺ ἀνέφερε ὁ Τζάκ, πόσοι ἦταν ἀκόμη ζωντανοί; Πόσοι θὰ ξαναγύριζαν μιὰ μέρα στὴν πατρίδα τους;

Ὁ μικρὸς ὅμως ἀνυπομονοῦσε:

— Γιατὶ δὲν μοῦ ἀπαντᾶς μαμά; Ποῦ εἶναι οἱ φίλοι μου;

Γιατὶ δὲν τοὺς βλέπω;

— Θὰ τοὺς δῆς παιδί μου, θὰ τοὺς δῆς!

— Εἶναι μαζὶ μὲ τὸν μπαμπᾶ;

— Ναὶ παιδί μου!

— Καὶ γιατὶ δὲν πήγαμε καὶ μεῖς; Γιατί καθόμαστε ἐδῶ;

— Μὴ ρωτᾶς τόσα πολλὰ παιδί μου. Εἶσαι μικρὸς καὶ δὲν καταλαβαίνεις... Ἔχε ὑπομονή, καὶ ἡ μαμὰ θὰ σὲ πάη στὸν πατέρα σου...

Ὁ Τζὰκ γέλασε χαρούμενα, κι' ἀφοῦ φίλησε τρυφερὰ τὴν μητέρα του, ἔτρεξε νὰ παίξη μὲ τὴν φίλη του τὴν Χαλιμά.

Ὡστόσο μέσα στὰ βάθη τῆς ἀπελπισίας της, ἡ κυρία Οὐέλντον ἔβλεπε νὰ τρεμοφέγγη μιὰ ἀμυδρὰ ἐλπίδα: αὐτὴ ἡ ἐλπίδα γεννήθηκε ἀπὸ ἕναν διάλογο ποὺ χωρὶς νὰ τὸν θέλη τὸν πῆρε τὸ αὐτί της...

Μιλοῦσαν ὁ Ἀλβὲζ κι' ἕνα ἀπὸ τὰ πρωτοπαλλήκαρά» του, ἕνας ἀρχηγὸς καραβανιοῦ.

Ὁ Ἀλβὲζ παραπονιόταν ὅτι τὸ ἐμπόριο τῶν σκλάβων γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ δύσκολο.

— Γιατί δὲν μοῦ ἀπαντᾶς, μαμά;

Αἰτία ἦταν ἐκεῖνοι οἱ καταραμένοι οἱ ἐξερευνητές, κυρίως Ἄγγλοι κι' Ἀμερικανοί, ποὺ ἀντὶ νὰ καθήσουν ἥσυχα στὸν τόπο τους καπνίζοντας τὴ πίπα τους καὶ πίνοντας τὸ τσάϊ τους, ξεκινοῦσαν γιὰ τὴν Ἀφρική, ὀργάνωναν ὡπλισμένα καραβάνια, κι' ἄρχιζαν τὶς ἐξερευνήσεις...

Τί τοὺς ἐνδιέφερε ἡ Ἀφρική; Ἡ Ἀφρικὴ δὲν ἦταν γι' αὐτούς! Ἦταν γιὰ τοὺς μαύρους καὶ γιὰ τοὺς ἐμπόρους ποὺ τοὺς ἐμπορεύονταν. Ὅπως πήγαινε τὸ πρᾶγμα μ' αὐτοὺς τοὺς ἐξερευνητὲς σὲ λίγο δὲ θὰ μποροῦσαν οἱ ἔμποροι τῶν σκλάβων νὰ κερδίσουν ἥσυχα καὶ τίμια τὸ ψωμί τους!

— Ὑπάρχει ὡστόσο ἕνας τρόπος! ἔλεγε ὁ ἄλλος. Νὰ τοὺς ὑποδέχεται κανεὶς μὲ μερικὲς καλὲς τουφεκιές.

— Κι' αὐτὸ γίνεται! ἔλεγε ὁ Ἀλβέζ. Ἀλλὰ τί νὰ τὸ κάνης ποὺ εἶναι πολλοί! Μερικοὶ καταφέρνουν καὶ ξεφεύγουν. Γυρίζουν στὸν τόπο τους, καὶ γεμίζουν τὸν κόσμο ψευτιὲς γιὰ τὴν φρίκη λέει τοῦ ἐμπορίου τῶν σκλάβων. Θαρρεῖς κι' εἶναι ἄνθρωποι σὰν ἐμᾶς αὐτὰ τὰ μαῦρα χτήνη ποὺ ἐμπορευόμαστε!

— Ἄκουσα νὰ λένε γιὰ τὸν δόκτορα Λίβινγκστον! ἔκανε ὁ ἄλλος.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ χειρότερος ἀπ' ὅλους! εἶπε ὁ Ἀλβέζ. Ἔχει τεράστια φήμη τόσο στὴν Εὐρώπη, ὅσο καὶ στὴν Ἀμερική. Αὐτὸς ἔχει βάλει σκοπὸ νὰ καταργήση τὸ ἐμπόριο τῶν σκλάβων! Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, σχεδὸν τὸ κατάφερε! Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ αὐτὸς ὁ καταραμένος ἐξερευνητὴς ἔγραψε τὰ βιβλία του γιὰ τὴν Μαύρη Ἤπειρο, δὲ μποροῦμε πιὰ νὰ σταθοῦμε σὲ χλωρὸ κλαρί. Ὅλα τὰ κράτη μᾶς κυνηγοῦν, Ἀγγλία, Ἡνωμένες Πολιτεῖες, Γαλλία, ἀκόμη καὶ ἡ Πορτογαλία καὶ ἡ Ἱσπανία!

— Φαίνεται πὼς αὐτὸς ὁ Λίβινγκστον εἶναι διαβολάνθρωπος!

— Εἶναι! Πέρασε τὴν Ἀφρικὴ ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη. Τὴν ξέρει ὅσο κανένας. Μιλάει ὅλες τὶς διαλέκτους τῶν ἰθαγενῶν. Οἱ φύλαρχοι τὸν ὑποδέχονται σὰ θεό. Οἱ ἰθαγενεῖς τὸν λατρεύουν.

— Ποῦ νὰ βρίσκεται τώρα;

— Δυστυχῶς σὲ τούτη τὴν περιοχή. Περιμένω ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ τὸν δῶ νὰ παρουσιάζεται στὴν Καζοντέ. Καὶ τότε φίλε μου κλάψε μας!

Αὐτὰ ἄκουσε ἡ κυρία Οὐέλντον...

Κι' ἂν ἦταν ἀλήθεια;

Ἂν ὁ δόκτωρ Λίβινγκστον — ὁ μεγαλύτερος ἐξερευνητὴς τοῦ κόσμου, ἐρχόταν πράγματι στὴν Καζοντέ; Θὰ τοὺς ἐλευθέρωνε τότε — τὸν Τζάκ, τὸν ξάδερφο Βενέδικτο καὶ τὴν ἴδια. Καὶ δὲν θἄχε ἀνάγκη πιὰ νὰ γράψη ἐκεῖνο τὸ γράμμα στὸν ἄντρα της ποὺ στὴν πραγματικότητα ἦταν παγίδα.

Πράγματι, ὁ Λίβινγκστον ἦταν στὴν Ἀγκόλα...

Ἡ κυρία Οὐέλντον σ' αὐτὸν εἶχε πιὰ τὶς ἐλπίδες της. Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος ἐκείνη τὴν ἐποχή, ἤξερε καλὰ τὴν ἱστορία τοῦ θρυλικοῦ ἐξερευνητῆ, καὶ εἶχε διαβάσει τὰ βιβλία του.

Ὁ Δαβὶδ Λίβινγκστον, ἦταν ἕνα φτωχόπαιδο. Ὁ δεύτερος γιὸς ἑνὸς φτωχοῦ ἐμποράκου στὸ Μπλανστάϊαρ, ἕνα χωριὸ τῆς Ἀγγλίας.

Μὲ μύριες στερήσεις κατώρθωσε νὰ σπουδάση. Ἔγινε θεολόγος καὶ γιατρός. Καὶ ἡ μεγάλη του καρδιὰ τὸν ἔσπρωξε νὰ γίνη ἱεραπόστολος, νὰ πάη νὰ κατηχήση τοὺς Ἀφρικανούς.

Πάτησε στὴν Ἀφρικὴ γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1840, σὲ ἡλικία εἰκοσιεφτὰ χρόνων.

Ἐξερεύνησε τὴν ἄγνωστη ὣς τὰ τότε περιοχὴ τοῦ Μπεχουάνα, καὶ γύρισε στὴν Κούρουμαν ὅπου παντρεύτηκε τὴν κόρη τοῦ διάσημου ἱεραπόστολου Μόφφατ. Ἡ γυναίκα αὐτή, δείχτηκε ἄξια σύντροφος τοῦ Λίβινγκστον. Μοιράζονταν μαζὶ ὅλους τοὺς κόπους τῶν ἐξερευνήσεων, καὶ τοῦ ἔδινε θάρρος μὲ τὴν καρτερικότητά της, καὶ τὸ χριστιανικὸ της πνεῦμα.

Ἔμεναν κι' οἱ δυὸ ἀδιάκοπα στὴν Ἀφρική, ἐξερευνώντας την. Τὸ 1849, ὁ Λίβινγκστον ξεκινοῦσε μὲ τὴ γυναίκα του καὶ τὰ τρία τους παιδιὰ γιὰ μιὰ μεγάλη ἐξερευνητικὴ ἀποστολή.

Τότε ἀνακάλυψαν τὴν λίμνη Ν'γκάμι.

Εἶναι περιττὸ νὰ περιγράψουμε τὶς κακουχίες τοῦ Λίβινγκστον καὶ τῆς οἰκογένειάς του. Ἑκατὸ φορὲς κινδύνεψαν νὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴ δίψα ἀπὸ τὴν πεῖνα, ἀπὸ τοὺς πυρετοὺς κι' ἀπὸ τὰ φαρμακερὰ βέλη τῶν ἰθαγενῶν.

Αὐτὴ ἡ ἐξερευνητικὴ ἀποστολὴ τελείωσε τὸ 1851. Ὁ Λίβινγκστον εἶχε ἀνακαλύψει τὸ μεγάλο ποτάμι Ζαμβέζη, ἡ οἰκογένειά του ὅμως βρισκόταν σὲ τέτοια χάλια, ποὺ ὅταν ξαναγύρισαν στὴν πόλη τοῦ Ἀκρωτηρίου, ὁ ἐξερευνητὴς τοὺς ἔβαλε στὸ βαπόρι καὶ τοὺς ἔστειλε στὴν Ἀγγλία νὰ συνέλθουν.

Ὁ Λίβινγκστον ἤθελε νὰ κινδυνέψη τὴ ζωή του μόνος του, διασχίζοντας τὴν Ἀ-

φρική ἀπὸ τὸ Νότο πρὸς Δυσμάς, ἀπὸ τὴν πόλη τοῦ Ἀκρωτηρίου ὡς τὸν Ἅγιο Παῦλο τοῦ Λοάντα. Ξεκίνησε τὶς 3 Ἰουνίου τοῦ 1853 μὲ ἕνα καλὰ ὀργανωμένο καραβάνι.

Καὶ ἔφτασε στὸν Ἅγιο Παῦλο τὸν Μάη τοῦ 1855. Δυὸ ὁλόκληρα χρόνια βάδιζε συνέχεια στὴν Ἀφρικανικὴ ζούγκλα, μέσα σὲ μύριους κινδύνους, ἀνακαλύπτοντας ἄγνωστες περιοχές, χαράζοντας χάρτες, ἐξερευνώντας ποτάμια, λίμνες, δάση, ποὺ κανένας λευκὸς δὲν ἤξερε πὼς ὑπάρχουν. Ἀπὸ τὸν Ἅγιο Παῦλο ἔφυγε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1855. Πέρασε τὸν Ζαμβέζη, κι' ἀφοῦ εἶδε τοὺς περίφημους καταρράχτες τῆς λίμνης τῆς Βικτωρίας, τὸν «βροντερὸ καπνὸ» ὅπως τοὺς λένε οἱ ἰθαγενεῖς, ξεκίνησε γιὰ βορειοανατολικά. Αὐτὸ τὸ δεύτερο μέρος τοῦ ταξιδιοῦ, τελείωσε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1856.

Τέσσερα χρόνια κράτησε ἡ ἐξερεύνησή του αὐτή. Τέσσερα χρόνια ὅπου οἱ δικοί του τὸν εἶχαν γιὰ χαμένο, καὶ δὲν τὸν περίμεναν πιὰ νὰ φανῇ...

Ὁ Λίβινγκστον ὅμως εἶχε κουραστῆ πολύ. Πῆρε τὸ καράβι καὶ τὶς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1856, βρισκόταν στὴν Ἀγγλία.

Τί ὑποδοχὴ τοῦ ἔκανε ἡ πατρίδα του! Πόσα δὲν ἔγραψαν γι' αὐτόν! Ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη τὸν παρασημοφόρησαν, καὶ ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας μὲ τὸν μεγαλόσταυρο. Παντοῦ τοῦ ἔκαναν θριαμβευτικὲς ὑποδοχές.

Ὅποιος δήποτε ἄλλος στὴ θέση του, θὰ καθόταν πιὰ νὰ ξεκουραστῆ στὴν πατρίδα του.

Οἱ πυρετοὶ καὶ οἱ ταλαιπωρίες εἶχαν κλονίσει ἀνεπανόρθωτα τὴν ὑγεία του, καὶ οἱ δικοί του ἐπέμεναν νὰ τὸν κρατήσουν στὴν Ἀγγλία.

Ὅμως ὁ Λίβινγκστον — ὁ μεγαλύτερος, ὁ γενναιότερος ἐξερευνητὴς τοῦ κόσμου, ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ξεκουράζονται μονάχα στὸν τάφο.

Ἡ Ἀφρικὴ τὸν καλοῦσε.

Ἡ Ἀφρική, δηλαδὴ τὸ χρέος!

Γιατὶ ὁ Λίβινγκστον εἶχε ἀποκτήσει μιὰ τεράστια πεῖρα ποὺ ἦταν δύσκολο γιὰ λευκὸ ν' ἀποχτήση παρόμοια: ἤξερε πὼς νὰ ὀργανώνη μιὰ ἐξερευνητικὴ ἀποστολή, τί νὰ πάρῃ μαζί του, σὲ ποιοὺς μαύρους μποροῦσε νάχη ἐμπιστοσύνη. Ἀκόμη ἤξερε ν' ἀντιμετωπίζη τοὺς μύριους κινδύνους ποὺ παραμονεύουν στὴν Ἀφρικανικὴ ζούγκλα: τὰ θανατερὰ φυτὰ ποὺ τὸ ἄγγιγμα ἢ κι' ἡ μυρωδιά τους φέρνουν ἀρρώστειες παράξενες, ζάλη καὶ θάνατο. Τὰ μύρια τόσα φίδια ποὺ παραφυλᾶνε νὰ ριχτοῦνε στὸν ταξιδιώτη. Τὰ θηρία ποὺ τὴ νύχτα γυρίζουν γύρω ἀπὸ τὶς φωτιές, καὶ τὰ μάτια τους φέγγουν παράξενα μὲς στὸ σκοτάδι... Τὶς ἄγριες φυλὲς τῶν κανιβάλων ποὺ εἶναι κρυμμένοι μὲ τὰ φαρμακερά τους κοντάρια, ἕτοιμοι νὰ ριχτοῦν στὸν ἀνυποψίαστο λευκό.

Κι' ὄχι αὐτὰ μονάχα: ἡ Μαύρη Ἤπειρος δὲν ἔμοιαζε μὲ τὶς ἄλλες, τὶς γνωστές. Ἐκεῖ τὰ φυσικὰ φαινόμενα, εἶχαν τρομαχτικὴ ἔκταση.

Τὶς ἐποχὲς τῶν βροχῶν, ἄνοιγαν λὲς οἱ καταρράχτες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ νεροποντὴ ἔκανε τὰ μεγάλα ποτάμια νὰ πλημμυρίζουν τεράστιες ἐκτάσεις. Ὁλόκληρα χωριὰ πνίγονταν κάθε χρόνο μέσα στὴν ξαφνικὴ μανία τοῦ νεροῦ. Καὶ κοντὰ σ' αὐτά, ἦταν κι' ἄλλοι κίνδυνοι: οἱ βάλτοι ποὺ ἦταν κρυμμένοι μὲς στὰ χόρτα, καὶ ποὺ ὅταν κανένας πατοῦσε ἀπρόσεχτα στὰ λασποχώματά τους, ἔνιωθε τὸ ἔδαφος νὰ βουλιάζη κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, καὶ τὸν βάλτο νὰ τὸν ρουφάη σιγὰ σιγά. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ ἦταν τὰ τσιμπήματα τῶν ἐντόμων, οἱ πυρετοί, ἡ πεῖνα, ἡ ἔλλειψη τοῦ νεροῦ.

Ὁ Λίβινγκστον λοιπὸν ἤξερε πὼς ὅλ' αὐτὰ δὲν μαθαίνονταν σ' ἕνα μῆνα ἢ σ' ἕνα χρόνο... Κι' ὅτι αὐτὸς ποὺ ἤξερε ὅσα κανένας ἄλλος λευκὸς δὲν ἤξερε γιὰ τὴν Ἀφρική, ἔπρεπε νὰ τὴν ἐξερευνᾶ ὅσο τοῦ ἔδινε δύναμη ὁ Θεός.

Δὲν ἦταν ὅμως μόνο τὸ ἐπιστημονικὸ ἐνδιαφέρον ποὺ τὸν ἔσπρωχνε στὴν Ἀφρική. Ὁ Λίβινγκστον ἦταν ἕνας ἱεραπόστολος. Ἕνας χριστιανός. Στὰ στήθη του χτυποῦσε μιὰ χριστιανική, τρυφερὴ καρδιά, ποὺ ἄπειρες φορὲς εἶχε ματώσει ἀπὸ τὰ βάσανα τῶν δυστυχισμένων μαύρων ποὺ ἔπεφταν στὰ νύχια τῶν σκλαβεμπόρων, αὐτῶν τῶν ἀνθρώπινων θεριῶν.

Μὲ τὰ δημοσιεύματά του, τὰ βιβλία του, ὕψωσε τὴν δυνατὴ φωνή του ἐναντίον τοῦ ἐμπορίου τῶν δούλων, κι' ἔκανε ὅλες τὶς κυβερνήσεις τοῦ πολιτισμένου κόσμου νὰ ταραχτοῦν, καὶ νὰ ψηφίσουν μέτρα δρακόντεια ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἄτιμης πράξης: οἱ ἔμποροι τῶν σκλάβων ὅταν ἔπεφταν στὰ χέρια τῶν ἀρχῶν, τουφεκιζόταν χωρὶς πολλὲς διαδικασίες. Κι' ὅταν τὰ περιπολικὰ ἔπιαναν κανένα δουλεμπορικὸ καράβι, κρεμοῦσαν στὰ κατάρτια τὸν καπετάνιο καὶ τοὺς βαθμοφόρους, ἀλυσσόδεναν τὸ πλήρωμα, κι' ἐλευθέρωναν τοὺς μαύρους. Καὶ παρ' ὅλ' αὐτά, στὴν περιοχὴ τῆς Ἀγκόλας ὅπως καὶ σ' ἄλλες περιοχὲς ἡ δουλεμπορεία βρισκόταν ἀκόμη σὲ ἀκμή.

Ποιὸς θὰ προστάτευε αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα μαῦρα τέκνα τοῦ θεοῦ ὅταν ἡ δική του βροντερὴ φωνὴ θὰ ἔπαυε ν' ἀκούγεται;

Αὐτὸν τὸν ἄκουγε ὁλόκληρη ἡ Εὐρώπη κι' ἡ Ἀμερική. Οἱ ἔμποροι τῶν σκλάβων τὸν ἔτρεμαν, κι' αὐτὸν μόνον δὲν τολμοῦσαν νὰ πειράξουν. Γι' αὐτὸ ὁ Λίβινγκστον εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ γυρίζη στὶς ἀνεξερεύνητες περιοχὲς τῆς Ἀφρικῆς, ὡς τὴν τελευταία του ὥρα.

Κι' ἔτσι τὴν 1 τοῦ Μάρτη τοῦ 1858, ἔφυγε ξανὰ γιὰ τὴν Ἀφρική.

Αὐτὴν τὴν φορὰ τὸν συνόδευαν ὁ ἀδερφός του ὁ Κάρολος, ὁ ταγματάρχης Μέντιτφηλντ, οἱ γιατροὶ Κὶρκ καὶ Μέλλερ, καὶ δυὸ ἄλλοι ἐξερευνητές, ὁ Θόρτον καὶ ὁ Μπαίηνς.

Ἔφτασαν στὴν Ἀφρικὴ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ἐξερευνήσουν τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ζαμβέζη.

Δὲν ἦταν γραφτὸ νὰ γυρίσουν ὅλοι ζωντανοὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν δοκιμασία.

Ξεκίνησαν μὲ τὸ μικρὸ ἀτμόπλοιο Μὰ - Ρόμπερτ κι' ἔτσι ἀνέβηκαν τὸ ποτάμι χωρὶς δυσκολία. Ἔφτασαν στὴν Τετὲ στὶς 8 τοῦ Σεπτέμβρη. Ἐξερεύνησαν τὴν κοιλάδα τοῦ Ζαμβέζη ὡς τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1859 ἐπίσης τὴν λίμνη Κιρούα κι' ἀνακάλυψαν τὴν μεγάλη λίμνη Νυάσσα.

Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1860, γύρισαν ξανὰ στοὺς καταρράχτες τῆς Βικτωρίας ὅπου συναντήθηκαν μὲ τὸν ἐπίσκοπο Μάκενζη καὶ τοὺς ἱεραποστόλους του. Μαζὶ ἐξερεύνησαν μιὰ μεγάλη περιοχὴ ὡς τὸ 1862. Τὸ τέλος τοῦ Γενάρη τοῦ 1862 ἔφτασε ἡ κυρία Λίβινγκστον στὴν Ἀφρική, καθὼς μ' ἕνα ἄλλο ποταμόπλοιο, ἡ Λαίδη Νυάσσα...

Ὡστόσο, πρὶν ἀκόμη μπῆ ἡ Ἄνοιξη, ὁ ἐπίσκοπος Μάκενζη κι' ἕνας ἱεραπόστολος πέθαναν ἀπὸ πυρετούς, καὶ στὶς 27 τοῦ Ἀπρίλη τοῦ ἴδιου χρόνου, ὁ Λίβινγκστον δοκίμασε τὴν πιὸ μεγάλη λύπη τῆς ζωῆς του: ἡ ἀγαπημένη του καὶ τόσο γενναία γυναίκα, πέθανε κι' αὐτὴ ἀπὸ κάποια τροπικὴ ἀρρώστεια.

Ὡστόσο οὔτε αὐτὸς ὁ σκληρὸς χαμὸς δὲν ἔκανε τὸν Λίβινγκστον νὰ παρατήση τὴν Ἀφρικὴ ποὺ τόσους ἀγαπημένους του εἶχε καταπιῆ, καὶ νὰ γυρίση στὴν Εὐρώπη.

Ἐξακολουθεῖ τὶς ἐξερευνήσεις του, καὶ τὸν Ἀπρίλη τοῦ ἄλλου χρόνου (1863) χάνει τὸν πιστό του φίλο Σόρντον. Ὁ ἀδερφός του κι' ὁ γιατρὸς Κίρκ, εἶναι τόσο ἄρρωστοι, ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ γυρίσουν ἀμέσως στὴν Εὐρώπη. Ὁ Λίβινγκστον ὡστόσο — ἀπίστευτο κι' ἐντούτοις ἀληθινὸ — ἔμεινε καὶ πάλι στὴν Ἀφρική! Γιὰ τρίτη φορὰ ἐπισκέφτηκε τὴ λίμνη Νυάσσα, καὶ τελείωσε τὶς ὑδρογραφικές μελέτες του γι' αὐτήν. Ἔπειτα ξαναγύρισε στὶς ἐκβολὲς τοῦ Ζαμβέζη, πέρασε στὴν Ζανζιμπὰρ καὶ τὶς 10 Ἰουλίου 1864, ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνων ξενητιά, γύρισε στὸ Λονδίνο. Στοὺ δημοσίευσε τὸ τελευταῖο του ἔργο: «Ἐξερεύνηση τοῦ Ζαμβέζη καὶ τῶν παραποτάμιων του».

Τὶς 28 τοῦ Γενάρη τοῦ 1866, ὁ Λίβινγκστον ξεμπάρκαρε καὶ πάλι στὴν Ζανζιμπάρ. Ἔτσι ἄρχιζε τὸ τέταρτο ταξίδι του!

Στὶς 8 τοῦ Αὐγούστου, ἀφοῦ παρακολούθησε μερικὲς φριχτὲς σκηνὲς τοῦ ἐμπορίου τῶν δούλων ποὺ γινόταν σ' αὐτὴν τὴν περιοχή, ὁ ἐξερευνητὴς ποὺ αὐτὴν τὴν φορὰ ταξίδευε μὲ μιὰ μικρὴ συνοδεία ἀπὸ νέγρους, στρατοπέδευε στὸ Μακαλαοζέ, στὶς ὄχθες τῆς λίμνης Νυάσσας.

Ὕστερα ἀπὸ ἔξη ἑβδομάδες, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νέγρους τῆς συνοδείας του, τοῦ ἔφυγαν.

Γύρισαν στὴν Ζανζιμπάρ, κι' ἐκεῖ διέδωσαν ψέματα πὼς ὁ Λίβινγκστον εἶχε πεθάνει. Ὁ δόκτωρ Λίβινγκστον ὡστόσο δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του, οὔτε ἄλλαξε τὰ σχέδιά του.

— Ὑπάρχει ἕνας τρόπος.

Εἶχε τώρα σκοπὸ νὰ ἐξερευνήση τὴν περιοχὴ ἀνάμεσα στὴν Νυάσσα καὶ στὴ λίμνη Ταγκανίκα.

Στὶς 14 τοῦ Δεκέμβρη μὲ μερικοὺς μαύρους συνοδούς, πέρασε τὸ ποτάμι Λοάνγκουα καὶ στὶς 2 τοῦ Ἀπρίλη τοῦ 1867 ἀνακάλυψε τὴν λίμνη Λιέμπα. Ἐκεῖ τὸν ἔπιασε δυνατὸς πυρετός, κι' ἔμεινε στὶς ὄχθες τῆς λίμνης ἕνα μῆνα παλεύοντας μὲ τὸν θάνατο.

Μόλις μπόρεσε νὰ σταθῆ στὰ πόδια του μόλις ἔγινε καλά, στὶς 30 Αὐγούστου πῆγε στὴ λίμνη Μοέρο ὅπου ἐξερεύνησε τὶς ὄχθες της καὶ στὶς 21 τοῦ Νοέμβρη μπῆκε στὴν πόλη Καζαμπὲ ὅπου ἔμεινε σαράντα μέρες συνεχίζοντας ἀδιάκοπα τὶς ἐξερευνήσεις του στὴν περιοχή.

Ἀπὸ τὴν Καζαμπὲ ὁ Λίβινγκστον ξεκίνησε μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πάη στὴν πιὸ μεγάλη πολιτεία Οὐζίζι, στὶς ὄχθες τῆς Ταγκανίκας. Στὸ δρόμο ὅμως τὸν πρόφτασαν οἱ βροχὲς καὶ οἱ πλημμύρες καὶ οἱ νέγροι συνοδοί του — οἱ λίγοι δηλαδὴ ποὺ τοῦ εἶχαν ἀπομείνει — φοβήθηκαν καὶ τόσκασαν κι' αὐτοί.

Ἔτσι μόνος κι' ἄρρωστος ποὺ εἶχε ἀπομείνει, ὁ Λίβινγκστον ἀναγκάστηκε νὰ γυρίση στὴν Καζαμπέ.

Ἐκεῖ κάθισε ὡς ποὺ ἔγινε καλά, κι' ὕστερα ξεκίνησε πάλι γιὰ τὴν ἄγρια καὶ τελείως ἄγνωστη περιοχὴ τῆς Ταγκανίκας.

Τί φοβερὸ ταξίδι ἦταν ἐκεῖνο!

Μέσα στὴν πολυτάραχη ζωή του, ὁ Λίβινγκστον δὲν εἶχε κάνει φοβερώτερο!

Πρώτη πρώτη, ποτὲ ἡ ὑγεία του δὲν ἦταν χειρότερη.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

KOYBENTOYΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἡ σάκκα τῆς Βούλας

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἔχω στὸ σπίτι ἔξη μαθητούδια, τρία ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια, ποὺ τὰ ξέρετε δὰ καλά, ἀπ' τὶς «Κουβεντοῦλες» μας. Ὅλα βέβαια ἔχουνε σάκκες γιὰ τὰ βιβλία τους καὶ τὰ σχολικά τους εἴδη, κι' ὅλες τὶς σάκκες αὐτές, κάθε τόσο, τὶς ἐπιθεωρῶ, γιὰ νὰ δῶ σὲ τί χάλια βρίσκουνται. Ἔ, λοιπόν, παιδιά μου, θάθελα νάσαστε ἐδῶ, γιὰ νὰ δῆτε τὴ σάκκα τῆς Βούλας. Καὶ τί δὲν ἔχει μέσα! Δὲν τῆς λείπει τίποτε ἐκτὸς... ἀπ' τὰ χρειαζούμενα. Σάκκα εἶναι αὐτὴ ἢ ἀχυρώνας; Φαντάζομαι πὼς κι' ὁ Ἡρακλῆς, ποὺ καθάρισε τοὺς σταύλους τοῦ Αὐγεία, πολὺ θὰ δυσκολευόταν νὰ καθαρίση αὐτὴ τὴ μικρὴ καταβόθρα.

Πέτρες — τί τὶς χρειάζεται; — χαρτιὰ βρώμικα, βώλους, πεντέξη μολύβια ποὺ κανένα δὲν ἔχει μύτη, δυὸ - τρεῖς καραμέλλες ποὺ ἔχουν πασαλείψει τὰ βιβλία, μιὰ κούκλα σπασμένη, ἡλιόσποροι, φλοῦδες ἀπὸ φυστίκια καὶ βάλε... Μόνο ἐγὼ λείπω ἀπὸ μέσα! Κι' ἂν πῆτε γιὰ τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδια, φαντάζεσθε βέβαια τί συντροφιὰ μπορεῖ νὰ κάνουν μ' αὐτὰ τ' ἀνεμομαζώματα.

Στριμωγμένα, ζαρωμένα. ὅλο λαδιές.

Θὰ μοῦ πῆτε, μὰ πῶς τὴν ἀφήνετε ἔτσι, γιαγιὰ Καντιανή, καὶ δὲν τῆς μαθαίνετε τάξη; Καλά μου παιδιά, ξέρετε βέβαια τὴν παροιμία «Τὸν Ἀράπη σαπουνίζεις, τὸ σαποῦνι μόνο χάνεις». Κάθε πρωῒ τὴ βάζω μπροστά μου ν' ἀδειάση τὴ σάκκα της καὶ νὰ βάλη μὲ τάξη μέσα τὰ πράματά της. Καὶ κάθε μεσημέρι τὴ φέρνει σωστὸ παληαντζίδικο. Τί νὰ τὴν κάνω;

Ἀγαπητά μου παιδιά, εἶμαι βέβαιη πὼς δὲ μοιάζετε τῆς Βούλας. Ἡ σάκκα τοῦ κάθε μαθητῆ εἶναι ὁ καθρέφτης τοῦ καλοῦ ἢ κακοῦ χαρακτῆρα του, τῆς ἀνατροφῆς του. Ἡ τσάντα σας εἶναι τὸ μικρό σας νοικοκυριό. Τὸ βιβλίο σας θὰ μιλήση γιὰ σᾶς καὶ θὰ πῆ ἂν ἔχετε πάστρα καὶ τάξη. Δὲ λέω, θέλετε κι' ἕνα - δυὸ πραματάκια γιὰ παιχνίδια, σᾶς ἀρέσουν κι' οἱ λιχουδιές... Ὄχι ὅμως νὰ γίνεται ἡ τσάντα σας γενικὴ ἀποθήκη. Βάλετε τὴ μητέρα σας — ὅσα δὲν ξέρετε — νὰ σᾶς ράψη ἕνα σακκουλάκι, νὰ βάζετε μέσα ὅ,τι δὲν εἶναι σχολικό. Τὰ παιχνίδια ἢ τὰ φαγώσιμα... Ἕνα τέτοιο σακκουλάκι ἔρραψα σήμερα κι' ἐγὼ τῆς Βούλας. Ἐλπίζω νὰ ξαλαφρώση λιγάκι τὴ σάκκα της ἀπ' τὰ περιττά.

Μ' ἀγάπη
Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

ὁ Πλούσιος κι' ὁ Φτωχός

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν ἕνας φτωχὸς μεροκαματιάρης μὲ πολλὰ παιδιά. Εἶχε καὶ μιὰ γυναίκα ποὺ ὅλη μέρα ξενοδούλευε. Μὰ κι' οἱ δυό τους ἦταν πάντα χαρούμενοι. Ποτέ τους δὲν γκρίνιαζαν. Ὅταν γύριζαν τὸ βράδυ ἀπὸ τὶς δουλειές τους ἔτρωγαν μὲ τὰ παιδιά τους κι' ἔπειτα τὸ ρίχναν στὸ γλέντι.

Ὁ πατέρας ἔπιανε τὸ λυρί του κι' ἔπαιζε χίλιους δυὸ σκοπούς, καὶ τὰ παιδιά του στοὺς γλυκοὺς ἤχους τῆς λύρας χόρευαν καὶ χαιρόντουσαν. Ἡ μάνα παρακολουθοῦσε τὸν ἄντρα της καὶ τὰ παιδιά της χαρούμενη κι' εὐτυχισμένη. Καὶ κάποτε, κάποτε ἔλεγε καὶ κείνη κανένα τραγουδάκι.

Ἔπειτα ἔπεφταν νὰ κοιμηθοῦν γιὰ νὰ σηκωθοῦν πρωῒ - πρωῒ νὰ πᾶνε στὶς δουλειές τους οἱ μεγάλοι καὶ οἱ μικροὶ στὸ σχολεῖο τους.

Δίπλα στὸ φτωχικὸ τοῦ λυράρη ζοῦσε ἕνας πλούσιος ἀφέντης μὲ πολλὰ λεφτά. Σὰν ἄκουε κάθε βράδυ τὰ γέλια καὶ τὶς χαρὲς τοῦ φτωχοῦ ἀποροῦσε:

—Ἐγώ, σκεφτόταν ἔχω ὅλα τ' ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν εἶμαι τόσο εὐχαριστημένος κι' εὐτυχισμένος σὰν κι' αὐτὸ τὸν φτωχὸ φουκαρᾶ. Ὅλη μέρα μὲ τὴν τσάπα καὶ τὸν καζμὰ καὶ τὸ βράδυ γλέντι. Θὰ τοῦ δώσω χρήματα νὰ δῶ τί θὰ κάνη.

Πάει, λοιπὸν καὶ βρίσκει τὸ φτωχὸ καὶ τοῦ λέει:

—Ἐπειδὴ σὲ ξέρω τίμιο ἄνθρωπο θὰ σοῦ δώσω χίλια γρόσια, νὰ κάμης μ' αὐτὰ ὅτι θέλεις. Ἄνοιξε ἂν σ' ἀρέση μαγαζί, ἀγόρασε χτήματα. Κι' ἂν καζαντίσης μοῦ τὰ γυρίζεις. Ἀλλοιῶς στὰ χαρίζω.

Τὰ πῆρε ὁ φτωχὸς εὐχαριστημένος. Κι' ἄρχισε νὰ πλέκη μ' αὐτὰ χίλια δυὸ ὄνειρα.

Ἔτσι ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ μπῆκε σὲ συλλοή. Τί νὰ κάνη μὲ τὰ τόσα γρόσια ποὺ τοῦ προμήθευσε ἡ καλωσύνη τοῦ πλούσιου;

— Ν' ἀνοίξω, σκέφτηκε πραμματευτάδικο; Νὰ τὰ βάλω στὸν τόκο; Νὰ πάρω ἀμπελοχώραφα;

Ἔρχεται τὸ βράδυ μὰ δὲν εἶχε δώση λύση στὸ μεγάλο του πρόβλημα...

Κάθησαν ὅλοι ἀμίλητοι καὶ στενοχωρημένοι στὸ τραπέζι... Ὁ πατέρας τους ποὺ νὰ βάλη μπουκιὰ στὸ στόμα του! Ἔτσι ψευτότρωγε γιὰ νὰ μὴν πάρουν χαμπάρι τὴν ἀνορεξιά του οἱ δικοί του...

Τέλειωσαν τὸ φαγητὸ — ποὺ τὰ χαρούμενα βράδυα ποὺ πέρασαν...— καὶ ὁ πατέρας οὔτε θυμήθηκε τὸ λυρί! Μιλιὰ δὲν ἔβγαλε...

Κάτι πῆγε νὰ πῆ τὸ ἕνα του παιδὶ μὰ κεῖνος τὸ μάλωσε!...

— Στὰ κρεββάτια σας, τοὺς εἶπε, καὶ τσιμουδιά. Ἄχνα μὴ βγάλετε θὰ σᾶς τσακίσω τὰ πλευρά.

Ἡ χαρὰ εἶχε φύγει ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ φτωχοῦ. Τὰ παιδιά του ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν κλαίγοντας. Κι' ἡ μάνα, πλάγιασε κι' αὐτὴ κακοκαρδισμένη.

Ὅλη τὴ νύχτα ὁ πτωχὸς δὲν ἔκλεισε μάτι. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα δὲν ξεκίνησε γιὰ τὴ δουλειά του... Ἔμεινε στὸ σπίτι του κατσούφης. Ἡ γυναίκα του ἀνήσυχη τὸν ρωτοῦσε τί ἔχει μ' αὐτὸς νεύριαζε καὶ τὴν ἀπόπερνε. Αὐτὴ προσπαθοῦσε νὰ τὸν κάμη νὰ εὐθυμήση μὰ τοῦ κάκου!

Ὁ πλούσιος παρακολουθοῦσε μὲ περιέργεια τὸ σπίτι τοῦ φτωχοῦ γείτονα του! Περνάει μιὰ βραδυά. Τὸ λυράκι δὲν σκόρπισε τοὺς γλυκοὺς ἤχους του. Περνάει ἄλλη τίποτε. Περνάει τρίτη τίποτε. Οὔτε λυράκι, οὔτε χορός! Τὰ γρόσια εἶχαν διώξη ἀπὸ τὸ σπίτι τὴ χαρὰ τῶν παιδιῶν.

Μιὰν αὐγὴ εἶδε τὸ φτωχὸ νὰ χτυπάη τὴν πόρτα του. Τὸν δέχτηκε μὲ καλωσύνη.

— Πάρε, καλέ μου γείτονα, τὰ γρόσια σου, δὲν θέλω μήτε τὰ λεφτά σου μήτε τὴ σκοτούρα τους!

Κι' ἀπὸ τότε ὁ φτωχὸς πήγαινε πρωῒ - πρωῒ στὴ δουλειά του καὶ τὸ βράδυ στὸ σπίτι του ἀντηχοῦσαν πάλι οἱ φωνὲς καὶ τὰ τραγούδια. Κι' ἔζησαν καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΠΩΣ ΦΥΤΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ

Πολὺ συχνὰ διάφοροι φίλοι μας μὲ ρωτᾶνε νὰ τοὺς πῶ πότε καὶ πῶς φυτεύονται τὰ δέντρα, γιατὶ αὐτοὶ φύτεψαν ἕνα κοινὸ ὀπωροφόρο ἢ ἕνα ξυνόδεντρο καὶ δὲν τοὺς ἔπιασε κι' ἀποροῦν.

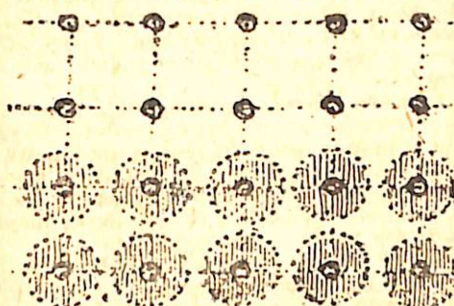
Γιὰ νὰ πιάση ἕνα δέντρο, δὲν ἀρκεῖ νὰ φυτευτῆ μόνο.

Πρέπει νὰ φυτευτῆ στὴν ὥρα του, καὶ νὰ φυτευτῆ ὅπως πρέπει.

Ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι πράγματα ποὺ πρέπει νὰ τὰ ξέρετε, γι' αὐτὸ σήμερα ἀρχίζω γιὰ τὰ δέντρα, καὶ γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ πρέπει νὰ φυτεύεται τὸ καθένα.

Ἐποχὴ ποὺ πρέπει νὰ φυτεύωνται τὰ δέντρα.

Τὰ «φυλλοβολοῦντα» δέντρα, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ρίχνουν τὰ φύλλα τους, φυτεύονται τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀναπαύονται. Τὴν ἐποχὴ δηλαδὴ ποὺ πιάνει ἀπὸ τότε ποὺ ἔχουν χάσει ὅλα τους τὰ φύλλα, ὡς τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀρχίζουν νὰ κυκλοφοροῦν οἱ χυμοί, δηλαδὴ τὴν Ἄνοιξη.

Φύτεμα δέντρων κατὰ τετράγωνα.

Τὰ «ἀειθαλῆ» αὐτὰ δηλαδὴ ποὺ δὲν χάνουν τὰ φύλλα τους τὸν χειμῶνα, φυτεύονται κι' αὐτὰ τὴν ἴδια ἐποχή, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀργὰ τὴν Ἄνοιξη.

Στὰ κοινὰ ὀπωροφόρα (μηλιά, ἀπιδιά, δαμασκηνιά, κλπ.) ἡ ἐποχὴ τῆς ἀνάπαυσης ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Νοέμβριο καὶ κρατάει ὡς τὸ τέλος Μαρτίου.

Ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα μποροῦμε νὰ φυτεύωμε τέτοια ὀπωροφόρα.

α) Ὅπου ὁ χειμώνας εἶναι γλυκός, σὲ μέρη κοντὰ στὴ θάλασσα ἢ κατὰ τὸ νοτιά, πρέπει τὰ δέντρα νὰ φυτεύωνται νωρίς: τέλος Ὀκτωβρίου ἢ ἀρχὲς Νοεμβρίου.

β) Στὰ ζεστά, ξερὰ μέρη ποὺ δὲν ὑπάρχει ἄφθονο νερό, φυτεύονται Νοέμβρη - Δεκέμβρη, ἐνῶ στὰ κρύα καὶ ὑγρὰ μέρη, φυτεύονται Φεβρουάριο - Μάρτιο.

γ) Τὰ δέντρα ποὺ ἔχουν πρώϊμη βλάστηση (ποὺ βιάζονται νὰ πετάξουν φύλλα καὶ ν' ἀνθίσουν, ὅπως ἡ ἀμυγδαλιά, ἡ λεπτοκαρυά, ἡ δαμασκηνιά, ὁ μελιός, ἡ ἰτιά, ἡ λεύκα), πρέπει νὰ φυτεύωνται νωρὶς τὸν χειμῶνα, τὸν Ὀκτώβρη δηλαδὴ καὶ τὸν Νοέμβρη. Ἐνῶ ἐκεῖνα ποὺ ἀργοῦν κάπως ν' ἀνθίσουν (ἀχλαδιά, μηλιά, καρυδιά) μποροῦν νὰ φυτευτοῦν τὸν Φεβρουάριο καὶ τὸν Μάρτη.

δ) Τὰ δέντρα ποὺ εἶναι ἀπὸ θερμὰ κλίματα (ξυνόδεντρα, φοινικιές, φῦκοι, κλπ.) φυτεύονται τὸν Μάρτη καὶ τὸν Ἀπρίλη, ἀφοῦ ζεσταθῆ λιγάκι τὸ χῶμα.

Στὰ φυτὰ αὐτά, ἂν τὸ χῶμα εἶναι κρύο, οἱ ρίζες παγώνουν. Ἂν φυτευτοῦν πάλι τὸν χειμῶνα, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ χαλάσουν μὲ τὶς πρῶτες παγωνιές. Αὐτὰ τὰ δέντρα ὡς τὴν Ἄνοιξη «νεκροζοῦν», καθὼς λένε. Βρίσκονται δηλαδὴ σὲ ἀπόλυτο λήθαργο.

Ἡ καλύτερη ἐποχὴ γιὰ νὰ φυτευτοῦν αὐτὰ τὰ δέντρα εἶναι ὁ Μάης.

Χρειάζονται ὅμως πότισμα ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες ποὺ θὰ φυτευτοῦν. Ἂν δὲν ἔχομε πρόχειρο νερὸ γιὰ πότισμα, τὰ φυτεύομε τότε τὶς ἀρχὲς τοῦ Ἀπριλίου, ποτὲ ὅμως πιὸ πρίν.

ε) Τὰ «ρητινοφόρα» (πεῦκο, κυπαρίσσι, τούγια, κλπ.) ὅπως κι' ἐκεῖνα τὰ δέντρα ποὺ τραβοῦν νερό, (καζουαρίνες, εὐκάλυπτοι, κλπ.) πρέπει νὰ φυτεύωνται στὴν ἀρχὴ τοῦ χειμῶνα ἢ ὅσο κρατάει ὁ χειμώνας γιὰ νὰ προφτάσουν νὰ ριζοβολήσουν πρὶν πιάσουν οἱ ἀνοιξιάτικες ζέστες. Γιατὶ ἂν τὸ νερὸ ποὺ ἐξατμίζεται ἀπὸ τὰ φύλλα τους εἶναι περισσότερο ἀπ' ὅσο τραβοῦν μὲ τὶς ρίζες τους ἀπὸ τὸ χῶμα, ξεραίνονται.

Φυσικά, αὐτὰ ποὺ καλλιεργοῦνται σὲ γλάστρες, κι' εἶναι ἀρκετὰ μεγαλωμένα, μποροῦν νὰ μεταφυτευτοῦν ὁποιαδήποτε ἐποχή.

Τώρα ποὺ μιλήσαμε γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ πρέπει νὰ φυτεύωνται τὰ δέντρα, πρέπει νὰ σᾶς πῶ λίγα λόγια, γιὰ τὸ ἔδαφος ποὺ χρειάζεται τὸ κάθε δέντρο γιὰ νὰ προκόψη.

Γιὰ εὐκολία, σᾶς δίνω ἕναν πίνακα:

ΔΕΝΤΡΟ	ΧΩΜΑΤΑ
Ἀμυγδαλιά	
Ἀπὸ σπόρο ἀμύγδαλο	Μὲ χαλίκια, ἀποστραγγισμένα, ζεστὰ καὶ βαθειά.
Βερυκοκιά	
Μπόλι σὲ κορομηλιὰ ἢ ἀμυγδαλιά	Συνεκτικά, κρῦα χώματα ἢ ζεστὰ βαθειά.
Νεσπολιά	
Ἀπὸ σπόρο νεσπολιᾶς	Ἀμμοῦδες, δροσερά, βαθειά.
Μπόλι σὲ κυδωνιά	Ἀμμώδη, ὑγρά, ποτιστικά.
» σὲ κράταιγο	Πολὺ στεγνὰ χώματα
Κερασιά	
Μπόλι σὲ βυσσινιά	Δροσερά, σφιχτά, βουνίσια.
» σὲ ἀγριοκερασιά	Ζεστά, στραγγισμένα, ψηλά.
Λεμονιά	
Μπόλι σὲ νερατζιά	Ὅλα τὰ δροσερά, ὄχι ὅμως ὑγρά.
Κυδωνιά	
Ἀπὸ σπόρο	Ποτιστικά, δροσερά, ἀργιλλώδη.
Μπόλι σὲ κράταιγο	Στεγνά, ζεστά.
Διόσπυρος (λωτὸς)	Σὲ δροσερὰ πλούσια ἀμμοαργιλλώδη.
Ροδακινιά	
Ἀπὸ σπόρο	Ἀμμουδερά, στραγγιστικά, δροσερά.
Μπόλι σὲ δαμασκηνιὰ ἢ κορομηλιά	Σφιχτά, ὑγρά, κρῦα.
Φυστικιά **Κοκκορεβιθιά**	Σὲ ὅλα τὰ χώματα, καὶ τὰ στεγνὰ καὶ τὰ φτωχά.
Ἀπιδιά	
Ἀπὸ σπόρο	Βαθειά, στεγνά.
Μπόλι σὲ γκορτσιά	Φτωχά, στεγνά, ὀρεινά.
» σὲ κυδωνιά	Ποτιστικά, ἀμμουδερά, ἀμμοαργιλώδη, πολὺ δροσερά.
Μηλιά	
Ἀπὸ σπόρο	Μᾶλλον στεγνὰ καὶ ὀρεινά.
Ἀπὸ ξυνομηλιά	Ἀμμοαργιλώδη δροσερά.
Δαμασκηνιά	
Μπόλι σὲ κορομηλιά	Ἀσβεστοχώματα, δροσερά, κρῦα, σφιχτά.

Πῶς φυτεύονται

Μποροῦμε νὰ φυτέψωμε δέντρα κατὰ τετράγωνα ἢ κατὰ ρόμβους.

Συνήθως φυτεύομε τὰ δέντρα μας ὅπως τύχη χωρὶς νὰ γνοιαζόμαστε ἂν εἶναι κανονικὰ φυτεμένα, πρᾶγμα ποὺ μᾶς δυσκολεύει στὸ ὄργωμα, στὸ πότισμα, στὴν καταπολέμηση ἀπὸ τὶς διάφορες ἀρρώστειες, κ.λ.π.

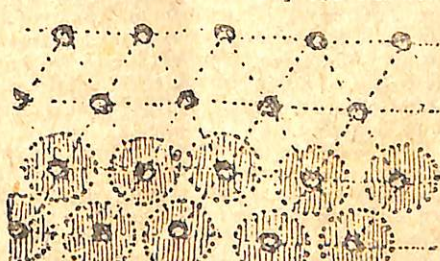
Πῶς ἑτοιμάζομε τὸ ἔδαφος

Ὅταν εἶναι νὰ φυτέψωμε πολλὰ δέντρα πρέπει νὰ ὀργώσωμε πρῶτα βαθειὰ ὅλον τὸν τόπο, σὲ βάθος σαράντα πόντους.

Στὸ μέρος ὅπου θὰ φυτευτῆ τὸ κάθε δέντρο θὰ σκάψωμε ἰδιαιτέρως.

Ἀνοίγομε ἕνα λάκκο ἀνάλογο μὲ τὸ δέντρο ποὺ πρόκειται νὰ φυτέψωμε.

Συνήθως οἱ διαστάσεις τοῦ λάκκου εἶναι 0,60 X 0,60, δηλαδὴ φάρδος ἑξῆντα πόντοι, μῆκος ἑξῆντα πόντοι καὶ βάθος ἑξῆντα πόντοι πάλι.

Φύτεμα δέντρων κατὰ ρόμβους.

Α. Καλοφυτεμένο δέντρο. Β. Κακοφυτεμένο δέντρο.

Τὸ ἴδιο δέντρο ἂν εἶναι νὰ φυτευτῆ σὲ χέρσο χωράφι, θὰ χρειαστῆ λάκκο διπλάσιο σὲ πλάτος καὶ σὲ βάθος.

Συνήθως πιστεύουν πὼς ὁ λάκκος πρέπει νὰ εἶναι τόσος ὅσο νὰ χωροῦνε οἱ ρίζες τοῦ δέντρου ποὺ θὰ φυτευτῆ.

Αὐτὸ ὅμως εἶναι μεγάλο λάθος.

Τὸ δέντρο θέλει λάκκο πολὺ πιὸ μεγάλο ἀπ' ὅ,τι χωροῦν οἱ ρίζες του, γιατὶ ὅταν θὰ μεγαλώση λίγο, οἱ ρίζες του θὰ συναντήσουν σκληρὸ χῶμα καὶ θὰ ξεραθῆ.

Λίπασμα

Ἔχουν μεγάλο λάθος ὅσοι νομίζουν ὅτι τὸ δέντρο θὰ προκόψη ἀνάλογα μὲ τὸ φουσκὶ ποὺ θὰ ρίξουν στὸ λάκκο.

Τὸ πολὺ λίπασμα καὶ ἡ πολλὴ κοπριὰ κάνουν κακό, βλάφτουν τὰ νεοφυτεμένα δέντρα. Καὶ πιὸ βλαβερὴ εἶναι προπαντὸς

(Συνέχεια στὴν ὄπισθεν σελίδα)

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ

(Συνέχεια)

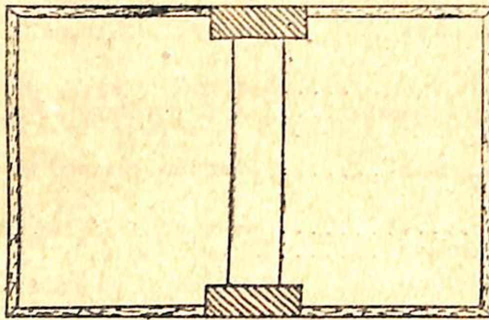
Βάζουμε πάνω στὸ τραπέζι τὸ χαρτί μας, (βιβλιοδετικὸ χαρτί, φυσικά). Ἀπάνω ἀκουμπᾶμε τὰ χαρτόνια, κι' ὕστερα μὲ τὸ μολύβι μας χαράζομε γραμμές, γιὰ νὰ ξέρωμε ποῦ νὰ κόψωμε. Στὸ μάκρος, χαράζομε τὸ χαρτὶ δυὸ πόντους μακρύτερο ἀπὸ τὰ χαρτόνια. Στὸ πλάτος ὅμως, τὸ ἴδιο.

Ὕστερα κόβομε τὸ χαρτὶ μὲ τὸ ψαλίδι. Ἀφοῦ τὸ κόψωμε, ἀλείφομε τὸ χαρτὶ ψαρόκολλα (τὸ χαρτί, ὄχι τὸ χαρτόνι) καὶ τὸ κολλᾶμε πάνω στὰ χαρτόνια ἔτσι ποὺ νὰ τὰ ντύνη.

Ἡ πλευρά τους ποὺ θὰ εἶναι πρὸς τὴ λουρίδα τοῦ πανιοῦ, πρέπει νὰ τὴ σκεπάζη αὐτὴν τὴν λουρίδα κάπου μισὸ πόντο.

Μὲ τὸ ψαλίδι, κόβομε ὕστερα τὶς γωνιὲς τοῦ χαρτιοῦ, τὸ γυρίζομε, καὶ κολλᾶμε τὸ κομμάτι ποὺ περισσεύει πρῶτα στὸ πλαγινὸ μέρος τοῦ χαρτονιοῦ, κι' ἔπειτα στὸ ἐμπρὸς μέρος, πιέζοντας μὲ τὸ νύχι μας τὶς γωνιὲς πρὸς τὰ μέσα καὶ προσέχοντας νὰ τὸ στρώσωμε ὅσο γίνεται καλύτερα. (Σχέδιο 1).

Τὸ σκέπασμα τοῦ βιβλίου, εἶναι πιὰ ἕτοιμο!

Τὸ σκέπασμα τοῦ βιβλίου ἕτοιμο.

Ἔχει μιὰ ράχη καὶ δυὸ πλαγινά, σὰ νὰ εἶναι ἕνα χαρτονένιο ἐξώφυλλο.

Ἡ ράχη εἶναι ἀπὸ πανί, τὰ πλαγινὰ ἀπὸ χοντρὸ χαρτόνι.

Ἀκουμπᾶμε τὸ σκέπασμα στὸ τραπέζι, ἀνοιχτό, (εἶναι περιττὸ νὰ ποῦμε πὼς γιὰ ν' ἀρχίσωμε αὐτὸ τὸ δεύτερο μέρος τῆς δουλειᾶς πρέπει νὰ περιμένωμε νὰ ἔχη στεγνώση τὸ σκέπασμα ἐντελῶς) καὶ ἀλείφομε τὴ ράχη μὲ δυνατὴ ψαρόκολλα. (Δηλαδὴ τὸ πανὶ ἀνάμεσα στὰ χαρτόνια). Ὕστερα, ἀκουμπᾶμε τὴ ράχη τοῦ βιβλίου σ' αὐτὴ τὴ ράχη τοῦ σκεπάσματος, πιέζομε δυνατά, καὶ μὲ τὸ κόκκαλο ἢ τὴ λαβὴ ἑνὸς μαχαιριοῦ, τρίβομε καλὰ καλὰ γιὰ να κολλήσῃ.

Ἔπειτα τὸ στρώνομε μὲ τὸ χέρι μας, καὶ τ' ἀφίνομε νὰ στεγνώση.

Ἅμα στεγνώση, ἀλείφομε μὲ δυνατὴ ψαρόκολλα πάλι τὸ πρῶτο φῦλλο τοῦ βιβλίου, καὶ τὸ κολλᾶμε πάνω στὸ χαρτόνι τοῦ σκεπάσματος. Τὸ πιέζομε κι' αὐτὸ δυνατά, καὶ τὸ στρώνομε γιὰ νὰ στεγνώση ὅπως πρέπει. Ὕστερα, κάνομε τὸ ἴδιο στὸ ἄλλο φῦλλο. Τώρα τὸ βιβλίο μας εἶναι κολλημένο στὸ σκέπασμά του: ράχη μὲ ράχη, καὶ στὰ πλαϊνὰ μὲ τὸ φῦλλο τοῦ βιβλίου.

Τὸ πιέζομε ἀνάμεσα σὲ δυὸ σανίδες, κι' ἅμα πιὰ στεγνώσει, εἶναι ἕτοιμο. Χρειάζεται προσοχὴ ὅσο κάνομε αὐτὰ τὰ κολλήματα, νὰ μὴ λερώσουμε τὸ βιβλίο, καὶ νὰ μὴ σκορπίσωμε κόλλα παντοῦ καὶ κολλοῦν ὕστερα οἱ σελίδες.

Ὅταν θ' ἀρχίσετε νὰ δένετε τὰ βιβλία θὰ παρατηρήσετε πὼς ὁ χειρισμὸς τοῦ πινέλου, δὲν εἶναι τόσο εὔκολος ὅσο φαίνεται. Ὁ ἀτζαμής, ὁ πρωτόπειρος, κάνει ἄσχημα κολλήματα: τὸ χαρτὶ ἢ τὸ πανὶ δὲν στρώνει ὅπως πρέπει στὸ χαρτόνι, κι' ἐκεῖνος νομίζει πὼς φταίει ἡ κόλλα ἢ τὰ ὑλικά, ἐνῶ φταίει μόνον ἡ δική του ἀδεξιότητα.

Τώρα συμπληρωματικὰ λέμε πὼς ἂν θέλομε, μποροῦμε νὰ κολλήσωμε πάνω στὰ χαρτόνια τὸ ἐξώφυλλο τοῦ βιβλίου (στὸ πάνω χαρτόνι τὸ μπρὸς ἐξώφυλλο, καὶ στὸ κάτω τὸ πίσω). Ἤ, ἀντὶ νὰ μεταχειριστοῦμε χαρτί, νὰ μεταχειριστοῦμε κανένα κομμάτι ὡραῖο πανὶ ποὺ ἔχομε. Σ' αὐτὴν ὅμως τὴν περίπτωση, τὸ πανὶ τὸ κόβουμε μονοκόμματο.

Πάντως αὐτοὶ οἱ δυὸ τρόποι τοῦ δεσίματος, εἶναι οἱ πιὸ εὔκολοι.

Ὁ πιὸ ὡραῖος ὅμως κι' ὁ καλύτερος τρόπος δεσίματος, εἶναι νὰ διαλύωμε τὸ βιβλίο σὲ φυλλάδια καὶ τὰ φυλλάδια αὐτὰ νὰ τὰ ράβωμε ἕνα ἕνα εἴτε πάνω σὲ κορδέλες εἴτε σὲ σπάγγο βιβλιοδετικό.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δένουν οἱ βιβλιοδέτες τὰ βιβλία. Ἀνοίγει τὸ βιβλίο καλύτερα, ἔχει μιὰ καμπυλωτὴ ράχη ὄμορφη, εἶναι στερεό, δὲν τοῦ φεύγουν τὰ φύλλα του ποτέ. Γι' αὐτὸ ὅμως τὸ εἶδος τοῦ δεσίματος, θὰ σᾶς μιλήσω στὸ ἐρχόμενο.

Ο ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΣ

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ Σελίδα 174)

ἐλέγετο τετραλογία. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω ἐδῶ τὴν Ὀρέστεια τοῦ Αἰσχύλου ποὺ ἔγραψε 90 δράματα καὶ ἐνίκησε 52 φορὲς σὲ δραματικοὺς ἀγῶνας. Ἡ «Ὀρέστεια» εἶναι τριλογία καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ δράματα «Ἀγαμέμνων», «Χοηφόροι» καὶ «Εὐμενίδες».

Τὸ ἐλεγεῖο εἶναι δίστιχο μέτρο τοῦ ὁποίου ὁ μὲν πρῶτος στίχος εἶναι ὁ καθιερωμένος ἀπὸ τὸν Ὅμηρο δακτυλικὸς ἑξάμετρος, ὁ δὲ δεύτερος δακτυλικὸς πεντάμετρος. Δηλαδή: μακρὰ συλλαβὴ τονιζομένη, βραχεῖα, βραχεῖα μακρὰ τονιζομένη, βραχεῖα, βραχεῖα, μακρὰ τονιζομένη βραχεῖα, βραχεῖα, μακρὰ τονιζομένη, βραχεῖα, βραχεῖα, μακρὰ τονιζομένη βραχεῖα. Αὐτὸς ὁ πρῶτος στίχος. Ὁ Δεύτερος στίχος: Μακρὰ τονιζομένη, βραχεῖα, βραχεῖα, μακρὰ τονιζομένη, βραχεῖα, βραχεῖα, μακρὰ τονιζομένη, μακρὰ τονιζομένη βραχεῖα, βραχεῖα, μακρὰ τονιζομένη βραχεῖα, βραχεῖα, μακρά.

Τὸ δίστιχο ἐλεγεῖο ἐπαναλαμβανόμενον ἀποτελεῖ τὸ ἐλεγειακὸν ποίημα ἢ τὴν ἐλεγείαν ᾠδήν. Ἡ λέξις ἐλεγεῖον ἢ ἐλεγεία προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη ἔλεγος ποὺ σημαίνει θρηνῶδες ᾆσμα. Ὁ Δεύτερος στίχος τοῦ διστίχου τοῦ ἐλεγείου εἶναι κατάλληλος γιὰ θρῆνο. Ἡ ἐλεγεία διαμορφώθηκε στὴν Ἰωνία, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ τοῦ ἐλεγείου μεταχειρίστηκαν καὶ ὁμηρικὴ γλῶσσα. Στὴν Ἰωνικὴ διάλλεκτο ἔγραψε καὶ αὐτὸς ὁ Δωριεὺς Θέογνις. Ὡς ποιηταὶ ἐλεγείων διακρίθηκαν ὁ Καλλῖνος, ὁ Ἐφέσιος 700 π. Χ., Τυρταῖος ὁ Λάκων (700-650 π. Χ.), Μιμνέρμος ὁ Κολοφώνιος, Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, Φωκυλίδης ὁ Μιλήσιος καὶ Θέογνις ὁ Μεγαρεὺς (550 - 500 π.Χ.). Ἐλεγειοποιὸς σπουδαῖος ἦτο καὶ ὁ Σιμωνίδης ὁ Κεῖος.

Στὴ νεώτερη ἑλληνικὴ ποίηση λέγονται ἐλεγεῖα ποιήματα ποὺ ἔχουν τὴν ἥσυχη μελαγχολικὴ διάθεση, χωρὶς τὴν ὑποχρέωση τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου – πενταμέτρου. Ὁ Γκαῖτε ἔγραψε τὰ Ρωμαϊκὰ ἐλεγεῖα καὶ τὴν «Εὐφροσύνην» ἐπάνω στὴν ἀρχαία μορφή. Ἐπίσης καὶ ὁ Σίλλερ τὸν «περίπατο».

Α.Κ.Μ.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν προηγουμένη σελίδα)

ἡ κοπριά, ποὺ ρίχνεται ἀχώνευτη καὶ μεταδίνει ἀρρώστειες στὸ δέντρο καὶ τὸ καίει. Ἡ κοπριὰ πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς χωνεμένη. Ἀπ' αὐτὴ θὰ ρίξωμε 10 - 12 ὀκάδες σὲ κάθε δέντρο ποὺ φυτεύεται σὲ φτωχὸ καὶ στεγνὸ χωράφι, καὶ 4 - 5 ὀκάδες, στὸ δέντρο ποὺ φυτεύτηκε σὲ χώματα ἔστω καὶ μέτριας ποιότητος.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς πῶ πιὸ πολλά.

Ο ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Τὸ ἀγγούρι

Τώρα καὶ λίγο πιὸ ὕστερα ἀρχίζομε νὰ φυτεύωμε τ' ἀγγούρια.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀγγουριοῦ εἶναι λιγάκι δύσκολη, καὶ εἶναι εὔκολο νὰ ἔχωμε ἀποτυχίες.

Πρέπει νὰ σκάψωμε τὸ χῶμα βαθειά, νὰ τὸ ἀφήσωμε ν' ἀεριστῇ καὶ νὰ λιαστῇ, κι' ὕστερα φυτεύομε τ' ἀγγούρια.

Ἡ βραγιὰ τοῦ ἀγγουριοῦ διαφέρει ἀπὸ τὶς ἄλλες, γιατὶ χρειάζεται ἄλλο τόσο σαμάρι γιὰ ν' ἁπλώσῃ ἡ ἀγγουριὰ καὶ νὰ μὴ πέσῃ στὸ αὐλάκι.

Ἀφοῦ σκάψωμε τὸ χῶμα τῆς βραγιᾶς, σκορποῦμε ἕνα - δυὸ κοφίνια κοπριὰ χωνεμένη, τὴν ἀνακατεύομε μὲ τὴν τσάπα, στρώνομε τὸ χῶμα καὶ ποτίζομε.

Μουσκεύομε τὸ σπόρο ἀπὸ βραδύς, καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸν φυτεύομε σὲ μικροὺς λάκκους, καὶ σὲ ἀπόσταση ἑνὸς μέτρου γιατὶ ἡ ἀγγουριὰ ξαπλώνεται καὶ θέλει τόπο.

Σὲ κάθε λάκκο ρίχνομε δυὸ σπόρους καὶ τοὺς σκεπάζομε μὲ τρεῖς πόντους χῶμα. Τοὺς λάκκους τοὺς ἀνοίγομε στὴ μέση τῆς βραγιᾶς, γιατὶ ὅταν θὰ ψηλώσῃ τὸ φυτὸ 15 πόντους, θὰ τὸ τραβήξουμε ν' ἁπλωθῇ στὸ σαμάρι κι' ὄχι στὸ αὐλάκι τοῦ νεροῦ γιατὶ θὰ πάθῃ μπάστρα.

Ὅταν βγάλῃ τὰ πρῶτα φύλλα, ποτίζομε τὸ φυτὸ γιὰ πρώτη φορά.

Ὕστερα ἀπὸ τέσσαρες μέρες, ποτίζομε ξανά.

Σὲ μιὰ ἑβδομάδα, πάλι, κάνομε τὸ παράχωμα, ποτίζομε, σκαλίζομε κι' ὕστερα ταχτικὰ ἐξακολουθοῦμε κάθε 3 - 4 μέρες.

Ὅταν ἡ ἀγγουριὰ πετάξῃ βλαστάρια ἐδῶ κι' ἐκεῖ, τὰ φέρνομε μαλακὰ στὸ σαμάρι. Ὅταν ἀνθίσῃ, δὲν ποτίζομε. Ὅταν ὅμως δένουν τὰ λουλούδια πρέπει νὰ ποτίσωμε ἔστω κι' ἂν τὸ φυτὸ πετάξῃ κι' ἄλλους ἀνθούς. Τὸ ἀγγούρι ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἄφθονο νερὸ κι' εἶναι κρῖμα νὰ τοῦ τὸ στερήσωμε.

Ποτίζομε χορταστικὰ κάθε δεύτερο βράδυ ἀφοῦ μαζέψωμε τ' ἀγγούρια.

Ἀφοῦ μεγαλώσῃ λίγο τὸ φυτό, ποτίζομε γιὰ τὴν μπάστρα.

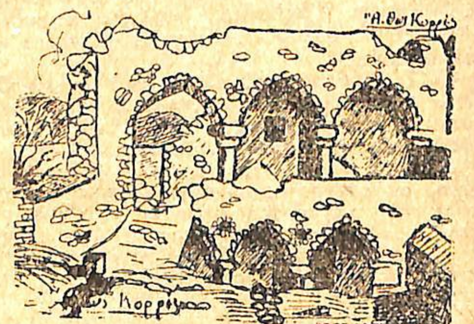
Τὸ ἀγγούρι θέλει γλυκό, θερμὸ κλῖμα γιατὶ τὸ πειράζουν οἱ παγωνιές.

Τ' ἀγγούρια, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Μάρτη καὶ τὸν Ἀπρίλη (ἢ καὶ τὸν Μάη) σπέρνονται καὶ τὸν Αὔγουστο.

Ἡ πικράδα τῶν ἀγγουριῶν ὀφείλεται σ' ἔλλειψη ταχτικοῦ ποτίσματος, ἀλλὰ καὶ σὲ κακὸ σπόρο.

Ἡ ἀγγουριὰ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κορυφολόγημα (στὰ 4 - 5 φύλα, κορυφολογοῦμε τὰ δυὸ κάτω, κλπ.).

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

(Σκίτσο τοῦ Ἄθου Κορρὲ)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

⁂ Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ συνεργασία σου ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΣΤ. ΜΠΕΚΑ γιὰ τὸν τύμβο τοῦ Μαραθῶνος. Εἶναι ὅμως πολὺ στεγνή, χωρὶς εἰκόνες καὶ ἐξάρσεις. Καὶ μερικὲς παρουσιώσεις ὄχι ὅσο ἔπρεπε ὄμορφες. Τὸ ἁπλὸ βέβαια εἶναι ὡραῖο. Μὰ μιὰ περιγραφὴ γιὰ τὸν τύμβο ποὺ συμβολίζει τόσα πράγματα θὰ μποροῦσε νὰ γραφῆ κάτι πιὸ καλό!

⁂ Πιστεύω ΓΙΩΡΓΟ Ι. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΕ πὼς ἔχεις ἀρκετὸ ταλέντο ἀρκεῖ φυσικὰ νὰ τὸ καλλιεργήσης. Τὸ ποίημά σου «Ὁ ὄρθρος» εἶναι καλὸ σὰν ἔμπνευση. Στὴν ἐκτέλεση παρουσιάζει φυσικὰ μερικὰ τρωτὰ σημεῖα, μ' αὐτὰ δὲν νομίζω πὼς εἶναι τόσα ὥστε νὰ μοῦ ἐπιτρέπουν ἀπογοητευτικὲς κρίσεις. Τὰ ἄλλα καλὰ ἐπίσης. Ἀλλὰ ἀπόφευγε τὶς ἀκροστιχίδες. Καὶ πρὸ παντὸς ὅταν μοῦ στέλνεις ποιήματά σου φρόντιζε νὰ μὴ γράφης καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Πάντως δημοσιεύω ἐδῶ τὸν «Ὄρθρο»:

— Λυκάφωτη αὐγή! —
Ἀπὸ τὴ πύλη τῆς Ἀνατολῆς,
— ποὺ λὲς καὶ ἱερὸν εἶναι τῆς γῆς —
ἡ ἀνοιξιάτικη πνοὴ
γλυστρᾶ, σκορπάει τὶς ἄχνες
ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὶς ἄκρες,
καὶ μέσα της πλανᾶται
ἦχος — γιὰ μᾶς δὲν ἀγροικᾶται.

Εἶναι ὁ ἦχος, τοῦ κόσμου μουσικὴ
ποὺ στέλλεται στὸν Πλάστη
δοξολογία πρωῒ - πρωΐ.
Ὑμνολογία εἶναι (ὀρθρινὴ)
ποὺ συνοδεύεται μαζὶ
μὲ θυμιάματα πολλά.
Κι' εἶναι λιβάνι ὅλα τὰ νερὰ
καὶ τοῦ Ἡλίου οἱ ἀχτίδες ἡ φωτιά...

Μὲ ναὸ τὴν ὥρια γῆ
— καὶ ἱερόν της ἡ Ἀνατολή —
Μὲ τὸν Φοῖβο ἱερέα
— καὶ ψαλτάδες του ὁ κόσμος —
ψάλλεται πολὺ ὡραῖα
ὁ γλυκὸς καὶ θεῖος ὄρθρος!

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Ἰωάννη Καραγιάννη, Θεοδ. Παπαδοπούλου, Βασ. Καρρᾶ, Ι. Τζέλλα, Δρίκου Λάμπρου, Ἀνδρέα Θεοδωρίδη, Βασιλείου Παπαγιάννη, Τ. Καπουσούζη, Σγουράκη, Πασχάλη Τεμπρίδη.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Βάσσου Εὐαγ. Ρουσσάκη, Ἰωάννη Μ. Μαρῆ, Κ. Λάππα, Δημητρίου Ζιώγα, Περικλῆ Γ. Πάλμου, Ἀθ. Ν. Ρέντζου, Τηλεμάχου Καπουσούζη, Τσιγγανοπούλας, Θεοδώρου Χρηστίδη, Σγουράκη, Χρ. Ζαρκινοῦ, Σεραφεὶμ Χαντζάρα.

⁂ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Κ. Λάππα, Γιάννη Παπαγεωργίου, Πέτρου Γ. Μπαρακίτη, Νικ. Ταμπουρῆ, Θωμᾶ Χήρα, Δημ. Θ. Ζιώγα, Περικλῆ Πάλμου, Κωστῆ Δειλινοῦ, Ἀνδρέα Θεοδωρίδη, Ἄγι Θεοδωρίδη, Διονυσίου Μαρκοπούλου, Τ. Καπασούρη, Χρ. Ζαρκινοῦ καὶ Ψ. Παπατσώρη.

⁂ Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ μαντέψω οὔτε τὴν ἡλικία σου οὔτε, φυσικά, ἂν εἶσαι μαθητὴς ἢ ὄχι, φίλε ΓΙΑΝΝΗ ΛΙΩΤΗ, ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις. Πάντως δὲν δείχνης πὼς βρίσκεσαι στὰ παιδικὰ χρόνια. Τὰ γραπτά σου δείχνουν μιὰ λογοτεχνικὴ διάθεση, ποὺ χρειάζεται ὡστόσο ἐπίμονη καλλιέργεια. Τὸ ξεχασμένο χιλιάρικο παρουσιάζει πολλὰ προτερήματα ἀλλὰ καὶ ὄχι λίγα ἐλαττώματα. Ἐκεῖ ποὺ γράφεις ἁπλᾶ καὶ στρωτὰ μοῦ παρουσιάζεις ξαφνικὰ κάποιες ποιητικὲς ἐκφράσεις ποὺ μοιάζουν μὲ μύγες στὸ γάλα. Ἀλλὰ καὶ οἱ σύνθετες λέξεις εἶναι ἐλάττωμα. Ὅσο γιὰ τὰ ποιήματά σου πιστεύω πὼς συγκεντρώνουν πολὺ περισσότερα προτερήματα. Δημοσιεύω λοιπὸν ἐδῶ ἕνα ἀπὸ αὐτά:

Ἦρθε ἡ ἄνοιξις καὶ στόλισε τὴ γῆ
μιὰ πασχαλιὰ ἐδῶ καὶ κεῖ ἀνθίζει.
Κλείνει ἡ κάθε χειμωνιάτικη πληγὴ
καὶ ἡ ψυχή μας παίρνει νὰ ροδίζη.

Ἦρθε Ἀνάστασις σὰ χάδι μιᾶς πνοῆς
μὲς τὶς καρδιὲς τὴν πίστη νὰ φουντώση
γιὰ νὰ τονίση τὴν ἀλήθειατῆςψυχῆς
τὸν λυτρωμὸ στὴν χάρι της τὴν τόση.

Ἦρθε ξανὰ καὶ φέτος πασχολιὰ
χαρὰ στὴ γῆ, χαρὰ καὶ στὰ οὐράνια
κι' ἀγάπης ἀνταλλάσσονται σὰν σήμερα φιλιὰ
σὲ χείλη ποὺ τὰ μάρανε τῆς πίκρας ἡ τυράν-
(νια

⁂ Θὰ ξέρης ἀγαπητὲ ΑΧΙΛΛΕΑ ΤΟΝΤΗ τὸ ἑλληνικὸ ρητὸ ποὺ λέει ὅτι «ὁ ἐξ ἰδίου ἁμαρτήματος ζημιούμενος οὐ δοκεῖ ζημιοῦσθαι». Δηλαδή: Ἐκεῖνος ποὺ ἀδικιέται ἀπὸ δικό του φταίξιμο δὲν μπορεῖ νὰ νομίζη πὼς ἀδικιέται». Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι: Ὅταν βλέπετε παραμορφωμένα τὰ ὀνόματά σας φταῖτε ἐσεῖς 90 % γιὰ νὰ μὴν πῶ 100 τοῖς ἑκατόν. Γιατί; Γιατὶ δὲν καθαρογράφετε τὸ ὄνομά σας. Ἂν δὲν τὸ ἔβανες μὲ κεφαλαῖα καὶ μ' ὅλο τὸ καθαρογράψιμο θὰ ἀμφέβαλλα πολὺ ἂν εἶσαι Τούτης ἢ Τόντης!

⁂ Ποιὸς παιδί μου ΚΩΝ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ σὲ ἐχαρακτήρισε ψεύτη; Ποῦ τὰ ἄκουσες αὐτὰ τὰ παραμύθια ποὺ λές; Διαβίβασα πάντως στὴ διεκπεραίωση τὸ γράμμα σου.

⁂ Βρίσκω πολὺ καλὸ «ΔΑΦΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΤΑ» τὸ «Γνωριμίες στὸ Σαλόνι μας» καὶ τὸ στέλνω στὸ τυπογραφεῖο μὲ τὴν ἔνδειξη τῆς ἀπολύτου προτεραιότητος...

⁂ Τὰ ἴδια ἀκριβῶς ποὺ λέω παρὰ πάνω ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΟΝ. ΚΟΥΒΕΛΑ στὴν Δάφνη τοῦ Εὐρώτα λέω καὶ σὲ σένα. Νομίζω πὼς ἀρχίζεις νὰ μπαίνης κι' ἐσὺ μὲ τὸ σπαθί σου στοὺς ἐκλεκτοὺς νέους συνεγάτες μου. Ἐμπρὸς λοιπόν. Πάντως κρατῶ ὑπὸ σημείωση τὴ δήλωσή σου. Τὸ περιοδικὸ κι' ἐγὼ εἴμαστε πρόθυμοι νὰ βοηθήσουμε τὸ ταλέντο σου. Ἐμπρὸς λοιπόν.

⁂ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Σταυραετοῦ τῆς Πίνδου, Νίκου Παλυχρονοπούλου, Γεωργίου Γιαγιάννη καὶ Ἰωάννου Κύρκα. Θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅμως στὸ φίλο μου τὸ Γιῶργο Γιαγιάννη πὼς δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ γράφη σὲ μικρὰ - μικρὰ χαρτάκια τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε». Θὰ μποροῦσε νὰ κάνη κάτι πιὸ πρακτικό: Τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ὅλα μαζὶ ἀλλὰ στὴ μιὰ σελίδα τοῦ φύλλου. Ὄχι καὶ στὶς δυό. Τὶς σπαζοκεφαλιὲς ὅλες μαζὶ καὶ γραμμένες ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψη. Καὶ ἔτσι ὅλα.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Κύκνου, Γρηγορίου Π. Κουλούρη, Ἀλεξ. Καϊπαλέξη, Γεωργίου Νικ. Ζήση, Χαρ. Νικ. Ζαχάκη, Κώστα Μαυρούλη, Νίκου Πολυχρονοπούλου, Πόπης καὶ Ἑλένης Χριστοπούλου, Φωτίου Σβολιαντοπούλου, Ἀντ. Κιαχίδη, Παναγιώτη Καψάλη, Σταύρου Κοκκινίδη, Δημητρίου Γκιζάνη, Λουκᾶ Κατσαρῆ, Λεωνίδα Τσαοτσανίδη, Πέτρου Κρικέλη, Δημ. Χειμαριώτη, Γεωργίου Γιαγιάννη, Ψάλτη τῆς Ἀγροτιᾶς, Ἀναστασίου Τσεκλιᾶ, Γεωργίου Δερβίση, Εὐαγγέλου Ζαχαρῆ, Μαθ. Κων. Ντάσιου, Κων. Ζευγαδάκη.

⁂ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες κλπ. τῶν φίλων μας: Κ. Ἀθανασιάδη, Χρίστου Ἀθ. Εὐρυνιάδη, Βασιλείου Μαυροπούλου, Π. Καμβυσίδη, Ἀλ. Καϊπαλέξη, Θεοδώρου Σουλελὲ (τὸν εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά του λόγια), Ἀποστόλου Τσελεπῆ, Νικολάου Χατζηγεωργίου, Χ. Εὐρυνιάδη, Νίκου Κούρτη, Παναγιώτη Καψάλη, Δημητρίου Γκιζάνη, Κων. Κανελλοπούλου, Γεωργίου Γιαγιάννη καὶ τῶν παιδιῶν τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Κιβωτοῦ.

⁂ Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Β. Η. Κοκκώνη (ἐντελῶς ἀκατάλληλα γιὰ κλισσὲ εἶχαν καλὴ γραμμή, ὅσο καὶ ἂν εἶχαν γίνει μὲ προφανῆ προχειρότητα), Σωτηρίου Ἀποκρανίδη (καλούτσικο), Γ. Γιαγιάννη (προσπάθησε νὰ μοῦ δώσης κάτι καλλίτερο), Λ. Ντα - Βίντσι (πολὺ καλά. Θὰ γίνουν ἄρα γε κλισσέ; Γιὰ νὰ δοῦμε. Τὰ παράπονα διαβιβάστηκαν εἰς τὴν διεκπεραίωση μὲ σχετικὲς συστάσεις), Φ. Λακὰζ (καλούτσικα), Ἐμμ. Χρ. Σβάρνα (καλό), Νίκου Παπαδοπούλου, Νίκου Τόντη (ἀκατάλληλα ἐξ αἰτίας τῆς κατασκευῆς των μὲ μπλὲ μελάνη), Ἀντωνίου Πατέλη (πολὺ καλό), Ἀλκμήνης Παπαπασχάλη (ἀρκετὰ καλό), Ἀλκμήνης Παπαπασχάλη (ἐπίσης), Νίκου Πολυχρονοπούλου (καλούτσικα. Ἀλλὰ μὲ μολύβι καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ δὲν μποροῦν νὰ δημοσιευθοῦν), Νίκου Γιαννούλη (πολὺ καλά), Ἐξάψαλμου (ὅπως πάντα πολὺ καλά), Ἀλεξ. Σπυράκη (πολὺ καλό).

⁂ Πολὺ καλὴ ἡ διασκευή σου ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦ Κουρτίδη ἀγαπητὲ ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι δὲν ἔχουμε δικαίωμα δημοσιεύσεως. Πάντως θὰ ρωτήσω τὸ δικηγόρο μου.

⁂ Διάβασα τὸ ὡραῖο γράμμα σου καλέ μου φίλε ΣΕΡΑΦΕΙΜ Β. ΧΑΝΤΖΑΡΑ καὶ λυπᾶμαι πολὺ ποὺ δὲν μπορῶ νὰ ἀνταποκριθῶ πέρα ὡς πέρα σ' ὅλες σου τὶς ἐρωτήσεις. Πάντως νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ κάμω ὅ,τι εἶναι σωστὸ ἐπάνω σ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις.

⁂ ΟΧΙ ΔΙΟΝΥΣΙΕ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ. δὲν βρίσκω καθόλου καλὰ τὰ ποιήματά σου καὶ πρέπει νὰ σοῦ πῶ πὼς περιμένω πολλά, μὰ πάρα πολλὰ πράγματα ἀπὸ σένα. Νὰ διάβασε καὶ σὺ τυπωμένο τὸ «Μάννα». Δὲν χρειάζεται πολὺ ἀνάλυση γιὰ νὰ δῆς κι' ὁ ἴδιος τὶς ἐλλείψεις του:

Ὢ!... τί γλυκό. Γλυκύτερο δὲν εἶν' ἄλλο
στὸν κόσμο τοῦτο πιὸ λατρευτὸ
πιὸ ἁγιώτερο πιὸ μεγάλο
ἀπ' ὅλου τοῦ κόσμου τὸν θησαυρό.

Αὐτὴ μᾶς πότισε μὲ τ' ἅγιο Μύρο
καὶ μὲ τὸ γάλα της πιὸ γλυκερό.
Αὐτὴ μᾶς δίδαξε τὸ δρόμο τὸ θεῖο
ὁ μόνος ποὺ φέρει κοντὰ στὸν Χριστό.

Ὅταν στὸν κόσμο κανένας ἔλθει
Μάνα κράζει,
Μάνα καὶ χαίρει.
Κι' ὅταν στὸ τέρμα τὰ χρόνια του φέρει
Μάνα φωνάζει,
Μάνα καὶ κλαίει...

⁂ Ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ μὲ ἐρωτᾶ: «Πῶς πρέπει νὰ βεβαιωθῆτε ἢ μᾶλλον νὰ πεισθῆτε ὅτι εἶμαι ἄπορος ἢ ἀνταρτόπληκτος»; Ἀπορῶ γιατὶ μὲ ρωτάει ὁ φίλος μου. Τὸ εἶπα τόσες φορές: Μοῦ εἶναι ἀρκετὴ καὶ μιὰ ἁπλῆ βεβαίωση. Δὲν μοῦ χρειάζεται τίποτα ἄλλο. Οὔτε προέδρων κοινοτήτων βεβαιώσεις ποὺ μᾶς στέλνουν μερικοί, οὔτε τίποτα. Δὲν πιστεύω ποτὲ πὼς θὰ μὲ βεβαιώσουν ψεύτικα οἱ φίλοι μου γιὰ τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ἰδιότητά τους.

⁂ Καλὲς οἱ ἐκθέσεις σου ΧΡΙΣΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Πατριωτικώτατο τὸ ποίημά σου ΠΕΤΡΟ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΕ ἀλλὰ ὄχι καλό. Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ πρῶτο ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Τὰ ξενητεμένα Ἑλληνόπουλα».

«Σὲ σένα πατρὶς ἀγαπημένη
Παντοτεινὰ ἡ σκέπη μας πετάει
σὲ σένα τρανὴ καὶ δεδοξασμένη
ποὺ ὁ κόσμος ὅλος πάντα προσκυνάει!...

Καὶ τὸν «σκέπη» εἶναι προφανὲς πῶς μπῆκε στὸ στίχο σου ἀντὶ «σκέψη» ἀλλὰ ἐκείνη ἡ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου «Δεδοξασμένη» δὲν σοῦ στάθηκε παιδί μου στὸ λαιμὸ ὅταν τὴν ἔβγανες;

⁂ Λοιπὸν ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ βρίσκεις πολὺ παιδικὸ τὸ «Σὺ καὶ οἱ ἄλλοι» καὶ τὸ «Ἀπὸ τὴ Μυθολογία»! Μοῦ ἀρέσουν οἱ γνῶμες τῶν φίλων μου ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν μπορῶ πάντα νὰ συμφωνῶ μαζί τους. Καὶ πρὸ παντὸς σήμερα μὲ ὅσα μοῦ γράφεις. Ἐὰν ἔκανα ἕνα δημοψήφισμα εἶμαι βέβαιος. πὼς οἱ φίλοι μου δὲν θὰ συμφωνοῦσαν μὲ τὴ γνώμη σου. Ὅσο γιὰ τοὺς συλλόγους σταμάτησα κάθε ἀγγελία γύρω ἀπ' αὐτοὺς γιατὶ σκοπεύω νὰ σᾶς ἔχω στὸ ἑπόμενο φύλλο, κάτι τὸ καταπληκτικό!... Σκοπός μου εἶναι. Ἕνας καὶ μόνος ἀλλὰ μεγάλος καὶ ἰσχυρὸς σύλλογος.

⁂ Ἀρκετὰ καλὴ ἡ ἔκθεση τῆς Ἐλισσάβετ Γ. Τουνουζουλῆ.

⁂ Νομίζω πῶς γράφεις ἀρκετὰ καλὰ ποιήματα Γιάννη Γουσέτη καὶ δημοσιεύω τὸ ἕνα. Πιστεύω ὅμως πὼς χρειάζεται ἀκόμη πολλὴ δουλειὰ μὰ εἶμαι βέβαιος πὼς γρήγορα θὰ ἔχω τὴν εὐχάριστη εὐκαιρία νὰ σὲ βγάλω ἀπὸ τὴ στήλη «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

ΣΒΥΣΑΝ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΟΥ

Τ' ἁγνά μου ὄνειρα κυλήσανε σβησμένα
μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς πιὸ μαύρης ἀπονιᾶς,
ἀπ' τὴ φορτούνα τῆς ζωῆς μαστιγωμένα
σὰν ἔρμα φύλλα ποὺ τὰ δέρνει ὁ χιονιᾶς.

Σβύσαν, χαθῆκαν τ' ἀχτιδόπλεκτα ὄνειρά μου,
σπασμένα μείναν τὰ χρυσᾶ τους τὰ φτερά.
Τὰ ὄνειρα π' ἄνθισαν μιὰ μέρα στὴν καρδιά μου
Πῆραν μαζί τους καὶ τὴν ἄδολη χαρά μου

Χάθηκαν, πᾶνε τὰ γλυκὰ χρυσόνειρά μου,
ἔχουνε φύγει ἀπ' τῆς καρδιᾶς μου τὴ φωλιά.
Πῆραν μαζί τους καὶ τὴν ἄδολη χαρά μου
κι' ἔμεινα μόνος μέσ' στοῦ πόνου τὴ σπηλιά.

Ὅσο γι' αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς σοῦ ἀπαντῶ. Οἱ Βελουδῆς, Ψαρᾶς καὶ Ἐξάψαλμος εἶναι ἀκόμη μαθηταὶ γυμνασίου. Ὁ Ροδόπουλος τέλειωσε φέτος τὸ Γυμνάσιο καὶ γράφτηκε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου.

⁂ Δὲν λέει τίποτα τὸ ποίημά σου δυστυχῶς ΓΕΩΡΓΙΕ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΗ. Προσπαθεῖς νὰ τὸ κάμης ὁ ἴδιος κάπως κωμικὸ τὸ ποίημά σου, μ' αὐτὸ εἶναι κωμικὸ μόνο του:

Νὰ ὁ Ὄλυμπος καμαρωτὸς
Κι' ὁ Χάρης ἀρχηγὸς
μὲ τὸ λάβαρο ψηλὰ
ὅλοι στὴ σειρά.

Νὰ τὰ 11 παιδιὰ
Μὲ λεβέντικα κορμιὰ
Νὰ μᾶς φέρνουν τὴ Νίκη
τ' ἀγαπημένα μας παιδιά.

⁂ Καλὴ γιὰ τὴν ἡλικία καὶ τὴν τάξη σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΡΣΩΝΗ ἡ ἔκθεσή σου.

⁂ Καλὸ καὶ τὸ πεζό σου ΠΑΝ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ.

⁂ Δὲν εἶναι καλὸ τὸ ποίημά σου ΑΝΔΡΕΑ ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ. Καὶ χρειάζεται πολὺ διόρθωμα. Ἐκεῖνο τὸν «ἐσταυρώνουν» τί τὸ ἤθελες. Ἐδῶ ἡ δημοτικὴ πάει νὰ καταργήση τὶς αὐξήσεις κι' ἐσὺ κολλᾶς χρονικὴ αὔξηση στὸν ἐνεστῶτα!!

⁂ Καλὸ τὸ «Δάκρυ ἀναμνήσεως» φίλε ΝΙΚΟ ΠΟΥΛΑΣΟΥΧΙΔΗ.

⁂ Αὐτὸ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ πάει νὰ πῆ πολλὰ ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι δὲν τὰ καταφέρνεις καθόλου. Γιὰ νὰ τὸ δοῦμε ἐδῶ:

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν!!!
πρῶτ' ἀκούστηκε στὸ Γολγοθᾶ ἀπ' ἀγγέλου στόμα.
Χριστὸς ἀνέστη!... ἀντιλαλεῖ σ' ὁλόκληρη τὴν Οἰ-
(κουμένη ἀκόμα
καὶ αἰώνια θ' ἀκούγεται
«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ».

Ἂν πρόσεχες καὶ δούλευες περισσότερο τὸ στίχο σου θὰ μποροῦσες νὰ γράψης κάτι τὸ πολὺ - πολὺ καλό! Τὸ πεζὸ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικό.

⁂ Δὲν θὰ ἦταν καθόλου εὔκολο ΓΕΩΡΓΙΕ Ε. ΜΑΡΑΓΚΕ νὰ κρίνη κανεὶς ἕνα ἔργο χωρὶς νὰ τὸ ἔχη ὁλοκληρωμένο! Πάντως εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Θὰ σὲ παρακαλοῦσα, ἂν πρόκειται

νὰ μοῦ στείλης καὶ τὸ ὑπόλοιπο, νὰ μοῦ τὸ στείλης ὁλοκληρωμένο. Δηλαδὴ νὰ ξαναγράψης καὶ αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες.

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ.

⁂ Πῆρα ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ τὸ ποίημά σου. Ἀρκετὰ καλό.

⁂ Δὲν εἶναι καλὸ τὸ ποίημά σου ΑΝΤΩΝΗ ΧΑΛΙΑΜΠΑΛΙΑ. Δὲν ἔχει οὔτε μέτρο οὔτε ποιητικὴ διάθεση. Γιὰ διάβασέ το:

Στὴν Πίνδο ἐπολέμησαν
τὰ παλληκάρια
γιατὶ ἔπεσαν στὴν φωτιὰ
σὰν τὰ λιοντάρια.

Αἷμα πάλι ἔχυσαν
τὰ ἄξια παλληκάρια
γιατὶ ἐπολεμήσανε
πρῶτοι γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Πίνδος μας ἐβάφηκε
μὲ αἷμα τιμημένο
καὶ δὲν τὸ πῆραν οἱ ἐχθροὶ
τὸ βουνὸ τὸ δοξασμένο.

⁂ Καὶ τὸ «Μνημόσυνο Ἡρώων» δὲν εἶναι ἀγαπητέ μου ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΓΙΑΝΝΙΚΟΠΟΥΛΕ καλό! Εἶναι οἰκτρό! Τὸ ἄλλο «Ἡ βρύση τοῦ χωριοῦ» ἀρχίζει πολὺ καλὰ καὶ θὰ ἦταν κάτι τὸ τέλειο ἂν τέλειωνε καὶ ὡραία. Πάντως τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Μέσα στὴν μέση τοῦ χωριοῦ
εἶναι ἡ κρύα βρύση
ποὺ ἀναβλύζει γάργαρα
κι' ὁλόδροσα νερὰ
καὶ τὰ κορίτσια τρέχουνε
ὅταν ὁ ἥλιος δύση
διὰ νὰ γεμίσουνε νερὸ
γεμάτες μὲ χαρά.

Τριγύρω τὴν στολίζουνε
δυὸ γέρικα πλατάνια,
μιὰ λεύκη καὶ δυὸ ἔλατα
καὶ τρεῖς μικρὲς μουριὲς
καὶ στὴν πλατεία της μπροστὰ
χορεύουν τὰ κορίτσια.
Οἱ γέροι καὶ τὰ ἀγόρια
τὶς πιὸ τρανὲς γιορτές.

⁂ Εὐχαριστῶ τὰ παιδιὰ τῆς παιδοπόλεως τοῦ Ζηροῦ ἀγαπητέ μου ΓΙΩΡΓΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ γιὰ τοὺς χαιρετισμούς τους. Νὰ εἶναι πάντα καλά! Ὁ ἀπογευματινὸς περίπατος καλούτσικος.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΕΛΟΣ.

⁂ Καλὸ ἀλλὰ γνωστὸ τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Χότζα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΗ ΣΤ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

⁂ Ἀρκετὰ καλοὶ οἱ «Ἀθάνατοι νεκροὶ» ΝΙΚΟ ΑΘ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ.

⁂ Πολὺ καλὰ τὰ ποιήματά σου ΚΩΝ. ΔΕΙΛΗΝΕ.

⁂ Κάνεις ἱκανοποιητικὲς προόδους ἀγαπητέ μου ΓΡΗΓΟΡΗ ΤΣΙΛΗΜΑΓΚΟ.

⁂ Καλούτσικο τὸ ποίημά σου ΝΙΚΟ ΙΜΒΡΙΩΤΗ.

⁂ Καὶ τὸ δικό σου ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΝΑΤΣΟΥΛΗ.

⁂ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις ΚΑΝΕΛ. ΑΝΤ. ΚΑΤΣΑΜΠΟΥΛΑ.

⁂ Μπορεῖς ΔΗΜ. ΚΑΡΜΑΝΙΟΛΑ νὰ μοῦ στέλνης ὅ,τι θέλεις καὶ ἀθλητικὲς ἀκόμα συνεργασίες.

⁂ Καλὸ τὸ ποίημά σου ΙΩΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΣΤΕΓΟ ΑΣΤΕΓΕ.

⁂ Βρίσκω ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ πὼς γράφεις ἀρκετὰ καλὰ ποιήματα. Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα.

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Ἀδέλφια πάνω στὸ σταυρὸ ἂς στηριχτοῦμεν ὅλοι
εἶναι ἡ μόνη 'παντοχή, μόνο τρανὸ φανάρι,
νὰ πᾶμε δείχνει τὶς καρδιὲς ὅπου ὑπάρχουν μῶλοι,
τὶς γκρεμισμένες στὴ ζωὴ τὸ κῦμα νὰ μὴ
(πάρη!!...

⁂ Ἱκανοποιητικώτατες οἱ συνεργασίες σου φίλε ΝΙΚΟΛΑΕ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΤΣΑΤΖΗ.

⁂ Καὶ οἱ δικές σου ΠΑΝ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ.

⁂ Καὶ οἱ δικές σου ΒΑΣΙΛΗ Μ. ΤΖΙΤΖΗ.

⁂ Καὶ τὸ ποίημά σου μὲ λίγο διόρθωμα θὰ γίνη καλὸ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΙΕ. Πάντως δὲν μοῦ ἄρεσε καθόλου τὸ γράμμα σου. Μοῦ γράφεις: «Ἐπειδὴ ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι μεγάλη νὰ ἰδῶ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματά μου δημοσιευμένο καὶ ἂν τὸ ἰδῶ θὰ εἶμαι τακτικὸς ἀναγνώστης σας». Ὄχι φίλε μου. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λὲς πὼς θὰ ἐξαρτήσης, ἀπὸ τὴν δημοσίευση ἢ μὴ τοῦ ποιήματός σου νὰ εἶσαι ἢ ὄχι ἀναγνώστης μας. Ἔπειτα σὲ παρακαλῶ θερμὰ νὰ ἔχης ὑπ' ὄψη σου ὅτι πάει πολὺ ἕνας νέος ποὺ δὲν ἔχει πατήσει τὰ 15 νὰ μιλῆ γιὰ πεῖρα... Ἄσε λιγάκι νὰ διπλασιάσης τουλάχιστο τὰ χρόνια σου καὶ τότε θὰ μπορῆς νὰ μιλήσης...

⁂ Ἔχει ἀρκετὸ ἐνδιαφέρον ἡ συνεργασία σου ἀγαπητέ μου φίλε ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΛΙΟΥΡΑ.

⁂ Καὶ τὰ τρία σου ποιήματα ΝΙΚΟ ΤΑΜΠΟΥΡΗ εἶναι ἀρκετὰ καλά. Τὸ ἕνα μάλιστα, σὰν δεῖγμα, τὸ δημοσιεύω ἐδῶ.

Τὸ φεγγαράκι τ' ἀσημένιο μίλαγε
μὲ τὸν ὁλόλαμπο τῆς μέρας Ἥλιο:
Φοῖβε, τώρα ποὺ πᾶς γοργὰ - γοργὰ
καὶ βασιλεύεις σ' τἄλυκο βασίλειο
κάνε νὰ δῆς τὴν μάνα μου νὰ πῆς τὴν ἄρ-
(γητά μου.

Μιὰ λυγερὴ κοπέλλα μὲ σταμάτησε
ποὺ ἔπαιζε τραγοῦδι μὲ τὴν λύρα
γλυκό, μὲ τὸ τραγοῦδι τέλεψε
καὶ γὼ τὸ δρομίσκο πῆρα.

⁂ Μὰ εἶναι δικό σου ΡΟΔΑΚΗ ΓΡΙΒΑ αὐτὸ τὸ ποίημα; Τὸ ἔχεις γράψει ἢ τὸ ἔχεις ἀπὸ κάπου ἀντιγράψει... Γιατὶ εἶναι γιὰ νέο σὰν καὶ σένα πολὺ καλό:

Ἦρθε ἡ ἄνοιξη παιδιὰ
μὲ τραγούδια μὲ χαρά.
Ἦρθε ἡ ἄνοιξη παιδιὰ
τρέξετε ὅλοι στὴ δουλειά.

Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦνε
εἰς τὰ δέντρα τ' ἀψηλὰ
νὰ χαρίσουν στοὺς ἀνθρώπους
εὐτυχία καὶ χαρά.

Τὸ χορτάρι ζωντανεύει
ἀπ' τὴν ναρκωμένη γῆ,
καὶ προβάλει σὰν καὶ πρῶτα
νὰ μᾶς δώση τὴν δροσιά.

⁂ Πολὺ καλὲς οἱ συνεργασίες σου ΝΙΚΟΛΑΕ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ.

⁂ Δὲν ἔχεις δίκηο ΣΤΑΘΗ ΔΑΓΛΑΡΗ. Τὰ περιποιοῦμαι ἀρκετά.

⁂ Γιὰ μαθητὴ Στ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου δὲν εἶναι καλὴ ἡ συνεργασία σου, φίλε μου ΓΙΩΡΓΟ ΑΘ. ΚΟΚΚΑΛΗ. Περιμένω ἀπὸ σένα κάτι καλλίτερο.

⁂ Καὶ οἱ ἄλλες σου συνεργασίες «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος» Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ καλούτσικες.

⁂ Θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι κάτι πιὸ καλὸ αὐτὸ τὸ «Ἀγαπᾶτε τὰ ζῶα» ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΕ. Θὰ μποροῦσες νὰ ἀναπτύξης τὸ θέμα κάπως καλλίτερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀνούσιο ζωοφιλικὸ κήρυγμα.

⁂ Καλὲς οἱ συνεργασίες σου φίλε μου ΚΩΝ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ. Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις αὐτὰ τὰ θέματα; Ἰδίως τὰ «πάντα ρεῖ καὶ οὐδὲν μένει».... Αὐτὰ τὰ «πεσσιμιστικὰ» δὲν εἶναι γιὰ τὶς γραφίδες τῶν παιδιῶν.

⁂ Λυποῦμαι πολὺ ΚΩΝ. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΕ ποὺ δὲν μπορῶ δυστυχῶς νὰ κάνω πρὸς τὸ παρὸν τίποτα γιὰ τὸ σύλλογό σας «Εὔανδρος Ναυπακτία». Κάμετε ὑπομονὴ ἀκόμη λίγο καιρὸ καὶ ἐλπίζω στὸ ἄλλο τεῦχος νὰ σᾶς καλέσω — Θεοῦ θέλοντος — σ' ἕνα πανελλήνιο συναγερμὸ γιὰ τὴ δημιουργία ἑνὸς συλλόγου μὲ γερὰ θεμέλια. Ὑπομονὴ λοιπόν!

⁂ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΣΧΟ αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν μὲ ἱκανοποίησαν καθόλου τὰ ποιήματά σου. Ἀπὸ σένα περιμένω πολλά. Καλλίτερα νὰ μὴ γράφης ὅταν δὲν ἔχεις ἔμπνευση.

⁂ Ἔτσι ὅπως εἶναι γραμμένα αὐτὰ φίλε ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ δὲν διαβάζονται. Κουράστηκα πολὺ γιὰ νὰ διαβάσω ὄχι ὅλα ἀλλὰ μέρος. Φρόντισε ἄλλη φορὰ νὰ γράφης πιὸ καθαρά.

⁂ Αὐτὴ τὴ φορὰ ΣΩΤΗΡΗ Β. ΦΑΣΟΥΛΗ κάπως καλλίτερο τὸ τετράστιχό σου:

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΥΜΑ

Φωτόλαμπρη καὶ γελαστὴ ἡ ἡμέρα
βιαστικὴ μᾶς ἀποχαιρετᾶ.
Μαζί της παίρνει ἀπ' τὸν αἰθέρα
τὸ φῶς καὶ γρηγοροπερπατᾶ.

⁂ Ἔχει καὶ καλούς, ἀλλὰ ἔχει καὶ κακοὺς στίχους τὸ ποίημά σου ΒΑΣΙΛ. ΦΙΛ. ΝΙΚΟΛΑΚΗ. Μερικοὶ μάλιστα στίχοι δὲν στέκουν καθόλου σ' ἕνα ποίημα ἐξάρσεως ἡρωϊσμοῦ. Ἐλπίζω νὰ κάνω μερικὲς διορθώσεις γιὰ νὰ δημοσιευθῆ.

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΑΝΤΩΝΙΕ Π. ΘΕΟΦΙΛΑΚΟ.

⁂ Καλὸ τὸ ποίημά σου ΚΩΣΤΑ ΜΑΥΡΟΥΛΗ.

⁂ Χάρηκα πολὺ ΕΞΑΨΑΛΜΕ ποὺ πληροφορήθηκα πὼς ἦλθες στὴν Ἀθήνα. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ σὲ γνωρίσω. Ἂς θέλης πέρασε κανένα ἀπόγευμα ἀπὸ τὴν ὁδὸ Λυκούργου 3 καὶ ζήτησέ με. Τὰ ποιήματά σου ὅπως πάντα ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα.

⁂ Καλὴ ἡ περιγραφή σου ΝΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ.

⁂ Ἔχει ἀρκετὸ ἐνδιαφέρον ἡ «Ἀνάσταση Καρδιῶν» ΤΙΜΟ ΔΩΡΗ.

⁂ Διάβασα μὲ προσοχὴ Κ. ΠΑΣΒΑΝΤΗ τὴ συνεργασία σου. Εἶναι καλογραμμένη. Ἀλλὰ μερικὲς σκηνὲς ὑπερβολικές.

⁂ Διάβασα ΝΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ καὶ τὰ τρία σου ποιήματα — «Ἀνοιξιάτικες ζωγραφιές», «Ἡ ἁγνὴ ψυχή», «Στ' ἀγνάντια τοῦ χωριοῦ». Εἶναι ἀρκετὰ καλά.

⁂ Μὰ δὲν μοῦ λὲς ΝΙΚΟ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΕ αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες τί εἶναι; Δικά σου. Κανένα λαϊκὸ ποίημα; Γιὰ νὰ διαβάσουμε μαζὶ μὲ τοὺς φίλους μας μερικοὺς στίχους:

Καθισμένος στὸ πιναρνάρι
στὴν ψηλὴ - ψηλὴ κορφὴ
Κελαδοῦσα μὲ καμάρι
τοῦ Μαρτίου κάθε πρωΐ.

Πάντως τὸ «πιναρνάρι» ποὺ μοῦ γράφεις εἶναι ἀπὸ ἀβλεψία. Θὰ ἤθελες νὰ πῆς περνάρι. Ἔτσι;

⁂ Πρῶτα - πρῶτα ΤΑΣΟ ΜΑΝΘΟΠΟΥΛΕ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο κι' εὐγενικὸ γράμμα σου. Τὸ «Ματωμένο κάστρο τῶν Σερρῶν» ἔχει ἐνδιαφέρον ὡς ποίημα. Ἀλλὰ τὸ ἄλλο ἡ «Πιπὴ καὶ τὰ ποντίκια» δὲν εἶναι ἰσάξιο τοῦ πρώτου. Εἶναι στιγμὲς ποὺ διερωτᾶται κανεὶς ἂν τὸ ἔγραφες γιὰ ποίημα ἢ γιὰ νὰ μᾶς κάνης φάρσα. Ἂν πρόκειται γι' αὐτὸ τότε ἂς γελάσουν μαζί μας καὶ οἱ φίλοι μας τουλάχιστον μὲ τοὺς πρώτους καὶ τελευταίους στίχους σου:

Μὲς στὸ σπίτι πάντ' ἀκούω
τὸ ροκάνισμα τρούω - τρούω.
Εἶν' οἱ ποντικοὶ μεγάλοι
ἡ Πιπὴ δὲ σκών' κεφάλι.

Εἶν' καλοθρεμμένη γάτα
κι' ἄσπρη κάτασπρη σταράτα.
Κι' ὅλη μέρα δῶ στὴ σόμπα
τῆς κυρᾶς κουνᾶ τὴ ρόμπα.
. . . .

Κι' ἡ κυρὰ τὸ ἔχει κόψει
πῆρε τὸ σπίτι ἄλλη ὄψη
τὸ ροκάνισμα ἔχει πάψει
στέκ' στὰ σκότη γιὰ νὰ χάψη
ἡ Πιπὴ μὲ μάτια λαῦρα
τὰ ποντίκια ποὖναι μαῦρα.

⁂ Ἂς τὰ ποῦμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ΝΙΚΟ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΑΜΠΟΥΡΗ. Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια γιὰ τὸ περιοδικό μας. Θὰ προσπαθήσω νὰ ἱκανοποιήσω τὴν αἴτησή σου ὡς πρὸς τὴν κριτική τῶν συνεργασιῶν σου. Καὶ τώρα: ὁ Ἰάκωβος Ψαρᾶς εἶναι νέος μαθητὴς ἀκόμα στὸ Γυμνάσια. Ὁ Ἄλκης Ροδόπουλος ἐτελείωσε τὸ Γυμνάσιο τὸν περασμένο χρόνο καὶ φέτος φοιτᾶ στὸ Πανεπιστήμιο. Ὡς πρὸς τὰ ποιήματά σου εἶναι πάντα καλά. Δὲν λέω αὐτὴ τὴ φορὰ πὼς εἶναι ἐξαιρετικά. Μερικὲς λέξεις, μερικὲς μικρολεπτομέρειες χαλοῦν τὸ σύνολο. Αὐτὸ τὸ «Ντέρτι» δὲν πάει προκειμένου «περὶ τῆς ἀγωνίας, τῆς λύπης, ἑνὸς λαοῦ», ποὺ περιμένει σωτηρία ἀπὸ τὸν Χριστό. Ἔπειτα τὸ μέτρο χαλάει ἐντελῶς χωρὶς λόγο. Διάβασε:

Τότ' ἕνα ὄμορφο πουρνό, πρόβαλες, Κύριέ μου,
σὰν σ' ὄνειρο γλυκό, κι' ἐνῶ γυρνοῦσε στὸ στρατὶ
(τὸ βουβό...

Δὲν χρειάζεται νὰ μετρήσης τὸ δεύτερο στίχο γιὰ νὰ ἀντιληφθῆς ὅτι εἶναι μακρὺς σὰ... σιδηρόδρομος. Οἱ «Θύμησες» εἶναι ἐπίσης καλές. Ἀλλὰ κι' αὐτὲς τὶς χαλᾶνε μερικὲς μικρολεπτομέρειες. Διάβασε:

Σὰν διαβατάρικο πουλὶ ποὺ σχίζει τὸν ἀέρα
καὶ τρέχει μὲ ΕΥΧΕΡΕΙΑΝ γιὰ μέρη μακρυνά.

Καὶ σὲ ρωτῶ: Αὐτὸ τὸ «εὐχέρειαν» ἀντιποιητικὸ καὶ ἀντιαισθητικὸ τί τὸ ἤθελες;

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου «Χειμωνιάτικες βραδυνὲς σκηνὲς» ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΠΟΛΙΟ.

⁂ Τὴν ἔμμετρη ἐπιστολή σου ΑΧ. ΒΥΤΑΝΙΩΤΗ τὴ διάβασα καὶ ἔσπασα κέφι:

«Παίρνοντας τὴν πέννα μου
λίγες σειρὲς νὰ γράψω
(γιὰ νὰ μετέχω καὶ ἐγὼ
στὸν πλούσιο στολισμό σου)
πρῶτον ζητῶ συγχώρεσιν
γιατ' ἄργησα νὰ γράψω
καὶ δεύτερον παράκλησιν
γιὰ νὰ συγχωρεθῶ...
γιὰ ὅσα μέλλω νὰ ὑποστῶ
ἂν δὲν συμμορφωθῶ.

Καὶ ὅλα αὐτὰ γιατὶ δὲν ἔστειλες ἐγκαίρως τὴν συνδρομή σου. Συχωρεμένος λοιπὸν νὰ εἶσαι φίλε μου ἀπὸ ἐμᾶς καὶ ὁ Θεὸς ἂς σὲ συγχωρήση γιὰ τοὺς... στίχους σου...

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΧΡΙΣΤΟ ΔΗΜ. ΚΟΤΙΝΑ. Καλὸ καὶ τὸ πεζό σου... Μὰ πῶς θὰ τὰ ξεχωρίσω ὅπως τὰ ἔχεις γραμμένα;

⁂ ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ ἀρκετὰ καλά σου ποιήματα:

Ἄφατου κάλλους Μάγισσα
τ' ὑπέρλαμπρου ἑταίρα!
Πανώρια σὺ δροσοπηγὴ
τοῦ ἄφταστου Μητέρα.

Ἀφρολουσμέν' Ἀρχόντισσα
γεννήτρα δαφνοφόρων
πορφυρογένητη κυρά,
Μητέρα θείων δώρων.

⁂ Νὰ μὴ μ' εὐχαριστῆς καθόλου ΙΑΚΩΒΕ ΕΜ. ΨΑΡΡΑ γιὰ ὅ,τι κάνω γιὰ σένα. Δὲν θὰ ἔκανα τί-

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

556) Ζητῶ ἀλληλογραφία μὲ παιδιὰ τοῦ συλλόγου. Ἰδιαιτέρως ἀπὸ Ρεμῆ, Ἔρμπερτ, Φοίνικα.
Ἔλατος ΔΑΔΩΝ

557) Γενναῖο Ρουμελιωτόπουλο χαιρετῶ. Προσχώρησε στὶς ΔΑΔΕΣ. Κατεπάνω ἔγραψα. Πειμένω.
Ἔλατος ΔΑΔΩΝ

558) (50 — 10 — 1) Πίγκερτον πρόσεχε. Κωστῆ Δειλινὲ ἂν θέλης γράψε. Μάδην Βασίλειον, Παιανία Ἀττικῆς.
Μαῦρος Κουρσάρος

559) Σκαλιστήρι πρόσεχε γιατὶ εἶμαι ἡ... Μπιάνκα.

560) (50 — 11) Μπαίνω λίγο ἀργοπορημένη στὴν πεννομαχοκίνηση. Καὶ χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως τὸν Κοραῖο, Ταρζάν, Ἐλ Γκραῖκο, Ντέντεκτιβ Χ, Ἄγνωστη Ἑλληνίδα.
Ἡ ἁγνὴ Λιοπεσσιώτισσα

561) (50 — 2) Πεννομάχοι προτιμᾶτε
καὶ διαβάζεται συχνὰ
τῆς Δάφνης τοῦ Εὐρώτα
τὸ ὄμορφα πεζά.
Τέκνον Ταϋγέτου

561 Α) (50 — 12)
Ἐξάψαλμε Ἐξάψαλμε
«ἐξάψαλμο μᾶς ψέλνεις»·
σταμάτα πιὰ νὰ μᾶς μιλᾶς,
στ' ἀλήθεια μᾶς τρελλαίνεις.
Ὁ Δημοσθένης

561 Β (49 — 14)' Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τῶν πεννομάχων χαιρετῶ ὅλους τοὺς συναδέλφους μου ἰδιαιτέρως τὸν Ἐξάψαλμο.
Ἄρχων τῆς Εἰρωνείας

562) (51 — 2 + Ε). Γειά σου Ψαρά. Εἶσαι γατάκι;
Τρομερὸ Λυκόπουλο

563) Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλονάκι τῶν πεννομαχιῶν χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἁγνὴ Ψυχὴ χοντρὴ - χοντρὴ καὶ νόστιμη. Καλλονὴ τῆς Νεολαίας ἀλληλογραφοῦμε; Δ. Λεωνίδου (Ρόδος) εἶσαι καλὰ νὰ χαίρουμαι;
Rught

564) (51 — 8). Π. Ἀετὲ κανένα καταΐφ νὰ μπλοκάρης. Προσχωρῶ στὰ Μακεδονόπουλα. Προσέξτε τὸ στριφτὸ σοὺτ τοῦ...
Μαέστρος Λιακόπουλος

565) (51 — 10 — Ε.)' Χίλιους ἀπαλοθερμοχαιρετισμοὺς στούς: Κώστα Λαμπρό, Ρεμῆ, Τα-
Ἀντιχαιρετῶ: Μυρσίνη καὶ Ἀντρειωμένο.
Κωστῆς Δειλινὸς

566) Δύο Μαθηματικοί, προσέχετε καλά, γιατὶ ἐπειδὴ δὲν... εἶμαι μαθηματικός, θὰ σᾶς κυνηγήσω μέχρις ἐσχάτης... παντόφλας.
Κωστῆς Δειλινὸς

567) (51 — 17). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση καὶ ὑποσχόμενος δράση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Μπετόβεν, Ἄγγελο Χρυσάφη καὶ Φοίβην Καλματιανή.
Μαρκόνι «Πνευμ. Χαραυγῆς» Καλαμῶν

568) Ἀράχνη... Δροσοπηγή... γιατὶ ἀγόρια μου γυναικεῖα ψευδώνυμα; Ἄλκη... μὴν παρασύρεσαι ἀπὸ κούφιες φιλοδοξίες καί...
Μάριος Ἕσπερος
Πρόεδρος «Πνευμ. Χαραυγῆς» Καλαμῶν

569) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως τούς: Νῖκο Γιαννακόπουλο, Ζελίνα, Μυρσίνη, Μάριο Ἕσπερο, Ντολορές.
Φοίβη Καλαματιανὴ
«Πνευματ. Χαραυγῆς» Καλαμῶν

570) (52 — 17 + Ε). Μυρσίνη, Ζελίνα = γεροντοκόρες ἐν δράσει. Π. Κοτρίδης — ψωνάρα. «Ἰωνικὴ Φλόγα» = ὁ καλύτερος νεανικὸς σύλλογος.

571) Ντροπὴ λίγο Ἐξάψαλμε τοὺς ἄλλους νὰ πειράζης (ὁ τρόπος τοῦ λέγειν) καὶ τὴν χοντροκουμπούρα σου νὰ μὴν στραβοκυττάζης.
Χαρούμενο Σπουργιτάκι

572) (51 — 18). Ἐξάψαλμε μήπως ὀνειρεύτηκες πὼς εἶσουν πατέρας; Τροχονόμε (παστέλι) γειά σου. Ἀράχνη τί κάνει ἡ θεία σου ἡ Ἀμερσοῦδα. Χαιρετῶ Σκάμπολο, Κ. Τριαντάφυλλο. Σιγὰ Ἀηδονάκι μὴν πέση κανένα ἄστρο (336 - 51).
Τροβαδοῦρος
(πρῶτος στὸν καλλιτεχν. διαγωνισμὸ τῆς Οὐνέσκο)

573) (51 — 20) Χαιρετισμοὶ τῆς Ζελίνας!
Χαῖρε Ζελίνα πάνσοφη!
Χαῖρε τῆς εὐηθείας σου τὸ ἀμέτρητον ὕ-
(ψος
Χαῖρε τῆς ὑπεροψίας σου τὸ ἀμέτρη-
(τον βάθος!
Χαῖρε νηπίων ὑπερβαίνουσα γνῶσι!!!
(συνεχίζεται)
Τετραπέρατος

574) Μαυρομάτα Αἰγιώτισσα ἂν θέλης πείραξέ με πάντως ἐγὼ εἶμαι πάντα ἕτοιμος.
Τετραπέρατος

575) (51 — 33) Ἐξάψαλμε εἴμεθα πατριῶται, ὑποστήριξε.
Ναυτόπουλο

576) (51 — 33) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ Ταρζάν, Ντολορὲς καὶ τὸν πατριώτη μου Ἐξάψαλμο.
Διαγόρας

577) (51 — 25) Ἐξάψαλμε... μικρέ... μαντράχαλε μὴν πῆραν τὰ μυαλά σου ἀέρα; Θά... στὰ πετάξω μακρυὰ μὲ τὰ μάγια μου τά...
Πονεμένη Τσιγγάνα

578) (51 — 29)
Μπάμ! Μπούμ! Μάχη!!!
Ἐμπρὸς πεννομάχοι
κάνετε μάχη
κόψετε τὴν οὐρὰ
τοῦ Κεφαλληνοῦ Διαβόλου.
Σοφὸς Βενιαμὶν Λέσβιος

579) (52 — 10). ΔΑΔΕΣ! Ὁ σύλλογος ποὺ μεγαλούργησε καὶ θὰ μεγαλουργῆ πάντοτε. Διότι ἀρχηγός του εἶναι ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ.
Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο ΔΑΔΩΝ

580) (Ω. Π.) Πετυχημένη ἡ 374 Ἀγρινιώτικε Λαουτζίκε.
Ἀντρειωμένος

581) (Ω. Π.) Χαιρετῶ ὅλους τοὺς Παναθηναϊκοὺς καὶ ἰδιαιτέρως Ἄλλεν, Πίγκετρτον καὶ Τρυποκάρυδο.
Ἀντρειωμένος

682) (52 — 18 + 3 Ε) Σκαλιστῆρι ὑστερεῖς... πνεύματος.
Μαῦρος Πειρατὴς

583) Ὅποιος θέλει ν' ἀλληλογραφήση (Μπούλης Ε. Τυρολέξος) ἂς γράψουν: Λάζαρον Ν. Παπαδόπουλον, Π. Τσαλδάρη 13, Κατερίνη.
Μαῦρος Πειρατὴς

584) Ὦ Ἐξάψαλμέ μου κρύε μὲ τὰ τόσα σου συστήματα τώρα θὰ σὲ περιλούσω καί... βλαστήματα.
Μαῦρος Πειρατὴς

585) Φαντομᾶ μὴν λὲς πιὰ ἄλλα
γιατ' θᾶσαι εἰς τὴν κρεμάλα.
Μαῦρος Πειρατὴς

586) (52 — 19) Ἀντιχαιρετῶ φίλοι Ταρζὰν καὶ Ἔλ - Γκραῖκο (εὐπρόσδεκτος στὸ σύλλογό μας γράψε μέσω περιοδικοῦ...). Σὲ θερμοευχαριστοῦμε Ντολορὲς γιὰ τὴν (275) ἔγραψα...
Ἀντιπρόεδρος «Ἰωνικῆς Φλόγας»
Δὸν Ζουὰν

587) (52 — 19) Πεννομάχοι. Στὸ 48 τεῦχος τοῦ «Σ. τ. Π.» προκηρύχθηκε τὸ «Μεγάλο φιλολογικὸ τρίαθλο» τῆς «Πνευμ. Χαραυγῆς» Πύλου. Περιμένουμε ἀπὸ ὅλους τοὺς μικροὺς λογοτέχνας. Μέλισσα ἀντιχαιρετῶ, ἐπίσης Τώνη Γιούλη (νὰ περιμένω ἕνα γράμμα;)
Ἄγις Ἀβραμίδης

588) 52 (21) Σὲ κάποιες (225) ποὺ μ' ἐχαιρέτησαν, ἕναν ὁλόθερμο μωραΐτικον ἀντιχαιρετισμό. Χαιρετῶ Ἀνεμώνη, Δροσοστάλαγμα, Χρυσαλλίδα.
Δροσοσταλίδα (διαμαντένια)

589) Προσχωρῶ στὶς Δάδες. Χαιρετῶ Ταπεινόν, Δροσοπηγή, Μυρταῖον.
Δικηγόρος Νεολαίας

590) (52 — 21) Πρωτομπαίνοντας στὶς πεννομαχίες θερμοχαιρετῶ ὅλους - ες. Ζελίνα ἡσύχασε, συμφωνῶ μὲ τὸν Ρούντη (331). Ἐξάψαλμε πάψε. Προτοῦ ἀρχίσω Ντολορὲς περιμαζέψου, Φτερωτὲ Ρουμελιώτη.
Ρομπὲν τῶν Δασῶν

591) (52 — 22 + Ε).
Ξυπνῆστε πεννομάχοι
καὶ ἦλθεν ἡ ὥρα
ξυπνῆστε καὶ τώρα
καὶ ἔφθασεν τό...
Ἀόρατον Βέλος

592) Ποὺ ἀπὸ χρόνους παλαιοὺς
τῶν αἰώνων τραγικοὺς
στὴν πεννομαχοστήλην μπαίνει
καὶ γρήγορη δράσην ἀναμένει.
Ἀόρατον Βέλος

ποτα ἂν δὲν ἄξιζες. Ἀξίζεις καὶ προσπαθῶ νὰ σὲ παρουσιάσω κατὰ τὸν καλλίτερο δυνατὸ τρόπο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ πῶ πὼς καὶ τὰ νέα ποιήματά σου εἶναι ἄξια τῶν προηγουμένων σου!...

∴ Αὐτὴ τὴ φορὰ ἁπλῶς καλὴ ἡ συνεργασία σου ΞΑΝΘΗ ΜΠΟΥΚΛΙΤΣΑ.

∴ Εὐχαριστῶ ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ κι' ἐσένα καὶ τὴν Χριστίνα.

∴ Πῆρα καὶ τὰ δυὸ ἄλλα σου ποιήματα ΣΤΑΘΗ ΔΑΓΛΑΡΗ. Γιὰ τὸ σύλλογο μὴ βιαστῆς. Περιμενε ὁδηγίες μου.

∴ Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ «Ντύσου τὴ φορεσιὰ διπλῆ», ἀγαπητέ μου ΝΙΚΟ ΙΜΒΡΙΩΤΗ.

∴ Εὐχαριστῶ ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΙΡΙΣΤΑΤΙΔΗ γιὰ τὸ τόσο ὄμορφο γράμμα σου. Κατ' ἀρχήν, ἀστυνομικὰ μυθιστορήματα σὰν αὐτὸ ποὺ λές, δὲν δημοσιεύουμε...

∴ Τώρα πλέον ΝΙΚΟ Α. ΤΕΝΤΑ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» βγαίνει κανονικὰ στὶς ἡμερομηνίες του. Καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ρυθμισθῆ ἀκόμα καλλίτερα ὁ τρόπος τῆς ἐκδόσεώς του, ὥστε νὰ φθάνη ἔγκαιρα καὶ στὶς ἐπαρχίες. Ὅσο γιὰ τὴν ποίηση πρέπει νὰ σοῦ πῶ πὼς τὸ δεῖγμα ποὺ μοῦ ἔστειλες εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικό! Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς καὶ τὸ στιχούργημά σου εἶναι κάτι τὸ τέλειο! Κάθε ἄλλο. Προχώρησε. Νὰ ἐργασθῆς μὲ ὑπομονὴ καὶ νὰ δουλεύης τὸ στίχο σου μὲ ὑπομονή. Διάβαζε καὶ νεοελληνικὰ ποιήματα. Θὰ ἔχης πολὺ νὰ ὠφεληθῆς.

∴ Ἀρκετὰ καλὴ ἡ συνεργασία σου ΓΙΩΡΓΟ ΖΗΔΡΟ.

∴ Διάβασα μὲ θλίψη τὸ γράμμα σου ΑΥΓΕΡΙΝΕ. Λυπήθηκα πολὺ γιὰ τὴν πάθηση τοῦ καϋμένου τοῦ πατέρα σου. Εἶναι ὅλα αὐτὰ σκληρὰ κτυπήματα τῆς μοίρας. Μὰ χρειάζεται κι' ἐμεῖς νὰ τὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ κτυπήματα αὐτὰ μὲ γενναιότητα κι' ἀποφασιστικότητα. Πρέπει νὰ γινόμαστε πιὸ δυνατοὶ ἀπὸ τὰ ἐμπόδια γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ τὰ συντρίβουμε. Ἐμπρὸς λοιπόν! Θάρρος. Καὶ ὁ Θεὸς βοηθός! Οἱ συνεργασίες σου ἀρκετὰ ἱκανοποιητικές.

∴ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΚΩΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὸ ὡραῖο κι' εὐγενικὸ γράμμα σου.

∴ Καλὰ τὰ ποιήματά σου ΝΙΚΟΛΑΕ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΤΣΑΤΖΗ.

∴ Καλὴ ἡ μελέτη σου ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ Θ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Ἀλλὰ μεγάλη ὅπως εἶναι δὲν ξέρω πῶς νὰ τὴν οἰκονομήσω.

∴ Δὲν συμφωνῶ καθόλου μαζί σου ΚΩΣΤΑ Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ. Πρέπει νὰ εἶμαι αὐστηρός, αὐστηρότατος σὲ σᾶς τοὺς Κερκυραίους γιατὶ ὁ βαθμὸς τῆς πνευματικῆς σας προόδου σὰν κοινωνίας εἶναι πολὺ πιὸ ἀνώτερος ἀπὸ ἄλλες περιοχὲς τῆς χώρας μας... Βλέπε λοιπὸν τὰ πράγματα ἀντικειμενικὰ καὶ μὴν τὰ παίρνεις προσωπικά. Ὅσο γιὰ τὸ δεκαήμερο, ὑπομονή. Ὅλα μποροῦν νὰ γίνουν! Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ καλό.

∴ Καλούτσικο τὸ ποίημά σου «Ἡ ἄνοιξη ἦρθε» ΒΑΣΙΛΕΙΕ Τ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ.

∴ Ὄχι πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΜΑΡΙΩΤΗ. Μὰ δὲν τὰ εἴπαμε πὼς ἀπὸ σᾶς τοὺς Κερκυραίους ἔχω ἀπαιτήσεις;

∴ Καλὸ τὸ ποίημά σου ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΓΙΑΓΙΑΝΝΗ.

∴ Καὶ ἡ δική σου συνεργασία ΡΙΧΑΡΔΕ ΛΕΟΝΤΟΚΑΡΔΕ. Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ὡραῖο κι' εὐγενικὸ γράμμα σου ΚΩΝ. ΧΡ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ. Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ καλό.

∴ Καλὸς καὶ ὁ «Ἄραχθος» ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΦΙΛΙΠ. ΝΙΚΟΛΑΚΗ.

∴ ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΤΣΕΚΛΙΑ. Τὰ ποιήματά σου δὲν εἶναι καλά. Νομίζω ὅμως πὼς θὰ μπορέσης νὰ γράψης κάτι καλὸ ἂν ἐργασθῆς.

∴ Μὰ δὲν ἀφήνω γράμμα χωρὶς ἀπάντηση φίλε μου ΓΙΩΡΓΟ ΓΙΑΜΤΣΙΔΗ. Γιὰ τὰ οἰκονομικὰ ὅμως ζητήματα θὰ σοῦ ἀπαντήση ἡ διεύθυνση.

∴ Διάβασα μὲ πολὺ ἐνδιαφέρο τὸ γράμμα σου ΓΡΗΓΟΡΙΕ ΤΟΥΡΛΑΚΗ καὶ ἀπὸ σήμερα λαβαίνω τὰ μέτρα μου. Γιὰ τὰ ἄλλα δὲν ἔχω τίποτα ἄλλο νὰ σοῦ πῶ παρὰ μπράβο σου.

∴ Παρακαλεῖται ὁ ΣΟΦΟΣ ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΛΕΣΒΙΟΣ νὰ μοῦ στείλη τὰ στοιχεῖα του τὸ ταχύτερον.

∴ Παρακαλεῖται τὸ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ νὰ μοῦ στείλη τὰ πλήρη στοιχεῖα του. Ἐπίσης ἡ ΠΟΝΗΡΗ ΑΛΕΠΟΥ.

∴ Γέλασα πολὺ ΛΕΚΑΖ μὲ τὴν προσωπογραφία σου καὶ τὴν παραθέτω ἐδῶ ὁλόκληρη:

Στῶν πεννομαχιῶν τὴν ζάλη,
μέσα στὴν ὀχλοβοή,
νά καὶ ἕνα νιὸ κεφάλι,
ἡ κεφαλή μου αὐτή!!
Μιὰ κεφάλα ὅλο κέφι,
ὅλο μπρίο καὶ ὁρμή,
... δίχως νάχη τὴν μυτάρα,
κάποιου Ταπεινοῦ... πολύ!!
Χωρὶς νάχη τὴν ἀξία,
κάποιου Ἄλκη Ροδοπούλου,
μὰ ποὺ εἶναι ἀνταξία,
κάποιου ἑνὸς Διαβολοπούλου!!
Χωρὶς νάχη τὴν... σοφία
ἑνὸς κάποιου Ἐξαψάλμου
μὰ ποὺ εἶναι ἰσαξία,
στὶς ἀντάρες κάποιου Πάνου!!
Χωρὶς νάχω τὰ ματάκια
τοῦ... ψηλέα Κατεπάνω,
ἀλλὰ κι' οὔτε τὶς... μωρίες
τοῦ Δαιδάλου μας τοῦ χάνου!!
Ἔτσι μὴν τὰ πολυλέμε·
ἔχω ὄμορφο κεφάλι
ὅσο γιὰ μυαλό, μὴ λέτε:
ἐκοιμήθηκε καὶ πάλι!!

Τὰ ἄλλα ἀρκετὰ καλά.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

593) 'Αντιχαιρετῶ: Πεζοπόρον, Ρούντη, Μ. 'Ολυμπιακὸν = Ζήτω 'Ολυμπιακός.
'Αόρατον Βέλος ('Ανεξάρτητον)

594) Μαῦρε Κουρσάρε πόσους τροχοὺς ἔχει τὸ βαρκάκι σου; 'Ορίστε; 'Αόρατον Βέλος

595) (53 — 4) 'Αηδονάκι καλέ... αντες (346).
Μικρὴ Ποιήτρια

596 Στὸν 'Εξάψαλμο:
Λέγεις καὶ λέγεις καὶ κορδώνεσαι
τρελλὲ μὲ δίχως φρένα
μάθε ν' ἀποστομώνεσαι
ἀμέ, τῆς ζούρλας θρέμμα.
Μικρὴ Ποιήτρια

597) Μιὰ φορὰ στὰ χρόνια τὰ παλιὰ
ἦταν ἕνας παππούλης τρομερὸς
ἐδώριζε «Δῶρα» πολλὰ
καὶ γίνηκε στὸ κόσμο ξακουστός.
Μικρὴ Ποιήτρια

598) Μὰ τώρα φαίνεται μετάνοιωσε
τὰ «Ὄνειρά» του πλάθει
νομίζω πὼς παλάβωσε
καὶ ὁ κόσμος ἂς τὸ μάθη.
Μικρὴ Ποιήτρια

599) (53 — 6) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ 'Αηδονάκι, Κόκκινο Τριαντάφυλλο, εἶσαι χαριτωμένο. Χιονούλα (ἡ πεντάμορφη)

600) (53 — 7) Στὸν Γάγγη:
Μουντρούβαλη σὲ χαιρετῶ
ναί, Γάγγη Μπουκουβάλα
γιὰ πὲς σὲ τὶ πηλίκι
βρὲ χώνεις τὴν κεφάλα.
Σαμψὼν

601) (53 — 11) Σπαγγοραμένε δὲν φοβᾶμαι τὸν πόλεμό σου. 'Αλλὰ γιὰ τὴν αὐτοδιαφήμιση δὲν ἔχεις λόγο. Εἶναι μέσον συνεννοήσεως μὲ κουτοὺς σὰν ἐλόγου σου! Ἄγι 'Αβραμίδη εἶσαι ἀκαταλαβίστικος τί; νἄξερα; Μπὲν - Χοὺρ

602) (53 — 13 + Ε) Στὴ Ζελίνα, Τσούχτρα, Κ. Νάϋλον καὶ Μυρσίνη:
Τὰ λόγια σας σαπίσανε
καὶ θέλουνε... σισσίτιον!
Μ' ἀκόμα δὲν σᾶς κλείσανε
εἰς τὸ... Δρομοκαΐτειον;
'Εξάφαλμος

603) Στὸ Ταπεινὸ Ἴο, Μαλεβὸ καὶ Α. Πυθαγόρα:
Θέλουνε σφουγγαρίσματα
τὰ δόλια σας κεφάλια
ἀφοῦ ἀπὸ ξεκαρδίσματα
μᾶς λύθηκαν τ'... ἀφάλια!
'Εξάψαλμος

604) Στὸν Ζ. Ρενουάρ:
Ἡ φήμη σου, ρὲ μπογιατζῆ,
γιὰ πάντα ἔχει... μπατήρει
ἀφοῦ πιὰ ἐκατάντησες
ξεγάνωτο μπακίρι! 'Εξάψαλμος

605) Στὸ Γεράκι 'Ερήμου, Σκάμπολο καὶ 'Ιουλιέττα:
Ἡ κόμη σας, καφρογενής,
χρειάζεται τσατσάρες,
γι' αὐτὸ καὶ μὲ... ξυλόπροκες
νὰ κάνετε γαργάρες!
'Εξάψαλμος

606) (53 — 18) Σενιορίτα Ζελίνα, κιέντερε κορριστὸν — ντένησα σὲ ἀτσετάρι, ἀπάντησε, τί σαλουτάρε, χαιρετῶ: Δὸν Ζουάν, Μυρσίνη, 'Αράχνη, Ζορρό. Μαῦρε Πειρατὴ διάβασες τὸ χρυσὸ Διάβολο; Γεράκι τοῦ 'Ολύμπου

607) (53 — 19) Θερμὰ τ' ἀντιχαιρετίσματά μου Ν. Σαλονικιέ, Ξανθομίκυ, Λ. Θρύλε, Γ. Δαβίδα, Παστέλι, Μυρσίνη, Φῶς, 'Αλέκτορα. Ὅποιος θέλει ἂς μοῦ γράψη. 'Αλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες. 'Αντεύχομαι Δροσοσταλίδα. Φ. Εὐρώτα. Χαίρομαι Ζελίνα (426). Τί σοῦ χρειάζεται Μενεξὲ (36); Σοῦ ἐπιβάλλει κανεὶς νὰ μὲ διαβάζης Πρωτοψάλτη (45); Ὡραῖες ἐκφράσεις Μ. Πειρατὴ (22)! (Εὐτυχῶς ποὺ δὲν εἶμαι μαμά σου, γιατὶ θὰ σὲ ξύλιζα). Τί νὰ τὶς κάνω τὶς βάτες(!) Γ. 'Ερήμου ἀφοῦ ἔχω κιόλας 1.20 μ. ὕψος; Δὲ μου ἐξηγεις Ἄφωνη πῶς θὰ «ἀκούσης νὰ γραφουν δυο λέξεις τὰ δάκτυλα» (150); 'Εξάπτεις τὴν φαντασίαν μου Ζ. Ρενουὰρ (146). Μοῦ στέλνεις μιὰ αὐτοπροσωπογραφία σου; Πῶς ὄχι Γ. 'Ερήμου; Πρῶτα σὲ (309). Πάρε πρῶτα μιὰ βουτια στὸν Παγασητικὸ Μπὲν - Χοὺρ καὶ ἔλα κατόπιν (ποδαρόδρομο). Μποροῦσες ν' ἄρχιζες 'Ιουλιέττα χωρὶς συστάσεις. Πάντως «χαίρω πολύ» (341). Στὸν Μ. Πειρατὴ (164): Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἕνα κόσκινο κομψὸ ἔλεγε σὲ μιὰ βελόνα: «εἶσαι ἄσχημη πολὺ μὲ τὴν τρύπα σου αὐτή!» Εὐχαριστῶ διὰ τὴν διαφήμιση 'Εξάψαλμε (398 — 259 κτλ.). 'Επιφυλάσσομαι. Γειὰ χαρὰ παιδιά.
Ντολορὲς (Πνευμ. Χαραυγῆς)

ΣΤΟΝ ΡΟΥΝΤΗ
Φαντάζει γιὰ μαχαραγιᾶς
μ' ἄφθαστο μεγαλεῖο!
Ὅμως, μὴν τάχα βρίσκεσαι
μὲς στὸ..φρενοκομεῖο;
ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

ΜΥΡΣΙΝΗ
Σπαράζει, κλαίει καὶ τραβᾶ
μὲ.. χάρη τὰ κοτσίδια
γιατὶ δὲν τῆς ἀγόρασαν
κολιὲ καὶ...δακτυλίδια!
ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

'Απὸ τώρα καὶ στὸ ἑξῆς καμμιὰ ἀγγελία μὲ φράσεις ἀνάρμοστες, ὑβριστικὲς ἢ ὁπως δήποτε ὕποπτες ἢ καὶ ἐλαφρὰ προσβλητικὲς θὰ δημοσιεύεται. Τέτοιες ἀγγελίες ἢ θὰ διορθώνονται ἢ θὰ πετιῶνται. Τὸ ἀντίτιμό τους θὰ ἐκπίπτη ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ.

608) Κι' ἕνα διόρθωμα: Στὴν 274 ἀγγελία μου ἐκεῖνο τὸ «Δραμαμιόλ», πρέπει νὰ γίνη «Δραμαμίνη». Γειὰ χαρὰ Δ. Ζουάν, Μ. Μακεδονόπουλο, Μ. Ἔσπερε. Ντολορὲς

609) (53 — 20)
Πεννομάχοι καυγατζῆδες
πάψετε τὸ βουητὸ
καὶ ἁρπάχτε, φασαρτσῆδες
τὸν Κωστῆ τὸν Δειλινὸ
(ἡ αἰτία στὴ 347). Ξενιτέας

610) Στὸν ἀγαπητό μου φίλο Ἥρωα Θρύλο, εὔχομαι ν' ἀνοίξη ἡ Μοῦσα τῆς ποίησης ἐμπρός του διάπλατη Λεωφόρο ἀνείπωτης δόξας.
Ξενιτέας (Πνευμ. Χαραυγῆς)

611) (53 — 21) Τώνη Γιούλη, ἔγραψα περιμένω. Ντολορὲς λίγες γραμμοῦλες μαρέσης δὲν εἰρωνεύομαι. Δὰς Πολιτισμοῦ ἕνα βαρέλι τοῦ πολιτισμοῦ σου καταναλίσκω. Εὔθυμε Ροδίτη σὲ εὐχαριστῶ ἀλλὰ μένω ἀνεξάρτητη, ἀλληλογραφοῦμε ἐπίσης 'Ιουλιέττα. Ξανθὴ Μπουκλίτσα

612) Μπὲν Χοὺρ ἕνα γράμμα ἐπίσης Ζελίνα, Ἄννα Ροδίτη, Ντόλυ, Ὕπερε καὶ Ρεζεντά. Διεύθυνσις στὸ ἄλλο φύλλο. Ξανθὲ Μίκυ ἀντιχαιρετῶ.
Ξανθὴ Μπουκλίτσα

613) (53 — 22) Μπαίνοντας στὴ στήλη αὐτὴ χαιρετῶ τοὺς 'Ηπειρώτας καὶ ἰδιαιτέρως: Γιὸ τοῦ 'Αράχθου, κόρη τῆς Λευκάδος. Γιὸς τῆς Πίνδου

614) Γιὲ τοῦ 'Αράχθου ἀλληλογραφοῦμε διὰ τοῦ περιοδικοῦ; 'Απαντήσατε. Γιὸς τῆς Πίνδου

615) (53 — 23) Κορίτσι Νάϋλον ποῦ κάθεσαι νὰ ρθῶ! 'Αράχνη ἀπὸ τί ξύλο εἶναι (488). 'Αντιχαιρετῶ φίλε Σ. Μυρσίνη. Κοραῖε πόσες ἔκαψες μέχρι τώρα 413; Τούντη νὰ πάρης τοῦ Ταπεινοῦ μιὰ καὶ εἶσαι ἡ πλάκα! Νὰ σὲ πάρω γιὰ γραμματέα ἀγαπητὴ Τσοῦχτρα 484.
Τροβαδοῦρος (Εὔθυμος Τορολέζος)

616) (53 — 25) Πρὸς Ρενουάρ:
Τὰ πιτσιρίκια τῶν ΔΑΔΩΝ
ὡραῖο μου ἀγόρι
μοιάζουνε τοῦ... παπούλη μου
στή... μάπα καὶ στὸ μπόϊ.
'Αρκάδι (Εὔθυμα Νειάτα)

617) Πρὸς Τετραπέρατον:
Γειά σου βρὲ Τετραπέρατε,
μὲ τὴν πολλὴ σοφία
ποὺ καὶ αὐτὸν ξεπέρασε
τὸν Ρούντη στὴν βλακεία.
Λακὰζ (Εὔθυμα Νειάτα)

618) Εὔθυμα ΝΕΙΑΤΑ = ὁ σύλλογος τοῦ κεφιοῦ. Βορειοηπειρώτης (Εὔθυμα Νειάτα)

619) Εὔθυμα ΝΕΙΤΑ = ὁ σύλλογος πραγματικῆς χαρᾶς. Εὐβοϊκὸς (Εὔθυμα Νειάτα)

620) (53 — 27) Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχόστηλη στέλνω χαιρετίσματα σ' ὅλους τοὺς πεννομάχους ἀπὸ τ' ἀμφιθεατρικὰ Ψηλὰ 'Αλώνια τοῦ Αἰγίου. Χρυσαλλίδα Ἴζεμπουργκ

621) Συνιστῶ τῇ φιλτάτη μου Μυρσίνη καὶ Ζελίνα ὅπως βαδίζουσι τοῖς ἴχνοις Πλάτωνός τε καὶ Εὐκλείδου ἵνα μὴ μεταπίπτουσι εἰς φλυαρίας.
Χρυσαλλίδα Ἴζεμπουργκ

622) (53 — 30 + 5) Πεννομάχε (42) ἡ πεννομαχόστηλη δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ νιάνιαρα καὶ τροφίμους νηπιαγωγείων. Τζιτζιφρῖγκος

623) Ψίτ! Κοραῖε, ἄντε στρίβετο ἀπὸ τὴν κίνηση. Κάνει κρύο ἀκόμη. Τζιτζιφρῖκος

624) Ντολορὲς (165) (ὅλο νὰ λὲς θὲς ἔ;) Ἄχ αὐτὴ ἡ φλυαρία βλέπεις εἶναι ἀρρώστεια τῶν γυναικῶν τοῦ αἰῶνος μας. Τζιτζιφρῖκος

625) Πεννομάχοι στὴ 171 — τυπογραφικὸ λάθος — οἱ εὐχὲς γιὰ τὴν Ζελίνα.
Τζιτζιφρῖκος

626) Μπά, μπὰ τί βλέπω Λ. Θρύλε καὶ πλοεδράκος... μπλάβοooo.... καὶ σ' ἀνώτελα παιξί μου καὶ καλὴ πλόοδο. Τζιτζιφρῖκος

627) 'Αλέκτωρ (263) γύρνα στὴν γειτονιά σου γιατὶ ἐδῶ ὑπάρχουν πολλοὶ κοκόροι καίίί Γλυκοαντιχαιρετῶ Παστέλι. Τζιτζιφρῖκος

628) (53 — 32) Ἄν πραγματικῶς ἀξίζει νὰ λέγεσθε «Δυὸ Μαθηματικοί», λύσατε εἰς περιοδικὸν ἄσκησιν 763, Θεωρητικῆς Γεωμετρίας Νικολάου Νικολάου, ἐκδόσεως 1950. Ἔγκμοντ

629) 'Εξάψαλμος, Τετραπέρατος, Ντολορὲς = ὀπαδοὶ τοῦ Σουρῆ!! Ἔτσι δὲν εἶναι;
Ἔγκμοντ

630) 'Ηπειρώτης, Μαῦρος Πειρατής, Σκάμπαλο, Μυστήριος:
Τέσσερα μῆλα κόκκινα
στὰ πιὸ ψηλὰ κλωνάρια
πολλὰ παιδιὰ ἔχουν οἱ μανάδες σας,
μὰ σεῖς δὲν εἴσθε τὰ καμάρια;
Ἔγκμοντ

631) Εἶμαι στὴν τρίτην γυμνασίου
ἢ στὴν πρώτην ἑξαταξίου.
Ἔγκμοντ

632) Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι, ἐφέτος θὰ πάρης τὸ βραβεῖον παμψηφεί. Ἔγκμοντ

633) (53 — 33) Γάγγης = μεγάλος ποιητάρας τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Χαιρετῶ ὅλους τοῦ 'Αεκτζῆδες. Μαῦρε Πειρατή, 'Αετὲ τῶν Θαλασσῶν, Πρωτοψάλτη κλπ. τί λέτε γιὰ λίγες γραμμές, πρωτογράψτε. Ψάλτης τῆς 'Αγροτιᾶς

634) (51 — 1) Ταπεινέ, μόνος σου προκύρυξες διαγωνισμούς, καὶ μὲ τὸν ἀδελφό σου βγάζεις ἀποτελέσματα; Ὅσα ξέρουμε ἐμεῖς γιὰ σᾶς δὲν τὰ ξέρει ὅλη ἡ πεννομαχόστηλη. Λοιπὸν κατὰ μέρος οἱ δικαιολογίες!!! Εὐβοϊκὸς—Βορειοηπειρώτης (Εὔθυμα Νειάτα)

635) Σιγὰ μὴν μᾶς πῆς Ρούντη τὸν ἀρχισυντάκτη... μαμά σου!!! Στὸν ὕπνο σου τὰ εἶδες αὐτά, ἢ στὸ λεξικὸ τῆς πιάτσας; Κακόμοιρε, σὲ παρέσυρε ὁ σουρεαλισμὸς καὶ σένα.
Λακὰζ (Εὔθυμα Νειάτα)

636) 'Αποκάλυψις γιὰ ΔΑΔΕΣ: 'Ο Ταπεινὸς στὴν 'Αθήνα, ὁ Κατεπάνω στὴ Σιάτιστα, δυὸ μέλη στὴν Χαλκίδα ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὶς ΔΑΔΕΣ, καὶ τρία ἀπομένουν (Δαίδαλος, Α. Φωτός, Ρεμῆς). Τί περιμένετε ΔΑΔΟφόροι;
'Αρκάδι (Εὔθυμα Νειάτα)

637) (52 — 14).
Στὴν ἀγαπητὴ Ζελίνα
π' ἀγαπᾶ τὴ μουσικὴ
δίνω πιάνο χαλασμένο
μὲ οὐρὰ ψαλλιδωτή...
Πράσινο Βέλος

638) (Ω. Π.).
Ἡ Ντόλυ μας ἡ ἄμοιρη
ὀδείρεται καὶ κλαίει
γιατὶ τὴν ἀποκάλυψαν
μὰ ποιὸς κι' αὐτὴ δὲν ξέρει.
Πράσινο Βέλος

◇

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

'Εγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα: 'Αόρατον Βέλος, 'Αρχαιολόγος Ἔβανς, Γιὸς τῆς Πίνδου, Δάφνη τοῦ Εὐρώτα, Διαγόρας, Δικηγόρος τῆς Νεολαίας, Δροσοσταλίδα, Καρμανιόλας, Κόκκινος Κύκλος, Κόρη τῆς Θήβας, Λυγερή, Μαρκόνι, Μπετόβεν, Ναυτόπουλο, Πονεμένη Τσιγγάνα, Πονηρὰ 'Αλεπού, Σαμψών, Σοφὸς Βενιαμὶν Λέσβιος, Τρελλὸς 'Αεροπόρος, Τροβαδοῦρος, Τρομερὸ Λυκόπουλο, Τροπαιοῦχος, Τσιγγανοπούλα, Φλοῖσβος τοῦ Εὐρώτα καὶ Χινονοῦλα.

ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ
... διευθύντρια παρθεναγωγείου!

Στὴ θύμηση τῆς μανούλας μου.

Τοῦ ΕΞΑΨΑΛΜΟΥ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΣΜΟΣ

"Αν μοῦ κόψης τὸ κεφάλι
ἀπὸ ἑρπετὸ μικρὸ
στὴ στιγμὴ θὰ ξεπροβάλη
ἀεράκι δροσερό.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Διον. Μαρκοπούλου — Κορώνη Μεσσηνίας).

2) ΚΟΙΝΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ

Ποιὸ εἶναι τὸ κοινὸ χαρακτηριστικὸ τῶν κάτωθι χωρῶν;

ΙΣΠΑΝΙΑ — ΤΟΥΡΚΙΑ — ΣΟΥΗΔΙΑ — ΑΛΒΑΝΙΑ.

Καὶ τί σχέση ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸ αὐτό, μὲ τὰ χρώματα τῆς "Ιριδος;

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γιάννη Α. Βολιώτου — Χαλκίδα).

3) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Νὰ ἀντικαταστήσετε τὶς τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς παῦλες μὲ σύμφωνα. "Αν ἡ λύση εἶνε σωστὴ τότε τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων σχηματίζουν τέρας τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας.

1) — . — — . — . .
2) . — . . —
4) — . — . — . —
4) . — . — .
5) — . — . —
6) . — — . — . .
7) . — . —
8) — . . — . — . .
9) . . — . — . —
10) — . — . —

1) Γνωστότατο λιμάνι.
2) 'Η ἀκρόπολη τῆς Τροίας.
3) Εἶναι ὁ δικηγόρος.
4) Τέτοια πουλιὰ εἶναι τὰ καναρίνια.
5) 'Ελληνικὸ νησί.
6) Περίφημη γυναῖκα τῆς 'Αθηναϊκῆς ἀρχαιότητος.
7) Κύρτωμα τῆς ράχης.
8) Κράτος τῆς Εὐρώπης.
9) 'Ο καλλίτερος τοῦ κόσμου εἶναι ὁ ἀττικός.
10) 'Εθνικὸς εὐεργέτης.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γ. Τσαμπούρη — Κολινδρός).

4) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2) 2 10 2 10 8 2 4
3) 3 2 6 9 4
4) 4 2 4 5 10
5) 5 10 8 9 4
6) 6 2 1 8 2
7) 7 10 5 4 8 4
8) 8 10 8 9 10
9) 9 6 1 9 4
10) 10 7 1 7 2

2) Μεγαλοπρεπὴς τάφος.
2) "Ενα ἀπὸ τὰ τρία παιδιὰ τῆς καμίνου.
3) Προσοχὴ γιατὶ σπάζει.
4) Νησάκι στὴν 'Αδριατική.
5) 'Αγοραστός.
6) Πόλη τῆς Στερεᾶς.
7) Τὴν ποθεῖ ἡ Κύπρος.
8) Τὸ πίσω μέρος τῆς κεφαλῆς.
9) Σύγχρονο πολεμικὸ ὅπλο.
10) Πόλη τῆς 'Αργολίδος.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ 'Αλεξ. Τσικλειδῆ — Χαλκίδα).

5) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Θάλασσα ἔχει γύρω - γύρω
μὰ ἂν τὸ ἦτα γίνει ὁ
ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξη
θὰ φωνάξουμε γιατρό.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Σπ, Κ. Κούβελα — Πύλος).

6) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Τοῦ πατέρα μου ὁ παποὺς κι' ὁ πατέρας τοῦ παποῦ μου, τί συγγένεια ἔχουν;

('Απὸ τὴ συλλογὴ τοῦ 'Αλεξ. Μακρυτάκη — Φυλακτὸ Σουφλίου Θράκης).

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 55

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1						■		■						
2							■							
3				■							■			
4			■				Η					■		
5		■											■	
6			Π			■			■			Σ		
7	■			Α							Ι			■
8	■				Ι					Λ				■
9						Δ			Ο					
10		■					Ο	Π					■	
11			■									■		
12				■							■			
13								■						
14							■		■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Δὲν παρουσιάζουν ἐσοχὲς ἢ ἐξοχές. — 'Ομάδα κατοσκόπων. 2) Περίβολος. — Σύμβολο πίστεως. 3) Σύνδεσμος. — Τὸν πρόσφεραν οἱ Μάγοι στὸ Χριστό. — Τουρκικὸν ὄνομα. 4) Γελαστικὸ ἐπιφώνημα. — 'Ο μπάρμπας τῆς 'Αμερικῆς. — "Ορος τοῦ σκακιοῦ. — Προτάσσονται τοῦ τίτλου 'Ανωτάτου "Αρχοντος. 5) Πρωτοβλέπει τὰ παιδιά.—Βασιλῆας τῆς Σπάρτης. 6) Τῆς ὁποίας. — Ξενικὴ ἄρνηση. — Εὐωδιάζουν. — Νημάτιον. — "Εχει ὑπόσταση. 7) Πολλοὶ τὸ προτιμοῦν ἀπὸ τὸ θέατρο. 8) Συγκεκομμένη πρόθεση. — Γλυστρᾶ. — 'Ιστορικὸς ἀριθμός. 9) Θὰ τὸ βρῆτε στὰ τηλεγραφήματα. — Δικά σου. — Αὐτὰ τὰ φροῦτα βλάπτουν. 10) Ποταμὸς τῆς 'Ελβετίας. — 'Εκτελοῦν συγκοινωνίες. 11) Σύμφωνο καὶ φωνῆεν. — Βιβλικὸ πρόσωπο. — Καταφατικό. — Αἰγυπτιακὴ θεότης. 12) Χρονικὸ διάστημα. — Τῆς 'Αγγλίας εἶναι ὁ μεγαλύτερος. — Γερμανὸς συγγραφέας τιμηθεὶς μὲ τὸ Νόμπελ. 13) Φέρνει τὴν "Ανοιξη. — 'Εμπόδιο. 14) Προφήτης. — 'Ασφαλῶς δὲν εἶναι ἡ Κρήτη.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Τὴν φοβοῦνται οἱ ναυτικοί. — 'Η κόρη τῆς 'Ηρωδιάδας. 2) Προσφιλὲς πρόσωπο. — Ποδοσφαιρικὸς ὅρος. Λέγεται ἔτσι καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους (γεν.) 3) Πρόθεση — Τὸ γρασίδι. — Συμπεραίνει. 4) Βρίσκονται μέσα στὸ λάδι. — 'Ομοιωματικό. — 'Αρχαῖος θεός. — Κάτι. 5) Πολὺ παληός. Κρατᾶ σὲ ἀναστάτωση ὅλο τὸν κόσμο. 6) Πολεμικὸ ὄχημα. — Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου (ἀνάποδα). — Χρονικὸ διάστημα. 7) 'Αποτελοῦν τὰ διάφορα σώματα. — 'Αναφορικὴ ἀντωνυμία. 8) Δύο ὅμοια σύμφωνα. — Δενδροστοιχία (ἀνάποδα). 9) Τὸ ἔχουμε ὅλοι. — Νότα. — .... ἄουτ. 10) Προστατεύει τὸν στρατό μας. — Νησίδα τῆς 'Αδριατικῆς. 11) Καλῶς. — 'Αόριστος ἀντωνυμία. — Πάντοτε. — 'Ο γραμματέας τοῦ Ο.Η.Ε. 12) Μ' ἕνα σύμφωνο στὸ τέλος, γίνεται 'Ασιατικὸ Κράτος. — Καύσιμη ὕλη. — Τρωκτικό. 13) 'Ασφαλίζουν τὰ καταστήματα. — Τὸ βλέπουμε στὸν ὕπνο μας. — Παιχνίδι τῆς τράπουλας. 14) 'Ασήμαντο. — Γνωστὸς "Ελληνας ποιητής.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γ. ΤΣΑΜΠΟΥΡΗ — Κολινδρός).

7) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

1.	Α					
2.		Α				
3.			Α			
4.				Α		
5.					Α	
6.						Α

1. 'Απ' ἐκεῖ μᾶς ἔρχονται τὰ καλλίτερα ἄλογα. 2. Σύγχυση, θόρυβος. 3. 'Απαραίτητα γιὰ τὶς πλάστιγγες. 4. 'Ο δρόμος (δημ.). 5. 'Απαρέμφατον φιλικοῦ ρήματος. 6. Εὐρωπαϊκὸ κράτος.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γεωρ. Φωτιάδη — Γρεβενᾶ).

◆

ΛΥΣΕΙΣ 54ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΑΛΥΣΙΔΑ ΛΕΞΕΩΝ

1) ΑΛΚΑΖΑΡ. 2) ΖΑΡΚΑΔΙ. 3) ΔΙΚΑΙΑ. 4) ΑΚΟΠΑ. 5) ΠΑΚΕΤΟ. 6)ΤΟΚΙΟ. 7) ΟΚΑΠΙ. 8) ΠΙΚΡΙΑ. 9) ΑΚΕΦΑ. 10) ΦΑΚΙΔΑ. 11) ΔΑΚΡΥΑ. 12) ΑΚΑΚΑ.13) ΚΑΚΟΥΡΓΟΣ.

1) ΑΓΚΥΡΑ. 2) ΑΓΓΛΙΑ. 3) ΑΣΤΕΙΑ. 4) ΑΝΟΜΙΑ. 5) ΑΛΙΕΙΑ. 6) ΑΜΑΛΙΑ. 7) ΑΒΑΡΙΑ. 8) ΑΓΩΝΙΑ.

2) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

Τὸ γράμμα: Σ.

3) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΑΜΝΟΣ — ΘΑΜΝΟΣ.

4) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΡΙΑΙΝΑ

	10			9			18
	15			8			13
	14			2			6
40	1	10	2	7	8	9	3
	40			11			40
				2			
				1			
				40			

5) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Σόλων, 2) 'Αριστείδης, 3) Λεωνίδας, 4) 'Αχιλλεύς, 5) Μιλτιάδης, 6) 'Ισοκράτης, 7) Σωκράτης = ΣΑΛΑΜΙΣ.

6) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ.

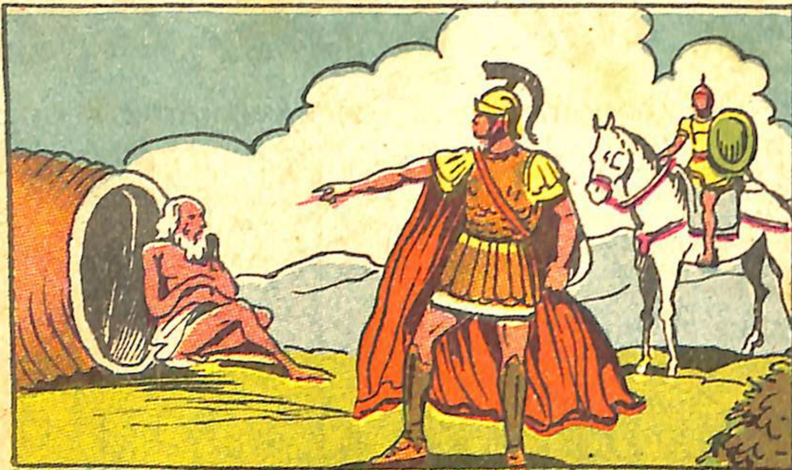
7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΤΙ — ΜΗ = ΤΙΜΗ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 54

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΕΔΕΜ — ΤΑΜΑ. 2) ΔΕΡΑΣ — ΠΟΝΟΣ. 3) ΕΡΑΝΟΣ — ΚΑΜΑΡΙ. 4) ΜΑΝΙΛΑ — ΑΤΑΞΙΑ. 5) ΣΟΛΩΝ — ΘΗΡΙΑ. 6) ΣΑΝΑΤΟΡΙΑ, 7) ΤΕΛ. 8) ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ. 9) ΠΑΤΗΡ — ΚΗΠΟΣ. 10) ΤΟΜΑΡΙ — ΟΠΑΔΟΣ. 11) ΑΝΑΞΙΑ — ΣΟΔΟΜΑ. 12) ΜΟΡΙΑ — ΣΟΜΠΑ. 13) ΑΣΙΑ — ΣΑΑΡ.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ

91 Ὁ Διογένης ἦταν ἕνας παράξενος φιλόσοφος. Πίστευε πὼς ὅσο λιγώτερες ἀνάγκες δημιουργεῖ ὁ ἄνθρωπος στὴ ζωή του, τόσο πιὸ ἐλεύθερος εἶναι. Ζοῦσε λοιπὸν φτωχικά, μὲ μεγάλη ἁπλότητα κι' εἶχε γιὰ σπίτι του ἕνα πιθάρι. Ἔξω ἀπὸ κεῖνο τὸ πιθάρι τὸν βρῆκε νὰ λιάζεται, ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας.

Ὁ Διογένης σὰν εἶδε τὸν Ἀλέξανδρο νὰ φτάνη μὲ τὸ λαμπρό του ἐπιτελεῖο, σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὸν κοίταξε κατάματα.

— Τί χάρη, θὰ θέλης νὰ σοῦ κάμω, σοφὲ Διογένη; τὸν ρώτησε πλησιάζοντάς τον ὁ γιὸς τοῦ Φιλίππου.

Κι' ὁ Διογένης ἀπάντησε ἁπλά:

92 — Παραμέρισε λίγο νὰ μὴ μοῦ σκιάζης τὸν ἥλιο. Αὐτὴ μόνο τὴ χάρη ζητῶ ἀπὸ σένα.

Θαύμασε ὁ γιὸς τοῦ Φιλίππου τὴν τόση ἁπλότητα καὶ τὸ θάρρος τοῦ φιλοσόφου.

Γύρισε κι' εἶδε τοὺς συνοδούς του ποὺ ἔμειναν ἄναυδοι καὶ γελώντας εἶπε:

— Μὰ τοὺς θεούς, φίλοι, ἂν δὲν ἤμουν Ἀλέξανδρος, θάθελα νάμουνα Διογένης!

Ἔτσι τίμησε ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη τὸν κυνικὸ φιλόσοφο τῆς Κορίνθου.

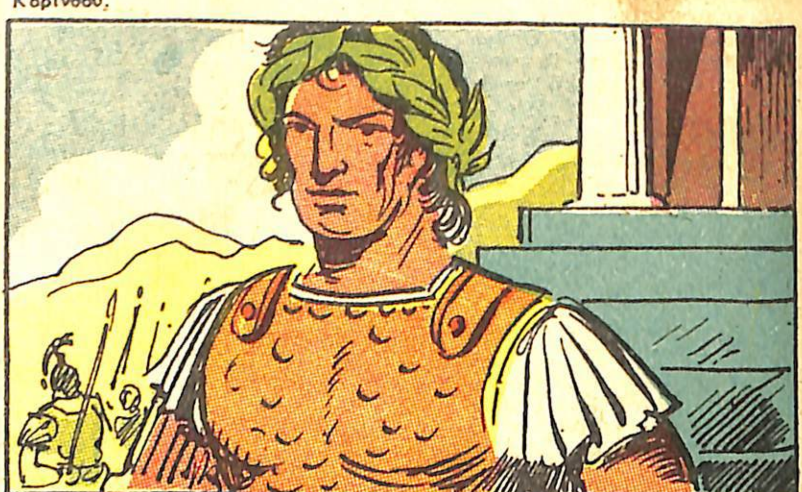

93 Φεύγοντας ἀπ' τὴν Κόρινθο, ἐπίσημος πιὰ ἀρχιστράτηγος ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ἀλέξανδρος πέρασε ἀπ' τοὺς Δελφοὺς νὰ ζητήση χρησμὸ γιὰ τὴν ἐκστρατεία του στὴν Περσία.

Μὰ κεῖνες οἱ μέρες ἦταν ἀποφράδες, σὰ νὰ ποῦμε γρουσούζικες κι' ἡ Πυθία δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανένα τρόπο νὰ καθήση ἐπάνω στὸν τρίποδά της.

Δὲν ἤξερε ὅμως καλὰ τὸν Ἀλέξανδρο ἡ ἱέρεια τοῦ Ἀπόλλωνα. Ὅταν ἀποφάσιζε κάτι δὲν σήκωνε ἀντίρρηση.

— Ὅταν τιμᾶς τοὺς Θεούς, ὅλες οἱ μέρες εἶναι καλὲς ἀποκρίθηκε στὴν Πυθία.

94 Καὶ καθὼς ἡ Πυθία ἀντιστεκόταν μὲ πεῖσμα τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι μὲ δύναμη καὶ τὴν τράβηξε κατὰ τὸ μαντεῖο.

— Ἄσε με, παιδί μου, τοῦ εἶπε ἐκείνη σὲ μιὰ στιγμὴ ποὖχε πιὰ ἀπαυδήσει. Κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ σ' ἀντισταθῆ ἐσένα. Ἀνίκητος εἶσαι.

Καὶ πῆγε κατὰ τὸν τρίποδα. Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος τὴ σταμάτησε ἀκτινοβολώντας ἀπὸ χαρά.

— Δὲ θέλω, τῆς λέει, ἄλλη μαντεία. Μοῦ ἔδωκες τὸ χρησμὸ ποὺ ζητοῦσα.

Καὶ βγῆκε ἀπ' τὸ μαντεῖο, στεφανωμένος μὲ δάφνη γιὰ τὸ εὐχάριστο μήνυμα τοῦ θεοῦ.

95 — Ἔμαθα, εἶπε σαρκαστικὰ στοὺς Ἑταίρους του, πὼς ὁ Δημοσθένης μὲ εἶπε «μωρὸ» ὅταν πολεμοῦσα τοὺς Θρᾶκες, καὶ «μειράκιο» ὅταν πολεμοῦσα τοὺς Θεσσαλούς. Τώρα λοιπὸν θὰ τοῦ δείξω, ἔξω ἀπ' τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν, πὼς εἶμαι ἄντρας.

Ἔκαμε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ ν' ἀποφύγη τὴ σύγκρουση καὶ νάρθῆ σὲ συμβιβασμὸ μὲ τοὺς Θηβαίους. Γιατὶ ἦταν καλὸς διπλωμάτης κι' εἶχε τὴν ἰδέα πὼς «ἡ συγγνώμη εἶναι ἀνώτερη ἀπ' τὴν ἐκδίκηση».

Οἱ Θηβαῖοι ὅμως κλείστηκαν στὴν πόλη τους κι' ἔχοντας πεποίθηση στὰ τείχη της, ἀποφάσισαν νὰ φερθοῦν σὰν ἐχθροί.

Καὶ πάλι δίστασε ὁ Ἀλέξανδρος νὰ δώση τὸ σύνθημα γιὰ τὴ μάχη.

96 Μπροστὰ στὰ τείχη τῶν Θηβῶν ὁ Ἀλέξανδρος στάθηκε ἀναποφάσιστος. Κάποτε εἶχε κατηγορήσει τὸν πατέρα του ποὺ δὲν τὰ κατάφερε ν' ἀποφύγη τὴ σύγκρουση μὲ τοὺς Ἕλληνες στὴ Χαιρώνεια. Θυμᾶται ἀκόμα τὸ πλῆθος τῶν ὁμοφύλων νεκρῶν, τὰ δεινὰ καὶ δυσάρεστα ἐκείνης τῆς νίκης καὶ θέλει νὰ συμβιβάση τὰ πράματα. Μὰ πῶς; Ἡ ἀγέρωχη Θήβα δὲ δέχεται συμφιλίωση. Μιὰ νύχτα μάλιστα καβαλλάρηδες καὶ πεζοὶ βγῆκαν ἀπ' τὰ τείχη κι' ἐσκότωσαν μερικοὺς Μακεδόνες.

Κι' ὅμως ἀκόμη δίσταζε ὁ Ἀλέξανδρος νὰ ἐπιτεθῆ σ' ὁμοφύλους. Μὰ ξαφνικά, ἀπ' τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ τείχους, ἀκούστηκε ὁ παιὰν κι' οἱ ἀλαλαγμοὶ μαχομένων ἀνδρῶν.

(Συνεχίζεται)